

FOLK TALES OF ORISSA.

କଥାକହରୀ

ବା

ଉତ୍କଳ ବାହାଣୀ ସଂଗ୍ରହ ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ବି, ଏ, କ ଦ୍ଵାରା

ପ୍ରକାଶିତ ।

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ

ପ୍ରାସିଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ :-

ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ-ପୁସ୍ତକାଳୟ

ବାଲୁବଜାର, କଟକ ।

ପୋ: ଗୁରୁଜୀବେକ ।

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୯୯ ମାତ୍ର ।

FOLK TALES OF
ORISSA.

କଥା ଲହରୀ

ବା

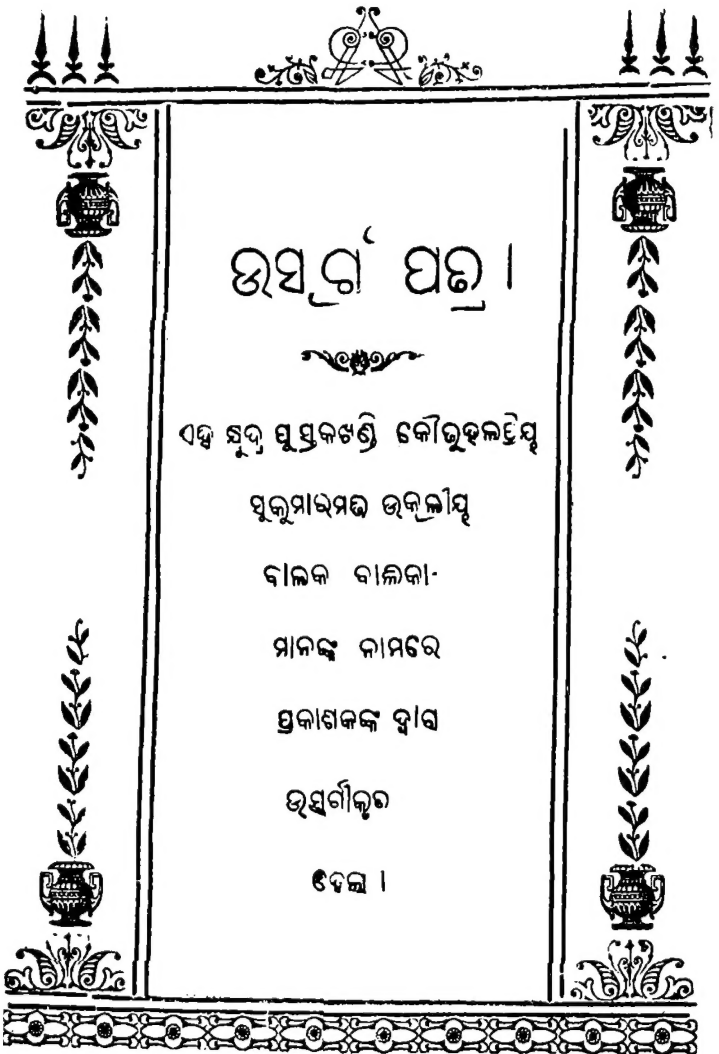
ଉତ୍କଳବାହାଣୀ ସଂଗ୍ରହ ।

ଶ୍ରୀ ରାଘବାନନ୍ଦ ଦାସ ବି, ଏ, କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ।

ପଞ୍ଚ ସମ୍ପର୍କ ।

Printed by H. M. Dutta,
at the Dutta Press,
Cuttack.
1927

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୨ ୫୯ ମାତ୍ର ।

ଉତ୍ସର୍ଗ ପତ୍ର ।

ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତକଟି କୌତୁହଳଦ୍ୱେଷୁ

ସୁକୁମାରମତ୍ତ ଉକଳୀୟୁ

ବାଳକ ବାଳିକା-

ମାନଙ୍କ ନାମରେ

ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ

ଦେଇ ।

ଭୂମିକା ।

ଏବେଦିନରେ ଅବଦୂମାନକାଳ ଉତ୍କଳର ପୁରସ୍କ୍ରୀମାନଙ୍କର ମୁଖେ ମୁଖେ ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ, ବାଳକବାଳିକା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଚରଚର-ରଞ୍ଜନ, ଚରକୌତୁକମୟ, ଅଭୁତ ମଧୁର କରୁଣ ସ୍ବାସ୍ୟାଦି ରସ-ବିଳାସରେ ନିତ୍ୟ ସରସ, ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର କାହାଣୀ ସାହିତ୍ୟକୁ ଲିପିଶିଳ୍ପର ଅଙ୍ଗୀଭୂତ କରି ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଉପକ୍ରମ ହେଲା । ଜଣେ କୃତବିଦ୍ୟ ଯୁବକ ଅନୁଦିନ ହେଲା ‘ଉତ୍କଳର କାହାଣୀ’ ନାମରେ ଖଣ୍ଡିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । ଏବେ ପୁଣି ଜଣେ କରଣ ମହାଲଙ୍କର ଲିଖିତ ‘କଥାଲହରୀ’ ବା ଉତ୍କଳ କାହାଣୀ ସଂଗ୍ରହର ପ୍ରଥମଭାଗ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ପ୍ରକାଶକ ମହାଶୟ ମୋଚେ ଶଂସିତ ମହାଲଙ୍କର ହସ୍ତଲିଖିତ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ କାହାଣୀର ପାଣ୍ଡୁଲେଖ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ଦେଇଥିଲେ । ମୁଁ ଲେଖିକାଙ୍କର ଅକୃଷିମ ଲିପିମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି କରି ପ୍ରକାଶକ ମହାଶୟଙ୍କର ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଇଚ୍ଛାକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଥିର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ମୁଦ୍ରିତ ହେବାର ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଅଛି । ପ୍ରକାଶକ ମହାଶୟ ପୁସ୍ତକକୁ ସଫାଝାସୁଝରି କରିବାପାଇଁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ଯତ୍ନ କରିଅଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଆରେ ଯେଉଁ ଗଦ୍ୟ ରଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ଦେଖାଯାଏ ତାହା ନିତାନ୍ତ ଆଧୁନିକ ଏବଂ ବୈଦେଶିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ବହୁପରିମାଣରେ କୃଷିମତ୍ସରାପନ୍ନ, କିନ୍ତୁ ଏହି କାହାଣୀମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ଭାଷାବଳୀ ବା କାବ୍ୟରଚନା ପ୍ରଣାଳୀ

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚ ଦେବ, ତାହା ଚରରକ୍ଷଣଶୀଳା ନାରାୟଣଙ୍କର ମୁଖ-ନିଃସୃତ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭାଷାର ସ୍ୱାଭାବିକ ସ୍ୱର । ତାହାର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟୁକ୍ତ ଅକୃତ୍ରିମ
ମୁକ୍ତ ମାଧୁର୍ୟ ମୋହନୀ ଶକ୍ତି, କେତେକ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ରୁଚିସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ଛଡ଼ା, ଅଜ୍ଞ ବା ଅସ୍ୱୀକାର କରିବ ?

କେବଳ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଚତୁରଞ୍ଜନାର୍ଥ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇଥିଲେହେଁ, ତାହା ବୟସ୍କମାନଙ୍କର ଅବଜ୍ଞେୟ ବା ଉପେକ୍ଷ-
ଣୀୟ ନୁହେଁ । ଚିତ୍ତାନୁସନ୍ଧାନମାନେ ସେଥିର ଭାଷା ମଧ୍ୟରୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ଭାଷାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଚିତ୍ତ, ସେଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଘଟଣାମାନଙ୍କରୁ ପ୍ରାଚୀନ
ସାହିତ୍ୟ-ବିଶ୍ୱାସ-ବିଷୟକ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ନାନାବିଧ ସତ୍ୟ ମଧ୍ୟ
ଅବିଷ୍କାର କରିପାରନ୍ତି । ଏହି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗଳ୍ପ-ସାହିତ୍ୟସଙ୍ଗରେ ଅପର
ଦେଶରେ ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ ପ୍ରଚଳିତ ଗଳ୍ପ-ସାହିତ୍ୟର ତୁଳନା କରି
ସୌସାଦୃଶ୍ୟ ଓ ବୈଷାଦୃଶ୍ୟର ଦେଖି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-ପୂର୍ବକ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ-
ଚିତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଅବିଷ୍କୃତ ହୋଇପାରେ । ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଯେଉଁମାନେ
ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସାହିତ୍ୟକୁ ଅବିକୃତ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବାକୁ
ସହ କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ସର୍ବବୃତ୍ତାନ୍ତରେ ପ୍ରଶଂସାର୍ହ । ମୋର
ସମ୍ପର୍କ ଅଶା ଯେ ପ୍ରକାଶକ ମହାଶୟଙ୍କର ପ୍ରୟାସ ସର୍ବବୃତ୍ତାନ୍ତେ
ସଫଳ ହେବ ।

ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ରାଉ ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

—୪୫୫—

ଏହି ସ୍ୱଳ୍ପ ପୁସ୍ତିକା ଶକ୍ତିବରେ ଉତ୍କଳଦେଶୀ ଅସଂଖ୍ୟ ବାଳକ ବାଳିକା ଗନ୍ତମଧ୍ୟରୁ ପଚାଶ ଗୋଟି ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ପ୍ରୟାସୀ ହେଲୁ । ଏହି କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ଜନେକା କରଣମହଳା ଦ୍ୱାରା ବର୍ଣ୍ଣିତ ଓ ଲିଖିତ ଏହିପରି କେତେଗୁଡ଼ିଏ କାହାଣୀ ସଂଗ୍ରହ କରି ପୁସ୍ତକାକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ଆମ୍ଭେ ବହୁବର୍ଷହେଲା ହୃଦୟରେ ଇଚ୍ଛା ପୋଷଣ କରିଥିଲୁ, ମାତ୍ର ସୁବିଧା ଅଭାବରୁ ସେ ବାସନା ଆଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରି ନ ଥିଲା । ବର୍ଣ୍ଣନାର ଲୁଚିତ୍ୟ ଓ ଭାଷାର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ଲେଖିକାଙ୍କ ନିଜଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି, କେବଳ ଅର୍ଥଗ୍ରହଣର ସୌକର୍ଯ୍ୟାର୍ଥ ଛେଦବନ୍ୟାସ ଓ ଅତ୍ୟଳ୍ପସ୍ଥାନରେ ଭାଷାପରିବର୍ତ୍ତନ ଆମ୍ଭଦ୍ୱାରା ହୋଇଅଛି । ଏହି ସଂଶୋଧନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆମ୍ଭେ କଟକ ଟ୍ରେନିଙ୍ଗସ୍କୁଲର ହେଉମାଷ୍ଟର ମାନମାୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଗର୍ବଜଠାରୁ ପ୍ରଭୃତ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଅଛୁ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କଠାରେ ଆମ୍ଭେ ବିଶେଷ ଋଣୀ । ଉକ୍ତ ମହାଶୟ ମଧ୍ୟ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ଆଦେଶାପ୍ରାନ୍ତ ପାଠ କରି ପୁସ୍ତିକାନ୍ତର୍ଗତ ତୁମିକାଟି ଲେଖିଦେଇ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଉତ୍ସାହିତ କରିଅଛନ୍ତି । ଆମ୍ଭେ ଏଥିନିମନ୍ତେ ତାହାଙ୍କଠାରେ ଚରକୃତଜ୍ଞତା ପାଶରେ ବନ୍ଧି । ପରଶେଷରେ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ବକ୍ତବ୍ୟ ଏହି ଯେ ଏହି କାହାଣୀ ପୁସ୍ତିକାଶକ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟସ୍ତିତରେ ପଠକସୋମ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେଲେ, ଆମ୍ଭର ଶ୍ରମ ସମ୍ପଳ ହୋଇଅଛି ବୋଲି ଜ୍ଞାନ କରବୁ ।

କଲେଜଗଲି, କଟକ ।

୧୦/୧୦/୧୯୦୧

}

ପ୍ରକାଶକ ।

ପଞ୍ଚ ସଂସ୍କରଣର ବିଜ୍ଞାପନା

ପଞ୍ଚମ ସଂସ୍କରଣର କପିଗୁଡ଼ିକ ନିଃଶେଷିତ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ
ଅଷ୍ଟମ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ଲିପି ଦୋଷଗୁଡ଼ିକ ସଂଶୋଧନ
କରାଯାଇଅଛି । ପୁସ୍ତିକାଟଣି ପୂର୍ବକର ଅଦର ପାଇଲେ ଲେଖକ
ପ୍ରକାଶକ ଆନନ୍ଦର ହେତୁକ । ଭଞ୍ଜ ।

ତା ୯ ରାଶ ଜୁଲାଇ ୧୯୨୭ ମସିହା ।

ଭ୍ରାତାଶକ ।

ସୂଚିପତ୍ର ।

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ଭୂମିକା	...
କଥାର ଲଥା	୧
ସାଧବଘରକୌତୁ କଥା	୨
ଶ୍ୱେତକସନ୍ତ କଥା	୭
ଚମ୍ପାଶ୍ୱେତ ଦାସୀର କଥା	୯
କାଚଖମ୍ବ କଥା	୧୧
ମଣ୍ଡାଗଛ ବା ଗଉଡ଼ପୁଅ କଥା ...	୧୫
ଡାଳମ୍ବକୁମର କଥା	... ୧୮
କଲ୍ମଷବେଶ୍ମ କଥା	... ୨୫
ଅଜଗରସାପ କଥା ୨୮
ନେତୁଲତାର କଥା ୩୨
ଅନନ୍ତା କଥା	... ୩୯
କଞ୍ଚନବତ୍ସ କଥା	... ୪୧
ଟକ୍ମକ୍ଷାଣି ଚଳନ୍ତବାଜା କଥା ...	୪୪
ପକ୍ଷିରାଜଦୋଡ଼ା କଥା	... ୪୯
ହଳାହଳକୁମର ବା ଶଶିସେନ୍ଦ୍ର ଅଭିମନ୍ୟୁ କଥା ...	୫୯
ଉତ୍କଳବତୀକନ୍ୟାର କଥା ...	୬୯
ମଉନାବତୀ କଥା	୭୪
ସୁନାଫୁଲ କଥା	୮୨
ପାନସୋରା କଥା	୮୭

(୪)

କଳାସଜନ କଥା	{	୯୭
ବାବାଜୀ କଥା		୧୦୩
ଚମାରୁଣି ହିଅ କଥା		୧୦୭
ସାଧବବୋହୂ ଲାଳାବଜାର କଥା	୧୧୨
ଥୁଁ ଲାକଣ୍ଡେଇ କଥା				୧୧୭
ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତ ସାଧବ ହିଅର କଥା				୧୧୯

ଉତ୍କଳ କାହାଣୀ ସଂଗ୍ରହ ।

ପ୍ରଥମ ଭାଗ ।

କଥାର ଲଥ: ।

କଥାଟିଏ କହୁଁ କଥାଟିଏ କହୁ ।

କିସ୍ କଥା ? ବେଙ୍ଗୁଲି କଥା ।

କିସ୍ ବେଙ୍ଗୁଲି ? କାଠ ବେଙ୍ଗୁଲି ।

କିସ୍ କାଠ ? ତେଲି ମାଠ ।

କିସ୍ ତେଲି ? ଘଣା ପେଲି ।

କିସ୍ ଘଣା ? ଅଖୁ ଘଣା ।

କିସ୍ ଅଖୁ ? କନ୍ଦାର ଅଖୁ ।

କିସ୍ କନ୍ଦାର ? ବୁଢ଼ୀ ମନ୍ତ୍ରଣ ।

କିସ୍ ବୁଢ଼ୀ ? ଶୁକଳ ବୁଢ଼ୀ ।

କିସ୍ ଶୁକଳ ? ହାତୀ ଶୁକଳ ।

କିସ୍ ହାତୀ ? ଗଜାଙ୍କ ହାତୀ ।

କିସ୍ ଗଜା ? ଖଣ୍ଡ ଖଜା ।

କିସ୍ ଖଣ୍ଡ ? ମିରଗ୍ ଲଣ୍ଡ ।

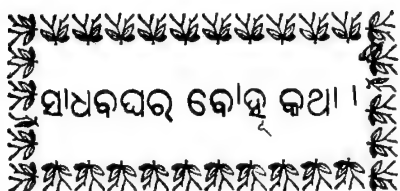
କିସ୍ ମିରଗ୍ ? ଝାଡ଼ ମିରଗ୍ ।

କିସ୍ ଝାଡ଼ ? କିଣ୍ଡା ଝାଡ଼ ।

କିସ୍ କିଣ୍ଡା ? କାନବୋଲି କିଣ୍ଡା ।

ଯହୁଁ ଲଗିଥାଏ ଝଟାପଟା । *

* କଥାଟିଏ କହୁବା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ଚାଲୁଥିବା ଉତ୍ତରରେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେପମାନେ ଏହି ଅର୍ଥସ୍ଥାନ ବାକ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଗୋଟିଏ ସାଧବଟିଏ ସେ ତାର ସାତ ପୁଅ ସାତ ବୋହୂ । ସବା ସାନ ବୋହୂଟିକି କେନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ପାଇନ୍ତି ନାହିଁ । ଏକା ସ୍ବାମୀଟି ଭାଷା ଦେଖିପାରେ । ସମସ୍ତେ ସକାଳୁ ଗାଧୋଇ ପାଧୋଇ ଅସନ୍ତି, ସାନ ବୋହୂଟି ଅଛେଇ ପହରେ ଗାଧୋଇ ଯାଏ । ଗାଧୋଇ ଅସେ, ସେଠାରେ ଠାକୁର ଆସନ୍ତି ନଇପାଣେ, ସାନବୋହୂ ଦଥକଠାରେ ଦଣ୍ଡବତ କରେ, କହେ ଶଶୁର ହୋଇବେ ଗାଁ ରାଜନ ଲେ ଶାଶୁ ହୋଇଥିବେ ରାଣୀ, ଛ ଦେଉସୁର ଛ ସାଅନ୍ତି ଲେ ଛ ଯାଅ ସାଅନ୍ତାଣୀ, ମୋ ଗିରସ୍ତ ହେବ କନକରାଜନ ମୁଁ ହେବ ପାଟରାଣୀ । ପୁଅ ବେଇଥିବ ରାଜକୁମର ଲେ, ପୋଥି ଧର ଗୀତ ଗାଇବ, ଦ୍ଵାରେ ଲଗାଇବ ସୁନାଟଣା ଗଛ ନଗୀ ଧର ଫୁଲ ତୋଳିବ । ଦଥ ହୋଇବ ? ଦଥ କହନ୍ତି ହଁ ହୋଇବ । ଏଥର ସବୁଦିନେ କହେ, ଦଥ କହନ୍ତି ହଁ ହୋଇବ । ଦିନକର ଛ ଯା ସାକି ଶୁଣିଲେ, ଯାଇକର ମିଛରେ ଶାଶୁ ଅଗରେ କହିଲେ, ସାନ୍ତାଣି ଶୁଣିଲଣି ତମ ସାନବୋହୂ କଣ କହୁଛି ! ଶାଶୁ କହିଲା କଣ କହୁଛି ? କହୁଛି, ଛ ଦେଉସୁର ଛ ମୁଲିସ୍ତା ଲେ ଛ ଯାଅ ମୁଲିଅଣି ଶଶୁର ହୋଇବେ ଗାଁର ମଳକ, ଶାଶୁ ହେବେ ମଳକାଣୀ, ମୋ ଗିରସ୍ତ ହେବ କନକରାଜନ ମୁଁ ହେବ ପାଟରାଣୀ, ପୁଅ ବେଇଥିବ ରାଜକୁମର ଲେ ପୋଥି ଧର ଗୀତ ଗାଇବ, ଦ୍ଵାରେ ଲଗାଇବ ସୁନା ଟଣାଗଛ ନଗୀ ଧର ଫୁଲ ତୋଳିବ । ସେ ପଚାରେ ଦଥ ହୋଇବ ? ସେ ଦିଅଁଟା କହେ ହଁ ହୋଇବ । ଶାଶୁ ଶଶୁର

ସମସ୍ତେ କହିଲେ ସାନ ବୋହୂକୁ ଘରୁ ଚଢ଼ିଦିଅ । ତା ସ୍ବାମୀ
 ଅଗରେ କହିଲେ । ସ୍ବାମୀ କହିଲା ହିଁ ଚଢ଼ିଦେବ ସେ, ରହିଥାଅ
 ବୁଝିବା, ଶୁଣିବା ଲୁଚିକରି ସେ କଣ କହିବ, ତେବେ ଯାଇଁ
 ଚଢ଼ିଦେବ, ବୃଥାରେ କାହିଁକି ସେମନ୍ତ ଦେଉଛ ? ସମସ୍ତେ
 ଭୁଲିଗଲି ହୋଇ ରହିଲେ । ତହିଁ ଅରଦିନ ସାନବୋହୂ
 ଗାଧୋଇ ଗଲେବେଳେ ଶାଶୁ, ଛ ସା, ଯୁ ବର ଲୁଚିକରି
 ରହିଲେ । ଏ ଗାଧୋଇ ଅସି ଠାକୁରଙ୍କଠାରେ ଦଣ୍ଡବତ କଲ
 ବେଳେ କହିଲା, ଶଶୁର ହୋଇବେ ମାଁ ଗଜନ ଲେ, ଏହିପରି
 ସବୁଦିନେ ସେମନ୍ତ କହେ ସେମନ୍ତ କହିଲା । ଦିଅଁ କହିଲେ ହିଁ
 ହୋଇବ । ସାନବୋହୂ ଘରକୁ ଆସିଲା, ଏ ସବୁ ଘରକୁ ଆସିଲେ
 ଏହାର ବର କହିଲା, ସେତ ଏହା କହିଲା, ତେମେ ସବୁ
 କେମନ୍ତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର କହିଲ ? ଆଜି ଏହା କହିଲା, ଆଉ
 କେଉଁଦିନ ଆଉ କଣ କହିବ । ଦିଅଁ ତାକୁ ବାହାର କରିଦିଅ,
 ମତେ ବାହାର କରିଦିଅ, ଅମେ ଯାଉଛି । ଏହା କହି ସ୍ବାମୀ ଶ୍ରୀ
 ଦୁହେଁଯାକ ଗଲେ ଘରୁ ବାହାର । ଯାଇଁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗର-
 ଜରେ ଗୋଟାଏ କରଜଛ ମୂଳରେ ବସିଚନ୍ତି, ସେ ଗରଜର ରଜା
 ମରି ଯାଇଥାଏ ସେ ହାତ ମୁଣ୍ଡରେ କଲଣ ଦିଅ ହୋଇ-
 ଥାଏ, ଯାହା ଉପରେ ହାତ କଲଣ ତାଳିବ ସେ ଗଜା ଦେବ ।
 ହାତ କଲଣ ଘେନି ବୁଲୁଥାଏ, ଦେଖିଲା ଏ ଦୁହେଁ ବରଗଛମୂଳେ
 ବସିଚନ୍ତି, ମୂଳ ଉପରେ କଲଣ ତାଳିଦେଲା, ସ୍ବାକୁ ଉପରେ
 ବସାଇଲା, ନେଇ ସେ ଗରଜରେ ରଜା କରାଇଲା । ଏ ରଜା
 ଦେଲା, ଭାରିଯା ପାଟଗଣୀ ଦେଲା, ରହିଲେ । ପୁଅ ଜନ୍ମ ଦେଲା,
 ପୁଅର ନା ଦେଲେ, ଶତ୍ରୁକୁ ଅ, କାନବିକା ଦେଲା । ପୁଅ ବଢ଼ିଲା,
 ଦୁଆରେ ଗୋଟାଏ ଚଉଗଛ ଲଗାଇ ଥାଏ, ପୁଅ ହାତରେ ଶଶିଏ
 ଅଙ୍କୁଡ଼ୀ ଦେଇଥାଏ, ପୁଅ ପୁଲ ହୋଇଥାଏ, ଗୀତ ବୋଲୁଥାଏ

ପୋଖରୀ ଖୋଳା ଲାଗି ଥାଏ, ଏହୁପରି ଭାଗ୍ୟ କାରଣାନା ଲାଗି ତ ଭାର ।
 ଏ ସାଧବଦର ବରାବର ମାଟି ଖୋଳିଲାପରି ଚଳେ, ଯେତକୁ ଦାନା
 ଅଣ୍ଟିଲା ନାହିଁ, ଗଣ୍ଡିକି କନା ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶୁଣି ପାଇଲେ କୋଉ
 ଦେଶରୁ ଜଣେ ନୂଆ ରଜା ଆସିବ ସେ ପୋଖରୀ ଖୋଳାଉଛି, କ'ଣ
 ଖୋଳାଉଛି, ସବୁ ଦାନ ଧର୍ମ କରୁଛି । ଏମାନେ କହିଲେ ଆମର
 ଶୁଲ ମାଟି କୋହୁକା ସେ ମୂଲ୍ୟ ଆଣି ଯେତେ ପୋଷିବା । ଛଅ
 ବୋହୂଯାକ, ଶାଶୁ ଶଶୁର; ଛ ପୁଅ, ସମସ୍ତେ ଗଲେ, ଯାଇ ପୋଖରୀ
 ଉପରେ ବସିଲେ । ସେ କଡ଼ାକଥା (୧) ପକାଉଥିଲା ତାକୁ କହିଲେ
 ଯା ତମ ସାଥୀଲୁଣୀଙ୍କି କହିବ ସାତଜଣ ମରଦ ସାତଜଣ ମାଉସେ
 ଆସିଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ମାଟି ବୁଢ଼ାଇବେ ? ଜଣେ ଶୁକରଥ ଯାଇ ରଜାଙ୍କୁ
 କହିଲା, ରଜା କହିଲେ ଯା ରାଣୀକ ପଶୁରବୁ । ରାଣୀକି ଆସି ସେଇଯୁ
 କହିଲା, ରାଣୀ କହିଲେ ହଉ ସେ ମାଟି ବୋହୂନୁ । ଏ ଜାଣିପାରିଲା,
 ଉପର ମହଲକୁ ଚଢ଼ିଗଲା, ଦେଖିବର ଆସିଲା; କହି ପଠାଇଲା
 ଯୋଉ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଦୋଷି, ତାଙ୍କୁ ଅଳପ ମାଟି ଦେବ, ଯୋଉ
 ଛଅଟା ମରଦ, ଛଅଟା ମାଉସେ, ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଖୁବ ମଜଭୁଟ୍
 ବୋହେ ଲେଖା ଲଦଦେବ । ଏମାନେ ମାଟି ବୋହଲେ;
 ଖୁବ ବୋହେ ଲେଖା ମାଟି ନିଅନ୍ତି, କଉଡ଼ି କଡ଼ାଏ ପାନ୍ତି । ଏ
 କଣକଲା ଏଣେ ପହଞ୍ଚି ପାଖକୁ କହି ପଠାଇଲା, ଆଜି ବେଣୀକରି
 ଶୁଣାଇ ବାସ କରିବ, ରଙ୍ଗ କର ତରକାର କରବ, ସବୁ ଅଣିବ
 ଆଡ଼େ ଦେଇଯିବ । ପୁଣି ସେବାଇବାସ କରି ରାଣୀଙ୍କ ଉପ-

୧ । ଦୁରତା ଅନୁସାରେ ବୋହେ ମାଟି ନେଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ପକାଇଲେ କଡ଼ାଏ
 ବା ଦୁଇଇଡ଼ା ବା ଅଧିକ ଦେବା ଦେବକୁ କଡ଼ାକଥା କିନ୍ତୁ ।

ସରେ ଦେଇ ଆସିଲା । ଏ ଶୁକରକୁ କହିଲା ସେ ଯୋଉ ସାତ ଜଣ ମରଦ ସାତଜଣ ମାଇସେ ଆସିବନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଡାକି ଡାକି ଅଣ; ତାଙ୍କର ଭାବି ଆସିଲା । ଏ କଣକଲା, ସାତଜଣ ରଣ୍ଡାର, ସାତ ଗିନା ତେଲ, ସାତ ଯୋଡ଼ା ପାଟଯୋଡ଼ି ସ୍ବାକୁ ସବୁ ସାତ ମରଦଙ୍କପାଇଁ ପଠାଇଲା; ସାତ ମାଉପିଙ୍କ ପାଇଁ ସାତ କାଠୁଆ ଦଳଦ, ସାତ ଗିନା ତେଲ, ସାତୁଟା ଖେଇଲା, ସାତଜଣ ପାଟଶାଢ଼ୀ ପଠାଇଦେଲା । ସେ ସବୁ ଲଗେଇ ପରେଇ ହୋଇ ଗାଧୋଇ ପାଧୋଇ ଆସିଲେ, ଆଉ ଏ ସାନବୋହୂ ସାନ ପୁଅ ବୋଲି କାଶନ୍ତି ନାହିଁ, ମନେ ମନେ ହେଉଥାନ୍ତି ସମସ୍ତେ ଏ ଅମକୁ ଏପରି ସବୁ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି, ଏ କଣ ଅମକୁ ଆଉ ମାର ପାଇବ କି ? ଏପରି ମନରେ ପାଣି ଦେଉଥାନ୍ତି । ଯୋଉଠୁ ଏମାନେ ଗାଧୋଇ ଆସିଲେ ଦେଖିଲା, ଦିଲଟା ଘରେ ଠା ପାଁଡ଼ା କଲା, ଶଶୁର ଆଉ ଛ ଦେଉଶୁରଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଘରେ ଦେଲା, ଶାଶୁ ଆଉ ଛ ଯାକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଘରେ ଦେଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଲୁଗା ଦେଇଥାଏ, ଆଉ ଶାଶୁ ଶଶୁରଙ୍କୁ ଲୁଗା ଦେଇ ନଥାଏ ସେତେଥର ଅସୁଆଏ ପରଷିବାକୁ, ତେତେଥର ଘନ ଭଲରେ ଖଣ୍ଡେ ଲେଖା ପାଟ ପିନ୍ଧି ଅସୁଆଏ । ଏମାନେ ମନେ କରୁଥାନ୍ତି ଏହା ଘରେ ଏମନ୍ତ କେତେ ବୋହୂ ଅଛନ୍ତି କି ? ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଗରେ ପଛରେ ଦେଇ ସାରିଲା, ଫେର କହିଲା ଆଉ କଣ ଦେବ ? ଶାଶୁ ଶଶୁର ଆଉ ଏତେକଥା ଜାଣିବନ୍ତି ? କହିଲେ ଲୁଗା ଦୋହ ଦେଲା । ଏ ସେତିକିବେଳେ କହିଲା, କେତେ ଦେବ ଲୁଗା, କି କହିବ ଏହି ଶାଶୁ ଶଶୁରଙ୍କ ଗୁଣ । ଏହା ଯୋଉଠୁ କହିଲା, ସମସ୍ତେ ଜାଣି ପାରିଲେ, କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ; କହିଲେ ଯାହା କହିଥିଲା ସେଇଆ ଦେଲା । ଆମେ ଯାହା କହିଥିଲୁ ଅମକୁବି ସେଇଆ ପଳିଲା । ଏହିପରି କୁହା କୁହୁ ହେଲେ, ସେଠାରେ ମାସେ ଦିମାସେ ରହିଲେ । ତେଣେ ଅଲଗା ଉଠିବ ତୋଲା ଦେଲା, ସେମାନେ ସେଥରେ ରହିଲେ,

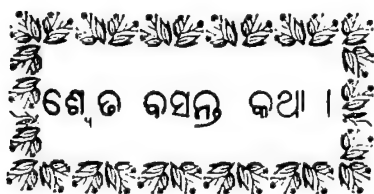
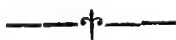
ସରଦୁଆର କଲେ, ମୁଁ ଗଲୁରୁ କଥା କହିଲେ ନାହିଁ । * ମୋ
କଥାଟି ସରିଲା, ଫୁଲବଛଟି ମରିଲା ।

‘ହଇରେ ଫୁଲଗଛ’ କାହିଁକି ମରିଲା ? ମତେ ଗାର ଖାଇଗଲା ।
ହଇରେ ଗାର କାହିଁକି ଖାଇଲା ? ମତେ ଗଉଡ଼ ଜଗିଲା ନାହିଁ ।
ହଇରେ ଗଉଡ଼ କାହିଁକି ଜଗିଲୁନାହିଁ ? ମତେ ବଡ଼ବୋହୂ ଭାତ
ଦେଲାନାହିଁ ।

ହଇରେ ବଡ଼ବୋହୂ କାହିଁକି ଭାତ ଦେଲୁ ନାହିଁ ? ମତେ ପୁଅ
ଛଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।

ହଇରେ ପୁଅ କାହିଁକି ଛଡ଼ିଲା ନାହିଁ ? ମତେ ଧୁଳିଆ ଯନ୍ତା
କାମୁଡ଼ିଲା ।

ହଇରେ ଧୁଳିଆଯନ୍ତା କାହିଁକି କାମୁଡ଼ିଲା ? ମୁଁ ଚଳେ ଥାଏ
କଥାଲ ମାଉସ ପାଇଲେ ରୁଟିକର ଖାଏ ।

ଗୋଟିଏ ମାଲଟିଏ, ସେ ଭାଷା ଦୁଃସ୍ବଟିଏ । ଏ ମାଲିର ଦୁଇ ପୁଅ,
ବଡ଼ପୁଅ ନା ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମାନ ପୁଅ ନା ବସନ୍ତ । ଦୁଇ ଭାଇ ଏହିପରି

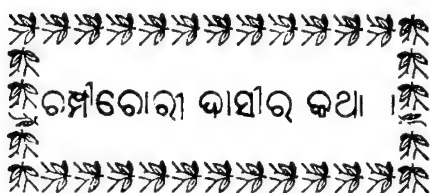
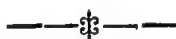
* ପ୍ରତ୍ୟେକ କାହାଣୀର ଉପସ୍ଥାପନାରେ କଥାପୁରୀମାନେ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକ କହିଥାନ୍ତି
କେହି ବା କେବଳ ନମ୍ବଲଖିତ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି କଳ୍ପିତ ଉପସ୍ଥାପନ
କରନ୍ତି ।—

“ମୋ କଥାଟି ଏହିକି ଫୁଲ ଫୁଟିଗଲା କଥା କେତକ ।”

ଦୁଃଖ ପାଇ ରହୁଥାନ୍ତି, ମାଳି ତା ଭାରିପା ଦୁହେଁଯାକ ମରଗଲେ
 ଅଉତ କେହି ଅଣା ନାହିଁ, ଏ ଦେହେଁ ଦାଦିଘରେ କାମ ଦାମ କରି
 ଚଳୁଥାନ୍ତି । ଦିନେ ଦାଦିର ସୁନା ମୁଦି ଗୋରଗଲା, ଦାଦି ଏ ଦୁହେଁକି
 ଧରଲା । ଏ ଦୁହେଁ କହଲେ ଅସେ ନେଇ ନାହିଁ । ଦାଦି ଏମାନଙ୍କ
 କଥା ସତ ନ କରି ଏ ଦୁହେଁକି ତଡ଼ିଦେଲା । ଏ ଦୁହେଁ କାନ୍ଦି
 ବୋବେଇ ଘରୁ ବାହାର ଶଲେ, ଯାଇଁ ଗୋଟିଏ ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
 ସେ ବନସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଶୁଆଟ୍ଟଏ ଗୋଟିଏ ସାଘୁଟିଏ ଗଛରେ ବସି
 କହି ଦେଉଛନ୍ତି—ଶୁଆ କହୁଛି ମତେ ସେ ଧରବ ସେ ରଜାଦେବ,
 ସାଘୁ କହୁଛି ମତେ ସେ ଧରବ ସେ ତାଲିଲେ ପଦ୍ମ ଉକୁଟିବ, କାନ୍ଦିଲେ
 ମୁକୁତା ଝଡ଼ିବ । ଏହିପରି କୁହାକୁହୁ ହୁଅନ୍ତି; ଏ ଦୁଇ ଭାଇ
 ଶୁଣିଲେ ଧରବାକୁ ଗଲେ । ଶୈବ ଧରଲା ଶୁଆଟିକି, ବସନ୍ତ ଧରଲା
 ସାଘୁଟି । ଧରି କରି ଅଣି ଭୋକ ବିକଳରେ ଦୁହେଁ ଦୋଷିଯାକ ଖାଇ
 ଦେଲେ । ଖାଇ ସାରି ବସନ୍ତ କହଲା ମୋତେ ଶୋଷ କରୁଛି;
 ପାଣି କେଉଁଠି ମିଳିବ ? ଶୈବ କହଲା, ତୁ ଏଇଠି ବସଥା ମୁଁ ପାଣି
 ଅଣେ; ଏହା କହି ପାଣି ଖୋଜିବାକୁ ଗଲା । ସେ ଗାଡ଼ିଆକୁଲେ
 ହୋଇଚି, ସେ ଦେଶର ରାଜା ମରି ଯାଇଛି ସେ ହାତୀ କଲସ ଘେନି
 ବୁଲୁଛି, ଯାହାକୁ ମନ କରିବ ତା ଉପରେ କଲସ ତାଳି ଦେବ;
 ଶୈବକୁ ଦେଖ ତା ଉପରେ କଲସ ତାଳି ଦେଲା । ପାଣି ମନ୍ଦୀ
 ସମସ୍ତେ ଶୈବକୁ ହାତୀରେ ବସାଇ ନେଇ ଗଲେ; ରାଜା କଲେ ।
 ଶୈବ ଭଜା ହୋଇ ସବୁ ବୁଝିଲା, ଖାଇ ବସନ୍ତ ପାଇଁ ଭାବି ଦେଉ-
 ଥାଏ ମନେ । ଏଣେ ବସନ୍ତ ଭାଇକ ଅନାଇଁ, ଅଉ ଭାଇ ଅପେଲା
 ନାହିଁ ଯୋଉଁ; କାନ୍ଦି ବନସ୍ତରତରକୁ ବାହାରଲା । ବାଟରେ
 କାନ୍ଦିଲାସଣି ମୁକ୍ତା ଝଡ଼ୁଥାଏ; ପାଦ ପକାଇଲାତୁ ପଦ୍ମ ଫୁଟୁଥାଏ
 ଏହିପରି ବାଟଯାକ ଦେଇ ଯାଉଥାଏ । ବସନ୍ତ ମୁକ୍ତାତଳ
 ଗୋଟାଇ ରଖୁଥାଏ, ବାଟ ଚାଲୁଥାଏ । ଭାଇକ ତ ପାଇଲା ନାହିଁ

ବୁଲି, ସେ ଯୋଉ ଗାଁରେ ରଜା ହୋଇଛି ସେହି ଗାଁରେ ଗୋଟିଏ କୁମ୍ଭାର ଘରେ ରହୁଲା । ଲୁଗାପଟା ତ ନ ଥାଏ, ଖଣ୍ଡିଏ ଚିରକାଗାରେ ସେ ମୁକ୍ରାତକ ବାଜି କୁମ୍ଭାର ଘରେ ଗଣ୍ଡିଏ ଖାଇ ଭାମଦାମ କରୁଥାଏ । ଏହିପରି କେତେଦିନ ଗଲା, ରଜା ଶେର ଜଗିବାକୁ ମନସ ଦରକାର ହେଲେ, ଗ୍ରାମରେ ଯେତେ ଘର ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରୁ ଜଣେ ଜଗିବାକୁ ଗଲେ । କୁମ୍ଭାରଘରୁ ବସନ୍ତ ଚୋର ଜଗିବାକୁ ଗଲା । ଦିନେ ବସନ୍ତ ନ ଥିଲାବେଳେ କୁମ୍ଭାର ତାର ଲୁଗାପଟା ଫିଟାଇ ଦେଖେ ଯେ, ମୁକ୍ରା ସବୁ ଜଳ ଜଳ ହସ୍ତ । ମୁକ୍ରାଗୁଡ଼ିକ ସେଥିରୁ ନେଇଗଲା, ଭାତଗୁଡ଼ିଏ ବାଜି ଦେଲା । ବସନ୍ତ ଆସି ଦେଖେ ଯେ ମୁକ୍ରାଟକ ନାହିଁ । କୁମ୍ଭାରକୁ ପଚାରିଲା କୁମ୍ଭାର ନାହିଁକରି ମାରି ଗୋଡ଼ାଇଲା । ବସନ୍ତ ଆଉ କଣ କରବ, ତୁନି ହୋଇ ରହୁଲା । ନିତି ରାତିକି ବସନ୍ତ ଶେର ଜଗିବାକୁ ଯାଏ, ସେଠାର ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୁଃଖ ସୁଖ କଥାକାତ୍ରା ହୁଅନ୍ତି । ଦିନେ କଥା ପଡ଼ୁ, ବସନ୍ତର କଥା ସମସ୍ତେ ପଚାରିଲେ । ବସନ୍ତ କହିଲା ଦୁଃଖ କହିବି କି ସୁଖ କହିବି; ଯାହା ଥରେ ନିରେଇଚି ତାହା କହିବି । ତା ଜୀବନର ସବୁ ଘଟଣା କହିଗଲା । ଯେମନ୍ତ ସେ ଦୁଇଭାଇ ଥିଲେ ବାପ ମା କେମନ୍ତ ମରିଯିବାକୁ ଦାଦ ଘରେ ଥିଲେ, ଦାଦିର ମୁଦି ଚୋରାଯିବାରୁ ଦାଦି ଯେମନ୍ତ ତଡ଼ି ଦେଲା, ବନସ୍ତରେ ଶୁଆ ସାଘା ଯାହା କହିଥିଲେ; ଶେତ ପାଣି ପାଇଁ ଯାଇ ଯେମନ୍ତ କୁଅଡ଼େ ରହୁଲା, ଏ କୁମ୍ଭାରଘରେ ରହୁଥିଲା; ଏହାର ମୁକ୍ରାତକ ଯେମନ୍ତ କୁମ୍ଭାର ନେଇଗଲା; ସବୁ କଥା ସେମାନଙ୍କୁ କହିଗଲା । ଏମାନେ ଶୁଣି ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତି ହେଲେ, ଯାଇ ରଜାଙ୍କୁ ସବୁ କଥା କହିଲେ । ରଜା ବସନ୍ତକୁ କୁମ୍ଭାର ଘରୁ ଡକାଇ ଅଣିଲେ, ତାକୁ ତାର ପରିଚୟ ପଚାରିଲେ । ବସନ୍ତ ଅନ୍ୟରୁ ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ କହିଗଲା ଶେତ ବସନ୍ତ ଦିହେଁ ଯାଇ ଚିହ୍ନାଚିହ୍ନି

ହେଲେ, କେତେ କାନ୍ଦିଲେ । ସ୍ବେଦ ବସନ୍ତକୁ ଖୁଅଇ କରାଇ
ଅଣିଲା । ପଞ୍ଚତୀର୍ଥଯାତ୍ରିରେ ଗାୟାରଦେଇ ଭଲ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧାଇଲା ।
ପାତ୍ର ମନ୍ଦିରି ତକାଇ ତାକୁ ଯୁବରାଜ କରବାର ହୁକୁମ ହେଲା ।
ମନ୍ଦୀ ହେଉବା ଛନ୍ଦ ତାମର ଧରିଲେ, ସିଂହାସନ ଉପରେ ବସନ୍ତ
ବସିଲା, ହାତୀ ସ୍ବବର୍ଣ୍ଣ କଳଶ ଡାଳି ତାକୁ ଅଭିଷେକ କଲା । ବସନ୍ତ
ଯୁବରାଜ ହେଲା; ଶେଷ ବସନ୍ତ ଦୁହେଁ ଯାକ ପରଜାକୁ ଚତୁସ୍ତ୍ରାଶରେ
ପାଲିଲେ । ଗାୟାଚୋରା ହୋଇ ସ୍ତ୍ରୀରେ ରହିଲେ । ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା
ନ କହିଲେ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା, ରକ୍ଷାଦି ।

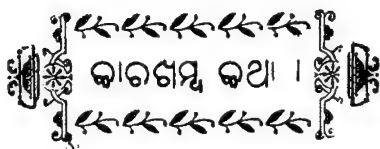

ଗୋଟିଏ ରଜାଟିଏ, ତାର ଗୋଟିଏ ଚମ୍ପୀଦେଉ ନାମରେ ଥିଅ,
ଥିଅଟି ବଡ଼ ହେବାରୁ ତା ପାଇଁ ବରଘର ଲାଗିଲା । ବରର ନାମ
ଶୋଳଶିଂଦା ମହାରାଜା । ରଜା ଥିଅ; ସେ କଣ ଜାଣନ୍ତି । ଥିଅ
ମନେ ମନେ କଲା ସେ ବରର ଶୋଳଟା ଦିଅ । ମନେମନେ ବଡ଼
ଭାବନାରେ ଥାଏ, ବିଭାଘର ଦିନ ବର ଅସି ଅଧବାଟରେ ହେଲାଣି,
ଚମ୍ପୀଦେଉ ମନ ବଡ଼ ଛଟପଟ ହେଲା । ତାର ଗୋଟିଏ ସମ-
ବୟସ୍କ ଦାସୀ ଥିଲା, ତାର ନାମ ଚମ୍ପୀଚୋରା, ତାକୁ କହିଲା ଯା ତୁ
ବରକୁ ଦେଖି ଆସିବୁ ତା ଶିଂସୀରୁ କିପରି ? ଚମ୍ପୀଚୋରା ବରକୁ
ଦେଖି ଥିଲା; ମିଛରେ ଆସି କହିଲା ଶିଂସୀ ଗୁଡ଼ାକ କି ଅବ-
ଜିୟା ହେଉଛି, କେଉଁ ଶିଂସୀରେ କନାଧଡ଼ ଶୁଣିଅ

ହୋଇଛି; କେଉଁ ଶିବରେ ଅତ୍ୟୁତାତଳ ଗୁଡ଼ିଆ ହୋଇଛି
 କେଉଁ ଶିବ ନଞ୍ଜ ନଞ୍ଜ ହେଉଛି; ଏହିପରି କହି ଚମ୍ପାଦେଇ
 ମନରେ ଅଗଠି ବେଶି ବୟା ନାଚ କରାଇଦେଲା ।
 ଚମ୍ପା ଦେଇ ଚମ୍ପୀଚୋରାକୁ କହିଲା ମୁଁ ତାକୁ ବନ୍ଦା ଦେବି
 ନାହିଁ, ତୁ ତାକୁ ବନ୍ଦା ହୋ; ମୁଁ ପଛକେ ଚୋର ଦାସୀ ହୋଇ
 ଯିବି । ଚମ୍ପୀଚୋରା ଚମ୍ପାଦେଇ ସଜସଜ ଲଗାଇ କନ୍ୟା
 ସାଜିଲା ଓ ଚମ୍ପାଦେଇ ଚମ୍ପୀଚୋରାର ସଜଯାକ ଲଗାଇ ଦାସୀବେଶ
 ଦେଲା, ବନ୍ଦାଦର ଦେଲା । ଚମ୍ପୀଚୋରା ଶୋଳଶିଂଦା ମହାରାଜାକୁ
 ବନ୍ଦା ଦେଲା, ଚମ୍ପାଦେଇ ତା ସଙ୍ଗରେ ଦାସୀହୋଇ ଗଲା । ଚମ୍ପା-
 ଦେଇ ସେତେବେଳେଜାଣିନାରିଲା ଯେ ଚମ୍ପୀଚୋରାତାକୁ ମିଛକହ
 ଅଭିଷେକର ଶୋଳଶିଂଦା ରାଜାକୁ ବନ୍ଦାଦେଲା ତାର ମନରେ ଅତି-
 ଶୟ କଷ୍ଟ ଦେଲା । ନିଜେତ ଏ କଥା କରିଛି, ଅଉ କଣ କରିବ ।
 ତୁନି ହୋଇ ରହିଲା । ଶୋଳଶିଂଦା ରଜାର ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି;
 ଚମ୍ପୀଚୋରା ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା କରେ ରଜାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଏ; ନିଜେଖାଏ
 ଅଉ ଚମ୍ପାଦେଇକି ଖାଇବାକୁ ଦିଏ । ଚମ୍ପାଦେଇ ଦାସୀ ହାତ ରକ୍ଷା
 ଖାଏ ନାହିଁ, ନଉକୁଳକୁ ନେଇ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଏ, କହେ ଛୁଟୁକାଉ,
 ଚମ୍ପୀଚୋରା ହାତରେ କି ଚମ୍ପାଦେଇ ଖାଉ । କେହି ନଖାଉ, ସେତ
 ବନ୍ଧ ହୋଇଥାଉ । ଏହିପରି ସବୁଦିନେ କରେ । ସେ ନଉକୁଳେ
 ଗୋଟିଏ ଧୋବା ଲୁଗା କାଟୁଥାଏ, ସେ ରାଜାଙ୍କ ଧୋବା, ଏହା ସେ
 ପ୍ରତିଦିନ ଦେଖେ । ଦିନେ ଯାଇ ରଜାକୁ କହିଲା, ମଣିମା ! ଗୋଟିଏ
 କଥା କହିବାକୁ ଭାରି ଭୟ ମାଡ଼ୁଛି, ରଜା କହିଲେ କିଛି ଭୟନାହିଁ
 କହ । ଧୋବା କହିଲା ମଣିମାଙ୍କ ଉତ୍ତରରୁ କିଏ ଗୋଟିଏ ନଉକୁଳ-
 କୁଳକୁ ଯାଏ, ଭାତ ନଉକୁଳେ କୁଡ଼ାଇ ଦିଏ, କହେ ଛୁଟୁ କାଉ,
 ଚମ୍ପୀଚୋରା ହାତରେ କି ଚମ୍ପାଦେଇ ଖାଉ ? କେହି ନ ଖାଉ ସେତ
 ବନ୍ଧ ହୋଇ ଥାଉ । ରଜା ନିଜେ ଏକଥା ଦେଖିବାକୁ ଦିନେ ଲାଗି

ରିହଲେ, ଦେଖିଲେ ଦାସୀ ଭାବରୁଜାକ କୁଡ଼ାଇଦେଇ ଏପରିକହୁଟି
 ଦଠାନ୍ ବାହାଝ ପଡ଼ି ଦାସୀକୁ ଏ କଟାମାନଙ୍କର କାରଣ ପଚାରିଲେ
 ତମ୍ଭାଦେଇ ନାହିଁ । ହେଉଥାଏ, ଶେଷରେ ରଜା ଜଗର କରିବାରୁ
 ସବୁ କଥା ଅଦ୍ୟରୁ ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହଲେ । ରଜା ଘରକୁ ଗଲେ,
 ଗୋଟାଏ ଟୋପର ଖୋଳାଇଲେ, ଟମ୍ବୋରୁଣକୁ ଡକାଇ ପଚାରିଲେ
 ଏଥୁରେ କେତେ ଧାନ ସମ୍ଭାରିବ । ଏ ଅଉ ଏତେକଥା ଜାଣିଚି ?
 ନାହିଁ ପଡ଼ି ଖଣିକୁ ଅନାଇଲା, ରଜା ତାକୁ ଖଣି ଭିତରକୁ ଯେଲି
 ଦେଲେ, ତଳକଣ୍ଡା ଉପରକଣ୍ଡା ପକାଇଦେଲେ, ମାଟି ଛଟିଦେଲେ
 ତମ୍ଭାଦେଇକି ପାଟଗଣୀ କଲେ, ଘର ଦୁଆର କଲେ, ସୁଖରେରହଲେ,
 ମୁଁ ଗଲୁକୁ କଥା ନ କହଲେ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା, ରଜାଦି ।

—୫—

ଗୋଟିଏ ସାଧକଟିଏ ଯେ ତାହାର ସାତ ହିଅ । ଦିନେଜନ୍ମପଡ଼ିବ
 ସାତ ରଜଣୀଯାକ ଅଗଣାରେ ଖେଳୁଚନ୍ତି, ବିଗୁର କଲେ ଜନ୍ମ
 କୋଉଠି ଛୁଡ଼ିଚି ଚାଲି ଯିବା ଦେଖିବା । ସାତ ରଜଣୀଯାକ ଗଲେ,
 ଯାଇଁ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ଦୁଆରେ ଜନ୍ମ ଛୁଡ଼ିବାର ଦେଖିଲେ,
 ସେଇଠି ଶବ୍ଦ ପାହଲ । ଦେଖିଲେ ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ଧାନ ଉସାଡ଼ିଚି
 ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ ଚାଲରେ ମୁହାରି ଦେଇଚି ଅଉ ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼
 ଯାଡ଼କୁ ଲମ୍ବାଇ ଦେଇଚି । ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ଏମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲୁଣି
 କହୁଲା, ଅସଲେ ପିଲାମାନେ କୁଅଡ଼େ ଯାଉଚ, ଏଇଠି ବସ, ଖେଳ,
 ପିଲାମାନେ କହଲେ ନାହିଁ । ଅମେ ଜନ୍ମ କୋଉଠି ଛୁଡ଼ିଚି ଦେଖିବାକୁ

ଅସିଥିଲୁ, ଅମ ଘରକୁ ଆମେ ଫେରି ଯାଉଛୁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇ
 ବାକୁ ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ କେତେ ଫୁଲାଇଲା, ଏମାନେ କେହି ରହିଲେ
 ନାହିଁ, ଶୁଣିଅସିଲେ । କେତେକ୍ଷଣ ପରେ ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀର ପିଲାମାନେ
 ଚରବକୁ ଯାଇଥିଲେ ଅସିଲେ । ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ କହିଲା କୁଅଡ଼େ
 ଯାଇଥିଲ, ଏତେବେଳେ କେ ଅସିଲ; ଏହି ଦଣ୍ଡକ ମଧ୍ୟରେ ଅସିଥିଲେ
 ଅଇଛୁକା କି ସୁନ୍ଦର ଦରବ ଖାଇଥାନ୍ତି; କିଛିସୀକାକୁଡ଼ିପରି ମୁତୁକର
 ଶେବାଇ ଥାନ୍ତି, କି ସୁନ୍ଦର ପିଲାଗୁଡ଼ିଏ ଅସିଥିଲେ । ଏବେଯାଅତାଙ୍କ
 ଉତରୁ ଜଣକ କାନିରେ ମୁଁ ଘୋରଷ ବାଜି ଦେଇଛି, ଘୋରଷ
 ଚଞ୍ଚି ଯାଉଥିବ, ଗଛ ଉଠି ଯାଉଥିବ, ପୁଲ ଫୁଟି ଯାଉଥିବ
 ସେହି ବାଟକୁ ଅନାଇ ଯିବ; ସେମାନଙ୍କୁ ପାଇବ । ଅସୁରପିଲାମାନେ
 ଦୌଡ଼ିଲେ, ସାଧବଝିଅଙ୍କ ପାଖରେ ଲାଗିବାକୁ ଅଳପ ବାଟ ଅଛି
 ଏମାନେ ପଛକୁ ଅନାଇ ଦେଲେ, ଦେଖିଲେ ଅସୁର ଛୁଆ ପାତଟା
 ତାଙ୍କ ପଛେ ଦୌଡ଼ିଚାଲି । ଏମାନଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି ହଜିଗଲା; କଣ କରିବେ
 ବୋଲି ଆଉବୁଦ୍ଧି ଦଶିଲା ନାହିଁ । ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଅମ୍ବୁଗଛଥିଲା
 ତା ପାଖକୁ ଯାଇ ସାଧବଝିଅମାନେ କହିଲେ, ହେ ଅମ୍ବୁଗଛ ତୁଯଦି
 ମତ୍ୟୟନର ଗଛ ହେଉଥିବୁ ତୁ ଫାଟି ଯିବୁ ଆମେ ତୋ ଉତରେ
 ପଶିଯିବୁ, ତୁ ବୁଜିଦୋଇ ଯିବୁ । ଅସୁରଛୁଆସବୁ ଆସିପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକ
 ଏମାନେ ଅମ୍ବୁଗଛରେ ପଶି ଗଲେଣି । ସେ ଗଛମୂଳେ ଗୋଟାଏ ପୋଖରୀ
 ଥିଲା; ଅସୁରଛୁଆମାନ ସେ ପୋଖରୀରୁ ପାଣି ଥଣି ଗଛମୂଳେ ଅଜାଡ଼ି
 ପୋଖରୀକ ପାଣି ଶୁଖାଇ ଦେଲେ । ଗଛକୁ ଦୋହଲାଇ ଓଢାଡ଼ି
 ତଳେ ପକାଇ ଦେଲେ । ଧୋକାଘରୁ କୁସଡ଼ି ଆଣି ଗଛକୁ ଉନ୍ନତର
 କରି କାଟି ପକାଇଲେ, ମଝି ଚିରଟି ମୁଣ୍ଡାଇ ଘରକୁ ନେଇ ଚଲେ ।
 ନେଇ ବାଡ଼ିଦୁଆରେ ପକାଇ କୁସଡ଼ିରେ ତାକୁ ଚିରିବାକୁ ବସିଲେ
 ସାଧବଝିଅମାନେ ସେ କାଠ ଚିରି ଉତରୁ ଝୁଲଝୁଲି ପକାଇଲେ ।
 ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ଝୁଲଝୁଲି ଶୁଣି ତାର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମାରି ଖୋଜାଇଲା,

କହିଲା ମୋ ଦୁଆରେ ତ ଦାଣୀ କି ଗୋପାଣୀ କି କଣେ । ଏ ପକା-
ଇତ, ଯାକୁ ଉଠାଏ । ଅସୁବିଧାମାନେ ମାଡ଼ଗାଳ ଖାଇ ସେ କାଠ
ଗରକୁ ନେଇ ସେ ଅମୃତ ମୃତ୍ୟୁ ପକାଇ ଦେଇ ଅସିଲେ । ସେ-
ବେଳକୁ ସଞ୍ଜ ଲାଗିଥିଲା, ଏ ପିଲାଗୁଡ଼ିକ କାଠଘରରୁ ବାହାରିଲେ,
କନସ୍ତେ କନସ୍ତେ ଘରକୁ ଫିବାକୁ ବସିଲେ । ଯାଉଁ ବାଟରେ
ବଣାହୋଇ କିଏ କୁଆଡ଼େ ଲେଲେ । ସବା ସାନ ହିଅଛି ତୁଲି,
ତୋଟି ଏ ରଜାନଅର ଦେଖିଲା, ସେ ନଅର ଦୁଆରେ ଗୋଟିଏକାକି
ଖମ୍ବଥିଲା, ସେଇଠି ପହଞ୍ଚିଲା, କହିଲା ଯେମନ୍ତ ସତ୍ୟଯୁଗ ହୋଇଥିବ,
ଏ ଖମ୍ବ ପାହାଣିବ ମୁଁ ତହିଁରେ ପଶିଯିବି । କାଚଖମ୍ବପାଟି ଚିଲି, ସାଧବ
ହିଅ ତହିଁରେ ପଶିଲେ । ସେଇଥିରେ ଥାଏ; ଗୁଡ଼ରେ ସମସ୍ତେ ଖାଇ
ପିଇ ଶୋଇଲେ, ଏସେଥିରୁ ପଦାକୁ ବାହାରେ, ବାଧୁଆପାଧୁଆକରେ,
ଫେର ସେଇଥିରେ ପଶିଯାଏ, ଏହିପରି ସବୁଦିନେ କରୁଥାଏ । ସେ
ଗଜାର ପୁଅ ସବୁଦିନେ ଶୁଣେ ଯେ ଗୋଟିଏ ବଏ ଦୁଆରେ ହୁଣୁ
ହୋଇ ଅସ ଯାଁ କରୁଛି, ମାଡ଼ କିଛି ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ । ଦିନେ
ସେ ରଜାଙ୍କ ଦୁଆରେ ପାଲ ଦେଲା, କେତେ ଲୋକ ଦେଖିବାକୁ
ଅସିଲେ । ସାଧବହିଅଁ କାଚଖମ୍ବରୁ ବାହାରି ପାଲ ଦେଖିବାକୁ ଚିଲି ।
କେହି ଦେଖିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ମେଘନାଦ ପାଚେରୀ ଉପରେ ବସି
ପାଲ ଦେଖୁଥାଏ । ରଜାପୁଅ ସେଠାରେ ଘୋଡ଼ାଦୋଡ଼ି କରୁଥାଏ,
ତାର ପାଚେରୀ ଉପରକୁ ନଜର ପଡ଼ିଲେ, ଦେଖେ ଯେ ଉତ୍ତମ
ସୁନ୍ଦର ସ୍ତ୍ରୀଟିଏ ବସିଛି, ତାକୁ ଦେଖି ପାଚେରୀ ଅଡ଼କୁ ଦୋଡ଼ି
ଅସିଲା । ଗଜାପୁଅ ଅସିବାର ଦେଖି ସାଧବ ହିଅ ଦୋଡ଼ି ଅସି
କାଚଖମ୍ବରେ ପଶିଗଲା, ଗଜା ପୁଅ ଅଡ଼ ଏହା ଦେଖି ପାରିଲା ନାହିଁ
ପାଚେରୀ ଉପରୁ ଦୋଡ଼ିଅସିଲାବେଳେ ସାଧବହିଅଁ ଗୋଡ଼ରୁନେପୁର
ପଡ଼ିଏ ବସିପଡ଼ି ଥିଲା, ରଜାପୁଅ ତାକୁର ପାଇ ରଖୁଥାଏ, ସବୁବେଳେ
ଦେଖୁଥାଏ । ନେନେ ଖାଇ ଭାବ ଦେଉଥାଏ ଏ ନେପୁରର ଏଡ଼େ

ସୁନ୍ଦର, ସେ ଶ୍ରୀ କେତେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ନ ଥିବ । ଏହିପରି ଝୁରୁ ଗଜାପୁଅର ଅତି ଅବସ୍ଥା (୧) ଦେଖିଲା ନାହିଁ, ଖାଲି କଣ୍ଠା ଦୋହଲିଲା । ଅନେକ ବଇଦ ଲାଗିଲେ, ରୋଗର କେଣା ଦେଲା; କାହିଁରେ ବଢ଼ି ରଲା ଦେଲା ନାହିଁ । ରଜାପୁଅ ବରବର ମଲ୍ଲସମାନ ହୋଇଗଲା । ବଞ୍ଚିବାରର ଅତି ଅଶା ନାହିଁ, ରଜାପୁଅ କହିଲା ମୋର ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବି । ଭଉଣୀମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ଗଲା, ସମସ୍ତେ ଆସିଲେ, ଖାଲି ସାନଭଉଣୀ ଆସିନଥାଏ । ସାନ ଭଉଣୀ ଘର ବହୁତ ଦୂର, ଅସୁ ଅସୁ ବାଟରେ ଗୋଡ଼ମାନଙ୍କୁ ଖରା ବରଷା ପାରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଟିଏ ଚକ୍ରମୂଳେ ସୁଆରକୁ ଚଢ଼ି ଦେଇ ଗଉଡ଼ମାନେ ଜଳନ୍ତୁ କରବାକୁ ଗଲେ । ରଜାହିଁଥି ସେଇଠି ଥାଏ ସେ ବରଗଛରେ ଗୋଟାଏ ଫୁଲଶାଗୁଣୀର ବସା । କୋଉଠି ମଡ଼ ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ଶାଗୁଣୀ ଖାଇକରି ଆସିଥାଏ, ପିଲାଙ୍କପାଇଁ ଆଣି ନ ଥାଏ ପିଲିଯାକ କେଁକଟର ଲଗାଇ ଥାନ୍ତି, ମା ତୁ ଖାଇଲୁ ଆମପାଇଁ ଆଣିଲୁ ନାହିଁ, ଶାଗୁଣୀ କହିଲା ତେମେ ସବୁ କାହିଁକି ସେମିନ୍ତି ଦେଉଛ, ରଜାପୁଅ ଏହିସରି ମରବ ତେମେ ଅନନ୍ଦରେ ଖାଇବ । ପିଲିଯାକ କହିଲେ ନାହିଁ ମା ସେ କାହିଁକି ମରିବ, ଆମେ ପଛକେ ନ ଖାଉଁ ସେ ଜାଇ ଥାଉ । ଶାଗୁଣୀ କହିଲା ତାକୁ ଅତି କିଏ ବଞ୍ଚାଇବ ତାରତ ସବୁ ଏମନ୍ତ କଥା ଦେଉଛ, କିଏ ଜାଣିଥାନ୍ତା କି ସେ କାତ ଖମ୍ବକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତା ଯେ ସେ ସାଧବହିଁଥ ବାହାର ପଡ଼ନ୍ତା, ତାକୁ ଦେଖିଲାସଣ ରଜାପୁଅ ଦେହରେ ଜୀବନ ପଶିଯାନ୍ତା । ଏହା ସବୁ ସାନଭଉଣୀ ବୁଣି ସୁଆର ଉଠାଇବାକୁ ଗଉଡ଼ ସାଙ୍ଗେ ଉଠିବ ଲଗାଇଲା । ଗଉଡ଼ମାନେ ସୁଆର ନେଇ ରଜାଙ୍କ ଦୁଆରେ ଉଡ଼ିଲେ

ରଜାଙ୍କ ଘରେ କାନ୍ଦବୋବାଳି ପଡ଼ିଥାଏ, ବାହାର ମନରେ ସ୍ବପ୍ନ ନ ଥାଏ । ସାନଭଉଣୀ ଯାଇ ଦେଖେ ଯେ ଭାଇ ଡୋକାଉଛୁ, ହଠାତ୍ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି ଗୋଟାଏ କୁସାରି ଦେଇ ଆସି, କାଗଜମ୍ବରେକର ପାହାରେ ଦେଲା । କାଗଜମ୍ବ ଚୁନା ହୋଇଗଲା, ସାଧବ ଝିଅ ବହୁତ ବାହାର ପଡ଼ିଲା । ତାକୁ ଧରିନେଇ ଗଲେ, ରଜାପୁଅ ଆଗରେ ଛୁଡ଼ା କରିଦେଲେ, ଚାକୁଦେଇ ତା ଦେହରେ ଜୀବ ପଡ଼ିଲା । ରଜାପୁଅ ଜମେଟ ଭଲ ହୋଇଗଲା, ସେହି ସାଧବ ଝିଅକୁ ବିଭା ହେଲା, ଭଉଣୀ ମାନଙ୍କୁ ହସେଇ ଖେଳେଇ ବିଦା କଲା, ଅନନ୍ଦରେ ସୁଖ ଗରଜ କଲା, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା ନ କହିଲୁ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ॥

—❦❦—

ମଣ୍ଡାଗଛ ବା ଗୌଡ଼ପିଲା କଥା ।

ଗୋଟିଏ ଗଉଡ଼ଟିଏ ଯେ ଭାର ଗୋଟିଏ ପୁଅ । ଗଉଡ଼ ଟୋକାଟି ନିଜ ଗାଈ ଜଗିବାକୁ ଯାଏ, କଣ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ମଣ୍ଡାଗଛ ଥାଏ ତହିଁରେ ଚଢ଼େ, ମଣ୍ଡାପିଠା ଖାଏ, ବେଳକୁଡ଼ ଦେଲା-ସଖି ଗାଈ ଦେଇ ଘରକୁ ଆସେ । ଦଳକର ବୁଢ଼ି ଅସୁରୁଣୀ ଆସିଲା କହିଲା ହରରେ ପୁଅ କଣ ଭୋକୁଛୁ କି ? ଗଉଡ଼ଟୋକା କହିଲା ମଣ୍ଡାପିଠା ଖାଉଛି । ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା ଆରେ ପୁଅ ମତେ ଗୋଟିଏ ଦିଅନ୍ତୁ । ଗଉଡ଼ଟୋକା ମଣ୍ଡାଟିଏ ପକାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ି ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା, ଆରେ ପୁଅ ମୋ ହାତକୁ ଗୋଟାଏ ଦେ । ଗଉଡ଼ଟୋକା ମଣ୍ଡାପିଠାଟିଏ ତା ହାତକୁ ବାଡ଼ାଇ ଦଉ ଦଉ ଅସୁରୁଣୀ

କଣକଲ ନା ନେଇଗଲା ଗଉଡ଼ ଟୋକାକୁ, ଗୋଟାଏ ମୁଣିରେ ପୁରାଇଲା, ନେଇ କର ଗର ମୁଣ୍ଡେଇକର । ଅଧବାଟରେ ଦେଲେ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀକି ପୋଷଣ ମାଡ଼ିଲା, ବାଟରେ ଥୋଇ ଦେଲା ମୁଣିଟିକି, ପୋଷଣକଲ । ଗଉଡ଼ ଟୋକା କଣକଲ, ମୁଣିକି ଚର ଦେଲା, ସେଥିରୁ କହାଇଲା, ସେ ମୁଣିରେ ଗୁଡ଼ାଏ ସକ ପାଣି କଣ୍ଟା ଏଣୁ ବେଶୁ ପୂରାଇ ଦେଲା, ଘରକୁ ପଳେଇ ଆଇଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଆସିଲା ମୁଣିଟିକି ମୁଣ୍ଡାଇଲା, ନେଇକର ଗଲା । ବାଟରେ କଣ ଦେଉ ଥାଏ ନା ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ମୁଣ୍ଡରେ କଣ୍ଟା ପୋଡ଼ି ହୋଇ ଯାଉ ଥାଏ । ଏ କହୁଥାଏ ଗୁଲ ମୁଣ୍ଡପୋଡ଼ା, ଘରକୁ ଗଲେ ତୋ ରଙ୍ଗ ବୁଝିବ । ଏହପର ବାଟଯାକ ଚାନ୍ଦିକର ଯାଉଥାଏ । ଘରକୁ ଗଲା ମୁଣିକିଦୁମ୍ବିନୀ କଣ୍ଟା ଦେଲା ପିନ୍ଧେଇ କର ଦେଖିଲା । ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଅଉ ଗଉଡ଼ଟୋକା ସେଥିରେ ନାହିଁ, ଏଣୁ ବେଶୁ ଗୁଡ଼ାଏ ପଣିବ । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା ଆରେ ଆରେ ମତେ ଠିକି ଦେଇ ଗଲା ବାହାର, ଅଉ କଣ କରବ । ଭୁଲ ହୋଇ ରହିଲା । ଦି ଗୁର ଦିନ ଶୁଣିଦେଲା, ଫେର ଗଲା ସେହୁ ମୁଣ୍ଡାବୁ ପାଖକୁ । ଦେଖିଲା ଗଉଡ଼ଟୋକା ଗହରେ ଚଢ଼ି ମୁଣ୍ଡା ପିଠା । ଶଉର, ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା, ପୁଅରେ ମତେ ଗୋଟିଏ ଦିଅନ୍ତୁ । ଗଉଡ଼ଟୋକା କହିଲା ଅଉକଣ, ସେ ଦିନତ ଧରକର ନେଇ ଗଲା, ଆଜି କାହିଁକି ଦେବ ? ତଳେ ପଡ଼ିବ ମୋଟେଇକର ଖାଉନାହିଁ । ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା ନାହିଁରେ ପୁଅ, ଓପଦିନ ସିନା ନେଇକଲ ଆଜି ନେବି ନାହିଁ, ମୋ ହାତକୁ ନାହିଁଏ ଦେ । ଗଉଡ଼ଟୋକା ପିଠାଟିଏ ତା ହାତକୁ ଦେଲା ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ କଣକଲ ନା ତହାକୁ ଧର କେରୁ ଟୋରାଅଣିଲା ଫେର ମୁଣିରେ ପୂରାଇଲା, ନେଇକର ଘରକୁ ଗଲା, ଅଉ କେଉଁଠି ଥୋଇଲା ନାହିଁ ବାଟରେ, ବସକର ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ଘରେ ମୁଣିରୁ ବାହାର କରି, ଝିଅକୁ ଡାକି କହିଲା ଝିଅ ଲେ ମୁଁ ଯାଉଛି

ଗାଧୋଇ, ଯାକୁ ଭଲକରି ଗଞ୍ଜିବାଡ଼ି ରଖ । ହିଅ ଗଉଡ଼ଟୋକାକୁ ଏପାଖ ସେପାଖ କରି ଦେଖିଲା, ଦେଖିଲା ଗା ମୁଣ୍ଡରେ ଗରଜର ବାଲ । ଅସୁରୁଣୀ ହିଅ କହିଲା ହଇ ରେ ପୁଅ ତୋ ମୁଣ୍ଡରେ ଏତେ ବାଲ କୋଉଠୁ ହେଲା ? ଏ ଟୋକା ମିଛରେ କହିଲା; ମୋ ମା ମୋ ମୁଣ୍ଡକୁ ଡେଇଁରେ କୁଟିଦିଏ ଯେ ବାଲ ବଢ଼ିଯାଏ । ଅସୁରୁଣୀ ହିଅ କହିଲା ତୁ ଟିକିଏ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଡେଇଁରେ କୁଟିଦିଅନ୍ତୁ । ଗଉଡ଼ଟୋକା କହିଲା ମୁଁ କଣ ନାହିଁ କରୁଛୁ ? ଗଉଡ଼ଟୋକା ଡେଇଁଟେକିଦେଲା, ଅସୁରୁଣୀ ହିଅ ମୁଣ୍ଡକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲାଯାଉଁ, ଏ କଣକଲା ଡେଇଁକି ଛଡ଼ିଦେଲା ଯେ ତା ମୁଣ୍ଡ କୁଟି ହୋଇଗଲା । ଅସୁରୁଣୀ ହିଅ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରଗଲା । ସେଇଠୁ, ଗଉଡ଼ଟୋକା ଅସୁରୁଣୀ ହିଅଠାରେ ଯେତେ ଅନଙ୍କାର ଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ଲଗାଇଲା, ତା ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଲା, ତା ବେଶ ଧରି ତାକୁ ଟିକିଏ କରି ବନାଇଲା, ରଞ୍ଜିବାଡ଼ି ଥୋଇଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଗାଧୋଇ ଅସିଲୁଣି ତାକୁ ବାଡ଼ିଦେଲା । ସେ ଖାଇ ବସିଲା, ଗଉଡ଼ଟୋକାକୁ କହିଲା ହିଅ ଲୋ ତୁ ଖାଇ ବସୁନାହିଁ । ଏ କହିଲା ନାହିଁ ମା ତୁ ଖାଇସାର ମୁଁ ପଛରେ ଖାଇବି । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଖାଇ ସରିଲା, କହିଲା ହିଅ ଲୋ ମୋ ମୁଣ୍ଡରୁ ଦିଟା, ଉକୁଣୀ ଦେଖନ୍ତୁ, ଗଉଡ଼ଟୋକା ମୁଣ୍ଡ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଯା ମୁଣ୍ଡରେ ଜମା ବାଲ ନାହିଁ ଗୋଟିଏ ବାଲ ହଲୁ, ହୋଇ ହଲୁଡ଼ି । ଗଉଡ଼ଟୋକା କହିଲା ହଇଲେ ମାତୋ ମୁଣ୍ଡରେଇ ଜମା ବାଲ ନାହିଁ, ଏ ଗୋଟକ କାହିଁକି ଅଛି ? ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ଆଲେ ହିଅ ସେ ବାଲଟିରେ ମୋର ଜୀବନ ଅଛି, ତାକୁ ଛୁଣ୍ଡାଇଦେଲେ ମୁଁ ମରଯିବି । ଗଉଡ଼ଟୋକା ଯା ଯାଉଁ ଶୁଣିଲା, ସେ ବାଲଟିର ରୁଟକରିଛୁଣେଇଦେଲା ଯେ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ମରଗଲା । ଅସୁରୁଣୀର ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଗଉଡ଼ଟୋକା ଘରକୁ ଥଇଲା, ବାପମାଙ୍କ ଆଗେ ସବୁ କଥା କହିଲା । କେତେଦିନ

ବାଦ୍ ଗଉଡ଼ତୋକା ବିଭ୍ରା ହେଲା, ପୁଣିରେ ଘର ଦୁଆର କଲା, ପୁଁ
ଗଲରୁ କଥା ନ କହିଲା । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

ତାଳିମୂକମର କଥା ।

ଗୋଟିଏ ରଜାଟିଏ ତାର ଦୁଇ ଭ୍ରାତୃ । କାହାର କିଛି ସନ୍ତାନ
ହେଲା ନାହିଁ । ରଜା ଭାରି ଚିନ୍ତା କରୁଥାନ୍ତି, ଖୁବ୍ ଦାନ ଧ୍ୟାନ କରୁ
ଥାନ୍ତି କେମନ୍ତି ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଦେବ । ଦିନକର ଜଣେ ସକ୍ ପୁରୁଷ
ଆସିଲେ, ସେ ପଚାରିଲେ ରଜାଙ୍କର ଏତେ ଦାନ ଧ୍ୟାନ କିନ୍ତୁ କି
ହେଉଛି ? ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ରଜାଙ୍କର କିଛି ପୁଅ ଥିବ ଦେଉନାହିଁ
ବୋଲି ଧର୍ମ କରୁଛନ୍ତି । ଏ ବିଧାତା ପୁରୁଷ ଛଦ୍ମବେଶରେ ଆସ
ଥାନ୍ତି । ସେ ରଜାଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ, ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏତାଳିମୂକିଏ ଦେଇ
କହିଲେ, ଏ ଫଳଟି ନିଅ ତମ ରାଣୀଙ୍କ ଉତରୁ ଯେ ଆଗେ ରତ୍ନମଣି
ଦେବ, ରତ୍ନସ୍ନାନଦିନ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ଯେ ସେ ଖାଇ
ଗର୍ଭବତୀ ହେବ । କିଛି ଏନ ଗଲା; ସାନ ରାଣୀର ଆଗେ ରତ୍ନ
ହେଲା । ରଜା ତାକୁ ସେ ତାଳିମୂକ ଫଳଟି ଦେଲେ, ସେ ଖାଇ ଗର୍ଭ
ବତୀ ହେଲା । ବଡ଼ ରାଣୀ ସାନ ରାଣୀକୁ ଜମା ଦେଖିଥାନ୍ତେ ନାହିଁ
ତହିଁରେ ଯେଉଁ ଏ ଗର୍ଭ ହେବାର ଦେଖି, ଏହାର ହିଂସା ଦିଶିଣ
ବଢ଼ିଲା । ଏ ଭାଗ ଦୁଃଖରେ ଥାଏ କିପରି ସାନ ରାଣୀର ପିଲାକୁ

ନିଶ୍ଚୟ କରିବ । ଦିନେ ବଡ଼ଗଣୀ ଧାଇଁ ଦ୍ଵାଦଶରେ ଗୁରୁଏ ଜହରବଡ଼ ଦେଇ ପଠାଇଲା । ଧାଇଁ ଯାଇ ସାନ ଗଣୀକୁ କହିଲା ବଡ଼ ଗଣୀ ଯୁକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ତମେ ଖାଇବ । ଏ ସେହି ସାଧୁଙ୍କ ନାମରେ ତାକୁ ଖାଇଦେଲା; ତାର କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । ଦଶମାସଦଶଦିନ ପୂରାଇରୁ ସାନ ଗଣୀର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହେଲା । ଗଜା ଦତ୍ତ ଝୁପି ହେଲେ ଗଜ୍ୟରେ ଡେଇଁଲା ଦିଆନଲା, ସମସ୍ତେ ଆଜନ ଉତ୍ସବ କଲେ । ଷଠି ପଞ୍ଚୁଆଇ ବାରଯାତ୍ରା ଏମାନ ଗଲା, ଏକୋଇଶା ଦିନ ସେ ପିକପୁରୁଷ ଫେର୍ ଆସିଲେ, ଏ ପୁଅର ନାମ ତାଳିମ୍ବକୁମର ଦେଇ-ଗଲେ । ସାନଗଣୀକି ଗୋପନରେ କହିଗଲେ ତୋର ପୁଅ ସହ-ଜରେ ମରିବ ନାହିଁ । ତମର ଯେଉଁ ଦାଣ୍ଡ ପୋଖରୀ ଅଛି, ତହିଁରେ ଗୋଟାଏ ଭାବପମାଛ ଅଛି, ତାର ପେଟଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଫରୁଆ-ଅଛି, ତହିଁରେ ଯେଉଁ ତାଳିମ୍ବଦ୍ଵାର ଅଛି, ଏହାର ଜୀବନ ସେଥିରେ ଅଛି । ସେ ଦ୍ଵାରକୁ ଫରୁଆ ଭିତରୁ ବାହାର କରି ଯଦି କେହି-ଲଗାଇବ (୧), ତେବେ ଏ ପୁଅ ମରିବ । ଏହା କହି ସେ ପିକପୁରୁଷ ଗଲେ ବାହାର । ତାଳିମ୍ବ କୁମରକୁ ଛ ସାତ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲା ପାଠ ହେଉକା ଖୁବ୍ ପଢ଼ିଲା । ତାର ପାଶରେ ବଡ଼ ଶରଧା, ବହୁତ ପାଶ ପୋଷିଥାଏ । ପାଶକୁ ତରିବାକୁ ଛଡ଼ିଦେଲାବେଳେ, ଦିଇଟା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ଗଣୀ ଦୁଆରକୁ ଯାନ୍ତି ବାହାର ତରିବାକୁ । ବଡ଼ଗଣୀ ତାଙ୍କୁ ସବୁ ଧର ରଖେ, ଏ ମାଟିଲେ ଯୁକୁ କହେ ଯା ତୋ ବୋଉକୁ ପଚାରୁବୁ ତୋ ଜୀବନ କେଉଁଠି ଅଛି, ବୁଝି ଆସି ଯେବେ କହିବୁ ତେବେ ତୋ ପାଶ ଦେବ । ତାଳିମ୍ବକୁମର ଯାଇ ମାକୁ ପଚାରେ, ତା ଜୀବନ କୋଉଁଠି ଅଛି, ମା କହେ ତୁ ସେଥିରୁ କଣ ପାଇବୁ? ଏହିପରି କହି ଭୁଲାଇଦିଏ । ବଡ଼ ଗଣୀ ନ ପାଶ ଦିଏ

ନାହିଁ । ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ଦେଖି ରଖୁ, ବଡ଼ଗଣୀ ସବୁ ପାଶପାଶ
 ରଖିଲା । ଏ ମାଗିଲାକୁ କହିଲା ତୋ ଜୀବନ କୋଉଠି ଅଛି ନ
 କହିଲେ ମୁଁ କେବେ ମାଗି ଦେବି ନାହିଁ । ତୋ ବୋଉ ଯଦି ନ
 କହିବ, ତେବେ ତୁ ରୁଷିଲେ ସେ କହିବ । ଏ ଗଲାସେଦେନ, ଖାଲି
 ତଳେ ଡେଲା ମା ସଙ୍ଗେ ଏକସିଦ୍ କଲା କହ ମୋ ଜୀବନ କୋଉଠି
 ଅଛି ? ମା କହିଲା ଏ କଥା ତୋତେ କିଏ ଶିଖେଇବ ? ଏ କହିଲା
 ମତେ କେହି ଶିଖେଇ ନାହିଁ, ମୁଁ ନିଜେ ଜଣିବି ମତେ କହ ।
 ଏହିପରି ଲଗାଇ ମାଠାରୁ ସବୁ ଜାଣିଲା ଯା ଜୀବନକୋଉଠିଅଛି
 ଅସି ବଡ଼ଗଣୀ ଅଗରେ ସବୁ କହିଦେଲା । ବଡ଼ଗଣୀ ଶୁଣିଲା
 ଯେଉଁ ସବୁ ପାଶ ଗୁଡ଼ିଦେଲା । ତହିଁ ଅର ଦିନ ବଡ଼ଗଣୀ କଣ
 କଲା ଧାଉଁ ହାତରେ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ଦେଲା, କହିଲା ରଜାକୁ
 କହିବୁ, ବଡ଼ଗଣୀଙ୍କ ଦେହ ଦୁଃଖ ହୋଇବ, ଦାଣ୍ଡ ଗାଡ଼ିଯା ମାଛ
 ମଝାବେ, ସେଥିରେ ଯେଉଁ ଗୁଣ୍ଠବମାଛ ଅଛି ତାକୁ ଖାଇଲେ ତାଙ୍କ
 ଦେହ ଭଲ ହେବ । ରଜା ତ ଆଉ ଏତେ କଥା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।
 କହିଲେ ହଉ ଜାଲ ପକାଅ । ବଡ଼ ଜାଲ ଥରେ ବୁଲାଇ ଆଣି ଆଉ
 ଥରେ ବୁଲାଇ ଆଣିଲା ବେଳକୁ ସେହି ଗୁଣ୍ଠବମାଛ ପଡ଼ିଲା । ତାକୁ
 ବଡ଼ ଗଣୀଙ୍କ ଉଅସକୁ ନେଇଗଲା । ବଡ଼ ଗଣୀ ନିଜେ ସେ
 ମାଛକୁ କେଳେଇ ବସିଲା । ତାକୁ ଦିଗର (୧) କରି କାଟି ଦେଲା
 ପେଟକୁ ଚିରି ଦେଇ ହର ପରୁଅକୁ କାଟି ରଖିଲା, କହିଲା ନିଅ
 ଯାକୁ କାଟିକୁଟି ଭରକାରି କର । ଏ ପରୁଅରୁ ହାରିଟିକି ବାଟି
 ବେକରେ ପକାଇଲା ଯୋଉଠୁ ତେଣେ ତାଳମୁକୁମରଟି ମର-
 ଗଲା । ସାନଗଣୀ କାନି ଉଠିଲା, ଆଉ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତି ଯେ

ତାଳିମ୍ବକୁମର ମରି ପଡ଼ିଛି । ରଜା ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ, କହିଲେ ନିଅ ତାକୁ ଦାହାକରି ଦିଅ (୧) ଶୁଅଦିଅ ବନନ କାଠରେ । ସାନ ଶଶୀ କହିଲା ମୋ ପୁଅ ଯୋଡ଼ା ହେବ ନାହିଁ କି ଯୋଡ଼ା ହେବ ନାହିଁ, ବନସ୍ତ ଉତ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଘର ତୋଳା ହେବ, ସେ ଘରଉତ୍ତରେ ସବୁ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ରହିବ, ସେଠାରେ ନୂଆ ଯୋଗ୍ୟ ଖୋଳା ହେବ; ଶୁଣିପାଶ୍ୟାକ ପାତେଶ୍ୟାବୁଲବ, ଫୁଲ ବଗିଚା ହେବ ମୋ ପୁଅ ସେଇଥିଉତ୍ତରେ ରହିବ । ସବୁ ସେହିପରି ହେଲା । ତାଳିମ୍ବକୁମରକୁ ନେଲେ ସେମନ୍ତ ଷଟ୍ଟପୁରୀ (୨) ସେହି ଘରେ ଥୋଇଦେଇ ଆସିଲେ । ଏଥଡ଼େ ବଡ଼ ଶଶୀ କଣ କରେ, ସେ ହାରକୁ ଦିନଯାକ ଲଗାଏ ଶୁଦ୍ଧ ହେଲାଣି ଥୋଇଦିଏ, ରଜା ଦେଖିବେ ବୋଲି । ତାଳିମ୍ବକୁମର ଦିନଯାକ ମରେ, ଶୁଦ୍ଧ ହେଲାଣି ଖାଇ ଉଠେ । ହାର ଥୋଇଦେଲାଣି ଉଠି ଖାଏ ପିଏ, ଫୁଲ ବଗିଚା ଯାଏ ବୁଲେ, ଏହିପରି ଶୁଦ୍ଧଯାକ କରେ, ସକାଳ ହେଲାଣି ମରି ଶୁଏ । ଅରଦେଶ ରଜା ଝିଅକୁ ବରଘର ଲାଗିଲା, ଯୋଉଠି ଯେତେ ଖୋଜିଲେ କୋଉଠି ବର ଘଟଣା ହେଲାଣି । ରଜା ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ, ପଚାରିଲେ ଯାକୁ କାହିଁକି ବର ମିଳୁ ନାହିଁ । ଏମାନେ ଗଣନା କରି କହିଲେ, ସେ ଦିନରେ ମରୁଥିବ ଶୁଦ୍ଧରେ ଖାଇଥିବ ଯାକୁ ସେ ବିବାହ ହେବ । ରଜା କହିଲେ ଏ ଅଲକ୍ଷଣୀଟାର ମୁହଁ ଚାହିଁ ନା ରେଟାଏ ମଲା ମଣିଷ ବାହା ହେବ, ଏମନ୍ତ ଗୋଟାଏ ବର ଫେରୁ କୋଉଠି ମିଳିବ । ଯାକୁ ବାହାର କରିଦିଅ । ସେ ଝିଅକୁ ବାହାର କରି ଦେଲେ । ଝିଅ ବୁଲି ବୁଲି ଆସି ଯେଉଁ ବନସ୍ତରେ ତାଳିମ୍ବକୁମର

ଅଛି, ସେଇଠି ପହଞ୍ଚିଲା ଦେଖିଲା ସେ ବନସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ
 ଘର ଦିଶିବ, ଯାଇଁ ସେ ଫୁଲବାଗିଚାରେ ରହିଲା । ଅପଣା ଦୁଃଖରେ
 କାନ୍ଦୁଥାଏ । ଶୁଦ୍ଧ ହେଲାକୁ ରଜାପୁଅ ଜାଇ ଉଠିଲା ବାଧୋଇ ଆସି
 ଶାନ୍ତିବାଜିଲା, ଖାଇଲାପିଇଲା, ଫୁଲବାଗିଚା ଗଲବେଳକୁ, ଏ ବସ
 କାନ୍ଦୁଛି । ଡାଳିମ୍ବକୁମର ଯାକୁ ସବୁ ପଚାରିଲା । ଏ କହିଲା ମୁଁ ସେ
 ଦେଶର ରଜାହିଅ, ମୋ ପାଇଁ କରଘର ଲଗୁଥିଲା; ପଣ୍ଡିତମାନେ
 ଏପରିଏ କହିବାରୁ ବାପା ମତେ ବାହାର କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଡାଳିମ୍ବ-
 କୁମର କହିଲା, ତମବର ମୁଁ ବିଧାୟକ ଘଟଣା କରିବି, ମୁଁ ଦିନରେ
 ମରୁଣି । ଶୁଦ୍ଧି ବଞ୍ଚେ । ଏହା କହିଲା, ରଜାହିଅକୁ ଘରଘରକୁ
 ନେଇଗଲା । ଦିହେଁ ଅନଳରେ ରହିଲେ ଖାଇଲେ ପିଇଲେ, ବସିଲେ
 ଉଠିଲେ । ଦିନକର ରଜାହିଅ ପଚାରିଲା ଡାଳିମ୍ବକୁମରକୁ ତେମେ
 କାହିଁକି ଏପରି ହୁଅ, ଦିନରେ ମର ଶୁଦ୍ଧିରେ ଜାଅ । ଏ ଆଦ୍ୟରୁ
 ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ କହିଗଲା । ରଜାହିଅ ଶୁଣି ମନ କଥା ମନେ
 ରଖିଥାଏ । କେତେଦିନ ଗଲା ଏହାର ଗର୍ଭ ହେଲା ଗୋଟିଏ
 ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେଲା । ପୁଅକୁ ଦି ଶୁଭ ବର୍ଷ ଘୋଷଣାଗଲା, ଦିନକର ଏ
 ବଣ କଲା ପୁଅକୁ ବାପ ପାଖରେ ଛାଡ଼ିଦେଲା, ଗୋଟିଏ ଭଣ୍ଡାରୁଣୀ
 ବେଶ ଧରି ଶୋକେଇଟିଏ କାଣ୍ଡେଇଲା ପଚାରି ପଚାରିବା ଗଲା,
 ରଜାଘରକୁ । ଅଗେ ସାନଗଣୀ ପାଖକୁ ଗଲା, ତାକୁ ଦଣ୍ଡବଦ କଲା,
 ପଚାରିଲା ବଡ଼ଗଣୀ କୋଉଠି ଅଛନ୍ତି । ସାନଗଣୀର ପୁଅ ମଲାଦିନ
 ମନରେ ଜମା ଦଖ ନାହିଁ, କହିଲା ସେ ଘରେ କୋଉଠି ଅଛନ୍ତି ଦେଖ
 ଏ ଖୋଜିବା ବଡ଼ଗଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା ତାକୁ କହିଲା କେତେ-
 ଦିନ ହେଲା ନଖ ତୋଳା ହୋଇ ନାହିଁ ଅସ ତୋଳି ଦେବି
 ବଡ଼ଗଣୀ ପଚାରିଲେ ତୁ କିଏ ? ତୋର ଘର କୋଉଠି ? ଏ କହିଲା
 ମୋ ଘର ଏ ଦେଶରେ ନୁହେଁ, ମୁଁ ତମ ଭଣ୍ଡାରୁଣୀର ମଉଳାହିଅ

ଭିକ୍ଷିଣୀ, ଅସ ଜଳଦି ତେଣେ ମୋ ପୁଅ କାନ୍ଦୁଥିବ, ଅସ
 ଡାଲି ନଖ ତୋଳି ଦେଇ ଯାଇଥିବ, କାଲି ପୁଅକୁ ଘେନିକରି,
 ଅସିବ ସେ ଅଳତା ଲଗାଇ ଦେଇଯିବ । ତର, ହୋଇ ନଖ
 ତୋଳି ଦେଇ ସେ ଦିନ ଗଲା ବାହାର । ତହିଁ ଅରଦିନ ପୁଅକୁ
 ଘେନି କରି ଆସିଲା । ପୁଅକୁ ଶିଖେଇଥାଏ, ବଡ଼ଗଣୀ ବେକରେ
 ଯେଉଁ ଦ୍ଵାର ଅଛି ମୁଁ ତାକୁ ମାଗିବ ଦେଖିବାକୁ ସେ ମତେ
 କ'ଣ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ଦେବ ସେତେବେଳେ, ତେତେବେଳେ
 ତୁ କଣ କରୁଛୁ ଦ୍ଵାରକୁ ଛଡ଼େଇ ନେଇଯିବୁ ମୋ ଦ୍ଵାରରୁ ଧରିବୁ,
 ମୁଁ ତୋହୁ ଦ୍ଵାରରୁ ଆଣିଲୁବେଳକୁ କାନ୍ଦୁବୁ ସେ ମୁଁ କହିବି ଆଉ
 ପିଲା କାନ୍ଦୁଛି ଅଜି ନେଇ ଯାଇଥାଉ; କାଲି ବୁଝିଲେ ମୁଁ ଦେଇ-
 ଯିବି । ବଡ଼ଗଣୀଙ୍କ ନଖ ତୋଳି ବସିବ, ବେକକୁ ଅନାଇ ଦେଲା
 କହିଲା ସାନ୍ତାଣି ଏ ଦ୍ଵାର କୋଉଠୁ ଆଣିଥିଲ, ଯୁକ୍ତ କୋଉ ଦେଶ-
 ବଣିଆ ଗଢ଼ିଛି ? ଏତ ଅମ ଦେଶ ଗଡ଼ାପର ଦିଶୁ ନାହିଁ । ବଡ଼ଗଣୀ
 କହିଲା ଯୁକ୍ତ ଅମ ବାପ ଘରଆଡ଼ ବଣିଆ ଗଢ଼ିଛି । ଏ କହିଲା
 ଦେଶ ସାନ୍ତାଣି ଏ କେମନ୍ତ ? ବଡ଼ଗଣୀ ବେକରୁ ବାହାର କରି
 ଦେଲା । ଏ ଦେଖୁଁ ପୁଅ ଛତାଇ ନେଇ ଧରିଲା । ଧରିଥାଏ, ଏ ନଖ
 ତୋଳିସ ରଲା, ଅଳତା ଲଗାଇ ଦେଇ ସାରିଲା ପୁଅକୁ କହିଲା ତାଙ୍କ
 ଦ୍ଵାର ଦେ ଆମର ଘରକୁ ଯିବା । ପୁଅ ଆଉ ଛଡ଼ିଲା ନାହିଁ, କାନ୍ଦିକରି
 ରଡ଼ିଲା । ଏ କହିଲା ଦେଉଳ ନାହିଁ, ମୁଁ ଘରକୁ ନେଇ ଯାଉଛି ତାଲି
 ସକାଳୁ ଦ୍ଵାର ଦେଇଯିବ ବୁଝିଗଲେ । ଗଣୀ କହିଲେ ହଉ ନେ ।
 ଏ ଦ୍ଵାର ନେଇ ଆସିଲା ବାହାର, ଆଉ ଫେରିବ ଦେଲା ନାହିଁ ।
 ସେହି ଦିନଠାରୁ ତାଳମୃକୁମର ସବଦା ଜାଇଲା ଆଉ ମଲା ନାହିଁ ।
 ଗଜାଙ୍କର ମାଲି ଯାଏ ସେଠାକୁ ଫୁଲପାଇଁ ସବୁ ଦିନେ, ଯାହା ନିଶ୍ଚୟ
 ହୋଇଥିଲା ସେଠାର, ଏବେ ସବଦା ଗହଳିତହଳ ଲାଗିବାର ଶୁଣିଲା

ଅସି ରଜାକୁ କହିଲା ମଣିମା ଗୋଟିଏ କଥା କହିବାକୁ ଉଠି ଭୟ ଲାଗିଛି, ରଜା କହିଲା କଣ କହ । ମାଳୀ କହିଲା ମଣିମା କନସ୍ତ ରତରେ ଯୋଡ଼ି ନଅରରେ ସ୍ଥମ୍ଭକ୍ତ ଡାଳିମ୍ବକୁମରକୁ ରଖି ଦେଇ ଅସିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଗେ ଫୁଲତୋଳି ଯାଉଥିଲି ଯେ ସବୁଦିନିଶବ୍ଦ ଜଣା ଯାଉଥିଲା, ଏବେ କେତେଦିନ ହେଲା ସେଠାରେ ବଡ଼ ବହଳବହଳ ଲାଗିଛି । ରଜା କହିଲେ କାଲି ସେ ଆଡ଼କୁ ବୁଲିଯିବ ଦେଖି ଆସିବା । ସେ ଦିନ ଲୋ ଚନ୍ଦ୍ର ଆରଦିନ ରଜା ଗଲେ ସେ ଆଡ଼କୁ ବୁଲି । ଡାଳିମ୍ବକୁମର ଘର କବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଡାଳିମ୍ବକୁମର ଖଟ ଉପରେ ବସିଛି । ତା ଉପରା ଗଲେ ବସିଛି, ପୁଅ ଡାଳିମ୍ବକୁମର ପାଖେ ବସିଛି । ରଜା ଦେଖି କାବା ଦୋଇଗଲେ, ଡାଳିମ୍ବକୁମରକୁ ସବୁ କଥା ପଚାରିଲେ । ଡାଳିମ୍ବକୁମର ସବୁ କହିଗଲା ବଡ଼ ରାଣୀ ଯାହା କରୁଥିଲା ଅନ୍ୟରୁ ପ୍ରାକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଜାକୁ ସବୁ କହିଲା । ସେ ରଜାଙ୍କୁ ଆଜି ପୁଅକୁ ଦେଖି ରଜା ପଚାରିଲେ ଏ ସବୁ କିଏ ? ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ବୋହୂ, ଆଜି ଯେତେ କଥା ତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯା ଥିଲା ସବୁ କହିଗଲା, ରାଣୀରୁଣୀ କେଣ ହୋଇ ଯେମନ୍ତ ବଡ଼ ରାଣୀଙ୍କଠାରୁ ହାତ ଆଣିଥିଲା ସବୁ କହି ଗଲା । ରଜା ପୁଅ ବୋହୂ ନାହିଁ ଦେଖି ବଡ଼ ଖୁସ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେଇଗଲେ, ଗୋଟାଏ ଦାଘା ଖୋଲାଇ ବଡ଼ ରାଣୀଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପକାଇ ଦେଇ ତଳକଣ୍ଡା ଉପରକଣ୍ଡା ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । ସିନା ରାଣୀ ପୁଅ ବୋହୂ ନାହିଁ ନେଇ ଘର ଦ୍ଵାର କଲା, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା କହିଲା ନାହିଁ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା, ଇତି ।

ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣଟିଏ, ଦୁଆର ଓଳାଉଁ କଲର ମଞ୍ଜିଟିଏ ପାଇଲା ।
 ତାକୁ ପନ୍ଦାରମୂଳେ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ ଖୋଲି ଲଗାଇ ଦେଲା, କହିଲା
 କାଲିକି ଯେବେ ଉଠିଥିବୁ ତ ଉଠିଥିବୁ ନଇଲେ ମାମୁଁଘର କଟୁଣ
 ଅଣି ଦାଣିବି । ସତକୁ ସତ ତହିଁ ଅରଦିନ ଗୋଟିଏ ଗଜା ଦେଲା
 ସେ ଦିନ ସେ କହିଲା, କାଲିକି ଯେବେ ଚାଲିବୁ ପଡ଼ି ଦେଇଥିବୁ ତ
 ହୋଇଥିବୁ, ନଇଲେ ମାମୁଁଘର କଟୁଣରେ ଦାଣିବି । ସ୍ବା'ର ସେହପର
 ଚାଲି ପଡ଼ି ଦେଲା । ସବୁଦିନେ ଏହପର କହି, ସେ କଲରଗଛରେ,
 ଗୋଟିଏ କସି ଧଇଲା । କସିଟି ପାକଳ ଦେଲା, ଲଲ ଟଡ଼ ଟଡ଼
 ହୋଇ ପାଟିଲା । ଗୋଟିଏ କାତ୍ର ଅସି କହିଲା ଦେ କଲ୍ପବିଦ୍ୟା
 ମୁଁ ତତେ ଡାକି । କଲ୍ପବିଦ୍ୟା କହିଲା ତୁ ଅଣ୍ଟା ଧୋଇ ଅ ଯା କି
 ମତେ ଖାଇବୁ । କାତ୍ର କୂଅ ପାଖକୁ ଗଲା, କହିଲା—

ଦେ କୂଅ ଦେ ପାଣି, ଧୁଅଇଁ ଅଣ୍ଟା

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲ୍ପବିଦ୍ୟା ।

କୂଅ କହିଲା ଯା କୁମ୍ଭାରଘରକୁ କଲଗ ଅଣିବୁ କି ପାଣି ବାଢ଼ିବୁ ।
 ବାଉଁ କୁମ୍ଭାର ଘରକୁ ଗଲା କହିଲା—

ଦେ କୁମ୍ଭାର କଲଗ ଗୋଟି

କାଡ଼ଇଁ ପାଣି ଧୁଅଇଁ ଅଣ୍ଟା

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲ୍ପବିଦ୍ୟା ।

କୁମ୍ଭାର କହିଲା, ଯା ବଲରୁ ମାଟି ଅଣିବୁ କି କଲଗ ଗଢ଼ିଦେବ ।
 ବାଉଁ ବଲକୁ ଗଲା, କହିଲା—

ଦେ ଶିଳ ଦେ ମାଟି

ଗଡ଼ୁକୁମ୍ଭାର କଳଶ ଗୋଟି

କାଡ଼ଇଁ ପାଣି ଧୁଅଇଁ ଥଣ୍ଡ

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲୁରବେଣ୍ଡ ।

ଶିଳ କହିଲା, ଯା ହରିଶଂଭୁଁ ଦିଏ ଅଣିବୁଁ କି ମାଟି ଖୋଳବୁଁ ।

କାଉ ହରିଶଂଭୁଁକି ଗଲା, କହିଲା—

ଦେ ହରିଶ ଦେ ଦିଏ ଖୋଳଇଁ ମାଟି

ଗଡ଼ୁକୁମ୍ଭାର କଳଶ ଗୋଟି

କାଡ଼ଇଁ ପାଣି ଧୁଅଇଁ ଥଣ୍ଡ

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲୁରବେଣ୍ଡ ।

ହରିଶ କହିଲା ଯା କାଳୀଗାଈଂଭୁଁ ଦୁଧ ଅଣିବୁଁକି; ମୁଁ ଭାଇବ,

ତତେ ଶିଳ ଦେବ । କାଉ ଗଲା, କହିଲା—

ଦେ କାଳୀଗାଈ ଦେ ଦୁଧ, ଖାଉ ହରିଶ ଦେଉ ଶିଳ

ଖୋଳଇଁ ମାଟି

ଗଡ଼ୁକୁମ୍ଭାର କଳଶ ଗୋଟି

କାଡ଼ଇଁ ପାଣି ଧୁଅଇଁ ଥଣ୍ଡ

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲୁରବେଣ୍ଡ ।

କାଳୀଗାଈ କହିଲା ଯା, ହଡ଼ରୁ ଦାସ ଆଣ୍ ଯା, ମୁଁ ଖାଇବି ଦୁଧ ଦେବ ।

ଏ ହଡ଼ ପାଖକୁ ଗଲା, କହିଲା—

ଦେ ହଡ଼ ଦେ ଦାସ, ଖାଉ କାଳୀଗାଈ ଦେଉ ଦୁଧ

ଖାଉ ହରିଶ ଦେଉ ଶିଳ

ଖୋଳଇଁ ମାଟି

ଗଡ଼ୁକୁମ୍ଭାର କଳଶ ଗୋଟି

କାଡ଼ଇଁ ପାଣି ଧୁଅଇଁ ଥଣ୍ଡ

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲୁରବେଣ୍ଡ ।

ହୁଏ କହିଲା ଯା କମାର ଘରୁ ଦାଆ ଆଣିବୁ ଏ ଘାସ କାଟିବୁ । କାଉ
କମାର ଘରକୁ ଗଲା, କହିଲା —

ଦେ କମାର ଦେ ଦା, କାଟଇଁ ଘାସ

ଖାଉ କାଳୀଗାଈ ଦେଉ ଦୁଧ

ପିଉ ହରିଣ ଦେଉ ଶିଫ

• ଖୋଲଇଁ ମାଟି

ଗଢୁ କୁମ୍ଭାର କଳଣ ଗୋଟି

କାଉଁ ପାଣି ଧୁଅଇଁ ଅଣ୍ଟା

ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଖାଏ କଲ୍ପବିଦ୍ୟା ।

କମାର କହିଲା ବସ୍ ଦାଆ ଗଢି ଦେଉଛି । କାଉ ବସିଲା, କମାର
ଦାଆଟିଏ ଭୋ ପଚାରିଲା, କେମନ୍ତ ନେବୁ ? କାଉ କହିଲା ମୋ
ପିଠିରେ ଦେ, ଏ କହିଲା, ପିଠି ଯୋଡ଼ିଯିବ ଆଉ କୋଉଠି ନବୁ ?
କାଉ କହିଲା ଅଣ୍ଟାରେ ଦେ, ଏ କହିଲା ଅଣ୍ଟା ଯେଉଁଯିବ ଆଉ
କୋଉଠି ଦେଖା । କାଉ ବେକ ଦେଖାଇ ଦେଲା, କମାର ଭଲ
ଦାଆ ଖଣ୍ଡି କାଉ ବେକରେ ଥୋଇଦେଲା । କାଉର କଲ୍ପବିଦ୍ୟା
ଖାଇବା ଲେଉ ଲୁଗିଟି, ଯାଆଖଣ୍ଡି ବେକରେ ନେଇକରି ଗଲା,
ବିଛୁର ଯାଇ ଦାଆ ଭାତରେ ପୋଡ଼ି ହୋଇ ମରିଗଲା । ଗୋଟିଏ
ବୁଢ଼ା ଚଟାଟିଏ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଗୁଣ୍ଡୁଣୀଟିଏ ଦୋଟି ଯାଉଥିଲେ,
ସେ କାଟରେ, ବୁଢ଼ା ପାଇଲା କାଉଟିକି, ବୁଢ଼ା ପାଇଲା ଦାଆଖଣ୍ଡି ।
ବିଚାରିଲା କାଉଟିକି ତୃଣ କରି ଖାଇବି, ଘରକୁ ଗଲା, କାଉଟିକି
କାଟିଲା କୁଟିଲା ଚୂଣ କଲା, ଥୋଇ ଦେଇ ଗାଧୋଇ ଗଲା । ବୁଢ଼ା
କହିଲା ଦେଖେ, ଗୁଣ୍ଡେ କେମନ୍ତକିମ୍ବା ଭରକାସ ହୋଇଛି ? ଗୁଣ୍ଡୁ
ସବୁକି ଖାଇଦେଲା । ବିଲେଇଟା ମାରି ହାଣ୍ଡିରେ ମୁହଁ ଘଷି ଦେଇ
ସେଇଠି ପକାଇଦେଲା, ହେଁସଟାଏ ଘୋଡ଼ି ହୋଇ ଖୋଇଲା ଜର,
କଲ୍ପବିଦ୍ୟା ବୋଲି । ବୁଢ଼ା ଗାଧୋଇ ଆସିଲାହେଲେ ବୁଢ଼ା କମ୍ପୁଟି

ବିଲୁଇଟାଏ ମରି ପଡ଼ିଛି, ହାଣ୍ଡିରେ କିଛି ଭୃଣ ନାହିଁ । ବୁଢ଼ା ସବୁ କଥା ବୁଝି ପାରନ୍ତି, ବୁଢ଼ୀକି ଗୁଡ଼ାଏ ଗାଳି ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଛଡ଼ିବାର ଲୋକ ନୁହେଁ, ସ୍ୱଳ୍ପ ନିୟମ ପକାଇ ବିଲେଇର ସବୁ ଦୋଷ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିଦେଲା । ବୁଢ଼ା ଅଭି କଣ କରିବ ଭୁନି ହୋଇ ରହୁନ, ଏଣେ କଲୁରିବେଣ୍ଟ କାଉକୁ ଅନାଇ, ଅଭିମାନରେ ଭିନିପାଳ ହୋଇଗଲା । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା; ଫୁଲ ଗଛଟି ଛାଡ଼ିଦି ।

ଅଜଗର ସାପ କଥା ।

ଗୋଟିଏ ରଜାଟିଏ ସେ ତ ର ଦୁଇ ଭାଇସା, ସାନ ଭଣିଆ ଗୋଟିଏ ହିଅ, ବଡ଼ଭଣିଆ ଗୋଟିଏ ହିଅ । ରଜା ଧାନଭଣିଆକି ବଡ଼ ଦେଖି ପାରନ୍ତି, ବଡ଼ଭଣିଆକି ଜମା ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ବଡ଼ଭଣିଆକି ଗୋଟିଏ ଅଲଗା ଦର ଚୌଳି ଦେଇଥାନ୍ତି, ତାକୁ ଶୋଭା ଦାଉଟେକିଯା କରି ପଡ଼ି ଦେଉଥାନ୍ତି । ର. ହିଅକୁ ଧାନଖେଳ ଜଗିବାକୁ ପଠାନ୍ତି, ବାୟା (୧) ଖାଇଯିବେ ବୋଲି । ହିଅ ନିଜ ସାପ କହେ ହୋରେ ବାୟା ହୋ । ଅର ଦେଶର ରଜା ପୁଅ ଶାପରେ (୨) ଅଜଗର ସାପ ହୋଇ ସେହି କନସ୍ତରେ ଥାଏ । ରଜାହିଅ ଯେତେବେଳେ ‘ହୋରେ ବାୟା ହୋ’ କହୁ ବାୟା ହୁରୁ-ଡାଏ, ରଜାପୁଅ ତେତେବେଳେ ଅଜଗର ସାପ ଉପରେ ଥାଇ କହେ, ‘ମାକୁ କହ ଯା ମୁଁ ତମକୁ ବିଭା ହୋ’ । ରଜାହିଅ ସବୁଦିନ

ଏହିପରି ଶୁଣେ । ଦିନକର ବଡ଼ଗଣିକ ଅମେ କହଲା ବୋଉ, ମୁଁ
 ନିତି ହୋରେ ବାପା ହୋ, ଏହା କହି ବାପା ହୁରୁଡ଼େ-
 ଇଲାବେଳକୁ ବଣଭିତରୁ କିଏ ଗୋଟାଏ କହେ 'ମାକୁ କହ
 ଯା ମୁଁ ତମକୁ ବିଭା ହୋ ।' ବଡ଼ ଗଣି ଦିଶାଇଦେଲା, ଆଜି
 ଯେତେବେଳେ ସେ ଏହା କହିବ ତାକୁ କହୁ, 'ତମେ
 ଯଦି ଅମକୁ ଭୋ ହୋ', କାଲି ସକାଳୁ ଅମ ଦାଣ୍ଡଦୁଆରେ ଆ
 ହୋ ।' ଏବେ ଆଉ ଜାଣେ ନା ଅଜଗର ସାପ ବୋଲି, ମା ଯେମନ୍ତ
 କହିଥିଲା ସେହିପରି କହଲା ତାକୁ । ତହିଁ ଅରଦନ ଗତି ପାଇନାହିଁ
 ଅଜଗର ସାପ ଆସି ଦାଣ୍ଡଦୁଆରେ ଗର୍ଜନ ଶୁଣୁଛି । ସମସ୍ତେ କହିଲେ
 ଏ କଥା ଏ କଥା ଅଜଗର ସାପଟାଏ କାହିଁକି ଏମନ୍ତ ଦାଣ୍ଡରେ
 ରେଳୁଛି । ବୁଝୁ, ବଡ଼ଗଣି କହଲା ଏମନ୍ତ ମୋ ଝିଅକୁ ବିଭା
 ହେବାକୁ ଆସୁଛି । ସମସ୍ତେ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ, କହିଲେ ସେଡ଼େ
 ପୁରୁଷ ଝିଅକୁ ଅଜଗର ମୁହଁରେ ଦେବ । ସାନଗଣି କହଲା କହିବି
 ବିଭା କରିବ ନାହିଁ କଣ ? ଆଉ କଣ ଅଜଗରକୁ ଫେରାଇ ଦେବ ?
 ଗଜାବ ସେଇଆ କହିଲେ । ବଡ଼ଗଣି ଆଉ ତା ଝିଅ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି,
 ବିଭାଘରର ସବୁ ଆୟୋଜନ ହେଲା, ବେଦୀ, ତୋଳାହେଲା ସବୁଠାରୁ
 ସବୁ ହେଲା । ପୁରୋହିତ ଆସିଲେ, ରଣାରୁଣୀ ଆସିଲା, ଅଜଗର
 ସାପକୁ ଧରିଆଣି ବେଦୀ ଖୁମ୍ବରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ, ପୁରୋହିତ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି
 ବିଭାଘର କରିଦେଲେ । ସବୁ ସରିଲା, ଚତୁର୍ଥୀଦିନ ରାତିରେ ମଧୁ-
 ଶଯ୍ୟାଘରେ ବିଛଣା କରିଦେଲେ, ଝିଅକୁ ଖଟ ଉପରେ ଶୁଆଇ-
 ଦେଲେ, ଅଜଗର ସାପକୁ ଖଟ ଗୋଡ଼ରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ, ଆସିଲେ
 ସମସ୍ତେ ଶୋଇଲେ । ନିଃଶବ୍ଦ ହେଲା ଯୋଉଠୁ ଏ ଗଜାପୁଅ ସାପ-
 ଖୋଳରୁ ବାହାରିଲା, ବାହାରକୁ ଗଲା । ଗଜାଝିଅକୁତ ଆଉ ନିଦ
 ନ ଥାଏ, ରଜାପୁଅ ବାହାରିଗଲା ଯେମନ୍ତ ଖୋଳକୁ ଛାଡ଼ି, ଏ କଥା

କଲ ଖୋଳଟିବ ନିଅଁ ଲଗାଇ ପୋଡ଼ିଦେଲା । ରଜାପୁଅ ଚେଣୁ ଅପି ଦେଖେ ସେ ଖୋଳ ପୋଡ଼ିଗଲାଣି କହିଲା, କିକଲ, ମୋ ଖୋଳ ପୋଡ଼ି ଦେଲ, ମୋ ଦେହ ପୋଡ଼ୁଛି । ଏ କହିଲା ସେଠାରେ ଚୁଅ ଚନ୍ଦନ ଥୁଆ ହୋଇବ ବୋଲି ଡୋଇପଡ଼ି, ଦେହ ପୋଡ଼ିବ ନାହିଁ । ରଜାପୁଅ ଚୁଅଚନ୍ଦନରେ ଦେହ ଶୀତଳ କରି ରଜାଝିଅ ସାଙ୍ଗରେ ଖଟିଝିପରେ ବସିଲା, କଥାବାତ୍ସାହେଲେ । ରଜାଝିଅ ପଚାରିଲା ତମେ କାହିଁକି ଅଜଗର ସାପ ହୋଇଥିଲ ? ରଜାପୁଅ କହିଲା ଅମେ ସବୁ ପିଲା ହୋଇଥିଲୁଁ, ଦିନେ ଖେଳୁ ଖେଳୁ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ଟାପସ ଲଗାଇଲୁଁ, ସେ ମୋତେ ଶାପ ଦେଲା କି ତୁଁ ଅଜଗର ସାପ ହୋଇ ଯା । ମୁଁ ତାକୁ ଯେତେ ନେହେରୁ ଦେଲି, କେତେ ମୁକ୍ତ କଲାନାହିଁ, କହିଲା, ଅରଦେଶ ରଜାଝିଅ ଅସିବ ଧାନ ଜଗି ତୁ ତାକୁ ଝୁରୁହେବୁ, ସେ ତୋ ଖୋଳକୁ ପୋଡ଼ିଦେଲେ ତୁ ଯାଇଁ ମୁକ୍ତହେବୁ । ଏହିପରି କଥାବାତ୍ସାହେଲୁଁ ରାତି ପାହା଼ ଦେଲା, ନିଦଲାଗିଗଲା ଖୋଇପଡ଼ିଲେ ଦିନ ପ୍ରହରେ ହୋଇଲେଣି, ଆଉ କବାଟ ଫିଟିଲା ନାହିଁ, କବାଟ ଚାଡ଼ି ଫିଟାଇଲା ବେଳକୁ ସ୍ୱାକ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା, ରଜାପୁଅ ଲଜରେ ଦାଣ୍ଡକୁ ପଳାଇଲା, ଝିଅ କବାଟ କଣକୁ ଗଲା ବାହାର । ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଦେଶ ବଜ୍ର ଗଣିଝିଅ ଅଜଗର ସାପ ବଢ଼ି ହୋଇଥିଲା, ତା ଉତରୁ କେମନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ରଜାପୁଅ ବାହାରିଲା । ସମସ୍ତେ ଯୋଉଠୁ ଏପରି କହିଲେ ସାନରାଣୀଝିଅ କହିଲା ମୁଁ ଅଜଗର ସାପ ବଢ଼ି ଦେବି । ରଜା ନାହିଁ ଦେଉଥାନ୍ତି, ସାନରାଣୀ କହିଲା ନା ମୋ ଝିଅ ଅଜଗରସାପକୁ ବଢ଼ି ଦେବ ତ । ରଜା ନାଗର ହୋଇ ହିଁ ଭରିଲେ, ଗଣ୍ଡାଏ କି ପାଣ୍ଡିଟା ମଣିଷ ପାହାଡ଼କୁ ଗଲେ, ଗୋଟାଏ ଅଜଗର ସାପ ଧରି ଆଣିଲେ । ସେ ଗର୍ଜୁନ ଛତୁଆ ଏ ସେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗୁଥାଏ । ତାକୁବେଦ୍ୟ ଖମ୍ବରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ, ଲଣ୍ଡ ରଣ୍ଡି କରି ବଢ଼ି କରିଦେଇ ପୁରୋହିତ ଗଲେ

ବାହାର । ଗଭିର ଖଟ ଉପରେ ବସିବା କରି ଆଣି ଝିଅକୁ ଶୁଆର-
ଦେଲେ, ଅଜରକୁ ଖଟ ଗୋଡ଼ରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ଅସିଲେ । ଧାଉଁ
ଅର ପାଖ ଘରେ ଶୋଇଥାଏ, ଗଭି ଅଧ ଦେଲଣି ଅଜର ସେ
ଖଟ ଗୋଡ଼ରୁ ବାହାରକୁ, ଖଟରୁକୁ ଯାଇ ସାନଗଣୀ ଝିଅକୁ
ଗୋଡ଼ାଡ଼ି ଗିଳିଲା । ଏ ଡାକିଲା ଧାଉଁ ଗୋଡ଼ ଗଲା, ଧାଉଁ ଆର-
ଘରୁ କହୁଥାଏ ଜେଇଁ ଗୋଡ଼ରେ ବଳା ପାହୁଡ଼ ଲଗାଇ ଦେଉ-
ଛନ୍ତି, ପାଟି କରୁଛୁ କାହିଁ ? ଏ କହିଲା ମୋ ଅଣ୍ଟା ଗଲା, ଧାଉଁ କହିଲା
ଜୋଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରବାର ଲଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି ନା, ଏ କହିଲା ମୋ ହାତ
ଗଲା, ଧାଉଁ କହିଲା ଜୋଇଁ ବୁଢ଼ା ଖଡ଼ୁ ଲାଗୁଛନ୍ତି, ଏ କହିଲା ମୋ
ବେକ ଗଲା ଧାଉଁ କହିଲା ଜୋଇଁ ଗୁପସାସ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହି-
ପରି ସାପ ଗୋଟିକିଆକ ଗିଳିଦେଇ ଖଟରୁରେ ଅର ହୋଇ
ଶୋଇଲା । ଗଭି ପାହୁଲା, ଦିନ ଦିପହର ଦେଲଣି, ଆଉ କବାଟ
ଫିଟିଲା ନାହିଁ । ସାନଗଣୀ ଖାଲି ଛୁଟିପଟ ଦେଉଥାଏ, କେମନ୍ତି ଡେ-
ରାଣୀ ପରି ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର କୁଆଁର ଦେଖିବ । ଡେଲ ଗଡ଼ଗଲା
ଯୋଉଠୁ କବାଟ ଉଠି ଘରେ ପଶିଲେ, ଦେଖୁଲା ବେଳକୁ ଝିଅ
ନାହିଁ, ଅଜରେ ସାପ ଝିଅକୁ ଗିଳିଦେଇ କର । ଯୋଉଠୁ
ସମସ୍ତେ ଗଦା ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଦେଖିବାକୁ, ଅଜର ସାପ ଗୋଟାଏ
ଗର୍ଜନ ଗୁଡ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଡ଼ିଦେଇ ପାହାଡ଼କୁ ପଳାଇଗଲା । ସାନଗଣୀ
କାନ୍ଦି ବୋବାଇ ରହୁଲା । ବଡ଼ଗଣୀ ଝିଅଜୋଇଁ ଘେନି ସ୍ବର୍ଗରେ
ହସିଖେଳି ଘରଦୁଆର କଲା, ମୁଁ ଗଲୁରୁ କଥା କହିଲା ନାହିଁ ।
ମୋ କଥା ସରିଲା ଇତିହାସ ।

ନେଉଳଭାର କଥା ।

ଗୋଟିଏ ସାଧବ ଥାଏ ସେ ତାର ସାତ ପୁଅ । ସାତବୋହୂ ସବୁ
 ଯାଆ ଯାକ ଗତ ହୋଇଥାନ୍ତି, ଅମ୍ଭଙ୍କ ସମୟ ହୋଇଛି, ବ ରକ୍ଷି ଗଲେ
 ଛ ଯାଆ ଛଅଟି ଭଲ ଅମ୍ଭ ଫାଇଲେ, ସବା ସାନ ଯା ଗୋଟିଏ ଖଣ୍ଡିଆ
 ଅମ୍ଭ ଫାଇଲ । ସେହା ଅମ୍ଭ ସେହା ଖାଇଲେ, ସାନଯା ଅମ୍ଭଟି ନେଉଳ
 ଖାଇଥିଲା; ସାନ ଯା ସେହୁ ନେଉଳଖଣ୍ଡିଆଟି ଖାଇଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ଦଶ
 ମାସ ହେଲା, ସମସ୍ତେ କଷ୍ଟ ପାଇଲେ, ପୁଅ ଜନ୍ମ କଲେ, ସାନ ଯା
 ଗୋଟିଏ ନେଉଳ ଜନ୍ମ କଲା । ସାନ ଯାଟି କାନ୍ଦୁଣୀ ମାନ୍ଦୁଣୀ ହେଉ-
 ଥିବ । ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଏ କାହିଁକି ନେଉଳ ଜନ୍ମ କଲା ? ଛଅଯା
 ଯାକ କହିଲେ, ଆମେ ସବୁ ଅମ୍ଭର ମୂଳକୁ ଯାଚୁ ଥିଲୁଁ, ଆମେ ଛଅଟି
 ଭଲ ଅମ୍ଭ ପାଇ ଖାଇଲୁ, ସେ ଗୋଟିଏ ଖଣ୍ଡିଆ ଅମ୍ଭ ପାଇଖାଇଲା ।
 ତାକୁ ନେଉଳ ଖାଇଥିଲା, ଏ ସେହି ନେଉଳ ଜନ୍ମ କଲା । ସୀ
 ପଞ୍ଚୁଆତି ସାତପ ଶିବୁଡ଼ ସବୁ ସଢ଼ିଲା । ଚଲା କିଛି ଦିନ, ପୁଅମାନେ
 ପାଠ ପଢ଼ିଲେ, ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଟିଣିଲେ, ସବୁ କଲେ, ନେଉଳଟି ଆଉ
 କଣ କରବ ? ତା ମା ପାଖରେ ଥାଏ । ଛ ଭାଇଯାକ କହିଲେ, ହେ
 ଆମର ଗୁଲ ବଦେଶ କରସିବା, ସବୁ ଦିନେ କଣ ଘରେ ବସିଥିବା ?
 ମା ମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଟିଣିଲେ । ନେଉଳ କହିଲା
 ଆଲୋ ମା ମୁଁ ଯାନ୍ତି ଭାବ ମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ? ମା କହିଲା ତୁ କୋଉଠିକି
 ଯିବୁ ? ତୋତେ କିଏ ମାଡ଼ି ପକାଇବ କି କଥାକରବ, ତୁ କୋଉଠିକି
 ଯିବୁ ? ନେଉଳ କହିଲା ନାହିଁ ମା ମୁଁ ଯିବି, ମା କହିଲା ହଉ ଯା,
 ବୁଝି କାହାର ସଙ୍ଗେ ଖଳବ ଲଗାଇବୁ ନାହିଁ । ମା ହଲଦା ଟଙ୍କିଏ

ବେଳେକିଏ ଲଗାଏ ଦେଲା, ଲୁଗା ଖଣ୍ଡେ ଅଣ୍ଟାରେ ଗୁଡାଇଦେଲା,
 ଶୁଖିଦେଲା । ସେ ଛ ଗୁଲିଯାକ ଦୋଡ଼ାରେ ଯାଉଥାନ୍ତି, ନେତ୍ରଲ
 ବଣେ ଯାଉଥାଏ । ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଅମ୍ବରଛ ଦେଖିଲେ,
 ତହିଁରେ ଝୁର୍ ସୁନ୍ଦର ଅମ୍ବ ପାଉଛି । ଛ ଗୁଲିଯାକ କହିଲେ
 ଅହା ! ନେତ୍ରଲତାର ସାଙ୍ଗରେ ଅଣି ଥାନ୍ତେଇଁ କି, ଅମ୍ବ ପାରି
 ଦେଇଥାନ୍ତା, ଖାଇଥାନ୍ତେଇଁ ସମସ୍ତେ । ନେତ୍ରଲ ବଣରତରୁ ବାହାର-
 ପଡ଼ି କହୁଛି, ଅମ୍ବ ଗୁଲି ! ମୁଁ ଅସିଛି ମୁଁ । ଏସବୁ କହିଲେ ଆରେ
 ନେତ୍ରଲ ଗୁଲିଟି ଅସିଛି । ଦେ ଗଛରେ ଚଢ଼ି, ଅମ୍ବ ପାର, ଅମ୍ବକୁ ଦେ ।
 ନେତ୍ରଲ ଗଛରେ ଚଢ଼ିଲା, ସବୁ ପାଦଲ ଭଲ ଅମ୍ବଯାକ ଖାଉଥାଏ,
 ଯୁବକମାନେ ସବୁ କଷ୍ଟ ଅମ୍ବଯାକ ପକାଉଥାଏ । ଏମାନେ କହୁଥାନ୍ତି
 ନେତ୍ରଲ ଗୁଲି ଦେ ମୁଁ ଅମ୍ବକୁ ଭଲ ଅମ୍ବ ? ଏ ଦେଉ ନ ଥାଏ । ଏ
 ସବୁକହିଲେ ହଉ ରହ, ତୁ ତଳକୁ ଆସି ବୋହର ରଙ୍ଗ ବୁଝାଯିବ ।
 ନେତ୍ରଲ ସବୁ ଗଛକଯାକ ଅମ୍ବ ଖାଇଲା, ଯୁବୁ ଆଉ ଦେଲା ନାହିଁ କି
 ତଳକୁ ଆସିଲା ନାହିଁ । ଏମାନେ ଚିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି, ନେତ୍ରଲ ତଳକୁ
 ଆସିଲେ ତାକୁ ମାରିଦେ ବୋଲି । ନେତ୍ରଲ ଗଛରେ ବସି, କେବେ-
 ବେଳେକେ ତଳକୁ ଆସିଲା । ଏମାନେ କଣ କଲେ ତାକୁ ଗୁଡ଼ାଏ
 ମାରିଲେ, ସେ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ, ଗଲେ । ନେତ୍ରଲ ଓଟାଇ ଓଟାଇ
 ହୋଇ ସେଥୁକୁ ଫିଟିଲା, ତାଙ୍କର ସାଙ୍ଗେ ବଣେ ଗଲା । ସେମାନେ
 ବାଟରେ ଚୋଟାଏ ତାଳଗଛ ଦେଖିଲେ, କହିଲେ ନେତ୍ରଲ ଗୁଲି-
 କର ଶୁଖି ଅଇଲେଇଁ, ଅଣି ଥାନ୍ତେଇଁ, କି ପାଦଲ ଗାଳଖାଇ
 ଥାନ୍ତେଇଁ । ଏହା କହିଲା ଶଣି ଲେଉଟଳ ସେହିପରି ବାହାର ପଡ଼ିଲା
 କହିଲା ଗୁଲି ! ମୁଁ ଅସିଛି । ନେତ୍ରଲ ସେହିପରି ଗଛରେ ଚଢ଼ିବିସ
 ଯାକ ଖାଇଥାଏ, ମଞ୍ଜିବିକ ଫୋପାଡ଼ୁଥାଏ । ସେମାନେ ସେହିପରି
 ଚଢ଼ିଲେ, ତଳକୁ ଆସିଲା ଶଣି ନେତ୍ରଲକୁ ଗୁଡ଼ାଏ ବାତେଇଲେ, ସେ

ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଏହିପରି ଚାଟରେ ଯୋଉଠି ଗଛ ଦେଖନ୍ତି ସେହିପରି ହୁଅନ୍ତି, ନେଉଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଖୋଜନ୍ତି । ନେଉଳ ଯାଏ, ଫେରୁ ନେଉଳ ସେହିପରି କଲ୍ଲେଲେକୁ ଗଛରେ ଢାକୁ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତି, ଯାଆନ୍ତି । ଏହିପରି ଯାଇଁ ୨ ଆରଦେଶ ରଜାରୀରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରଜାରୀରେ ଏ ଛ ଭାଇସାଥୀ ରହଲେ, ନେଉଳଟୁ ଗୋଟିଏ ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀ ଘରେ ରହନ୍ତା । ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀର କେନ୍ଦ୍ର ନ ଥାନ୍ତି, ଖାଲି ଦିଇ ବର୍ଷର ପୁଅଟିଏ ଥାଏ । ନେଉଳ କହିଲା ମାଉସି, ମୁଁ ତୋ ଘରେ ଚାଲି ରହନ୍ତି ? ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀ କହିଲା ତୁ ଗୋଟିଏ କଣ ଚାଲି କରେ ? ନେଉଳ କହିଲା, ମୁଁ ଚୋର ପଦ୍ମ କାମ କରନ୍ତି, ତୁ ମତେ ରଖ । ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀ କହିଲା ଦିଅ ତେବେ ରହ । ନେଉଳ ରହିଲା, ଧବୁ କାମ କରୁଥାଏ, ସେ ପୁଅକୁ ସେତେବେଳେ ହାତରେ ନିଏ, ଏ ବେଳେବେଳେ କଣ କରେ ପୁଅ ଗାଣ୍ଡି କି କାମୁଡ଼ିବ ସେ ପୁଅ କାନ୍ଦେ । କାନ୍ଦେ ଯୋଉଠୁ ନେଉଳଭାଇ କହେ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛୁ ? ପୁଅ କହେ ତୁ ମତେ କାନ୍ଦୁଛୁ । ନେଉଳଭାଇ କହେ ମୁଁ ତତେ ଆଜି କାନ୍ଦୁଛୁ ନାହିଁ, ତୁ କହ ମତେ, ତୋ ମା କେଉଁଠି ଟଙ୍କା ରଖିଛି । ପୁଅ କହିଲା ଚାଲିମୁଣ୍ଡି ଯୋଉଠି । ନେଉଳଭାଇ କଣ କରେ ଗଛରେ ଢାକୁ ଖୋଲେ, ସେ ଟଙ୍କାତକ ନିଏ । ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀର ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ମେଣ୍ଟା ଥାଏ ସେ ଢାକୁ ଗିଳାଉଥାଏ, କାଳେ ହାତ ପକେଇବ ବୋଲି ଚାଣିରେ ଖଣ୍ଡେ ଖୋଲ ମାରି ଦେଇଥାଏ । ସେହିପରି ଧବୁଦିନ କରେ । ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀର ସେତେ ଟଙ୍କା ଥିଲା, ଧବୁ ତା ପୁଅକୁ ପଚାରି ଖୋଲ ସେ ମେଣ୍ଟାକୁ ଗିଳାଇ ଥାଏ । ସେଉଁଦିନ ସେ ଛ ଭାଇ ଦରକୁ ବାହାରିଲେ, ଏ କହିଲା, ମାଉସି । ମୁଁ ଯଉଁଠି ଘରକୁ, ଗଣ୍ଡି ବାଉଁଶୀ କହିଲା, ତୁ ଏବେଦିନ ଥିଲୁ ମୋ ଘରେ, କଣ ନେବୁ କହ । ନେଉଳ ଭାଇ କହିଲା ମୁଁ

କିଛି ନେବ ନାହିଁ, ମତେ ଏ ବୁଢ଼ୀ ମେଣ୍ଟାଟି ଦିଅ । ବୁଢ଼ୀ ବାହୁଣୀ କହିଲା ହଉ ନ । ନେତ୍ରଲଭର ସେହି ବୁଢ଼ୀ ମେଣ୍ଟା ଉପରେ ବସିଲା, ଚଲା । ଏ ଛ ଭାଇ ଯାଉଥାନ୍ତି ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି, ନେତ୍ରଲ ଯାଉଥାଏ ମେଣ୍ଟାରେ ଚଢ଼ି । ଏ ଛ ଭାଇ କହିଲେ କି ରେ ନେତ୍ରଲ ଭାଇ ! ଆସିଲୁ କି ? କଣ ଆଣିବୁ ? ନେତ୍ରଲ କହିଲା ମୁଁ ଏହି ବୁଢ଼ୀ ମେଣ୍ଟାଟି ନେଉଁ, ଚମେ ଯବୁ କଣ ଆଣିଲ ? ଏମାନେ କହିଲେ ଆମେ କିଛି ଆଣିନାହିଁ । ଏ ଛ ଭାଇ ଘରେ ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ନେତ୍ରଲର ମା କହିଲା ମୋ ନେତ୍ରଲକୁ ଦେଖୁ ? ଏ ଯବୁ ବାଦରେ କହିଲେ, ନାହିଁ ଆମେ ଦେଖୁ ନାହିଁ । ଏ ଯବୁ ଘର ଖାଇପିଇ ଶୋଇଛନ୍ତି, ନେତ୍ରଲ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ଡାକିଲା ମାଲେ ! କବାଟ ଫିଟା । ମା ଧଡ଼ମୁଡ଼କରି କବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଲା, ଏ ବୁଢ଼ୀ ମେଣ୍ଟାଟି ନେଇ ଘରେ ପଶିଲା, ମାକୁ କହିଲା କୁଲଟାଏ ଆଣିବୁଟି । ଏ କୁଲଟାଏ ଆଣିଲା । ନେତ୍ରଲଭର କଣକଲା ମେଣ୍ଟା ଗଣ୍ଡିରୁ ଖୋଲି ଖଣ୍ଡ ଫିଟାଇ ଦେଲା; ମେଣ୍ଟା ଯବୁ ଟକାତକ ଚାଲି ପକାଇଲା । ନେତ୍ରଲ ଭାଇ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ଟୁପ ମେଣ୍ଟାକୁ ଫେରୁ ଗିଳାଇ ଦେଲା, ଆଉ ଟଙ୍କା ଯବୁ ମାକୁ ଦେଲା, କହିଲା ମାଲେ ମା, ନେ, ସ୍ବାକୁ ଗାଡ଼ିଆରେ ଧୋଇଆଣି ରଖି ଦେ । ଏ ଧୋଇଧାଇ ରଖୁ ଦେଲା, ସକାଳୁ ସେ ଛଭାଇଯାକ କହିଲେ, ହଇରେ ନେତ୍ରଲଭର । ତୁ ଏତେଟକା କେଉଁ ଆଣିଲୁ ? ନେତ୍ରଲ କହିଲା ମୋ ବୁଢ଼ୀ ମେଣ୍ଟା ହିଁ । ଏ କହିଲେ ହେ, ଆମକୁ ସେ ମେଣ୍ଟାଟିକି ଦିଅନ୍ତୁ ଟଙ୍କା ନିଅନ୍ତୁ, ନେତ୍ରଲଭର କହିଲା, ହଉ ନିଅ, ମତେ ଟଙ୍କା ଦିଅ, ନେତ୍ରଲଭର ଟଙ୍କା ଆଣିଲା, ତାଙ୍କୁ ମେଣ୍ଟାଟିକି ଦେଲା । ଏ ନେଇ ସେ ମେଣ୍ଟାକୁ ବଢ଼େଇଲେ, ବାଢ଼େଇ ' ମେଣ୍ଟା ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ହଗିଲା, ଆଉ ହଗିଲା ନାହିଁ, ମରଗଲା । ଏ ଛଭାଇ କହିଲେ ଭଦ୍ର ରହ ନେତ୍ରଲ

ଭାଇ ! ତୋ ଘର ଯେତେ ଅମେ ଯୋଡ଼ି ନାହିଁ, ତୁ ଆମକୁ ଠିକ୍ ଦେଲୁ ! ନେଉଳଭାଇ ତ ଶୁଣିଥାଏ, ଏ ଘର ଯୋଡ଼ିଦେବେ ବୋଲି ସବୁ ଜିନିଷର କଥା ର ପକାଇ ଦେଲା । ତୁନିହାର ମା ପୁଅ ଦୁହେଁ ଲୁଚିକରି ଏଥଡ଼େ ରହଲେ । ଏ ଛ ଭାଇ କଣ କଲେ ତା ଘରେ ନିଆଁ ଲଗାଇଦେଲେ । ନେଉଳଭାଇ କଣ କରିବ ଲିଭେଇବ ପାରିବ ନାହିଁ, ଘର ଯୋଡ଼ି ଯେଉଁଠୁ ଛୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ନିଆଁରେ ପାଣି ପକାଇ ଲିଭାଇଲା । ଅଙ୍ଗାରତଳ ବାଛିଲା, ବଳଦୀୟ ବସ୍ତ୍ରାଟାଏ ଆଣିଲା, ତାକୁସବୁ ତହିଁରେ ପୁରାଇଲା, ବଳଦଉପରେ ନଦୀର, ନେଇ କରି ଗଲା ବିକିବାକୁ । ଯାଉଅ, ତେଣୁ ବଳଦୀୟ ସାତୁଟା ଅସୁସ୍ଥ ସର୍ଜାର ଖଜଣାଟଙ୍କା ଦେନ । ନେଉଳଭାଇ କହିଲେ, କରେ କରେ କଣ ନେଉରୁ କି ? ନେଉଳ କହିଲା ତମେ କଣ ନେଉ ? ଏ ସବୁ କହିଲେ ଆମେ ଟଙ୍କାବଳଦ ନେଉରୁ । ନେଉଳଭାଇ ମିଛରେ କହିଲା ମୁଁ ଯେହୁ ଟଙ୍କାବଳଦ ନେଉଛି । ନେଉଳ କହିଲା ତେମେ କୋଉଠିକି ଯାଉ ? ଏ ସବୁ କହିଲେ ଆମେ ସର୍ଜାରକୁ ଯାଉରୁ । ଗତି ହେଲା ଯୋଉଁଠୁ ବଳଦୀୟଯାକ କହିଲେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠାକୁ ଯିବା, ଏଇଠି ଏକାଠେ ସମସ୍ତେ ରହିଯିବା । ନେଉଳଭାଇ କହିଲା ହଉ ତେବେ ଭଲହେବ । ସମସ୍ତେ ରହିଲେ, ଶେଷେଇବାସ କଲେ, ଖାଇଲେ ପିଇଲେ ଶୋଇଲେ । ଏ ସବୁକୁ ଯେଉଁଠୁ ନିଦ ଲାଗିଲା ନେଉଳଭାଇ ଉଠିଲା, ଯୁକୁ ସବୁ ଜାକେ ' ମାରଦେଲା । ଏ ସବୁ କହିଲେ ଆମେ ଅଇଛିବା ଯିବୁ ନାହିଁ, ତୁ ନଇଲେ ଆଗରେ ବାହାର ଯା । ନେଉଳ କଣ କଲା ଅଙ୍ଗାର ପଟକ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ବଳଦ ଉପରେ ଲଦିଦେଲା, ଟଙ୍କା ପଟକ ତା ବଳଦଉପରେ ଲଦିଲା, ଦେନ କରି ବାହାର ଆସିଲା । ଘରକୁ ଅସ କବାଟରେ ମାରିଲା, ମା କବାଟ ମିଟାଇଲା, ମା ପୁଅ ଦୁହେଁ ଟଙ୍କା ପଟକୁ ଧବଧରି କରି ନେଇ

ଥୋଇଦେଲେ । ନେତ୍ରଲଭା ଘରେ ଶୋଇଥାଏ, ଏଣେ ଏ ବଳଦୟାଏ ଉଠିଲେ, ପଟ ବଳଦୟାପରେ ନନ୍ଦଲବେଳକୁ ଅଙ୍ଗାର-ପଟ ଉଠିଲା ଲାଗିଲା । ଏମାନେ କହିଲେ ଆରେ ଆରେ ଆମକୁ ନେତ୍ରଲ ଠକ ଦେଇ ଚଲା । ବାଡ଼େଇ କରୁଛି ହେଲେ ରହିଲେ, ଆଉ ନେତ୍ରଲକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଗୁଡ଼ି ପାହୁଲା, ଏ ଛ ଭାଇ ଉଠିଲେ, କହିଲେ, କିରେ ନେତ୍ରଲଭା ! କଣ ଆଣିଲୁ ? ନେତ୍ରଲଭା କହିଲା ଅଙ୍ଗାର ଯିବୁ ଟଙ୍କା ପଟେ ଆଣିଲି । ଏ ଛ ଭାଇ କହିଲେ ଆମ ଘର ଆମେ ପୋଡ଼ି ଦେବା କି ଟଙ୍କା ଆଣିବା, ନେତ୍ରଲଭା କହିଲା ପୋଡ଼ି, ମୁଁ କଣ ତମକୁ ନାହିଁ କରୁଛି ? ଏମାନେ ନିଜ ଘର ସବୁ ପୋଡ଼ିଦେଲେ, ଅଙ୍ଗାର ବାଛି ଛ ପଟ ସଲେଇ କଲେ; ବଳଦୟାପରେ ଲଦିଲେ, ନେତ୍ରଲଭା ଗଲେ । ନେତ୍ରଲଭାକି ପରୁରଲେ ନେତ୍ରଲଭା, ତୁ କଣ ଭାବିବୁ ବିକା କଲୁ ? ନେତ୍ରଲଭା ମିଛରେ କହିଲା, ମୁଁ କହିଲ ଅଙ୍ଗାର ପଟ କିଏ ନେବ ରେ, ଟଙ୍କା ପଟ କିଏ ଦେବ ରେ ? ଏମାନେ ନେଇ ସେଇଆ ଭାକଲେ । କିଏ କହିଲେ ଅଙ୍ଗାର ଗୁଡ଼ାକ ନେବ । ଦିଅଣ୍ଟ, ଅଣାକର କିଏ କେମନ୍ତି କିଣିଲା, ଆଉ କେହି ନେଲେ ନାହିଁ । ଏମାନେ ଚାରି ଛ ଦିନ ରହୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ନେତ୍ରଲଭା କୋଠା ତୋଳି ଦେଖିଲା ତୋଳି ବସିବ । ଏ ଛ ଭାଇକ କହିଲେ ରହ ରହ, ଆଜି ନେତ୍ରଲଭାକି ପଟରେ ସିଲେଇ କର ପାଣିକି ପକେଇ-ଦେବା ସେ ଏକାନଟକେ ସିକ । ନେତ୍ରଲଭା ଭାକି ନେଲେ, ଗୋଟାଏ ପଟ ଆଣିଲେ, କହିଲେ ଏଠିରେ ପଶିଲୁ, ଦେଖୁ କେତେ ଧାନ ସମେଇବ ? ନେତ୍ରଲ ପଶିଲା, ଏମାନେ କଣ କଲେ, ନେତ୍ରଲଭା ଯୋଉଠୁ ପଶିଗଲା, ପଟକୁ ସିଲେଇ କରିଦେଲେ, ନନ୍ଦକି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେ । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗଉଡ଼ି ଗାଈ ଜଗିଥାଏ, ତାକୁ

ତାକି ନେଉଳଭାଇ କହିଲା, ହେ ମୋତେ ମୋ ଭାଇମାନେ ବିଭା
 କରବାକୁ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ମୁଁ ଅଛନ୍ତିକା ବିଭା ହେବନାହିଁ । ତୁ
 ମତେ ଏଥୁରୁ ବାହାର କରି ଦେ, ତୁ ପଣ ଯେ ତୁ ବିଭା ହେବୁ ।
 ଭେଦ ଆଉ ଏତେ କଥା ଜାଣିଚି, ଗଉଡ଼ ବାହାର କରିଦେଲା
 ନେଉଳଭାଇକି, ସେଥିରେ ନିଜେ ପଶିଲା । ନେଉଳ କଣ କଲା
 ଗଉଡ଼କୁ ନଇକି ପୋପାଡ଼ି ଦେଲା, ତାର ଗାଈ ପଲକ ଦିଇଲା,
 ଘରକୁ ଆସିଲା । ଏ ଛଅ ଭାଇଯାକ ଦେଖି କାବା ହୋଇଗଲେ,
 ପଚାରିଲେ, ହଇରେ ତୁ ଏ ଗାଈ କୋଉଠୁ ଅଣଲୁ ? ନେଉଳଭାଇ
 କହିଲା, ତେମେତ ମତେ ପାଖରେ ପକେଇଦେଇ ଆସିଲ, ଦହଡ଼
 ଦୂରରେ ପକାଇ ଦେଇଥିଲେ ବେଶି ଗାଈ ଆଣିଥାନ୍ତି । ଏମାନେ
 କହିଲେ ହେ ନେଉଳଭାଇ । ଆମକୁ ତୁ ପଟରେ ପଶାଇ ନଇବ
 ପୋପାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ; ନେଉଳଭାଇ କହିଲା ହଉ ପଣ, ମୁଁ କଣ ମନା
 କରୁଛି ? ଏ ଛଅ ଭାଇ ଛ' ଟା ପଟରେ ପଶିଲେ, ନେଉଳଭାଇ
 ପଟମୁହଁ ପିଲେଇ କରିଦେଲା, ନଇରେ ଖୁବ୍ ଦୂରରେ ପୋପାଡ଼ି
 ଦେଲା । ଆସ ଏ ଛ ମା ଯାକକୁ ନେଇ ଘରେ ରହୁଛି, ବିଭା
 ହେଲା, ଘର ଦୁଆର କଲା ଖୁବ୍ ସୁଖରେ ଚାଲିଲା, ମୁଁ ଚଲାବୁ କଥା
 ନ କହିଲା । ମୋ କଥାଟି ଧରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅନନ୍ତା କଥା ।

ଗୋଟିଏ ଚଷା ଘର ମା, କାପ, ପୁଅ ଓ ଅନ୍ୟ ଶୁଣକ ଲୋକ ଥାନ୍ତି ।
 ଓ ଅତି ଶୁଭ ଦୋଇଗଲା ଗୋଟିଏ ଖୁବ୍ ଧନବଳ୍ଲ ଘରେ, କାପଟି ମର
 ଗଲା । ଏ ମା ପୁଅ ଦୋଟି ଭାଗ କଷ୍ଟରେ ଥାନ୍ତି, ସେଜନା ଶୁଭ
 ଘର ମୂଳ ଆଣି ଚଳନ୍ତି । ପୁଅଟି ନା ଅନନ୍ତା । ଭଉଣୀଘରେ ବଡ଼-
 ଘର ଦେଉଥିଲା, ଅନନ୍ତା କହିଲା, ମା ! ନାନାଘରେ ବଡ଼ଘର ଦେଉଛି,
 ମୁଁ ଯାନ୍ତି ଦେଖିବାକୁ ? ମା କହିଲା ଦେଉ ଯା । ଅନନ୍ତା ଗଲା ଭଉଣୀ
 ଘରକୁ, ଯାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଉଣେଇ ଦେଖିଲା, କହିଲା
 ଅନନ୍ତା ଅସିବ କି ? ଦେଉ ତେବେ ଏ ଖଲିଘର ଦେଖି ଯିବି କଥା,
 ଏହା କହି ଦିବୋଝ ପର ଦେଇଗଲା ଖଲି ଯିବିବାକୁ । ଅନନ୍ତା
 ଖଲିପକ୍ଷ ଯିବି, ଗଢ଼ ପାହାନ୍ତିଆ ଦେଲା, ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇ-
 କେଶି, ଭଉଣୀର ମନେ ପଡ଼ିଲା ଅନନ୍ତାଟି ଅସିବ ଖାଇ ନାହିଁ ! ଏହା
 କହି ଦାଣ୍ଡିଶାଳରେ ଦୁଇ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଦାଣ୍ଡିରେ କିଛି ନାହିଁ,
 ଯେଜମିଶା ଦୋଇ ଭାଗ ଖଣିଏ ରହିଛି । ତାହା, ଅନନ୍ତା ! ଯେଜ
 ପିଇବୁ ? ଅନନ୍ତା କହିଲା ନାହିଁ ନାହିଁ, କାଲି ସକାଳଯାଏ, ଗଢ଼ପାହ-
 ଗଲାଣି କାଲି ସକାଳେ ଖାଇବ । ଭଉଣୀ ଫେରିଗଲା ଘରକୁ । କେତେ
 ସମୟ ପରେ ଗଢ଼ ପାହୁଲା । ଉଣେଇ ଘରୁ ଉଠି ଆସି ଦେଖେ ଯେ
 ଅନନ୍ତା ପିଣ୍ଡାରେ ବସିବ, କହିଲା ଅନନ୍ତା ! ଏ ଦାଆଖଣି ନେବଟି,
 ଦୋଡ଼ାପାଇଁ ଘାସ କେରୁଏ ଅଣିବ, ଅନନ୍ତା ଦାଆକୁ ଅଣିଲା, ଅସିଲା ।
 ମନେ, ଭାବିଲା, ମୁଁ ଯିବା ଦୁଃଖିଟିଏ ବୋଲି ମତେ ଏମନ୍ତି କହୁଛନ୍ତି

ବାଟରେ ଦାଅକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା, ଅପଣା ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଅସର, ବାଟରେ ଗୋଟାଏ ମଲ୍ଲ ନାଗସାପ ଦେଖିଲା, କହିଲା ବସିଛି ବୋଲି ସିନା ଏତେ ଅପମାନ, ଯାଉଛି ଏ ମଲ୍ଲ ସାପକୁ ନେଇ ସିଝେଇ କରି ଖାଇବି ସେ ମରବ । ଏହା କହି ସାପଟି ନେଇ ଘରକୁ ଆସିଲା, ମାକୁ କହିଲା, ମା ! ସ୍ୱାକୁ ସିଝା, ଖାଇବା । ମା ସାପକୁ କାଟିକୂଟି ଗନ୍ଧି ରଖିଲା । ଅନନ୍ତା ଗାଧୋଇ ଆସିଲା, ମା ଗଲା ଅନନ୍ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବାକୁ । ହାଣ୍ଡି ଦେଖିଲାବେଳକୁ ସାପସିଝା ନାହିଁ । ସୁନା ମୁଣ୍ଡା ମୁଣ୍ଡା ହୋଇ ହାଣ୍ଡି ରେ ରହିଛି । ମା ଦେଖି କାକାହୋଇ ଗଲା, ପୁଅକୁ ଦେଖାଇଲା । ପୁଅ କହିଲା ମା ଆମ କପାଳ ଝଡ଼ିଲା । ମା ସବୁ ସୁନାଯାକ ଖଣିଦେଲା । ଅନନ୍ତା ସେଥିରୁ ଖଣ୍ଡେ ନେଇ ଗଲା, ହାଟରେ ବିକିବର ସବୁ ସରଞ୍ଜାମ ଅଣିଲା । ମା ପୁଅଦିହେଁଖାଇ ପିଇ ପୁଖରେ ରହିଲେ । ଅନନ୍ତା ଖୁବ୍ ଘରଦ୍ୱାର କଲା । ଗୋଟାଏ ହାତୀ ବଣିଲା, ଭଉଣୀପାଇଁ ସାଜେ ଅଳଙ୍କାର କଲା, ଦିଟା ସୁନାମୁଦ ରୂପାମୁଦ ତା ପାଇଁ ଗଢ଼ାଇଲା । ଯୋଡ଼ାଏ ଘଣ୍ଟିଗଢ଼ାଇଲା, ଗୋଟାଏ ଘଣ୍ଟି କହୁଥ ଏ, ‘ଅନନ୍ତା ପେଜ ପିଇବୁ ଆ’ ଆଉ ଗୋଟାଏ କହେ ‘ନାହିଁ ନାହିଁ କାଲି ସକାଳ ଯାଏ’ । ଏହିପରି ସବୁକରି ସାରିଲା । ମାକୁ କହିଲା ମା ମୁଁ ଯାଉଛି ନାନାଘରକୁ । ଅନନ୍ତା ହାତୀ ଉପରେ ବସି, ଅଳଙ୍କାରପେଡ଼ି ସାଙ୍ଗରେ ନେଲା, ସୁନାମୁଦ ରୂପା ମୁଦ ନେଲା, ଘଣ୍ଟି ଦିଟା ନେଲା, ଗଲା ଭଉଣୀ ଘରକୁ । ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଲାକୁ ସେ ଘଣ୍ଟି ଯୋଡ଼ିକ ହାତୀବେକରେ ପକାଇଦେଲା । ଗୋଟାଏଘଣ୍ଟି କହୁଥାଏ ‘ଅନନ୍ତା ପେଜ ପିଇବୁ ଆ’ ଆଉ ଗୋଟାଏ କହୁଥାଏ ‘ନାହିଁ ନାହିଁ କାଲି ସକାଳ ଯାଏ’ ଏହିପରି ସେ ଘଣ୍ଟିଯୋଡ଼ାକ ବାଜୁଥାଏ ॥ ଗାଁ ଲୋକେ ଶୁଣି କହିଲେ, ଭଉଣୀ ଭାଇକି ଏହା କହିଥିଲା ବୋଲି ପକ୍ଷ ଭାଇ ଏପରି ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ ଆସୁଛି । ଅନନ୍ତା ଭଉଣୀ ଦୁଆରେ

ପଦମିଲ ବେଳକୁ କିଏ ପାଣିନୋଟା ଧରି ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି, କିଏ ହାତଧରି ନେବାକୁ ଯିବେ, କିଏ ଚିତ୍ତଶା କରି ଦେଉଛି, ଏହିପରି ସବୁ ହାଜର ଅଛନ୍ତି । ଗୋଟି ଧୋଇ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲବେଳକୁ ଘରେ ଭାବ ବଢ଼ା ହୋଇଛି, ଭଉଣୀ ଠିଆହୋଇଛି । ଅନନ୍ୟା ଅଳ-କାର ପେଡ଼ିଟି ଭଉଣୀ ଆଗରେ ଥୋଇଦେଲା, ଠା ପାଖକୁ ଯାଇ ବସିଲା, କହିଲା ଆଉଥରେ ଅସିଥିଲି ସେ ଉଣୋଇ କହିଲା ଖଲିପଡ଼ି ସିଇ ! ଭଉଣୀ କହିଲା ସେଜ ପିଇରୁ ଆ ! ଏଥର ସିନା ଧନଦରବ ଆଣିବେ ବୋଲି ଏବେ ଅଦର, ଏହାକହି ସୁନାମୁଦ ଚୁପାମୁଦକି ଭିତରେ ପୋତିଦେଲା କହିଲା ‘ଭୁଞ୍ଜ ସୁନା ଭୁଞ୍ଜ ଚୁପା’ ମୁଁ ଖାଇବି ନାହିଁ । ଏହା କହି ଥାଳୀ ପାଖରୁ ଉଠି ଆସିଲା, ଭଉଣୀକି କହିଲା ତୁ ଏ ଆଡ଼େ ମୁଁ ସେ ଆଡ଼େ; ଏହା କହି ହାତରେ ଚଢ଼ି ବାହାର ଆସିଲା, ଘରେ ପଦସ୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ଘରଦୁଆର କଲା, ଭଉଣୀର ଆଉ ପଚାରିଲା ନାହିଁ, ମୁଁ ଗଲାକୁ ମନେ କଥା କହିଲା ନାହିଁ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା ଇନ୍ଦୋଦ ।

କଞ୍ଚନବତୀ କଥା

ଗୋଟିଏ ସାଧବଟିଏ ତାର ସାତ ପୁଅ ସାତ ବୋହୂ, କଞ୍ଚନବତୀ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ଦିନକର ଭାଇସାକ ମା'କୁ କହିଲେ, ଆଜି କଞ୍ଚନବତୀ ଶାଗ ଖାଉଛି । ମା କହିଲା ହଉ, କଞ୍ଚନବତୀକି ଶାଗ ଗୁରୁଏ ଦେଲା । କହିଲା ଯା ଖରଡ଼ିବ, ଭାଇମାନେ କହିଛନ୍ତି ଖାଇବାକୁ । ଏ ଗଲା ଶାଗ ଧୋଇ ଆଣିବା, କଟିଲା, ସୁନ୍ଦର କରି ଖରଡ଼ିଲା ।

ସବୁ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ମାକୁ, ବାପକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା, ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଅଜଣାଗ ଭଲ ହୋଇଛି, ସାନବୋହୂ କାହିଁକି ଏମନ୍ତ ଅବର୍ଜୟା କରୁ କେତେ ? ଏହିପରି ସାନବୋହୂକୁ ସମସ୍ତେ ନିନ୍ଦା କଲେ । ସାନବୋହୂ ଆଉ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ, ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ ତାର ସ୍ବାମୀ ପଙ୍ଗେ ଦେଖା ହେଲା, ଖାଲି ବାନ୍ଧିଲା । ସ୍ବାମୀ ସେତେ ପରୁଷ-ଆସ କିଛି କହୁ ନ ଥାଏ, କେତେବେଳେ ପୁରୁଣି କହିଲା, ତେମେ ସତ୍ୟ କର ମୁଁ କହିବି । ସେ ସତ୍ୟ କଲା, ସେଉଁଠୁ ତା ଭାଇଜା କହିଲା— କଞ୍ଚନବତୀ ଯୋଗୁଁ ମୋର ଆଜି ଏତେ ନିନ୍ଦା, ସେ ଯେବେ ଆଜି ଏ ଘରୁ ଯିବ ମୁଁ ତ ଭାତ ଖାଇବି, ନଇଲେ କେତେ ଭାତ ଖାଇବି ନାହିଁ । ତାର ବର କହିଲା ହଉ, ବାଲି ତାକୁ ନେଇ ମାରିପକାଇବ । ତହିଁ ଅବଦାନ ସକାଳୁ ସାନଭାଇ କଣ କଲା ଦାଣ୍ଡଦୁଆରୁ ଅଇଲା, କହିଲା ବୋଉ, କଞ୍ଚନବତୀର ଶଶୁର କହିତ କଞ୍ଚନବତୀକ ପଠାଇ ଦେବାକୁ । ମା ଭାଇ ସଜିଲା କଲା, ସାନ ଭାଇ ସାଙ୍ଗରେ ଝିଅକୁ ଶାଶୁଘରକୁ ପଠାଇଦେଲା । କଞ୍ଚନବତୀ ଅଉ ତା ଭାଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଗାଁ ପାଖରେ କଞ୍ଚନବତୀକ ତା ଭାଇ କହିଲା, ତୁ ଏଇଠି ବସିଥା, ମୁଁ ଗାଁ ଭିତରୁ ପାଣି ପିଇ ଆସେ । ଏହା କହିଲା, ଗଲା ଯେ ସେ ଅଛେ କେତେବେଳେଯାଏ ରହିଲା । ସେ ଯାଉଥାଏ ବାଟରେ କଞ୍ଚନବତୀ ତାକୁ ପଚାରୁଥାଏ ମୋ ଭାଇକି ଦେଖିଚି ? ସମସ୍ତେ ନାହିଁ କରୁଥାନ୍ତି, କେତେବେଳେକେ ତାର ଭାଇ ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ପଠାଣର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଖଣ୍ଡା ପଟେ ଦାତରେ ଧରି ପିକା ଟାଏ ଖାଇଖାଇବା ଆସିଲା, କାଞ୍ଚନବତୀକି ଦାଣି ପକାଇଲା । କଞ୍ଚନବତୀ ସେଇଠି ଗୋଟିଏ ଅଛୁ ସୁନ୍ଦର କଞ୍ଚନଗଛ ହୋଇ ରହିଲା । ତହିଁର କେତେଦିନକେ କଞ୍ଚନବତୀର ଶଶୁର କଞ୍ଚନବତୀକି ନେବାକୁ ଆସି ବାଟରେ ସେହି କଞ୍ଚନଗଛମଳେ ବସିଲା । ଶଶୁର ସାଙ୍ଗେ

ସେଉଁ ବାରିକ ଥିଲା ସେ ଗଛରେ କିମ୍ଭୂବର ଫୁଲଗୁଡ଼ିଏ ଫୁଟିବ ଦେଖି
 ଫୁଲଟିଏ ଚୋଲିବାକୁ ସେମନ୍ତ ଦ୍ଵାର ବଢ଼ାଇବ, ସେ କଞ୍ଚନଗଛର
 କଞ୍ଚନବତୀ କହିଲା, ଥୁର ୨ କର ତୋଳ ଦେ ବାରିକ, ଗଛରୁ ପତର
 ଝଡ଼େ, ମୋର ସାନ ଭାଇ ଖଣ୍ଡାରେ ଦାଣିର ତହିଁକି ମୋ ଦେହ
 ଥରେଟି । ଗଛରୁ ଫୁଲ ଶବଦ ବାହାରୁଛି ଶୁଣି ସମସ୍ତେ କାବା
 ହୋଇଗଲେ ! କଞ୍ଚନବତୀ ଶରୀର ଫେର ବଢ଼ିବାପାଇଁ ଗଛକୁ ଫୁଲ
 ଚୋଲିବାକୁ ଦ୍ଵାର ବଢ଼ାଇଲା; ସେ ଗଛରୁ ସେହପର ଶବଦ ହେଲା-
 ଥୁର ୨ କର ତୋଳ ଦେ ଶରୀର ଗଛରୁ ପତର ଝଡ଼େ; ମୋର
 ସାନଭାଇ ଖଣ୍ଡାରେ ଦାଣିର ତହିଁକି ମୋ ଦେହ ଥରେଟି । ଶରୀର
 ମନରେ କେତେ ଦୋଷୋପାସ କଲା, ଗଲା ତା ଘରକୁ ବୋହୂ ଆଣି-
 ବାକୁ । ଶରୀର ଆସି କହିଲା ମୋ ବୋହୂକୁ ପଠାଅ, କଞ୍ଚନବତୀର ବାପ
 ମା ଭାଇମାନେ ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଆମେ ହିଁ ଅଛୁ ତ କୋଉଦିନ
 ଉଡ଼ି ଆସିଲୁଣି, ତେମେ ଆଉ ବୋହୂପାଇଁ କଣ ଆସିଛ ? ଶରୀର
 କହିଲା ହଉ ବେବେ ଏ ଗଛ ଲେକୁ ଆସିଲ, ଏ ଗଛ କଣ କହୁଛି ?
 ସମସ୍ତେ ଗଲେ, ଛ ଭାଇ, ଛ ଭଉଁସ, ବାପ, ମା, ମାନ ଭାଇ, ସାନ
 ଭଉଁଜ ଗଲେ ନାହିଁ । ଆଗେ ବାପ ଗଲା ଫୁଲ ଚୋଲିବାକୁ, ଗଛ
 କହିଲା, ଥୁର ୨ କର ତୋଳ ଦେ ବାପା, ଗଛରୁ ପତର ଝଡ଼େଟି;
 ତମ ମାନ ପୁଅ ଖଣ୍ଡାରେ ଦାଣିର ତହିଁକି ମୋ ଦେହ ଥରେଟି । ମା,
 ଆଉ ଭାଇମାନେ ସେହପର ଗଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ବି ସେହପର
 କହିଲା । ଜଣି ପାରିଲେ ସେ ସାନ ଭାଇ କଞ୍ଚନବତୀକୁ ସେଠାରେ
 ମାର ପକାଇବ । ମା, ବାପ, ଶରୀର, ଭାଇ, ଭଉଁଜ ସମସ୍ତେ ବସି
 ସେଠାରେ କାନ୍ଦିଲେ । ରାତି ଯାଏ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି, ରାତି ଅଧହେଲଣି,
 ଶରୀର ପାଦରୀ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି, ଏମାନଙ୍କ କାନ୍ଦଣା ଶୁଣି ସେଠାକୁ
 ଆସିଲେ । ଏମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ତେମେ ସବୁ କିଏ ? ଭୂତ ନା ପ୍ରେତ ?
 କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛ ? ଏମାନେ କହିଲେ, ଆମ୍ଭେମାନେ କେହି ନୋହୁ

ଏହି ମନ୍ତ୍ରର ଲୋକ, ଆମର ଗୋଟିଏ ହିଅ ମର ଗଛ ଦେଇଛି,
ଆମେ ତାରପାଇଁ କାନ୍ଦୁଛୁ । ଉତ୍କଳକହିଲେ ହଉ, ତେଣିକି ମୁହଁବୁଲୁ-
ଏମାନେ ସେ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି ବସିଲେ । ଉତ୍କଳ କଣକଲେ, ଫୁଲ
ପାଣି କରି ଭଜମୁଠା ଶୁଷ୍କଦେଲେ ଯେ କଷ୍ଟନବତୀ ଜାଇ ଉଠିଲା ।
ଶଶୁର ବୋହୂକୁ ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ଭାଇ, ଭଉଜ, ମା, ବାପ ଘରକୁ
ଆସିଲେ, ଗୋଟାଏ ଖଣି ଖୋଳିଲେ, ସାନ ପୁଅ, ସାନ ବୋହୂକୁ
ସେଥିରେ ଥେଲିଦେଲେ; ଚଳକଣ୍ଟା ଉଠାଇକଣ୍ଟା ଶୁଷ୍କଦେଲେ । ନିଷ୍ଠି-
କ୍ଷରେ ଘରଦୁଆର କଲେ । ମୁଁ ବଲକୁ କଥା ନ କହିଲେ । ମୋ
କଥାଟି ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

ସ୍ତବ୍ଧ ପାଣି ଚଳନ୍ତି ବାଜା କଥା ।

ଗୋଟିଏ ସଜାଟିଏ, ତାର ସାତ ଭଉଣୀ । ସଜା ଦିନକର ପାରଧିକି
ଯାଉଥିଲେ, ପାଟମନ୍ତା ସମସ୍ତଙ୍କି ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଉଥିଲେ । ଅସ-
ବୁଣୀ ସାତ ଭଉଣୀ ସେ, ସାତ ଭଉଣୀଯାକ କଳକଜୟା କରି ସବା
ସାନ ଭଉଣୀକି ଚଢ଼ି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଆସି ଗୋଟାଏ ଗଛରେ
ଚଢ଼ି କାନ୍ଦୁଥିଲା ବନସ୍ତରେ, ସଜାଙ୍କ ଉଠରେ ଲୁହ ପଡ଼ିଲା । ସଜା
କହିଲେ ଚାଖୁଆଣି ଅକୁ ଚାଖୁରୁ, ଆମ ସରସା କି ତମ ସରସା ? ଚାଖୁ-
ଣିଆ ଚାଖୁଲା, କହିଲେ ଆପଣଙ୍କ ସରସା ଦେବ । ସଜା କହିଲେ, ମନ୍ତାଙ୍କି
ସାଥ, ହାତ ଧରିକରି ଆଣ । ମନ୍ତା ଗଲେ, ହାତଧରିକରି ଆଣିଲେ,
ସଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ କରିଦେଲେ । ସଜା ଅସବୁଣୀ କି ପଚାରିଲେ
ତୁ କିଏ ? ଏଠାକୁ କାହିଁକି ଆସିବୁ ? ଅସବୁଣୀ ସଜାଙ୍କ ଦେଖି ଖୁବ୍

ସୁନ୍ଦର ମୋହିନୀଦେଶ ଧରଣୀ ଗଳା ଯେପରି ଭୁଲିପିବେ, ଚିତ୍ତରେ କହିଲେ ମୁଁ ଅରଦେଶ ଗଳାର ହିଅ, ବାବ ନ ପାଇ ଏଥାକୁ ଅସିଲିବାହାର, ଗଜା କହିଲେ ଦଉ ଚାଲ, ତେବେ ତେ ମେ ଆମର ପାଟଗଣୀ ଦେବ, ଗଜା ତାକୁ ସୁଅରରେ ବସାଇଲେ, ନେଇକରି ଗଲେ । ଗୋଲେକେ ସବୁ କହିଲେ, ଗଜା ପାରିଥିବା ଯାଇଥିଲେ, ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଗଣୀ ଅଣି ଚନ୍ଦ୍ର, ଏହିପରି କହିଲେ, ଦେଖିକରି ଗଲେ । ଗଜା ଯାକୁ ଅଣି ଘରେ ରଖି ବିଭା ଦେଲେ । ଦି ଚାରିଦିନ ଗଲା, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯେତେ ଲେଖା ଭାବ ଦିଅନ୍ତି ତାକୁ ସେହିକି ଦିଅନ୍ତି । ଏତ ଅପୁରୁଣୀ ଶାଏ, ଏହା ପେଟ ପୂରୁଛି କୋଉଠି ? ଏ କଣ କରେ ଗଜାଅଧରେ ସମସ୍ତେ ଯହୁ ଶୋଇପଡ଼ନ୍ତି, ଯାଏ ହାତଶାଳକୁ, ହାତ ଗୋଟାଏ ଚିଲେ; ଅସେ । କୋଉଦିନ ଘୋଡ଼ା, କୋଉଦିନ ଗାଈ; ଏହିପରି ଗୋଟାଏ ଗଲେ । ଏମନ୍ତ ଚରୁଁ ଘୋଡ଼ା, ଗାଈ, ହାତ ସବୁ ଉଣା ହୋଇଗଲେ । କେନ୍ଦ୍ର କିଛି ବୁଝି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ଗଜା ଖାଲି ଗଉଡ଼କୁ ମାରି, ଅମର ଗାଈ, ଗୋରୁ, ହାତ, ଘୋଡ଼ା କଣ କରୁଛୁ ବୋଲି । ଗଜାଙ୍କର ଅର ସାତ ଭାରିଯାଯାକ ଜାଣିଥାନ୍ତି ସାନଗଣୀ ଖାଉଛି ବୋଲି, ଧରେଇ ଦେଇ ପାରୁ ନ ଥାନ୍ତି ବୋଲି କିଛି ଅଭିକମ୍ପ ନ ଥାନ୍ତି । ଏମାନେ ଦିନେ ଶିଖାଣିଥି ଦେଲେ, କହିଲେ ଚାଲ ଅମେ ଚାଲରେ ଲୁଚି-ଥିବା, ଏ କେମନ୍ତ ଖାଇବ ଦେଖିବା । ଏ ଯାଇ ଲୁଚିଛନ୍ତି ଗୁହାଳ କଣରେ, ଅସୁରୁଣୀ ଗଲା ଗୁହାଳକୁ, ଏଣିକିତେଣିକି ଅନାଇ ଗୋଟାଏ ଗାଈ ପିଟାଇ ଖାଇଗଲା । ଖାଇପାରି ବାହା ରଗଲାବେଳକୁ ଅସୁରୁଣୀର ଏମାନଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ପଡ଼ିଗଲା; ଅଗବଳପଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଆସି ଗଜାଙ୍କୁ କହିଲା ଦେଖଲୁଣି ତେମେ ଉଡ଼ିଦେଇଛୁ କୁ କଣ ମାରୁଛୁ, ତମର ତ ଏହିମାନେ ଗୋରୁଗାଈ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ଗଜା ଦେଖିଲେ, କହିଲେ ସତେ, ଏହିମାନେ ତ ଖାଉଛନ୍ତି । ମୋନେ ସେ ତ ମନା କଲେ, ଗଜା ଜମା ମାନିଲେ ନାହିଁ; କହିଲେ ଏମାନଙ୍କୁ

କଣ ଦଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତେବ ? ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା ଶୁଭ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ଟୋପର ଖୋଳାଅ, ସେଇଥି ଉପରେ ଏମାନଙ୍କୁ ପକାଇ ଦିଅ, ଆଉ ଏମାନଙ୍କ ଆଖିତୋଳି ରଖ ସେ ସେଇଥି ଉପରେ ପଡ଼ି କୁଅଡ଼େ ଯାଇ ନ ପାରି ମରିଯିବେ । ରଜା କହିଲେ ହଉ, ଖୁବ୍ ବଡ଼ଟୋପର-ଟାଏ ଖୋଳାଦେଲା, ଏମାନଙ୍କ ଆଖି ଖୋଳି ରଖି ସେଇଥି ଭିତରେ ପକାଇଦେଲେ, ଟୋପର ଉପରେ ପଡ଼ା ପକାଇ ଦେଇ ମାଟି ଚଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ଏଯାବତ୍ ସଉତୁଣୀଯାକ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଥାନ୍ତି, ସେ ଟୋପରରେ ପଡ଼ି କେତେଦିନ ବଞ୍ଚି ସହିଲେ; ଆଉହୋଇ ବଡ଼ ସଉତୁଣୀର ପୁଅ-ଟୁଏ ହେଲା । ସାନ ସଉତୁଣୀକି ଗୁଡ଼ି ଆଉ ମାଷ ସଉତୁଣୀ କହିଲେ ଦେ ଥଣ ତୋ ପୁଅକୁ, ସମସ୍ତେ ବାଣ୍ଟି କୁଣ୍ଡି ଖାଇ ପେଟଜୀବାନିବା-ରଣ କରିବା, ତୋର ଆତ୍ମ ଖାଇଥିବୁ, ଅମର ହେଲେ ତୁ ଖାଇବୁ ସାନ ସଉତୁଣୀ ଆଉ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ବଡ଼ ସଉତୁଣୀ କହିଲା ହଉ, ପୁଅକୁ ସ ଟଣଣ କରିଦେଲା, ନିଜେ ଖଣ୍ଡେ ଖାଇଲା, ଆଉ ଛଣଣ ଛ'ଜଣକୁ ବାଣ୍ଟି ଦେଲା । ଏ ପାଷ ସଉତୁଣୀ ଖାଇଲେ, ସାନ ସଉତୁଣୀ ଆଉ ଖାଇଲା ନାହିଁ, ରଖିଦେଲା ଥାଏ । ଏହିପରି ଛ ସଉତୁଣୀଙ୍କର ପୁଅ ହେଲା, ସମସ୍ତେ ମାରିକଣ୍ଡ ଖାଇ ଦେଲେ ବାଣ୍ଟି କୁଣ୍ଡି କରି, ଆଉ ସାନ ସଉତୁଣୀ ରଖିଥାଏ, ଖାଇ ନ ଥାଏ । ଚାରି ଯେତେବେଳେ ପୁଅ ହେଲା, ଏ ସବୁ ଲଗାଇଲେ ତୋର ପୁଅକୁ ଦେ ଖାଇବୁ, ଏ କହିଲା ତମର ଯାହାକୁ ସବୁ ଦେଇଛ, ତାକୁନିଅ ମୁଁ ରଖିବି, ମୋ ପୁଅକୁ କେନ୍ଦ୍ର ଖାଅନା । ଏହିପରି କହି ପୁଅଟିକୁ ରଖିଲା । ସମସ୍ତେ ସେ ପୁଅଟିକୁ ଶରଧା କଲେ, ଆଦର କରି ଦୁଧ ଦେଲେ (୧) ରଖିଲେ ଏ ପୁଅଟିକି ଯୋଉଠୁ ଦଶ ବାର ବରଷ ହୋଇଗଲା, ସେ କହିଲା ତେମେ ସବୁ ଠେେଇଁ କାହିଁକି ଯିବି କହ,

ଏମାନେ ସବୁ କହିଲେ ଆଦ'ରୁ ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପୁଅ କହିଲା, ତମମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ଦେଖିବି, ତେମେମାନେ ମତେ ଉଠିବକୁ ଉଠାଇ ଦିଅ । ଏମାନେ ଅସ୍ବରୁଣୀ ଭୟରେ ନାହିଁ କରୁଥାନ୍ତି । ପୁଅ ଏକସିଦ୍ଧ ଲଗାଇଲା ଯୋଉଠୁଁ ଏମାନେ କଣ କଲେ, ତାଉପରେ ତାଉପରେ ହେ'ଇ ଠିଆ ହେଲେ, ପୁଅକୁ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦେଲେ । ପୁଅ ଆସିଲା ଉପରକୁ, ସବୁ ଚାକର ମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ଶୁଣିବ ଉଥାଏ କେଉଁଠି ? ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବ ଉଥାଏ ଦେଖାଇ ଦେଲେ । ଏ ଯାଇ ଦଣ୍ଡବଦ କଲା ଅସ୍ବରୁଣୀକି, କହିଲା ମୋ ମା ମାନଙ୍କ ଆସି ଦିଅ । ଏ କହିଲା ମୁଁ ଆସି ଦେଖି ନାହିଁ । ଏ ସେଇଠୁ ଗଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା, ଦଣ୍ଡବଦ କଲା । ଯାକୁ ଯାଉଁ ଗଜା ଜାଣିଲେ ଯେଉଁ ମାନଙ୍କୁ ଘାଦିରେ ପକାଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କରମାନଙ୍କ ପୁଅ ବୋଲି; ଗଜା କହିଲେ ହଉ ଅମ ପାଖରେ ରହ । ଏ କେତେ ଦିନ ରହୁଲା । ଅସ୍ବରୁଣୀର ଜାଲି ପିକର ଲାଗିଥାଏ କେମନ୍ତ ଯାକୁ ମାରିବ । ଦିନ ମିଛେରେ ଜର କଲା ବୋଲି ଶୋଇଲା, ଗଜାକୁ ଜବାଇପଠାଇ କହିଲା ଅମ ଦେଶରେ ଯେଉଁ ଚଳନ୍ତି ବାଜା, ଟକମକ୍ ପାଣି ଅଛି ସେ ଯେବେ ଆସିବ ଓଷଧ ଇଥର ହେବ, ମୁଁ ଖାଇଲେ ଜର ଭଲ ହେବ । ଗଜା ଭାବିଲେ ବା ଏ ଯିବ ଏ ସବୁ ଅଣିବ ? ଅସ୍ବରୁଣୀ କହିଲା, ସେ କଣ ସହଜ କଥା ? ଯେବେ ସେହି ପୁଅ ପିକ ଅଣିପାରିବ, ନଇଲେ ଆଉ କେହି ଅଣିପାରିବେ ନାହିଁ । ଗଜା କହିଲେ ହଉ, ପୁଅକୁ କହିଲେ । ପୁଅ କଅଣ କଲା, ଗଜାଙ୍କ ଘୋଡ଼ାଶାଳରୁ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ନେଲା, ବାହାରଲା, ଗଲାବେଳେ ଏ ଅସ୍ବରୁଣୀର ଦଣ୍ଡବଦ କରିବାକୁଗଲା । ଅସ୍ବରୁଣୀ ଖଣ୍ଡେଭାଷା ଲେଖୁଲା ଛରଛୁଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ, ବ ଏ ମୋ ସବୁଛୁଣୀଙ୍କ ପୁଅଯାଉଛି, ଯାକୁ ଯେଉଁ ମାରି ଖାଇଦେବ; ଆଉ ଯେମନ୍ତ ଏ ଗଜାକୁ ନ ଆସିବ । ଏକ ଘାଦିଗତରେ ବଢ଼ିଥିଲା; ପାଠପଢ଼ି ନାହିଁ

ଭାଷା କେଉଁଠୁ ପଡ଼ିବ ? ଭାଷା ଶୁଦ୍ଧିକ ଦେଇ ଦୋହାରେଡ଼ି ବାହା-
 ରିଲା । ଅଧବାଟରେ ଦେଲଣି, ଗୋଟାଏ ଜଉଦେଷ ଦେଖିଲା, ତାକୁ
 କହିଲା ହେ ଏ ଭାଷାକୁ ପଡ଼ିବଟ, ଏଥିରେ ସବୁ କଥା ଲେଖି
 ଦୋଇଡ଼ । ଯାହା ସବୁ ଲେଖା ଦୋଇଥିଲା, ଜଉଦେଷ ପଡ଼ିଗଲା,
 ଏ ଶୁଣିଲା, କହିଲା ଯେ ଭାଷାକୁ ଚରିପକାଅ, ଅଭିଶପ୍ତେ ଲେଖିଦିଅ
 ମୋ ପୁଅ ଯାଉଛି, ତାକୁ ଯେପରି କେନ୍ଦ୍ର ଅଣଦେଲା କରିବ ନାହିଁ;
 ଜଉଦେଷ ଏପରି ଖଣ୍ଡେ ଭାଷା ଲେଖୁ ଦେଲା, ଏ ନେଇକରି ଯାଇଁ
 ଅସୁରଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଭାଷା ଦେଖି ସମସ୍ତେ କହିଲେ, ଆମ
 ସାନ ଭଉଣୀ ପୁଅ ଆସିଲଣି । ଏ ସମସ୍ତିକି ଦଣ୍ଡବତ କଲା । ଯାକୁ
 ସବୁ ଏମାନେ ଭଲେ ପକାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଭାରି ଯତ୍ନରେ ରଖା-
 ଇଲେ, ସବୁ ଭରସାର ଦେଖାଇ ଦେଲେ; ଏମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଯେଉଁ-
 ଥରେ ଥିଲା ଓ ସ୍ବାମୀ ମାନଙ୍କ ଅକ୍ଷି ଅସୁରୁଣୀ ବାପଦରକୁ ଘୋର-
 ଦେଇଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ଦେଖାଇଲେ । ଏ ପଚାରିଲା ଆଜି କେମନ୍ତ
 ଲାଗିବ ? ଅସୁରୁଣୀଯାକ କହିଲେ, ଟକ୍ ମକ୍ ପାଣି ଦେଇ ଲଗାଇ
 ଦେଲେ ଆଜି ସବୁ ଲାଗିଯିବ । ଏହିପରି ବୁଝାସୁଝା କରି ସାରିଲା,
 ସେଠାରେ ଦି ଚାରି ଦିନ ରହିଲା; ଦିନେ ଅସୁରୁଣୀଯାକ ଚରିବାକୁ
 ଯାଇଗନ୍ତି, ଏ କଣ କଲା, ବଗଟମାନଙ୍କ ବେକ ମୋଡ଼ି ଦେଲା ଯେ
 ତ ଭଉଣୀଯାକ ସେ ଅଛେ ମରିଗଲେ । ଯୋଡ଼ି ଅସୁରୁଣୀ ରାଜାଘରେ
 ଅଛି ତାର ଜୀବନକୁ ନେଇ ଟକ୍ ମକ୍ ପାଣି, ତଳନ୍ତି ବାଜା, ମା ମାନଙ୍କ
 ଅକ୍ଷି ଦେଇ ଦରକୁ ଆସିଲା । ଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା, କହିଲା, ତମ
 ରାଣୀ ପର ଅସୁରୁଣୀ ନୁହେ ? ତାକୁ ତୁ କି, ଦେଖୁକି କେତେଦୋହା
 ହାତ ଗାରି ଗୋରୁ ଖାଇଛି । ରାଜା ରାଣୀଙ୍କି ତକର ପଠାଇଲେ;
 ଏଣେ ପୁଅ କଣ କରୁଥାଏ, ବଗବେକକୁ ମୋଡ଼ି ଦେଉଥାଏ, ଯେ
 ଅସୁରୁଣୀର ବେକ ମୋଡ଼ି ଦୋଇପଡୁଥାଏ । ଅସୁରୁଣୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା,
 ପୁଅ କହିଲା ଏ ପର ଅସୁରୁଣୀ ନୁହେ ? ଏହିକ୍ଷଣ ସବୁ ଜଣାଯିବ ।

ଅପଣମାନେ ଏଇଠି ବସନ୍ତ, ମୁଁ ଅପଣଙ୍କ ଦ୍ଵାଗା ଘୋଡ଼ା ସବୁ ଏହାରଠାରୁ ଅସଲ କରି ଦେଉଛି । ଏହିପରି କିଛି ଅସୁରୁଶୀଳ ବଗିଚା ଦେଖାଇଦେଲା । ଅସୁରୁଶୀ ବଗିଚାକି ଦେଖି ଲଗାଉଥାଏ ମତେ ସେ ବଗିଚାକି ଦେ, ମୁଁ ଚମର ସବୁ ଦେବ, ପୁଅ ଲଗାଇଥାଏ ସବୁ ଦେଇ ସାର ମୁଁ ବର ଦେବ । ଅସୁରୁଶୀ ବାନ୍ତିକର ପକାଇଲା ଯେ ଦ୍ଵାଗା ଘୋଡ଼ା ସବୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲେ । ଏ ସେଉଁଠୁ ବଗିଚାକି ମାରିଦେଲା, ଅସୁରୁଶୀ କୁଟୁପୁଟୁ ହୋଇ ମରିଗଲା । ଏମାନଙ୍କୁ ଘାଆରୁ ବାହାର କଲା, ଟକମକ୍ ପାଣି ଲଗାଇ ତାଙ୍କ ଅସି ସବୁ ଯୋଡ଼ିଦେଲା । ଶୁଭା ଅଉ ଶୁଣିମାନେ ଶୁବ ସୁଖରେ ରହଲେ, ଏ ପୁଅକୁ ବାହାରେଇ କଲେ । ଏ ଆନନ୍ଦରେ ରହୁ ଘର ଦୁଆର କଲା । ମୁଁ ଗଲୁରୁ କଥା ନ କହିଲୁ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା, ପୁଲୁନଛଟି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଗୋଟିଏ ଚକ୍ରଲିଆ ପଶ୍ଚାତ୍ତପ୍ତ ଯେ ତାର ସାତ ହିଅ । ଚକ୍ରଲିଆ ପଶ୍ଚା ନଅଗା ଗଲେ ସେବେ, ଛଅଗା ଗଲେ ସେବେ ଆଣେ, ଭାବ ରକ୍ତାହୁଏ ଯେ ଆଉ ଅଣ୍ଟେ ନାହିଁ, ଚକ୍ରଲିଆ ପଶ୍ଚା ଭାରିଯାକୁ ଗାଲି ଦିଏ, କହେ, ଯେତେ ଅଣିଦେଲି ଅଣ୍ଟିଲ ନାହିଁ ଆଉ କଣ କରିବ ? ଭାରିଯା କହେ, ପିଲାଏତ ଖାଇଯାନ୍ତି ମୁଁ କଣ କରିବି । ଚକ୍ରଲିଆ ପଶ୍ଚା କହେ ପିଲାକୁ କାହିଁକି ଦେଉ, ନାହିଁ କରି ଦେଉନାହିଁ ? ଏହିପରି ନ ଭୁଲିଲ କାହାଣୀ ସଂଗ୍ରହ ।

ନିଜ କହେ, ଯାଏ ଭକ ମାଗି । ଦନକର ଭରିଯାକୁ କହୁଲୁ, ଆଜି
 ପିଠାକର, ଚୁଡ଼ିକ ଦେଇଗଲୁ, ଗାଧୋଇଗଲୁ । ଭାରିଯା ଚୁଡ଼ିକ ବାଟି
 ପିଠା କଲୁବେଳକୁ ସାତ ହିଅଯାକ ଆସିଲେ, କହୁଲେ ମା କଣ କରୁଛୁ
 ଆମକୁ ଦେ । ମା ସାତ ହିଅକୁ ଗୋଟିଏ ଦେଉଁ, ସବୁ ସରିଗଲା ।
 ବାପ ପାଇଁ ଅଉ କିଛି ରହୁଲା ନାହିଁ । ବାପ ଗାଧୋଇ ଆସିଲା,
 କହୁଲା ପିଠାପରା କରୁଥିଲୁ ଆଣ । ଏ କହୁଲା, ପିଠା ନାହିଁ ସରିଗଲାଣି ।
 ପିଲାଏ ଖାଇବଲେ, ମୁଁ କଣ କରିବି । ବାପ କିଛି ନ କହି ରୁପୁ
 ହୋଇ ରହୁଲା । ମନ କଥା ମନରେ ଥାଏ, ଦିଏଡ଼ି ଗଲା, ଏ ମିଛରେ
 ଦାଣ୍ଡାଅଡ଼ିକୁ ଯାଇ ଫେରି ଆସି କହୁଲା ଆଲୋ ଦେ ! ମାମୁଦର କହୁ
 ପିଠାଇଡ଼ି ପିଲାଏ ସବୁ ପିବେ । ମା କହୁଲା, ହଉ ଯାଆନ୍ତୁ, ପିଲାଙ୍କୁ
 ହଳଦା ଟୁଟିଏ, ଲଗାଇ ଦେଲା, କଳା ପିନ୍ଧୁର ଲଗାଇ ଦେଲା,
 ଫେଡ଼ିରୁ ଶାଢ଼ୀ ଖଞ୍ଜି, ବାହାର କରି ପିନ୍ଧାଇଦେଇ ବାପ ସାଙ୍ଗରେ
 ଶୁଖିଦେଲା । ବାପ ନେଇକରି ଗଲା, ଯାଇ ମନସିରେ ଗୋଟାଏ
 ଅମ୍ବରଛମୁଳେ ବସାଇଦେଇ କହୁଲା ଏଇଠି ବସିଥାଅ, ମୁଁ ଯାଣି ପିଇ
 ଆସେ । ଏମାକହୁ କହାରିଲା, କହୁଗଲା ଯାଉଡ଼ି, ବାଟରେ ଦେଖିବ
 ଯେମନ୍ତ, ସାଣି ଟେପା, ଦୋଇ ପଡ଼ିଥିବ ମନେ କରିବ ବାପଜାଇଡ଼ି;
 ରକତ ଟୋପା, ଦୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ କହୁବ ଯେ ବାପ ମଲୁଣି । ଏହା
 କହୁଲା, ଗଲା । ଗୋଟାଏ ଚଢ଼ାଇ ମାରି ବାଟରେ ରକତ ଟୋପା,
 କରି ପକାଇ ଘରକୁ ଆସିଲା ବାହାରି । ପିଲାଏ ବସି, ଯୋଉଠୁ
 ବେଶୀ ସମୟ ହେଲା, ଗଲେ ବାଟ ଦେଖିଦେଖିକା । ଦେଖୁଲେ ରକତ
 ପଡ଼ିତ ଟୋପା, ହୋଇ, ମନେ କଲେ ବାପକୁ କିଏ ମାରି
 ସାରିଲାଣି । ଫେରିକରି ଆସି ସେହୁ ଅମ୍ବରଛମୁଳେ ବସିଲେ ।
 କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି, କାନ୍ଦି ମରି ହେଲା ଯୋଉଠୁ, କହୁଲେ ହେ ବୃକ୍ଷଗଜ,
 ତୁ ପାଟିଯା, ଆମେ ପଡ଼ିଯାଉଁ । ଗଛ ପାଖଗଲା, ଏମାନେ ପଡ଼ିଗଲେ ।
 ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ନ ପାଇ ଏଥୁ ଭିତରେ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି

ସବୁବେଳେ । ଦନକର ଗଜା ପାରିଧିକ ଆସିଥିଲେ ସେହି ବନସ୍ତକୁ ।
ଏମାନେ ଗଛ ଉପରେ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି, ମନ୍ଦୀ ଉପରେ
ଲୁହ ଟୋପାଏ ପଡ଼ିଲା । ମନ୍ଦୀ କହିଲା, ମଣିମା ଗୋଟିଏ କଥାକହିବାକୁ
ଭାରି ଭୟ ଲାଗିଛି । ଗଜା କହିଲେ କଣ କହୁନାହିଁ ? ମନ୍ଦୀ କହିଲା,
ମଣିମା ! ଏ ଗଛରେ କିଏ ଅଛି କାନ୍ଦୁଛି ସେ ଲୁହ ପଡ଼ିଲା ମୋ
ଉପରେ । ଗଜା କହିଲେ ଗୁଣୁଣୁଥାନ୍ତୁ ଗୁଣୁଣୁଟି, ଆମ ଭଲିକା କି
ଭମ ଭଲିକା ? ଗୁଣୁଣୁଥା ଗୁଣୁକରି କହିଲା, ନାହିଁ ମଣିମା, ଅପଣଙ୍କ
ସରିସା (୧) ଗଜା ସେଉଁଠୁ କହିଲେ, ଆମ ସମାନ ସେବେ, ହାତ
ଧରିକରି ଆଣ । ମନ୍ଦୀ ଯାଇଁ ଦେଖେ ସେ ସାତଟି ହିଅ, ତାକୁ ସବୁ
ହାତ ଧରିକରି ନେଇ ଗଜାଙ୍କ ପାଖେ ଠିଆ କରାଇ ଦେଲା । ଗଜା
ପଚାରିଲେ, ହଇଲେ ! ତେମେମାନେ କି କରୁଛୁ ? ଏମାନେ
କହିଲେ, ଆମେ ଚକ୍ଷୁଲିଆ ପଣ୍ଡା ହିଅ, ଆମକୁ ଏଠେ ବାସ ଛାଡ଼ି
ଦେଇଗଲା, ଏହିପରି ସବୁ କଥା କହିଗଲେ । ଗଜା କହିଲେ ତେମେ
ସବୁ କି କାମ କରିବ ? ଆମ କଡ଼କୁ ଡାକିଲେ, ପଚାରିଲେ ତୁ କି
କାମ କରିବୁ ? ଏ କହିଲା, ମୁଁ ସବୁ କରିବି—ଗୁଣୁକ ଡୋଲିକ ଭାରି
ରାଜିବି, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖାଣିବାକୁ ଦେବି, ସାହୁ ଦେବି, ପଡ଼ିଣା ଦେବି,
ବାସି କରିବି ଇଆସି କରିବି । ତାତଳ ଭଉଣୀକି ପଚାରିଲେ, ସେ ସେମନ୍ତି
କହିଲା—ମୁଁ ବିର ଗଉଣୀକି ବାଟିବି, ପିଠା କରିବି, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ
ଦେବି, ସାହୁ ଦେବି, ପଡ଼ିଣା ଦେବି, ବାସି କରିବି ଇଆସି କରିବି;
ଏହିପରି ଆଉ ୨ ଭଉଣୀମାନେ କହିଲେ । ସବୁ ସାନଭଉଣୀ କହିଲା,
ମୁଁ କିଛି କରି ପାରିବି ନାହିଁ—ଗଜାଙ୍କ ପଟରାଣୀ ଦେବି, ସାତପୁଅ,

ସୁନାନାକା ଝିଅ ଜନ୍ମ କରିବ । ଯେ ଯେପରି କହୁଥିଲେ, ସକା ସେମାନଙ୍କୁ ସେହିପରି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନଅରରେ ରଖାଇଲେ, ସାନ ରତ୍ନଶିଳା ପାଟଗୁଣୀ କଲେ, ରଖିଲେ । ଏହିପରି କେତେ ଦିନ ଗଲା, ସାନଗୁଣୀର ବର୍ଷ ହେଲା । ସକା ଦରବାରକୁ ଯାନ୍ତି । ସ୍ବାକ୍ଷଣେ ଶୁଣି ଦେଇଯାନ୍ତି, କହନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ତୋ ଦେହ ହେବ (୧) ସେତେବେଳେ ସ୍ବାକୁ ବଳାଇବୁ ଯେ ମୁଁ ଅସିବ, କରେଣ ପଛେ ପାଟି ଯାଉଥିବ, ତୋ ଖୁଣ୍ଟଣୀବଜା ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ଅସିବ । କବାଟ କଲ ଦେଇଥିବୁ, ତୋ ରତ୍ନଶିଳା ନେ ଯେତେ କବାଟରେ ମାରିବେ, କେତେ କବାଟ ଫିଟାଇବୁ ନାହିଁ । ଦିନେ ଏ କଣକଲା, ମିଛରେ ଟିକିଏ ଖୁଣ୍ଟଣୀ ବଜାଇ ଦେଲା, ଦେହ କିଛି ହେଉ ନ ଥାଏ, ଖୁଣ୍ଟଣୀବଜା ଶୁଣି କରି ସକା ଅସିଲେ ବାହାର କରେଣ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ । ଅସିଦେଖି ଲବେଳକୁ ଦେହ କିଛି ହୋଇନାହିଁ । ସକା ବଡ଼ କରିକ୍ତି ହେଲେ, ସୁଣିକ କହୁଗଲେ, ଏଣିକି ତୁ ବଜାଇ ୨ ଥକିବୁ ମୁଁ କେତେ ଅସିବି ନାହିଁ । କିଛି ଦିନ ଗଲା ବାହାର, ଏହା ଦେହହେଲା, କବାଟକୁ କଲ ଦେଇଥାଏ, ଖୁଣ୍ଟଣୀ ବଜାଉଥାଏ, ବଜାଇ ୨ ଥକିଗଲା, ଅଭିସକା ଅସିଲେ ନାହିଁ । ଏ ଛଅ ରତ୍ନଶିଳା, ଧାଉଁ ଏ ଧାବୁ ଗଲେ, କବାଟରେ ମାରିଲେ, କହୁଲେ ଆମେ କିଛି କରିବୁ ନାହିଁ ତୁ କବାଟ ଫିଟା । କେତେ କରି କହୁଲେ, ସଣ ନିୟମ ପକାଇଲେ ପୋଉଠୁ, ଏ କବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଲା । ଧାଉଁ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା, ଶୁଳ ଧଇଲା, ଯେତେବେଳକୁ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେବ, ତେତେବେଳେ କଣ କଲେ, କହୁଲେ ଏ ଗାଁରେ ଅଛୁ ମୁହଁରେ ଅଛୁଣି (୨) ଧକାଇ ଜନ୍ମ କରିବୁ, ଏହା କହୁ ମୁହଁରେ ଅଛୁଣି ପକାଇ ଦେଲେ । ପୁଅ ନେମନ୍ତି ଜନ୍ମ

ହୋଇପଡ଼ିଲା; ଧରି ଧଡ଼ପଡ଼ କରି ତାକୁ ନେଇଗଲା, ଖତଗଦାରେ
 ଘୋଡ଼ାଦେଇ ଅସିଲା, ଗୋଟାଏ କାଠକଣ୍ଠେର ସେଠାରେ ପକାଇ
 ଦେଇ ସାନଗଣୀ ମୁହଁରୁ ଅଛୁଣି ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇଲା, କହୁଲେ କାଠ
 କଣ୍ଠେରଟାଏ ଜନ୍ମ କରିବ । ସାନଗଣୀ କାନ୍ଦି ବୋବେଇ ତୁମ୍ଭ
 ହୋଇ ରହିଲା । ଗଜା ଆସିଲେ, ପଶୁରିଲେ କଣ ଜନ୍ମ ହେଲା ?
 ଏମାନେ ଆମ୍ଭକୁ କର କହୁଲେ କାଠ କଣ୍ଠେରଟାଏ ଜନ୍ମ କରିବ ।
 ଗଜା କହୁଲେ ତେବେ ତା ମୁହଁ ଚାହିଁନା, ତାକୁ ଘୋଡ଼ାଶାଳ ଲଣ୍ଡି
 ପୋଛୁଥ, ତାର ଚୁଟି କାଟିଦେଇ ଘୋଡ଼ାଶାଳକୁ ପଠାଇ ଦିଅ ।
 ସାନ ରାଣୀର ଚୁଟି କାଟିଦେଇ ଘୋଡ଼ାଶାଳକୁ ପଠାଇଦେଲେ । ସେ
 ପୁଅକୁ ଯେତେବେଳେ ଖତଗଦାରେ ଘୋଡ଼ାଦେଲେ, ଅଉକେହ
 ଦେଖି ନ ଥାଏ, କୁକୁର ଦେଖିଥାଏ । କୁକୁର ଗଲା, ପିଲଟିକି
 ଖତଗଦାରୁ ବାହାର କଲା, ଆଉ ତାକୁ ଖାଇଲା ନାହିଁ, ଚାଟୁଟି ପସା
 କରି ଦୁଧ ପିଆଇଲା, ଯେଉଁ ଖତଗଦାରେ ରଖିଦେଇ ଅସିଲା ।
 କୁକୁର ଏହିପରି ସବୁ ଦିନ କରୁଥାଏ, ଏମନ୍ତେ କେତେଦିନ ଗଲା ।
 ଦିନକର ଧରି ଦେଖୁଲା, ବଡ଼ଗଣୀଙ୍କ ଆଗରେ କହୁଲା, ସାନ୍ତାଣି !
 ଆମେ ସେଉଁ ପୁଅଟି ଖତଗଦାରେ ଘୋଡ଼ା ଦେଇ ଅସିଥିଲୁ, ତାର
 ପରି ଗୋଟିଏ ପିଲା କୁକୁର ଖତଗଦାରୁ ବାହାରକରି ଚାଟୁଲା,
 ତାକୁ ଦୁଧ ପିଆଇଲା, ସେହି ଖତଗଦାରେ, କୋଉଁ ରଖି ଦେଲା,
 ଆଉ ତାକୁ ଖାଇଲା ନାହିଁ କି ବହୁ କଲାନାହିଁ । ବଡ଼ଗଣୀ କଣ
 କଲା, ଗଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ଦେଲା, କହୁଲା ଗଜାଙ୍କୁ କହୁକ ବଡ଼
 ରାଣୀଙ୍କୁ ଜର୍ଜ କରିବ, କୁକୁର ରକ୍ତରେ ଗାଧୋଇଲେ ଜର ଗ୍ରହଣ ।
 ଧରି ଗଲା ଗଜାଙ୍କୁ ସେଇଆ କହୁଲା । ଗଜାମନ ଭୋଲି ତ, କହୁଲେ
 ହଉ । କୁକୁର ଏହା ଜାଣିପାରି କୁଅ ପାଖକୁ ଗଲା, ପୁଅଟିକି ପାଣିରେ
 ପକାଇଦେଲା, କହୁଲା ହେ ଗଜାମାତା, ତୁ ଏଇଟିକି ପାଲ,
 ମତେବ ଦାଣିବାକୁ କହୁଲେଣି । କୁଅରତରେ ଗଜାମାତା କଣ

କରନ୍ତି ପୁଅଟିକି ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦିଅନ୍ତି, ଫେର୍ (୧) ନେଇଯାନ୍ତି, ଏହିପରି ସବୁଦିନେ ଖେଳାଉଥାନ୍ତି, ଦିନେ ଧାଇଁ ଦେଖିଲା ଯାଇ ବଡ଼ ଗଣିକି କହିଲା, ଆମେ ଯେପରି ପିଲାଟିଏ ଖେଳିବାରେ ଯୋଡ଼ ଦେଇଥିଲୁଁ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ପିଲା କୂଅରେ ଖେଳୁଛି । ଚଉଗଣି ଶୁଣିଲା, ଗଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ଦେଇ ପଠାଇଲା ଯେ ବଡ଼ଗଣିଙ୍କ ଦେହ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି, କାଲି କୂଅକ ପାଣି ବୁଢ଼ାହେବ, ସେଥିରେ ଯେଉଁ ମାଛ ଅଛି ତାକୁ ଖାଇଲେ ଦେହ ଭଲ ହେବ । ଧାଇଁ ଗଲା ଗଜାଙ୍କୁ କହିଲା, ଗଜା କହିଲେ ହଉ । ଗଜାମାଟା ଶୁଣିଲେ, କାଳୀଗାଈଙ୍କ କହିଲେ ହେ । ତୁ ଏ ପୁଅଟିକି ରଖ, ଦୁଧ ପିଆଇବୁ, ଖେଳାଇବୁ, ରଖୁଥିବୁ । କାଲିବ କୂଅକ ପାଣି ବୁଢ଼ାଯିବ, ମୁଁ ଆଉ କେଉଁଠି ରଖୁବ ? କାଳୀଗାଈ ପୁଅଟିକି ନେଇ ରଖିଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ଆରଦିନ କୂଅରୁ ଟିକକ ଠଉଁ (୨) ପାଣି ବୁଢ଼ାହେଲା, ଦେଖିଲାବେଳକୁ କିଛିନାହିଁ । କାଳୀ ଗାଈ କଣ କରେ ଅରଣ୍ୟଭିତରକୁ ଯାଏ ବାହାରି, ପୁଅକୁ ଯେତେ ଭିତରେ ରଖୁଥାଏ, ବାନ୍ଧକରି ବାହାର କରେ, ଶୁଟେ, ଖେଳାଏ, ଦୁଧ ପିଆଏ, ଫେର୍ ଗିଳି ଦିଏ, ଚରିବୁଲି କରି ଆସେ । ଏହିପରି ସବୁଦିନ କରୁଥାଏ । କାଳୀ ଗାଈର ଯୁଧ ଉଣା ହେଲା, ଗଭଡ଼କୁ ମାଡ଼ା ହେଲା, କାହିଁକି ଦୁଧ ଉଣା ହେଉଛିବୋଲି, ଗଭଡ଼ କହିଲା ମୁଁ ତ ସବୁଦିନେ ଚଢ଼ାଇ କରି ଆଣୁଛି, ବାହୁଣ୍ଡର ଜମା ଦେଖା ଯାଆନ୍ତ ନାହିଁ, ଦୁଧ କାହିଁକି କମ୍ ହେଲା ମୁଁ କଣ କରିବି ? ଦିନକରି ଗଭଡ଼ ଲୁହକରି ବସିଲା, ଦେଖେ ଯେ ଗାଈ ଗୋଟିଏ ପିଲା ବାହାର କରି ଯେତେଭିତରୁ ଦୁଧ ପିଆଉଛି । ଦୁଧ ପିଆଇ ସାର ପିଲାଟିକି

ଫେରୁ ଗଲିଦେଲା । ଗଉଡ଼ା ଏବଂ ଦେଖି ବଡ଼ଗଣୀକୁ କହିଲା,
 ବଡ଼ଗଣୀଙ୍କର ହୁକୁମ ପଡ଼ିଲା ଯେ କାଳୀଗାଈ ଦଶା ହେବ, ତା
 ମାଲୁ ସ ଖାଇଲେ ମୋ ଦେହ ଭଲ ହେବ । କାଳୀଗାଈ ଏହା ଶୁଣି
 ଘୋଡ଼ାଖାଳକୁ ଗଲା, ପକ୍ଷିରାଜ ଘୋଡ଼ାକୁ କହିଲା ମୁଁ ଏବେଦିନ ଯାଏ
 ରଖୁଥିଲି, ମତେ ତ ଦାଣିବାକୁ ବସିଲେଣି, ତୁ ଯାକୁ ନେ, ଯେଉଁ
 ଆଡ଼େ ଇଚ୍ଛା ସେଆଡ଼େ ନେଇଯା । ଘୋଡ଼ା ପୁଅକୁ ରଖିଲା, ଉପରେ
 ବସାଇ ନେଇବର ଗଲା ବାହାର । ପକ୍ଷିରାଜ ଘୋଡ଼ା ପବନବେଗରେ
 ଚାଲୁଛି, ଯାଉଁ ଗୋଟାଏ ଶୋଲ ପୋଖରୀ ପାଖରେ ବାସ୍ତା ଚଢ଼ାଇ
 ଚାଲୁଥାଏ ଅଜୁଆ ଚଢ଼ୁଆ ହୋଇ ଗଣ୍ଡି ପଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି, ଫିଟି ପାରୁ-
 ନାହାନ୍ତି, ଏହାର ଶବ୍ଦରେ ଫିଟିଗଲେ । ଘୋଡ଼ା ସେଇଠି ଦମ୍-
 ମାରିଲା, ବାସ୍ତା ଚଢ଼ାଇଗୁଡ଼ିକ କହିଲେ ଶଙ୍ଖାପୁଅକୁ, ଆମେ ବାରବଟ
 ହେଲା ଗଣ୍ଡି ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା, ଫିଟିମାରୁ ନ ଥିଲା, ଖାଉ ନଥିଲା, ପିଉ ନ
 ଥିଲା, ତମେ ଆମକୁ ଉଦ୍ଧାର କଲ, ତମର ଆମେ କଣ ଉପକାର
 କରିବୁଁ ? ଶଙ୍ଖାପୁଅ କହିଲା ଅଇଛୁକା (୧) ତମର ବିଛା କରିବାର
 ଦରକାର ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ ମତେ ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିବ ତେମେ
 ଯେତେବେଳେ ମୋର ଉତ୍ସାହ ର କରିବ । ଏହାକହି ପକ୍ଷିରାଜ ଘୋଡ଼ା
 ଉପରେ ଚଢ଼ି ସେଠାରୁ ଗଲା, ଯାଇଁ ଏକ ଶଙ୍ଖାଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲା,
 ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ମାଲୁଖୀଘରେ ରହିଲା । ଦି ଚାଲିଦିନ ଗଲା,
 ମାଲୁଖୀ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ୁଛି, ଏ ପୁଅ କହିଲା, ହଇଲେ ମାଉସି କାହାପାଇଁ
 ଫୁଲ ଗୁଡ଼ୁଛୁ ? ମୁଁ ଶୁଣି ଏ ଗୁଡ଼ୁଛି ? ମାଲୁଖୀ କଲେ ଶଙ୍ଖାକ
 ଜେମା (୨) ଯାଇଁ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ୁଛି, ତୁ କୋଉଠି ଗୁଡ଼ୁଛି, ଅବୁଝିଯା

ହେବ । ଏ କହୁଲା ମୁଁ ଶକ୍ତି ଏ ଗୁହ୍ୟେ ରୁ ଦେଖ, ସ୍ବୟର ଦେଲେ
 ନେଇଯିବୁ ଅସୁଦର ହେଲେ ପକାଇ ଦେଇଯିବୁ । ସାଜପୁଅ ଯେଉଁ
 ମୁଲ୍ୟଶକ୍ତି ଗୁହ୍ୟେ ସେ ଅତି ସ୍ବୟର ହେଲା, ମାଲୁଣୀ ନେଇ ସଜାଣି ଥକୁ
 ଦେଲା । ଜେମାଦେଇ କହୁଲେ, ଅଜ ଏ ଫୁଲ କିଏ ଗୁହ୍ୟିତ କି ଏଡ଼େ
 ସ୍ବୟର ହୋଇଛି ? ମାଲୁଣୀ କହୁଲା ମୋ ଝିଅର ଅସିବ ସେ ତାହାର
 ହାତର ଗୁହ୍ୟ । ଜେମା ସେ ଝିଅରାଙ୍କ ଦେଖିବାକୁ ଲଗାଇଲେ ।
 ମାଲୁଣୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଆରଦନ ସଜାପୁଅକୁ ଭଉଁର (୧) ଶାଢ଼ୀ
 ଖଣ୍ଡେ, ପିତୁଳଖଡ଼ୁ ଦିପଟ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ ସଜା ନଅରକୁ ନେଇଗଲା
 ଜେମା ଏହା ସଙ୍ଗରେ ବଥାକାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ସଜାପୁଅ କହୁଲା ମୁଁ
 ଝିଅ ନୁହେଁ ଆଉ ଦେଶର ସଜାପୁଅ, ଏମନ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶନାରେ ପଡ଼ି
 ଏଠାକୁ ଆସି ମାଲୁଣୀଘରେ ରହିଅଛି । ଏହିପରି ଦେଖା ସାକ୍ଷାତ
 ନହାଇ ସଜାପୁଅର ଅଭି ସେ ଜେମାର ବଡ଼ ମନ ମିଳିଲା । ସଜାପୁଅ
 ସବୁଦିନେ ରାତିରେ ଜେମାଙ୍କ ପାଖକୁ ଶିବା ଆସିବା କରେ, ତା ଅଭି
 କେନ୍ଦ୍ର ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ରାଜାଝିଅ ସବୁଦିନେ ଚଉଳା ହୁଏ, ଗୋଟିଏ
 ଫୁଲର ଓଜନ ହୁଏ, ସ୍ବାତ୍ତକୁ ବେଶୀ ଓଜନ ହେଲା । ସେ ବଣିପୁ
 ଭଉଁର ସେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ମଣିମା ! ଅସ୍ବଶଙ୍କ ଜେମାଦେଇ ଏବେ
 ବେଶୀ ଶୁଣୁ ହେଲେଣି, ଗୋଟିଏ ଫୁଲରେ ଅଭି ଏକ ଓଜନ
 ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି । ରାଜା ବିଚାର କଲେ ଝିଅପାଖକୁ କିଏ ଅଭି ଆସୁଛି !
 ହୁକୁମ ଦେଲେ ସେ ଅଜ ସିନ୍ଦୂରରେ ବଛଣା କର, ସେ ଅସିବ ସେ
 ଚିହ୍ନାପଡ଼ିବ । ଥୋକାକୁ କୁହା ହୋଇଥାଏ କି ତୋ ଘରେ ସେ ଏପରି
 ଲୁଗା ପକାଇବ ତାକୁ ଧରାଇ ଦେବୁ, ନ ଦେଲେ ତୋର ସବଣ ମୁଣ୍ଡ
 କଟା ହେବ । ସେଦିନ ଘଡ଼ିକ ସଜାପୁଅ ଆସିଲା । ଜେମାଦେଇ

କହିଲେ ଦେ ! ତେମେ ଅଜି ଯାଅ ବାହାର, ସିନ୍ଦୂରେ ବଛଣା ହୋଇବି । ଏ ଅମାନ୍ୟହୋଇ ବଛଣାରେ ବସାଉଠାକଲ, ଧୋବାକୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଲୁଗା କରୁର ଅଣିଲ, ଆଉକେହି ଜାଣି ପାରଲେନାହିଁ । ତହିଁ ଆରଦନ ଧୋବାକୁ ପଚାରି ଦେଲା, ସେ ନାହିଁ ବଲ, ବହୁଲ । କେହି ମୋ ଘରେ ଲୁଗା ପକାଇ ନାହାନ୍ତି । ଗଜା କହିଲେ ଆଉ ବଣ କଲେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ? ମନ୍ଦୀ କହିଲେ, କଂସାର କରତ କରି କବାଟ ଦେହରେ ଦେଇଥାଅ, ସେ ଆସିବ ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଲେ ମରବ । କଂସାର କରତ ଢିଆଁ ଦେଲା, ନାବବନ୍ଧ ଦେହରେ ଦିଆଗଲା । ଗଜାପୁଅ ସେଦିନ ସେହିପରି ଆସିଲା, ଗଜାହିଁଥ କହିଲା କାହିଁକି ଆସିଲା, ଅଜି କଂସାର କରତ କରି ନାଗବନ୍ଧରେ ଦେଇଛନ୍ତି, ତେମେ ଫେରିଯାଅ । ଗଜାପୁଅ କହିଲା ଓହୋ ! କଣ ହୋଇଯିବ ? ସେବେ କିଛିକଥା ହୋଇଯିବ, ତେବେ ମତେ ଯୋଡ଼ିବ ନାହିଁ କି ଯୋଡ଼ିବ ନାହିଁ, ନେଇକରି ଶୋଲପୋଖରୀ ପାଖରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ ଆସିବ । ଏହା କହି ଘରରୁଦରକୁ ପଶି ଗଲା ବେଳକୁ କରତ ଖସିଲା ସେ ଗଜାପୁଅ ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିଲା, ଗଜାପୁଅ ସେଇଠି ମରିପଡ଼ିଲା । ତହିଁ ଆରଦନ ସବୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ, ଆସି ଦେଖନ୍ତି ସେ ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦର ଗଜାପୁଅଟିଏ ମରିପଡ଼ିଛି । ଗଜା କହିଲେ ହିଁଥକୁ ଅହା ! ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ପିଲାକୁ ତୁ କାହିଁକି ମାରିଲା, କହିଥିଲେ ତୋତେ ସେହିଥକୁ ବିଶୁ କରାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । ହିଁଥକୁ ସମସ୍ତେ ଗାଲିଦେଲେ । ଗଜା କହିଲେ ଗୁଆରିଆ ଚନ୍ଦନକାଠ ଆଣି ଦାହା କରାଇଦିଅ । ହିଁଥକହିଲା ନାହିଁ ସେ ମନା କରିଦନ୍ତି, କହିଦନ୍ତି ମୋତେ ଯୋଡ଼ିବ ନାହିଁ କି ଯୋଡ଼ିବ ନାହିଁ, ଶୋଲପୋଖରୀ କୁଲେ ଶୁଆଇଦେଇ ଆସିବ । ଗଜା କହିଲେ ହଉ ନିଅ, ସେ ଯାହାକହିଛି ସେଇଥ କର । ନେଲେ ଶୋଲ ପୋଖରୀପାଖରେ ଶୁଆଇଦେଇ ଆସିଲେ ବାହାର । ସେ ବାସ୍ତବତାର ଯାକ ଚିହ୍ନିଲେ, ସେ ଗଜାପୁଅ ପାଖରେ ବସି ଗୁଣ ଗୁଣ ହୋଇ

କାନ୍ଦିଲେ । ଏହୁପରି କାନ୍ଦି ଶୁଣିଥାନ୍ତି ଦେଲା, ଭଣ୍ଡାରପାଟଣା
 ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିଯାଉଥିଲେ, କାନ୍ଦଣା ଶୁଣିଲା । ପାଟଣା କହିଲା,
 ରହବଟି କାହିଁକି ପୃଥ୍ବୀଟା ଉପାସ କରୁଛନ୍ତି, କିଏ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୁଣ୍ଠି
 ଦୋଇ କାନ୍ଦିଲା ପରି ଶୁଭୁକ । ଭଣ୍ଡାର କହିଲେ ଶୁଭୁକାହାର ହୋ !
 ଅମର ସେଥିରେ କଣ ଅଛି ? ପାଟଣା କହିଲେ ବହୁତ ନାହିଁ,
 ପୃଥ୍ବୀର ଉପ ନେଇର କାହିଁକି ? ଭଣ୍ଡାର କହିଲେ ହଉ ଶୁଭ ।
 ଗଲେ, ପଶୁଗଲେ, ତେମେ କିଏ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛ ? ବାୟାବତ୍ତାର
 ଗୁଡ଼ିକ ଅପଣାର ଅଜ୍ଞ ବଜାପୁଅର ଯେବେ କଥା ଥିଲା ସବୁ
 କହିଗଲେ । ଭଣ୍ଡାରପାଟଣା କହିଲେ, ହଉ ତେବେ ତେଣିକି ମୁହଁ
 ବୁଜ । ଏମାନେ ସେ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ବସିଲେ, ଭଣ୍ଡାରପାଟଣା
 ପଲ୍ଲପାଣି କରି ଭିନିମୁଠା ହୁଣିଦେଲେ ଯେ ବଜାପୁଅ ଖୁଲି ଉଠିଲା,
 ଭଣ୍ଡାରପାଟଣା କୁଆଡ଼େ ଉଠେଇ ଗଲେ । ବଜାପୁଅ ତହିଁ ଆଉ ଦିନ
 ଉଠି ମାଲୁଣୀଘରକୁ ଗଲା, ସେଦିନ ରାତିରେ ବଜାହିଁଥ ସାଙ୍ଗେ
 ଦେଖା କଲା । ସେ ବସିକରି ଆସିଲାଣି ବୋଲି ବଜା ଜାଣିଲେ,
 କହିଲେ, ଅମ ହିଁଥକୁ ଯାକୁ ବିଭାବର ଦେବା । ଘର ଲିପା ହେଲା,
 ବେଶା ଚୋଲା ହେଲା, ବିଭାବର ଅଜ ସବୁ ଆସ୍ତେଜନମାନ ହେଲା,
 ବଜା ଭଲଦିନ ଦେଖୁ ହିଁଥକୁ ସେ ବଜାପୁଅକୁ ବିଭା କରଦେଲେ,
 ବହୁତ ଯାନ ସଜୁଛୁ ଦେଇ ହିଁଥଜୋଇଁକୁ ବିଦା କଲେ । ବଜାପୁଅ
 ବିଭା ଦୋଇ ଘରକୁ ଆସୁଛି, ଗାଁପାଖରେ ହେଲଣି ସମସ୍ତେ କହିଲେ
 କୋଉ ବଜା ଅସୁଛି, ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ । ବଜା ଆଉ ପୁଅବୋଲି ଜାଣି
 ନାହାନ୍ତି, ବେକରେ ପାଲଦଉଡ଼ି ଗୋଷ୍ଠୀଏ ପକାଇ ଦଣ୍ଡବତ କରି
 ବାକୁ ଗଲେ, ଯାଇଁ ପାଲକି ପାଖରେ ଲମ୍ବ ହୋଇ ଗୋଡ଼ଗଲେ
 ପଡ଼ିଗଲେ । ଏ ପାଲକିରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା କହିଲା ଏକଣ ! ତେମେ
 ବାପ, ମୁଁ ପୁଅ, ତେମେ ମୋ ଗୋଡ଼ଗଲେ ପଡ଼ୁଛ ? ବଜା କହିଲେ
 ମୁଁ ପୁଅ କୋଉଠୁ ପାଇବି ? ଏ କହିଲା ତମ ଘୋଡ଼ାଶାଳ ଲଣ୍ଡିକୁ

ଭାବ, ଧାଉଁକୁ ଡାକ, ଏମାନେ ସବୁକଥା କହିବେ । ଏମାନଙ୍କୁ
ଭବର ଦେଲା, ଏମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଶକାପୁଅ ସବୁ କହିଗଲା, ସେପରି
ସେ ଲମ୍ବ ଦେବାବେଳେ ଧାଉଁ କାଠକଣ୍ଠାଈଟାଏ ଦେଖାଇ ତାକୁ
ଖବରଦାରେ ପକାଇଦେଲା, କୁକୁର, କୁଅ, କାଳୀଗାଈ, ପକ୍ଷିସଜ
ଦୋଡ଼ା ଯେପରି ତାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ମନସ କଲେ, ସବୁ କଥା କହିଗଲା ।
ଏ ସବୁ କଥା ମାନିଗଲା । ରଜା ପୁଅବୋହୂକୁ ଘରକୁ ନେଲେ,
ଦୋଡ଼ାଶାଳ ଲାଣ୍ଡିକୁ ଆଣିଲେ, ତାକୁ ସମାପୁରୁଷ କରାଇ ପାଟପାତା-
ମୁର ପିନ୍ଧାଇ ଘରକୁ ନେଲେ । ଗୋଟାଏ ଟୋପର (୧) ଖୋଳାଇ
ଏ ଛଅଭଉଣୀକି ଧାଉଁକି ଚଢ଼ିରେ ପକାଇଦେଲେ, ଭଲକଣ୍ଠା ଉପର
କଣ୍ଠା ଛୁଟିଦେଲେ, ମାଟିଚଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ଶକା ପୁଅବୋହୂ ଘେନି
ଘରଦୁଆର କଲେ, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା କହିଲେ ନାହିଁ । ମୋ କଥାଟି
ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

— ❦ —

ଦୁର୍ଲ୍ଲଭଲ କୁମର ବା ଶଶିସେନା
ଅଭିମନ୍ୟୁ କଥା ।

ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଶକାଟିଏ, ତାର ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ଝିଅଟି ନା
ଶଶିସେନା । ସେହି ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ କେଳିଆପଣ୍ଡା ଥାଏ, ତାର

କେହି ନାହିଁ ; ଗୋଟିଏ ଭାରିଯା । ଚକ୍ରାନ୍ତାପଣା ହୁଅନ୍ତୁ ଗଲେ
 ସେରେ, ନଅଗାଁ ଗଲେ ସେରେ ଆଣେ, ତାକୁ ଚିରସ୍ତ୍ର ଭାରିଯା ଖାଇ
 ପିଇ ପୁଣରେ ଥାନ୍ତି । ଦନକରେ ଚକ୍ରାନ୍ତାପଣା ନରକୁ ବାଧୋଇ
 ଯାଇଥିଲା, ନାଗଲୋକର ରାଜାରପୁଅ ହଳାହଳକୁମରେ ମଞ୍ଚ
 ଦେଖିବାକୁ ବଡ଼ ଇଚ୍ଛା; ସେ ନରରେ ସାପହୁଅଟିଏ ଦୋଇ ଖେଳୁ
 ଥିଲା, ଚକ୍ରାନ୍ତାପଣାର ଡଳରେ ପଡ଼ିବା ଘରକୁ ଆସିଲା । ଚକ୍ରା-
 ନ୍ତାପଣାର ଭାରିଯା ପାଣି ଡାଳିଲାବେଳେ ଦେଖିଲା ସେ ସାପହୁଅଟି
 ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦର ବାଳକଟିଏ ଦୋଇ ଡାଳରେ ଅଛି । ଚକ୍ରା-
 ନ୍ତାପଣା ଦେଖିଲା, ଦହେଁସାଳ ବଡ଼ ଝୁସି ହେଲେ, ପିଲାଟିଏ ଆ-
 ଣାର ପୁଅକରି ପାଳିଲେ । ପୁଅଟି ନାଁ ଦେଇଥାନ୍ତି ଅଭିମନ୍ୟୁ । ପୁଅଟି
 ବଡ଼ ହେଲା, ତାକୁ ଚାନ୍ଦାଳରେ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ପଠାଇଲେ । ସେହି
 ଚାନ୍ଦାଳରେ ରାଜାହାଥ ଶଶିସେନା ପଡ଼ୁଥାଏ । ଦନକର ଅଭିମନ୍ୟୁର
 ଖଡ଼ା ଚଢ଼ିଗଲା ଶଶିସେନା ଆଡ଼କୁ । ଏ କହିଲା ଦେ ଶଶିସେନା ! ତୁଏ
 ଖଡ଼ା ଦେବୁଟି ? ଶଶିସେନା କହିଲା ତୁ ସତ୍ୟ କର ଖଡ଼ା ଦେବି,
 ଅଭିମନ୍ୟୁ କହିଲା ଦେ ହୋ ଖଡ଼ା, ସତ୍ୟ ଗୋଟାଏ କଣ ? ଏ କହିଲା
 ନା, ତୁ ସତ୍ୟ ନ କଲେ ମୁଁ କେନ୍ଦର ଖଡ଼ା ଦେବି ନାହିଁ । ଅଭିମନ୍ୟୁ
 କହିଲା ହଁ, ମୁଁ ସତ୍ୟ କଲି ଖଡ଼ା ଦେ, ଏ ସେଉଁଠୁ ଖଡ଼ା ଦେଲା ।
 ଚାନ୍ଦାଳ ଛୁଟି ହେଲା, ସେ ଯାହା ଘରକୁ ଗଲେ । ତହିଁ ଆଦେନ
 କେହି ଆସିନାହାନ୍ତି, ଏକା ଶଶିସେନା ଚାନ୍ଦାଳରେ ଅଛି, ତେଣୁ
 ଅଭିମନ୍ୟୁ ଆସିଲା ଶଶିସେନାର ଆସିବ ବୁଝି ଧଇଲା, ଖୁବ୍ କଟମଟ
 କରି ବୁଝି ଧଇଲା, କହିଲା କାଲି କାହିଁକି ସତ୍ୟ କରାଇଥିଲୁ କହ ।
 ଶଶିସେନା କହିଲା ମତେ ଚେମେ ଭୋ ଦେବ, ଅଭିମନ୍ୟୁ କହିଲା
 ଦଉ ମାଡ଼ି ଆମର ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଆଉ ରହବା ନାହିଁ । ଶଶିସେନା
 କହିଲା ଦଉ ଚାଲି ଯିବା ଅଉ କେଉଁଦେଶକୁ । ଗଲେଘୋଡ଼ା
 ଗୋରୁ ଗୋଟିଏ ମଢ଼ିଆ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ଦସୁଥିଲା ଆଣିଲେ, ଶୁଣି ଆଣିଲେ,

ବାରହାତ ଶଶ୍ରୁ ଅଣିଲେ, ଦହେଯାକ ଘୋଡ଼ାରେ ବସିଲେ, ଗଲେ ।
 ଯାଉଛନ୍ତି, ବାଟରେ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆଲଙ୍ଗୁଡ଼ ପଡ଼ିବ, ସେ କହିଲା
 ମତେ ଯାଙ୍ଗରେ ନିଅ ଚମର ବଡ଼ ଉପକାରରେ ଆସିବ । ଶଶିସେନା
 କହିଲା ହଉ ଆଣ । ତାକୁ ଅଣିଲେ, ଘୋଡ଼ା ଲଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ବାନ୍ଧି-
 ଦେଲେ, ନେଇକରି ଗଲେ । ଫେର୍ ଅଉ କେତେଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି,
 କୁଲା ବାଉଁଶିଆ ଗୁଡ଼ାଏ ଯାଉଛି ବକା ହେବାକୁ, ଠେକୁଆଲଙ୍ଗୁଡ଼
 କହିଲା ଅଭିମନ୍ୟୁ ! ଏଥୁରୁ ଦୂର ନିଅ, ବହୁତ ଉପକାରକୁ ଆସିବ,
 କୁଲା ବାଉଁଶିଆ ଦୂର ନେଲେ । ଅଉ କିଛିଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି, ଲଙ୍ଗଳ
 ଲୁହାଟାଏ ବାଟରେ ପଡ଼ିବ, ଠେକୁଆ ଲଙ୍ଗୁଡ଼ କହିଲା ଅଭିମନ୍ୟୁ !
 ଏଇଟାକୁ ନିଅ ବହୁତ ଉପକାର କରିବ । ତାକୁ ନେଲେ, ଯାଇ
 ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଅପୁରୁଣୀ ଦୁଆରେ ରାତି ଦେଲା, ସେଇଠି ରହୁଲେ ।
 ବୁଢ଼ୀ ଅପୁରୁଣୀ ବଡ଼ ଆଦର କଲା, ଗୋଟାଏ ଘରେ ନେଇ
 ଏମାନଙ୍କୁ ରଖାଇ ଦେଲା । ଏମାନେ ଆଉ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଅପୁର
 ଘର ବୋଲି । ଅଛନ୍ତି, ଅପୁରୁଣୀର ପୁଅଯାକ ବୁଲି ଯାଇଥିଲେ,
 ଭାବି ସମସ୍ତେ ଆସିଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଅପୁରୁଣୀ କହିଲା ଆସ ତମପାଇଁ
 ଆଉ ପୁଅର ଦରବ ରଖିବି, ସତ ଭାଇଯାକ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇବ ।
 ଏ ସବୁ କହିଲେ କହି, ବୁଢ଼ୀ ଅପୁରୁଣୀ କହିଲା ଆଉଘରେ ଅଛନ୍ତି ।
 ଏମାନେ ଦଉଡ଼ିଲେ, ସେ ଘରେ ଅଭିମନ୍ୟୁହେଉକ । କବାଟ ଢଳି
 ନିଦ୍ରାମ ହୋଇ ଶୋଇଛନ୍ତି । ଏପରିକଲେ କେମିତି ଏ ? ଠେକୁଆ
 ଲଙ୍ଗୁଡ଼ କହିଲା ଆମେ ଅପୁରଙ୍କ ଶତ୍ରୁ । ଏ ସବୁ ଡରଲେ, ବନ୍ଦ
 ରଲେ ଆମେତ ଅପୁର, ଆମର ଗୋଟାଏ ଶତ୍ରୁ କୋଉଠୁ ଅଇଲା ?
 କହିଲେ ଆଉ ହଉ କେମିତି ଯେବେ ଅପୁରଙ୍କ ଶତ୍ରୁ କେବେ ଚମ
 କର କାହିଁ ଦେଖାଅ ? ଠେକୁଆଲଙ୍ଗୁଡ଼ କୁଲାକୁ ଦେଖାଇଦେଲା ।
 ତମ ପାଟି କାହିଁ ଦେଖାଅ ? ଏ ବାଉଁଶିଆକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା, ତମ
 ଦାନ୍ତ କାହିଁ ଦେଖାଅ ? ଏ ଲଙ୍ଗଳଲୁହାଟାକୁ ଦେଖାଇଦେଲା ।

ଅପୁରସାକ ଡକେଇ ରହିଲେ, କହିଲେ ସେ କାଳେ ଆମର ଶଶିର ହୋଇଥିବେ । ଘଟିରେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇଲେ, ଏମାନଙ୍କ ନିଦ ବାରି ଠେକିଆଲଙ୍କୁ ଥରମନ୍ୟ ଶଶି ସେନାକୁ ଉଠାଇ ସବୁକଥା କହିଲା, ଏମାନେ ଗତୀ ଘୋଡ଼ାରେ ବସି ଗଲେ ବାହାରି । ସକାଳ ଦେଲୁରୁ ଅସନମାନେ ଦେଖନ୍ତି ସେ କେହି ନାହିଁ । ବୁଢ଼ୀ ଅପୁରୁଣୀ କହିଲା ଦେଖିଲା, ଏବେ ଚିତାକାଟି ଚାଲିଗଲେ, ଯାଅ ମୁଁ ଘୋଡ଼ା ଲଙ୍କୁଡ଼ାରେ ସୋରିଷ ବାନ୍ଧିଦେଇଛି, ସୋରିଷ ବୁଣି ଯାଉଥିବ, ଗଛ ଉଠି ଯାଉଥିବ; ଫୁଲ ଫୁଟି ଯାଉଥିବ; ଦେଖିବ ସେମାନେ ସେହି-ବାଟେ ଯାଉଥିବେ । ଅପର ସାତରାଇ ଦଉଡ଼ିଲେ ସେହି ଠିକ ଦେଖି ଦେଖିଲା । ପାଖରେ ଶଶି ବାକୁ ଅଳପ କାଟି ଅଛି ଶଶି ସେନା ଅନାଇ ଦେଲା, ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଅପୁରୁଷତାକ ଗୋଡ଼ାଇଚନ୍ତି । ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲୁରୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ କଣକଲା ଗୁଡ଼ାଏ ବେତମଞ୍ଜି ବୁଣି ଦେଲା ସେ ବେତବଣ ହୋଇଗଲା । ଅପର ତାକୁ ମାନିଲେ ନାହିଁ, ମାଡ଼ିଦେଇଗଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ପଛକୁ ଅନାଇ ଦିଏ ସେ ଅପର ଗୋଡ଼ାଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ସେ ସେଉଁ ଗୁଡ଼ାଏ ଅଙ୍ଗାର ବୁଣି ଦେଇ କହିଲା ସେବେ ପତ୍ୟୟନ ହୋଇଥିବ, ଖାଲି ଅଗ୍ନିମୟ ହୋଇଯିବ । ସବୁ ଅଗ୍ନିମୟ ହୋଇଗଲା, ଅପର ନିଆଁକୁ ମାନିଲେ ନାହିଁ ମାଡ଼ି—ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ, ତାଙ୍କପଛକୁ ଲାଗିଗଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ସେଉଁକୁଣିକଲା, ପଛକୁ ଅନାଇ ଫୁକଇ ଫୁକିଦେଲା ସେ କୁହୁଡ଼ି ଘୋଟିଗଲା, କାହାକୁ କାଟି ଦଶିଲା ନାହିଁ । ଅପର ମନସଗଳ ସୁଦ୍ଧା ଘୋଡ଼ା-ଛକୁ ଲାଗିଗଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁ କହିଲା ମୋର ଆଉ ଦୋଷ ନାହିଁ, ଏହା ଚହୁ କାରଦାତ ଶତ୍ରୁକୁ ଚୁଲାଇଦେଲା ସେ ଅପୁରସାକ କରକାର କାଟି ହୋଇଗଲେ; ଏକା ସବା ସାନରାଇ ଟିମାଅପୁରଟି ଘୋଡ଼ା ପେଟିଗଲେ ଲୁହଗଲା । ଟିମାଅପୁର ବାହାରିଯିବ କହିଲା ହେ ମତେ ମାରନା, ମୁଁ ତମର ଭଣ୍ଡାରି ହୋଇ ତମ ସାଙ୍ଗରେ ରହିବି । ଶଶି ସେନା କହିଲା ଦଉ

ଥାଉ; ନିଅ ତାକୁ ମାରନା । ତାକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଲେ, ଯାଇ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜନ ଥାନରେ ଯୋଉଠି କୁଅକୋଇଲିର ଗବ ନାହିଁ, ମନସର ଠାବ ନାହିଁ ସେଇଠି ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେଇଠି ବସାବର ରହିଲେ । ଶଶିସେନା ଶେଷେଇ ବାସ କଲା, ଟିମାଥସର ତେଲ ନେଇ ଗଲା ଅଭିମନ୍ୟୁ ରାଧୋଇବ ବୋଲି । ଅଭିମନ୍ୟୁ କେତେବେଳେ ବାରଦ୍ଵାର ଖଣ୍ଡା ଦ୍ଵାରରୁ ଗୁଡ଼େ ନାହିଁ । ଟିମାଥସର ତେଲ ଲଗାଇ ଦେଉଁ କହିଲା, ସବୁବେଳେ କାହିଁକି ଖଣ୍ଡାଟା ଦ୍ଵାରରେ ଧରିଥାଅ ? ରଖଦିଅ, ମୁଁ ଭଲକରି ତେଲ ଲଗାଇ ଦିଏ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ଖଣ୍ଡା ଥୋଇ ଦେଲା । ଟିମାଥସର ତେଲ ଲଗାଇ ଦେଉଛି, କଣ ମନେ ବଢ଼ିଲା, ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ଦାଣି ପକାଇଲା । ଦ୍ଵାରଗୋଡ଼ ଦିହଙ୍କି ଯୋଦ୍ଧିପକାଇଲା, ଗଣ୍ଡିକ ଗିଳିଦେଲା, ଚକ୍ରଣ ହୋଇ ଘସିପସି ହୋଇ ରାଧୋଇ ଆସିଲା, ଅଭିମନ୍ୟୁର ଲୁଗାକୁ ପିକିଲା; ଗାମୁଛା କାନ୍ଧରେ ପକାଇଲା, ଖଣ୍ଡାକୁ ଦ୍ଵାରରେ ଧରିଲା, ଅଭିମନ୍ୟୁ ବେଶଧରି ଗଲା ଶଶିସେନା ପାଖକୁ । ଶଶିସେନା ଅଭି ଜାଣେ ନା ଟିମାଥସର ଛତୁବେଶ ଧରିଛି, ତାକୁ ଭାବି ବାନ୍ତି ଦେଲା, ଅଭିମନ୍ୟୁ ଯେତେବେଳେ ଖାଏ ସେତେବେଳେ ଦେଲା । ଏତେ ଅସ୍ଵରୂପ, ଯୁ ପେଟେ ଟିକାଉଁ ପୁରୁଛି ? ଶଶିସେନା ଯେତେ ଦେଉ ଥାଏ ପଛରେ, ଏ ଅଭି ନାହିଁ କରୁ ନ ଥାଏ, ସବୁ ଖାଉଥାଏ । ଶଶିସେନା ମନେ ଦେଉଥାଏ ଅଜି କାହିଁକି ଏତେ ଖାଉଛନ୍ତି । ଏହିପରି ଭାବି ଦେଉଥାଏ, ଅଭି ପିଟେଇ କରି କିଛି କହୁ ନ ଥାଏ । ଯେତେ ଦାଣ୍ଡି ଭାବି ରେସେଇ କରି ଦେଲା ଏ ସବୁ ଖାଇଲା । କେତେବେଳେକେ ଉଠିଲା ଖାଇବାଠାରୁ । ଶଶିସେନା ମନରେ ଦୋଦୋ ପାଞ୍ଚ ଦେଉଥାଏ, ସେ ପଢ଼ିଲା ଟିମାଥସର କାହିଁକି ? ଅଭିମନ୍ୟୁ ବେଶ ଧାରା ଟିମାଥସର ମୁକ୍ତିଦିଆ ଦେଇ କହିଲା, ମୁଁ ପରା ଟିମାଥସର । ତମ ଅଭିମନ୍ୟୁ ନଈରେ ବୁଡ଼ି ମରିବରୁ ମୁଁ ପରା ତାଙ୍କ ଲୁଗାପଟା ପିକି ଆସିଛି ! ଶଶିସେନା ଅଭିମନ୍ୟୁର ବାରଦ୍ଵାର ଖଣ୍ଡାଧରି କହିଲା

ଅରମନ୍ୟୁ କୋଉଠି ମରଚି ଦେଖା, ନଇଲେ ଏହି ଖଣ୍ଡରେ ତୋର ପ୍ରାଣ ନେବ । ଟିମାଅସୁର ଭୟରେ ଯୋଉଠି ଗୋଡ଼ଦାତ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କ ଦେଖାଇ ଦେଲା । ଶଶିସେନା କହୁଲା ଏ ସିନା ଦାତଗୋଡ଼, ଗଣ୍ଡ କାହିଁ ? ଟିମାଅସୁର ଶ୍ରେକୁ ବାନ୍ଧି କର ଦେଲା । ଶଶିସେନା ଅରମନ୍ୟୁର ଗୋଡ଼ଦାତ ମୁଣ୍ଡ ସବୁ ଏକାଠି ଯୋଗୁ ଦେଲା, ସେଇଠି ବସି ବାନ୍ଧିଲା । କାନ୍ଦି ଶବ୍ଦ ଅଧରୁ କଲଲଣି, ଶୁଣିଥାନ୍ତେ ସଂସ୍ଥେ ନିଶଦ ଦେଲେଣି, ଭଣ୍ଡର ପାଟଣ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ, ପାଟଣ କହୁଲେ ରହୁଥିଲେ, ମଞ୍ଚରେ କିଏ ଗୋଟିଏ କାନ୍ଦୁଛି । ଭଣ୍ଡରକହୁଲେ ଶୁଲସିବା ବାହାରି, ଆମର ସେଥିରେ କଣ ଅଛି । ପାଟଣ କହୁଲେ କିଛିଟ ବୁଝିବ ନାହିଁ, ଏ ସୃଷ୍ଟି ଚାଲିଯିବ କାହିଁକି ? ଭଣ୍ଡର ପାଟଣ ଗଲେ, ଶଶିସେନାକୁ ପଚାରିଲେ ତୁ କିଏ, ତୁ କି ପ୍ରେତ କି ଜାହାଣୀ କି ଚରୁଗୁଣୀ କି କିଏ, ତୁ କାହିଁକି ବସି କାନ୍ଦୁଛୁ ? ଏ କହୁଲୁ, ମୁଁ ତୁ କି ପ୍ରେତ କେହି ନୁହେଁ, ଏମନ୍ତ, ଶକାହିଁ ଅ, ଅରମନ୍ୟୁ ସଙ୍ଗରେ ଅସିଥିଲି, ତାକୁ ଟିମାଅସୁର ମାରିପକାଇଛି, ଆଦ୍ୟରୁ ପ୍ରାନ୍ତପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହିପରି ସବୁ କହୁଗଲା । ଭଣ୍ଡରପାଟଣ କହୁଲେ ଦଉ ବେବେ ତେଣିକି ମୁହଁକୁଲା, ଫୁଲପାଣି କର ଭଜମୁଠା ଛୁଞ୍ଚିଦେଲେ ଯେ ଅରମନ୍ୟୁ ଜାଇଉଠିଲା, ଭଣ୍ଡରପାଟଣ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ । ଶଶିସେନା ଅରମନ୍ୟୁକୁ ଟିମା ଅସୁର ଯାହା, କରୁଥିଲା ସବୁ କହୁଲା । ଅରମନ୍ୟୁକହୁଲା ଆଉ ଯୁଦ୍ଧ ବ୍ୟାପ ନାହିଁ, ଯୁଦ୍ଧଭଳି ଯୁଦ୍ଧ ଖୋଜିଲେଣି, ଏହାକହୁ ତାକୁ ସେଇଠି ଦାଣି ପକାଇଲେ, ଆଉ ସେଠାରେ ରହୁଲେ ନାହିଁ, ଗଲେ, ଯାଇ ଗୋଟିଏ ରଜା ଦେଶ ର ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୋଟିଏ ଅମୁଗଛ ମୂଳେ ବସିବନ୍ଧି, ଅରମନ୍ୟୁକୁ ଖୋଜିକଲା, ଶଶିସେନାକୁ ସେଇଠି ବସାଇ ଦେଇ ଗଲା ଗାଁ ଭିତରକୁ ପାଣିଫିରିବାକୁ । ଅରମନ୍ୟୁ ଯାଉଛି ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନଦେଇ ମାଲୁଣୀ ତାକୁ ଡାକିନେଲା ଘରକୁ, ଗୋଟିଏ କଳାଫୁଲ ସୁନ୍ଦାର ଦେଇ ତାକୁ କାଳିଆମେଣ୍ଟା କରିଦେଲା, ରଖିଲା । ଶଶିସେନା,

ଧନାଇଁ' ଯାଉଁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ନ ଆସିଲା, ଗଲା ଖୋଜିବାକୁ ଗାଁ ଗରରକୁ ।
 ଏଣେ ସହରରେ ଯେଣୁ, ସେ ଦିଆଦେଉଛି ସେ ସେ ଗରରରେ
 ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ମାଡ଼ିଛି, ସେ ଗୟଳକୁ ମାରିବେବ ସେ ରଜାହିଁ ଅକୁ
 ବିଭାଦେବ । ଶଶି ସେନା ଗୋଟିଏ ମରଦ ବେଶ ଧରିଲା, ଅଉ
 ଅନେକ ରଜା ଅଉଁ ଦେଶରୁ ଆସିଥାନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଯାଉଥାନ୍ତି
 ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ମାରିବାକୁ, ଶଶି ସେନା ତାଙ୍କ ପଛେ' ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି
 ଗଲା । ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଶଶି ସେନା
 ଠାରେ ବାରିକାତ ଖଣ୍ଡା ଥାଏ, ଦୁଇଟି ତାକୁ ବୁଲାଇଁ ଫିଙ୍ଗିଲା
 ସେ ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ଭିନ୍ନଗର ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଏ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ଗଣ୍ଡା-
 ଗୟଳର ଜିଭ ନଖ କାଟିଆଣିଲା, ଅଉ ସବୁ ରଜାମାନେ ଫେରି
 ଆସିଲେ । ଶଶି ସେନା ଗଣ୍ଡାଗୟଳର ଜିଭ ନଖ ରଜାଙ୍କ ଆଗେ ଥୋଇ
 ଦେଲା, 'ରଜାହିଁ ଅକୁ ତାକୁ ବିଭା କରବାର ସ୍ତ୍ରୀର କଲେ । ବିଭା-
 ଘର ଯୋଗାଡ଼ ଦେଉଥାଏ, ଶଶି ସେନା' କହିଲା, ମୋର ଗୋଟାଏ
 ବୃତ୍ତ ଅଛି ବରଷେ, ମୁଁ ତାକୁ ପୂରଣ କରି ସାରିଲେ ବିଭା ଦେବ,
 ବିଭାଘର ବନ୍ଦ ରହୁଛି । ଶଶି ସେନା ମରଦବେଶ ଧରି ରଜାଘରେ
 ଥାଏ, ମନେଁ ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ଖୋଜୁଥାଏ । ଅନେକଦିନ ଚାଲିଗଲା,
 ଅଭିମନ୍ୟୁର କିଛି ଖୋଜିବାବର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶଶି ସେନା ଗୋଟାଏ
 ବୁଦ୍ଧି ପାଶୁଲା, ବରଷପୂରିବାକୁ ଦଶ ପନ୍ଦର ଦିନ ଅଛି, ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା
 ଏଠେଇ ଯୋଉ ମହାଦେବ ଅଛନ୍ତି, ତାଙ୍କଠାରେ ବାରୁଣୀବୃତ୍ତ ପଡ଼ିବ,
 ତେଜୁ ଶ ପିଟାଇ ଦିଅ ସେ ଏ ଗରରରେ ସେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି
 ସମସ୍ତେ ଆସିବେ ବୃତ୍ତ ପକାଇବାକୁ । ରଜା ସେହିପରି କରାଇଦେଲେ
 ଯୋଉଦିନ ବୃତ୍ତ ପଡ଼ିବ ସେଦିନ ସକାଳୁ ଶଶି ସେନା ଗାଧୋଇ ଅର୍ପି
 ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ଦେଉଳ ଚାରିପାଖ ଯୋଗସା ଚାରିପାଖ ବୁଲୁଥାଏ,
 ଅଭିମନ୍ୟୁ ଅଗରୁ ଶୁଣିଥାଏ ସେ ଜଣେ କିଏ ବାରିକାତ ଖଣ୍ଡାରେ
 ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ମାରି ରଜାହିଁ ଅକୁ ବିଭା ଦେବ ବୋଲି ତାଙ୍କ ଘରେ

ଅଛି, ସେ ଏ ବାରୁଣୀବୃତ୍ତ କରୁଛନ୍ତି । ମନେ, ଭରୁଥାଏ ଶଶିସେନା କଣ ଛଦ୍ମ ବଶରେ ଏପରି କରିବ ? ସେ ଦିନ ଅଭିମନ୍ୟୁ କହିଲା ମାଲୁଣୀକି, ମାଉସୀ ! ସମସ୍ତେ ବାରୁଣୀକି ଯାଉଛନ୍ତି, ମୁଁ ଟିକିଏ ଯାନ୍ତି । ମାଲୁଣୀ କହିଲା ନା ତୁ କୋଉଠିକି ଯିବୁ ? ଅଭିମନ୍ୟୁ ଯାଉଁ ଏକ୍ଷିଦ୍ ଲଗାଇଲା, ମାଲୁଣୀ ତାକୁ ଗୋଟାଏ ମାଉସୀ ବେଶକରି ପାଖରେ ନେଲା । ଅଭିମନ୍ୟୁ ବୃତ୍ତ ପକାଇଲା, ଗଲା ଦେଉଳ ଉତ୍ତରକୁ ଦର୍ଶନ କଲା । ସେହି ଦେଉଳ ଉତ୍ତରରେ ଲେଖୁ ଦେଇଗଲା —

ଶଶିସେନା ବାଳୀ ମନରେ ଭାଲେଣୀ ଅଭିମନ୍ୟୁ ତାର ବର,
ଜ୍ଞାନଦା ମାଲୁଣୀ ବନ୍ଦୀ କରିଅଛି ଦିନେ କରେ ମେଷବର ।
ରାତିରେ ଧବଳ ପୁଷ୍ପ ପୁଞ୍ଜାଭଣ କରିଇ ଭେଣ୍ଡା ସୁନ୍ଦର,
ଏଥିରୁ ମୁକତ କରିବାରୁ ଯଦି ଶଶିସେନା ବେଶେ କର ।

ଅଭିମନ୍ୟୁ ତ ସ୍ତ୍ରୀର ବେଶ ହୋଇଛି, ଶଶିସେନା ବୁଲି, ଅଉ ଭୁଠ-
ଠେଇ ତାକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ଦେଉଳଉତ୍ତରରେ ଗୁଡ଼ାଏ କଣ ଲେଖା
ହୋଇଛି ବୋଲି ପଢ଼ିଲାବେଳକୁ ଅଭିମନ୍ୟୁର କଥା ସବୁ ଲେଖା
ହୋଇଛି । ଶଶିସେନା ଚଢ଼ି ଅଦେନ ମାଲୁଣୀକି ଅଉ ତାର କାଳିଆ
ମେଣ୍ଟାକୁ ଘେନାଇ ଆସଲା, ମାଲୁଣୀକି କହିଲା ତାକୁ ମଣିଷ କରିଦେ,
ମାଲୁଣୀ କହୁଥାଏ ମେଣ୍ଟାଟା କିପରି ମନିଷ ହେବ ? ଅଉ କିଛି କରୁ
ନ ଥାଏ । ଯଉଁ ମାଲୁଣୀକି ବିଛୁଅଇରେ ଗୁଡ଼ାଏ ମାଡ଼ ଦେଲା,
ମାଲୁଣୀ ଧଳାଫୁଲ ପୁଞ୍ଜାଭ ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ନିଜରୂପ କରିଦେଲା । ରଜା
ସବୁକଥା ଜାଣିଲେ, ମାଲୁଣୀକି ଟୁଲିଆ ପଦାରେ ଟୁଲିଦେଲେ, ତା
ଘରେ ଯେତେ ଧନ ଦରବ ଥିଲା ତାକୁ ନିଅରକୁ ଘେନି ଆସିଲେ ।
ଶଶିସେନା ରଜାଙ୍କ ହାତ ଧରି ପକାଇଲା, କହିଲା ମୁଁ ଅପଣଙ୍କର
ଧମଣି ଅହେଲି । ଅଜଠାରୁ ଅପଣଙ୍କ ଝିଅକୁ ଆଉମୋତେ ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ
ବିଭାଜନକରିଅନ୍ତୁ । ରଜା ବଡ଼ ଖୁସିହେଲେ, ଶଶିସେନାକୁ ଆଉ ଜେମାକୁ

ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ବିଭା କରିଦେଲେ । ଏମାନେ ଭିନ୍ନହେଁ ଅନଳରେ ରହଲେ । ଏହିପରି ଥାନ୍ତି, ଏଣେ ଅଭିମନ୍ୟୁର ନାଗଲେକର ଭାରି-ଯାମାନେ ଭାରି ଭାବିତରେ ଥାନ୍ତି, ଏ ତ ନରଲେକକୁ ଯାଇ ପୁଣିରେ ରହଲେ, ଆଉ କଣ ଆସିବେ କି ? ସମସ୍ତେ ବଢ଼ିବ କଲେ, ଜଣେ ତାଙ୍କ ଉତରୁ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦାବେଶ ହୋଇ ଗୁଡ଼ିଏ ଅମରଫଳ ଟୋକାଇରେ ଦେଖି ଅଭିମନ୍ୟୁ ଶଶ ସେନା ଯୋଡ଼ି ଅଛନ୍ତି, ସେଇ ଗାଁକୁ ଆସିଲା ଅଭିମନ୍ୟୁର ଦୁଇ ଭାରିଯାକ ପାଖକୁ । ଏମାନେ ଭିନ୍ନୋଟି ଅମରଫଳ ମାଗିଲେ ବଣିଚାକୁ, ଯୁକ୍ତପାଇଁ ଦୋଟି ଅଭିମନ୍ୟୁ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ, ଶବ୍ଦାବେଶ କହିଲା ଅଭିମନ୍ୟୁର ଅମର ତାଙ୍କର ଫଳ କଣ ଦେବ ? ଏହା କହି ଦୋଟି ଫଳ ଦେଲା, ଏମାନେ ପଢ଼ିଲେ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଅମର କେମନ୍ତି ଆମକୁ କହ । ଶବ୍ଦାବେଶ କହିଲା ତାଙ୍କୁ ପଢ଼ିବ ସେ ପଢ଼ି କହିବେ, ଏହାକହି ଶୁଣିଗଲା । ଯୁକ୍ତର ମନ ଲାଗିଛି, ସେ ଦିନ ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ତାର ନିଜ ନା କଣ ପଢ଼ିଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁର ନାଗ-ଲେକ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା, ସେଠା ଭାରିଯାମାନେ ମନେ ପଡ଼ିଲେ, କହିଲା ମୋ ନାଆଁରୁ ତେମେ କଣ ପାଇବ । ଏମାନେ ଏକଜିତ୍ ଲଗାଇଲେ ଯୋଡ଼ୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ କହିଲା ଆସ ମୋ ଘାଙ୍ଗେ ନଈ କୁଳକୁ, ନାଆଁ କହିବି । ସମସ୍ତେ ଗଲେ, ଅଭିମନ୍ୟୁ ନଈରେ ଗୁଡ଼ିକ ପାଣିକି ଗଲା କହିଲା;—

କହ କହ ପୁଣିଶା ଗୋ ମୋଠାରେ ଲେଉଟା

କବା ମୋର ନାମେ ଅଛି ତୁମ୍ଭ ଶରଥା ।

ଏମାନେ କହିଲେ;—

୧

ନ କରନ୍ତି ସ୍ବାମୀ ଆମ୍ଭଠାରେ ଅବିଶ୍ବାସ

ନାମରେ ତୁମ୍ଭର ଆମ୍ଭେ ହୋଇବୁଁ ସନ୍ତୋଷ ।

ଅଭିମନ୍ୟୁ କହିଲା, —

ଯାଅ ଯାଅ ସୁନ୍ଦରୀ ଗୋ କରବ ଘର

ମୋ ନାଁ ନାଗଲେକେ ହଳାହଳ କୁମର ।

ଏହା କହି ଅଭିମନ୍ୟୁ ବୁଡ଼ିଲା ସେ ଅଉ ଉଠିଲା ନାହିଁ । ଶଶି ସେନା ଅଉ ସେ ରଜାହିଁ ଅ କାନ୍ଦିବୋବାଇଁ ହୋଇ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଯୋଉଠି ବୁଡ଼ିଥିଲା ସେଇଠି ବୁଡ଼ିଲେ, ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ନାଗଲେକରେ ମିଳିଲେ । ଘେଠାରେ ନାଗପତ୍ନୀମାନେ ସ୍ବାକୁ ପାଖେ ପୁରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଏମାନେ ଅପ୍ପସରାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ମିଶି ନୃତ୍ୟ କଲେ । ଯବୁଦ୍ଦିନ ଏହିପରି ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି, ଖବ୍ ଭଲ ସୁନ୍ଦର ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି, ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ଦେଖନ୍ତି ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି । ଦିନକର ନାଗରାଜା ବାସୁଙ୍କା କହିଲେ, ଏ ଅପ୍ପସରା ଯୋଗେ ଭଲ ନୃତ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ସୁକୁ ବିଦାଣା କଣ ଦେଉଛ ? ସମସ୍ତେ କହିଲେ ନାହିଁ ସେ କିଛି ନେଉ ନାହାନ୍ତି । ନାଗରାଜା ଏ ଦିହେଇ ଡକାଇଲେ ପଚାରିଲେ, ତେମେ କଣ ନେବ ? ଏମାନେ କହିଲେ ଆମେ କିଛି ନେବୁଁ ନାହିଁ, ଆମକୁ ଏ ପୁରୁଷଟିଏ ଦଥ, ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ଦେଖାଇଦେଲେ । ନାଗପତ୍ନୀମାନେ ନାହିଁ କଲେ ଯୋଉଠୁ ନାମ-ରାଜା ଅଉକିଛି କହୁ ନ ଥାନ୍ତି । ଏମାନେ ଅଳ୍ପ ଲଗାଇଲେ ଭାଗ, ବାସୁଙ୍କା କହିଲେ, ହଉ ନଥ, ଏ ନରଲୋକରେ ଛମାସ ରହିବ, ନାଗଲେକରେ ଛ ମାସ ରହିବ । ଏ ଦିହେ ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଘେନିକରି ଆସିଲେ, ପୁଣି ରହିଲେ, ଘରଦୁଆର କଲେ, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା ନ କହିଲେ । ମୋ କଥାଟି ସରଲା; ଇତ୍ୟାଦି ।

ଉତ୍କଳବତୀ କନ୍ୟା କଥା ।

ରଜାପୁଅ, ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ, ସାଧବପୁଅ, କଟୁଆଳପୁଅ ଏ ତାର ସଙ୍ଗୀତ ପଣା ଖେଳୁଥିଲେ । ରଜାପୁଅ ଦ୍ଵାରଲା, କହୁଲା ରହୁ ଆଜି ଘାସ ଦହୁଡ଼ି, ମଶାଲ ଲଗାଇ ଖେଳିବି, ନ ଜିଉଲ କେବେ ଉଠିବି ନାହିଁ । ଉତ୍କଳବତୀ ଦେଶର ଗୋଟିଏ ବାହୁଣୀ ଅଛି ସେଠେ ବସିଥାଏ, ସେ କହୁଲା, ଘାସ ଦହୁଡ଼ି କଣ ? ରଜାପୁଅଦେଉଳା କହିଲେ, ତମେ ଆଜିଯାଏ ଘାସ ଦହୁଡ଼ି କଣ ଜାଣନା ? ତାକୁ ସବୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେ । ଏ ବାହୁଣୀ କହୁଲା ଅମଦେଶରେ ଉତ୍କଳବତୀ କନ୍ୟା ଯୋଗେ ଘାସ ଜଳେ ନାହିଁ । ଏହା ଶୁଣି ରଜାପୁଅ ଉତ୍କଳବତୀଙ୍କ ବର ଦେବାକୁ ବାହାରିଲା, ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅସାଙ୍ଗେ ତାର ମନ ମିଳେ, ତାଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଗଲା । ଦିହେଁସାକ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି, ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ପଥର ଚକଡ଼ା ଖୋଇଛି, ତା ଉପରେ ଦୁଇଜଣ ଚୋର ବସି କଳିଯା କରୁଛନ୍ତି । ସେ ଦିନ ସାଧବଘର ଚୋର କର ଅଣିଆନ୍ତି; ଜଣେ କହୁଛି ମୁଁ ମୋହମଣି, ମନପବନଖଣ୍ଡା ନେବି, ତୁ ଅଉ ସବୁ ପଦାର୍ଥ ନେ, ଆଉଜଣକ ବି ସେଇଯା କହୁଥାଏ । ଏହିପରି କଳିଯା କରୁଥାନ୍ତି, ଶୁଭ ପାହାଂ ଦେଲାଣି, ରଜାପୁଅ, ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ ଚୋରକଲେ, ଜଣେ ଏ ପାଖରୁ ବୁଲିଗଲା, ଜଣେ ସେ ପାଖରୁ ବୁଲିଗଲା, ଏହିପରି ଚୋରକୁ ଘେରିଗଲେ । ଚୋର ଯାକୁ ଦେଖି ପଳାଇଗଲେ । ରଜା ପୁଅ ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ ମୋହମଣି, ମନପବନଖଣ୍ଡା ରଖିଲେ । ଅଉ ସବୁ ଧନ ଯୋଉ ସାଧବ ଘରୁ ଚୋର ଯାଇଥିଲା, ତାକୁ ଦେଇଦେଲେ, ଗଲେ, ଯାଇଁ ଉତ୍କଳବତୀ ନଗରରେ ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନଦେୟା ମାଲୁଣୀଘରେ

ରହଲେ । ମାଲୁଣୀ ଦିନେ ଫୁଲଗଛୁଥିଲା, ମନ୍ଦିପୁଅକହିଲା, ଦଇଲେ
 ମାଉସି । କାହାପାଇଁ ଫୁଲଗଛୁରୁ କି ? ମାଲୁଣୀ କହିଲା, ଉତ୍କଳବଂଶ
 ପାଇଁ, ମନ୍ଦିପୁଅ କହିଲା, ମୁଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଗୁଢ଼ିନ୍ତି ? ମାଲୁଣୀ କହିଲା
 ଅବୁଜିୟା ଦେବ । ମନ୍ଦିପୁଅ କହିଲା ଅବୁଜିୟା ଦେବ
 ରଖିଯିବୁ, ସୁନ୍ଦର ଦେଲେ ନେଇଯିବୁ । ମନ୍ଦିପୁଅ ଖଣ୍ଡିଏ
 ଗୁଢ଼ିଲା, ମାଲୁଣୀ ଖଣ୍ଡିଏ ଗୁଢ଼ିଲା, ମାଲୁଣୀ 'ଫୁଲଠାରୁ ମନ୍ଦି-
 ପୁଅ ଫୁଲଖଣ୍ଡି ସୁନ୍ଦର ଦେଲା । ମାଲୁଣୀ କହିଲା ଏ ଫୁଲଖଣ୍ଡି ଦେଇ
 କାହାଣୀରେ କହିବ ? ମନ୍ଦିପୁଅ କହିଲା, କହିବୁ ମୋ ଝିଅର
 ଆସିବ ସେହି ଗୁଢ଼ିଟି । ମାଲୁଣୀ ଦିଶନ୍ତିଯାନ୍ତି ଫୁଲ ନେଇକରି
 ଗଲା, ଉତ୍କଳବଂଶ ପଶୁରଲା, ଏ ଫୁଲଖଣ୍ଡି କିଏ ଗୁଢ଼ିଟି କିଲେ ।
 ମାଲୁଣୀ କହିଲା, ମୋ ଝିଅର ଗୁଢ଼ିଟି । ଉତ୍କଳବଂଶ କହିଲା ତାକୁ
 ଟୁକିଏ କାଲି ଏଠି ଆସିବୁ, ଦେଖିବ । ଚନ୍ଦ୍ରଧରଦିନ ମାଲୁଣୀ ମନ୍ଦି-
 ପୁଅକୁ ଖଣ୍ଡେ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧାଇଦେଲା, ଖଡ଼ୁ ଯୋଡ଼ାଏ ଲଗାଇଦେଲା,
 ନେଇକରି ସାଙ୍ଗରେ ଗଲା । ଦ୍ଵାସମାନେ ପଶୁରଲେ, ସେ କିଏ ?
 ମାଲୁଣୀ କହିଲା ସେ ମୋ ଝିଅର । ତାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ସେ
 ଉତ୍କଳବଂଶକ ଦେଖିକରି ଆସିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ ଆସି ଉତ୍କଳବଂଶର
 ଗୋଟିଏ ଚିନ୍ତା ଲେଖି ରଜାପୁଅକୁ ଦେଖାଇଲା । ରଜାପୁଅ ଉତ୍କଳ-
 ବଂଶର ଚିନ୍ତା ଦେଖି ମୋହ ଦୋରପଡ଼ିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ ତାକୁ ଚେତା
 କଲା ଯେ ରଜାପୁଅର ଆଉ ଚେତା ହେଲା ନାହିଁ । ମନ୍ଦିପୁଅ ତାକୁ
 କିଛି ନ କରି ତେଲକୁଆରେ ପକାଇ ରଖିଦେଲା । ସେ ଦେଶରେ
 ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ବଡ଼ ଉଡ଼ିପାତ କରୁଥାଏ । ରଜାକର ଆଜ୍ଞା ହୋଇଥାଏ
 ଯେ ଗଣ୍ଡାଗୟଳକୁ ମାରଦେବ ତାକୁ ଉତ୍କଳବଂଶ ବିରା ଦେବ ।
 ବହୁତ ରଜା ମାରବାକୁ ଆସିଥାନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ମାରବାକୁ ଧାଇଁଗଲେ,
 ଏ ମନ୍ଦିପୁଅ ସମସ୍ତଙ୍କ ପଛରେ ଗଲା, ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଗୟଳ ବନସ୍ତରେ
 ପହଞ୍ଚିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ କଣ କଲା, ମନପବନଖଣ୍ଡାକୁ ଧରିଲା, କହିଲା

ସତ୍ୟଯୁଗର ଯେମନ୍ତ ମନପବନଞ୍ଚୁ ହୋଇଥିବୁ, ମୁଁ ପକାଇଦେଲୁ-
 ଶଣି ଗଣ୍ଡାମୟଳ ଭିନିଗର ହୋଇ ପଡ଼ିଯିବ । ମନ୍ଦିପୁଅ ଏହା କହି
 ଞ୍ଚୁକୁ ଛଡ଼ିଲେ ସେ ଗଣ୍ଡାବୟଳ ଭିନିଗର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ
 ଦଉଡ଼ିଯାଇ ତାର ଜିଭ ନଖ କାଟିକରି ଦେଖି ଥିଲା । ଅଉ ରଜା-
 ଯାକ କିଏ ଟିକିଏ ରକ୍ତ ଆଣିବ, କିଏ ଟିକିଏ ରୁମ ଆଣିବ ଏହିପରି
 ସବୁ ଅଣି ରଜାଙ୍କୁ ଯାଇ କହିଲେ, ମୁଁ ମାରତି ମୁଁ ମାରତି । ମନ୍ଦିପୁଅ
 ଜିଭ ନଖ ଜୋକ ପାଖେ ନେଇ ଥୋଇଦେଲା, ରଜା କହିଲେ,
 ଏଇ ମୋ ଝିଅକୁ ବଢ଼ା ଦେବ । ମନ୍ଦିପୁଅ ମାଲୁଣୀଘରକୁ ଗଲା,
 ରଜାପୁଅକୁ ତେଲରୁ ବାହାର କରି ତଳେ ଥୋଇଦେଲା; ମୋହି-
 ମଣିରୁ ଟିକିଏ ଭୋର ରଜାପୁଅ ପାଟିରେ ଦେଲୁଷଟି ରଜାପୁଅ ଜୀଇ
 ଉଠିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ ରଜାପୁଅକୁ ଧରି କହିଦେଲା, ଶୁଣ ଦେବାକୁ
 ଘୋଡ଼ାଉପରେ ବସାଇଲା, ନିଜେ ଗଣ୍ଡାରି ହୋଇ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲି
 କରି ଗଲା ରଜାନଥରକୁ । ରଜାପୁଅ ଉତ୍କଳବତୀକି ବଢ଼ା ହେଲା;
 ରଜା ଗୁଡ଼ାଏ ଖୁବ୍ ଦାନ ଯଉଡ଼ୁଇ ଦେଲେ, ରଜାପୁଅ ସବୁ
 ଦେଖିକରି ଥିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ ସାଙ୍ଗରେ ଥାଏ, ବାଟରେ ସେହି
 ପଥର ଚକଡ଼ାଠେଇଁ ଗାଁ ହେଲା, ସେଇଠି ସମସ୍ତେ ଶୋଇଲେ ।
 ମନ୍ଦିପୁଅ ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଲଙ୍କ ପାଖେ ଚେଇକରି ଶୋଇଥାଏ;
 ପ୍ରଥମ ପହର ଘଣ୍ଟ ହେଉଛି, ଯୋଡ଼ିଏ ଶ୍ରୀପୁରୁଷ ବାହାରଲେ । ଶ୍ରୀ
 କହିଲା ଅହା ! କି ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀପୁରୁଷ ଯୋଡ଼ିଏ ଶୋଇଗଲା ! ପୁରୁଷ
 କହିଲା, ସୁନ୍ଦର ହେଲେ କଣଦେବ, ପୁଅ ତ ମରିବ, ବୋହୂତ
 ବଧବା ହେବ । ଶ୍ରୀ କହିଲା, ଅହା ! ଏହା କାହିଁକି କହିଲ ? ପୁରୁଷ
 କହିଲା, ବାଟରେ ଯାଉଁ ଗୋଟାଏ ଦେଉଳ ପଡ଼ିବ, ରଜାପୁଅ ପାଲଙ୍କି
 ତା ପାଖରେ ଯିବାବେଳେ ଦେଉଳ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବ, ସେ ତା
 ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ଏଥୁରେ କିଏ କେତା ଥାନ୍ତା, ସେବାଟରେ ନ
 ନେଇ ଅଉ ଗୋଟାଏ ବାଟରେ ବୁଲାଇ ନିଅନ୍ତା ସେ ରଜାପୁଅ

ବସନ୍ତ । ଏହା ଯେ ଅଜ୍ଞ କାହାକୁ କହିବ ସେ ପଥର ହୋଇଯିବ ।
 ଏହା କହି ସେ ଶ୍ରୀପୁରୁଷ ଦୋଷି ଉଠେଇଗଲେ । ଦ୍ଵିତୀୟ ପଦର
 ଗତିରେ ଅଜ୍ଞ ଦୋଷି ଶ୍ରୀପୁରୁଷ ବାହାରଲେ । ସେ ସେମନ୍ତ କଥା-
 ବାର୍ତ୍ତା ଦେଲେ, ଯୁଦ୍ଧର ଦେଲେ କଣ ଦେବ, ପୁଅ ତ ମରବ, ବୋହୂ
 ଆଇକରି କଣ କରିବ ? ବରକନ୍ୟା ଘରପାଖରେ ଦେଲୁକ୍ଷଣି ବାପ
 କଣ କରିବ ପୁଅ ଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ଆସୁଛି ବୋଲି ଗୋଟାଏ ହଜାର
 ଟଙ୍କାର ଘୋଡ଼ା ଅଣି ଠିଆ କରିଦେବ । ସେଇଟା ତ ମରୁଆଲ
 ଘୋଡ଼ା, ପୁଅ ଚନ୍ଦ୍ରଲକ୍ଷଣି ଘୋଡ଼ା ଫୋପାଡ଼ି ଦେବ ସେ ପୁଅତ
 ମରବ, ବୋହୂ ବଧବା ଦେବ, ଏଥିରେ କିଏ ଭେତା ଥାନ୍ତା କି,
 ବାପ ଘୋଡ଼ା ଅଣି ଦେଲୁକ୍ଷଣି ଏ ଯାଆନ୍ତା, ଘୋଡ଼ା ଗୁରୁଟାପୁରୁ
 କରି ଦାଣି ଦିଅନ୍ତା । ଏହା ଯେ ଅଜ୍ଞ କାହା ଆଗେ କହିବ ସେ
 ପଥର ହୋଇଯିବ । ଏହା କହି ସେ ଦହେଁ ଉଠେଇ ଗଲେ ।
 ଗଢ଼ ଦ୍ଵିତୀୟ ପଦର, ଅଜ୍ଞ ଦୋଷି ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ବାହାରଲେ, ସେହି-
 ପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ଦେଲେ । ପୁରୁଷ ହେଲୁ ପୁଅବୋହୂ ଘରେ ପହଞ୍ଚି-
 ଲୁ, ସ୍ଵାକ୍ଷ ନେଇ ତୋଟିଏ ପକ୍ଷୀଘରେ ବସାଇବେ । ସେ ପକ୍ଷୀରୁ
 ଦଶହାତ ଛୁଡ଼ିପଡ଼ିବ ସେ ପୁଅତ ମରବ, ବୋହୂ ବଧବା ଦେବ ।
 ଏଥିରେ କିଏ ଭେତା ଥାନ୍ତା କି, ସେ ପକାରୁ ଅଗର ଦଶହାତ
 ଦାଣି ପକାନ୍ତା । ଏହା ଯେ କାହା ଆଗେ କହିବ ସେ ପଥର ହେବ ।
 ଏହା କହି ସେ ଦହେଁଯାକ ଗଲେ ବାହାର । ଚତୁର୍ଥ ପଦରକୁ ଅଜ୍ଞ
 ଯୋଡ଼ିଏ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ବାହାରଲେ । ସେ ସେମନ୍ତ କହିଲେ ଚତୁର୍ଥୀଦିନ
 ଏ ପୁଅବୋହୂ ଶୋଇଥିବେ, ନାଗନାଗୁଣୀ ଆସି ପୁଅକୁ ଛାପିଦେବ
 ସେ ପୁଅ ମରବ, ବୋହୂ ବଧବା ଦେବ । ଏଥିରେ କିଏ ଭେତା ଥାନ୍ତା
 କି ସେ ଦିନ ସେ ଘରେ ଲୁଚିକରି ଥାନ୍ତା, ନାଗନାଗୁଣୀକି ଦାଣି
 ପକାନ୍ତା । ଏହା ଯେ କାହା ଆଗେ କହିବ, ସେ ପଥର ହୋଇଯିବ,
 ଏହିପରି କହି ଉଠେଇ ଗଲେ । ଗଢ଼ ପାହୁଗଲୁ, ଏ କଥାସବୁ ମନ୍ତ୍ରୀ

ପୁଅ ଶୁଣିଥାଏ, ସମସ୍ତେ ଉଠି ବାହାରଲେ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ
 ଗୋଟିଏ ଦେଉଳ ପଡ଼ିଲା, ରଜାପୁଅକୁ ସେ ବାଟେ ନ ନେଇ ଅଉ
 ଗୋଟିଏ ବାଟରେ ମନ୍ଦିପୁଅ ନେଇଗଲା । ସେଠାରୁ ଯାଇ ଗାଁପାଖରେ
 ପହଞ୍ଚିଲେ । ରଜା, ପୁଅ ଆସୁଛୁ ବୋଲି ଶୁଣି ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା
 ପଠାଇ ଦେଲେ । ରଜାପୁଅ ସେ ଘୋଡ଼ାରେ ନ ଚଢ଼ୁଣୁ, ମନ୍ଦିପୁଅ
 ତା ଗୁରୁଟାପୁରୁ କରି ହାଣିଦେଲା । ଏଥିରେ ରଜାପୁଅ ମନେ ମନେ
 ଭାରି ଚିଡ଼ୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ କହୁପାରୁ ନ ଥାଏ । ଏମନ୍ତ ସେ ପକ୍ଷୀଘର-
 ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ରଜାପୁଅ ତା ଗରବକୁ ଯାଉଛି; ମନ୍ଦିପୁଅ ସେ
 ଘରୁ ଦଶହାତ ହାଣିପକାଇଲା । ରଜାପୁଅ ଆହୁର ସମ୍ବୁଧା ଏ । ଚତୁର୍ଥୀ
 ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ରଜାପୁଅ ଆଉ ଉତ୍କଳବତୀ ଖୋଇଥିଲେ, ମନ୍ଦିପୁଅ
 ଗଟକଲେ ଲୁଚିଥାଏ, ତେଣୁ ନାମନାଗଣୀ ଆସିଲେ, ମନ୍ଦିପୁଅ ଖଣ୍ଡା
 ଧରିଥିଲା ତାକୁ ହାଣି ପକାଇଲା । ସେ ଘରୁ ବାହାର ଆସୁଛି, ଦେଖିଲା
 ସେ ଉତ୍କଳବତୀ ଦେହରେ ଟୋପାଏ ରକ୍ତ ଛୁରିବ ପଡ଼ିଛି । ଧନ୍ୟସ୍ତ
 ହୋଇ ପୋଛିଦେଲାବେଳକୁ ଉତ୍କଳବତୀର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରଜା
 ପୁଅ ଉଠିଲା, ଭାରି ସନ୍ତୋଷ କଲେ, ତେମେ କାହିଁକି ଏ ଘରେ ପଶି-
 ଥିଲ କହ । ମନ୍ଦିପୁଅ କହିଥାଏ ସଜାତ, ମତେ ସେ କଥା ପଚାରନା,
 କହିଲେ ପଥର ହୋଇଯିବ । ରଜାପୁଅ କେତେ ମାନିଲା ନାହିଁ, ଭାରି
 ଜିଭିର ଲାଗିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ ଆଉ କଣ କରବ, ସବୁ କହିଗଲା,
 ସେଇଠି ପଥର ହୋଇପଡ଼ିଲା । କେମନ୍ତ ସଜାତକୁ ମୁଁ ପଥରକଲି !
 ଏହା ଭାବି ରଜାପୁଅ ପାଗଲ ହୋଇଗଲା । ପାଗଲ ହୋଇ କୁଆଡ଼େ
 ବାହାରିଲା । ତହିଁର କେତେଦୂର ରଜାପୁଅର ଗୋଟିଏ ପୁଅ
 ଦେଲା । ରଜାପୁଅ ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ବୁଲି ବୁଲି ସେହିସମୟକୁ ଯାଇ
 ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସେହି ପଥରକଳି ଉପରେ ଗୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଅଧ ହେଲାଣି, ଘୋଡ଼ିଏ ସ୍ତ୍ରୀପୁରୁଷ ବାହାରିଲେ, କହିଲେ, ଅହା !
 ସେ ମନ୍ଦିପୁଅଟି ପଥର ହୋଇଯିବାରୁ ଏ ବାୟା ହୋଇ ଏମନ୍ତ ବୁଲୁଛି,
 ଏ ଉତ୍କଳ କାମାଗାମୀ ।

ଏହାର ଯେମନ୍ତ ହେଜ ହୁଅନ୍ତା; ଏହାର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହୋଇଛି,
ସେ ପୁଅକୁ ନିଅନ୍ତା, ସେ ପଥର ଉପରେ ଢାଣି ଦିଅନ୍ତା ସେ ମନ୍ଦି-
ପୁଅ ଜାଇ ଉଠନ୍ତା । ରଜାପୁଅର ସବୁକଥା ତେବ୍ ହେଲା; ଘରକୁ
ପେରିଯାଇ ସେ ପୁଅପାଖକୁ ଗଲା । ତାକୁ ନେଇ ସେ ପଥର
ଉପରେ କରୁଣଦେବାରୁ ମନ୍ଦ ପୁଅ ଜାଇଉଠିଲା । ମନ୍ଦିପୁଅ କହିଲା,
ସଜାତ ! କି କଲୁ, ମୋ ଶରପାଇଁ ପୁଅକୁ ମାଇଲ ? ମୁଁ ଠେଙ୍ଗି ତ
ମୋହମଣି ଥିବୁ, ତହିଁରୁ ଟିକିଏ ଘୋରକର ପୁଅକୁ ପିଆଇ ଦେଲା, ପୁଅ
ଜାଇ ଉଠିଲା । ରଜାପୁଅର ମନ୍ଦିପୁଅର ଅଗେ ଯେମନ୍ତି ଥିଲା ସେହି
ପରି ମନ ମିଳିଲା, ରଜାପୁଅ ଉତ୍କଳବଂଶକି ନେଇ ପୁଣିରେ ଘରଦ୍ୱାର
କଲା, ମୁଁ ଗଲୁରୁ କଥା ନ କହିଲା । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା, ଇତ୍ୟାଦି ।

ମୁଉନାବତୀ କଥା ।

ଗୋଟିଏ ରଜାଟିଏ, ତାର ଗୋଟିଏ ପୁଅ । ପୁଅକୁ କନ୍ୟାଘର
ଲଲେ । ପୁଅ କହିଲା ମୁଁ କନ୍ୟାକୁ ଦଶ ବାଧା ମାରିବି ସେ
ଯେବେ ସହକ ମୁଁ ତେବେ ତାକୁ ବିଭା ହେବି । ଯୋଉଁ ରଜା
ଏ କଥା ଶୁଣିଲା, ସେ କହିଲା ମୁଁ କାହିଁକି ବିଭା କରିବି, ମୋର କଣ
ହିଅକୁ ବର ମିଳୁନାହିଁ ? ଏହିପରି ସମସ୍ତେ ନାହିଁ କଲେ । ସେଥଡ଼ି
ଦେଶର ରଜାଘରକୁ ଭଲଲେକ ଗଲା । ରଜା ନାହିଁ, ହେଉଥାଏ,
ହିଅ କେମନ୍ତି ଶୁଣିପାରି କହିଲା, ହଉ ମୁଁ ବିଭା ହେବି, ବାପା କାହିଁକି
ନାହିଁ କରୁଛନ୍ତି । ହିଅ ଯୋଉଁଠୁ ରଜା ହେଲା ରଜା କହିଲେ ହଉ
ବିଭାଘର କର, ହିଅ ତ ମଙ୍ଗୁରୁ ଆମର କଣଅଛି ? ବିଭାଘର ସରିଲା,

ବରଜନୀ ଘରକୁ ଆସିଲେ, ଚତୁର୍ଥୀଦିନ ଘରରେ ରଜାପୁଅ ସେ ରଜାହିଁଥକୁ କହିଲା, ମୁଁ ପରା ତମକୁ ଦଶବିଧା ମାରିବି ଆସ । ରଜାହିଁଥ କହିଲା ହଁ ମାରିବି ଯେ, ମୁଁ ଯେଉଁ କଥାଟି କହୁଛି ତା ଯେବେ କରାଯାଉବ ତେବେ ମାରିବି । ଏ ପରୁଣିଲା କଥାଟି କଣ ? ରଜାହିଁଥ କହିଲା, ସେ ଦେଶର ରଜାହିଁଥ ମଉନାବତୀ ଅଛି, ତାକୁ ଯେ କଥା କୁହାଉବ ସେ ତାକୁ ବିଭା ଦେବ, ତମେ ଯେବେ ତାକୁ କଥା କୁହାଇ ପାରିବ, ତେବେ ମତେ ଦଶବିଧା ମାରିବ । କିନ୍ତୁଦିନ ଗଲା, ରଜାପୁଅ ମଉନାବତୀ ଦେଶକୁ ବାହାରିଲା, କେତେ ଦିନପରେ ମଉନାବତୀ ନଗରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦୁଇ ଏକ ଦିନ ରହି ମଉନାବତୀପୁରକୁ ଲେ, କହିଲା ଧାଉଁ, ତମ ଝିଅ କଣ ଆମକୁ କଥା କହିବେ ନାହିଁ ? ଧାଉଁ କହିଲା, ଏପରିକି କେତେ ରଜା ଆସି ବନ୍ଦୀରେ ପଡ଼ି-ଚନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ହୋଇ ପାର ନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ତ ପଦେ କଥା କେହି ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ, ଆଉ ତମେ ଶୁଭ୍ରାଏ ନେବ; ହଉ ଦେଖ । ରାତି ପାଇଗଲା, ଏ ରଜାପୁଅ ଆଉ କଥା ନେଇପାରିଲା ନାହିଁ, ତାକୁ ନେଇ ବନ୍ଦୀରେ ରଖିଲେ । ଏଣେ ଏ ରଜାହିଁଥ (ତାର ଭାଉସା) କଣ କଲା—କିନ୍ତୁ ଦିନ ଶୁଣିଲା(୧), ସୋଉଠୁ ରଜାପୁଅ ନ ଆସିଲା, ଗୋଟାଏ ମରଦ ବେଶ ଧରିଲା, ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ମଉନାବତୀଦେଶକୁ ବାହାରିଲା । ଯାଉଛି, ବାଟରେ ଅପୁର ଶୁଭ୍ରା ପଶା ଖେଳୁଚନ୍ତି ଯେ କେହି ଜିଦି ପାରୁନାହାନ୍ତି, କି ହାରୁନାହାନ୍ତି । ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଖି ସେମାନେ କହିଲେ, ହେ ! ଆମକୁ ଟିକିଏ ଜିତାଇ ଦିଅ, ଆମେ ତମକୁ ଖାଇବୁଁ ନାହିଁ । ଏ ସେଠାରେ ବସିଲା, ବାଜିଏ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଜିତାଇ ଦେଲା, ବଜିଏ ତାକୁ ଜିତାଇ ଦେଲା, ଏହିପରି ସମସ୍ତକୁ ଖସି କରିଦେଲା, ସେଉଠୁ ବାହାରିଲା, କହିଲା ମୋର ଗୋଟାଏ ତାମ ଅଛି, ମୁଁ ଯାଉଛି ।

ଏମାନେ କହିଲେ, ଅମକୁ ପାଖରେ ନଥ, ଆମେ ତମର ବହୁତ ଉପକାର କରିବୁଁ, କହିଲେ, ରଜାହିଁଥ ପାଙ୍ଗେ ଗଲେ । ପାଞ୍ଚ ଜଣାଯାକ ମଉନାବତୀ ନଗରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରଜା ଶୁଣିଲେ, ଏମାନଙ୍କୁ ସବୁ ସିଦ୍ଧା ସରଞ୍ଚାମ ଦେଲେ । ଅପୁର ଗୁଣଜଣଙ୍କୁ ଯେତେ ଅଣ ଦେଉଥାନ୍ତି, ସେ କେତେ ମନା କରୁ ନ ଥାନ୍ତି, ଯେତେକ ମାହାଲରେ ପରବାପାତି ଥିଲା ସବୁ ଅଣ ଦେଲେ, ଚାକୁପୁରା କଥାରେ ଖାଇଦେଲେ, ଦଶଭରଣ ଗୁଡ଼ଲର ଭାତ ଖାଇଲେ, ନରିକପାଣି ପିଇ ଗଲେ । ଏହୁପରି ଥାନ୍ତି, ଯାଉଁ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳ ହେଲା, ରଜାହିଁଥ ସେମାନଙ୍କୁ କହିଲା, ତମ ଜଣେ ମଉନାବତୀର ଖଟ ଖୁରୁରେ ରହିବ, ଜଣେ ଦାପରୁଖାରେ, ଜଣେ ଗୁଲରେ, ଜଣେ ତା ବେକର ହାତରେ ରହିବ, ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଯାହାକୁ ଯାହା ପଚାରିବି ସେ ତାର ଗୋଟିଏ ଅସମ୍ଭବ ଭାବର ଦେବ । ଶବ୍ଦ ହେଲାଠାରୁ ରଜାହିଁଥ ମଉନାବତୀ ପୁରକୁ ଗଲା, ଧାଇଁ ପଚାରିଲା ତମ ହିଁଥ କଥା କହିବେ ନାହିଁ ? ଧାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେପରି କହେ, ସେହୁପରି କହିଲା । ଏ କହିଲା, ଦଉ ନ କହନ୍ତୁ, ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହୁଛି, ଶୁଣନ୍ତୁ । ଅପୁରମାନେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ରଜାହିଁଥ ସେମାନୁ କହିଥିଲା ସେହିପରି ସେ ଦରଗିହରେ ଥାନ୍ତି । ଶବ୍ଦ ପ୍ରଥମପ୍ରହର, ରଜାହିଁଥ ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲା—

❧ ବେଶ୍ୟା ଓ ଶୁକପତ୍ନୀ କଥା । ❧

ଗୋଟିଏ ବେଶ୍ୟାଟିଏ ଯେ ସେ ଗୋଟିଏ ଶୁଆ ଯୋଷିଥିଲା । ଦନ-କର ଶୁଆମେଲ (୧) ହେଲା । ଏ ଶୁଆ ବେଶ୍ୟାକୁ କହିଲା ଆମର

ମେଳ ଦେଉଛି, ମା ! ମୁଁ ଛଡ଼ା ସେଠାକୁ ଯାନ୍ତି ? ଏ କହିଲା ହସ୍ତ
 ଯା, ଶୁଆ ଗଲା ମେଳରେ ମିଶିଲା । ମେଳ ଭାଙ୍ଗିବାରୁ ସବୁ ଶୁଆ
 ଯାବ ଗଲେ ବାହାର । ଏ ଶୁଆ ମନେ ବିଶ୍ୱାସଲା, ଖାଲି ଦ୍ୱାରେ
 କଣ ଯିବ, ବେଶ୍ୟାପାଇଁ କିଛି ନ ନେଇଗଲେ. ସେ କଣ କହିବ ?
 ଆଉ ଶୁଆମାନେ କହିଲେ, ତାକୁ କଣ ଅପୂରୁବ ସେ କଣ ନେବ ?
 ନେଲେ ଏହି ଶୁଣାବସ୍ତୁର (୧) ଫଳରୁ ଗୋଟିଏ ନେ । ଏ ସେହି
 ଫଳରୁ ଗୋଟିଏ ଆଣି ବେଶ୍ୟାପାଖରେ ପକାଇଦେଲା । ବେଶ୍ୟା ସେ
 ଫଳକୁ କାରିଆଡ଼କୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲା ସେ ଚଢ଼ିରୁ ଗୋଟିଏ ଗଛ
 ଉଠି ଏଡ଼େବଡ଼ ଗଛ ହୋଇ ଉଠିଲା (୨) ଫଳ ଫଳ ପାଉଥାଏ
 ଗୋଟିଏ ଖୁବ୍ ସ୍ୱପାକଲାଟିଏ, ତାକୁ ସାପ ଫୁସିଦେଇ ଯାଇଥାଏ ।
 ବେଶ୍ୟା ସେହିଟିଏ ଆଣିଲା, ଦିନର ବରଦେଇ ଯାଲେ କାଉ ଆଡ଼କୁ
 ପକାଇଦେଲା, କହିଲା ଦେଖି କି ଫଳ ଆଣିବ । କାଉ ସେ ଫଳକୁ
 ଯେମନ୍ତ ଖାଇଲା, ସେମନ୍ତ ମରଗଲା । ବେଶ୍ୟା କହିଲା ହଁ ମତେ
 ମାରିବାକୁ ବିଚାର କରିଥିଲା । ଏହା କହି କାଠେ ପକାଇଲା ସେ
 ଫୁଆଟି ମରଗଲା । ତହିଁର କେତେଦିନେ ଯୋବଣୀଟିଏ ସେ ଭାର
 ସୁମା ତାକୁ ମାରିଥାଏ, ସେ ବେଶ୍ୟାବାରିର ସେହି ଫଳରୁ ଗୋଟିଏ
 ଖାଇ ମରିବାକୁ ବିଚାର କରିଥାଏ । ବେଶ୍ୟାଘରକୁ ଲୁଗା ଘେନିକରି
 ଆସିଲାବେଳେ ସେ ଫଳରୁ ଗୋଟିଏ ଖାଇଦେଲା, ଖାଇଦେଲାସଣି
 ଭାର ଯୁବାବସ୍ତୁ ହୋଇଗଲା । ବେଶ୍ୟାକୁ ଭାଜିଲା, ଲୁଗା ନିଅ,
 ବେଶ୍ୟା ଆଉ ଚିତ୍ତିପାରିଲା ନାହିଁ, କହିଲା ତୋ ଶାଶୁକୁ ନ
 ପଠାଇ ତୁ ଅଇଲୁ କହିବ ? ଏ କହିଲା ନାହିଁ ସାକ୍ଷୀ । ମୋ
 ବୋହୂ ଅସିନାହିଁ ମୁଁ ଅସିବି, ମୁଁ ଗମର ବାରିବ ବସଫଳ

(୧) ସେ ଫଳ ଖାଇଲେ ବଞ୍ଚାବଞ୍ଚା ଗୋଟିଏ ହୋଇ ଯୁବା ବେଶ୍ୟାକୁ ହୁଏ
 ୩) ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ।

ଖାଉଥିଲି ମରବ ବୋଲି, ଏମନ୍ତ ହୋଇଗଲା । ବେଶ୍ୟା କହିଲୁ
 ଅହା ! ମୁଁ କଣ କଲି, ଶୁଆଟିକୁ ମୋର ମିଛରେ ମାର ପକାଇଲି ! ସେକ
 ମୋ ପାଇଁ ବୁଢ଼ୀବୟସର ଫଳ ଆଣୁଥିଲା ! ଏହିପରି କେତେ ସନ୍ତାପି
 ଦେଲା, ଅଉ କଣ କରବ, ଥିଉ ହୋଇ ରହିଲା । ଏ କଥାଟି କହିସାର
 ରଜାହିଁଥ କହିଲା, କହିଲୁ ଦେ ଖଟଖୁଣ୍ଟ, ଏଥିରେ କାହାର ଦୋଷ ?
 ଖଟଖୁଣ୍ଟ କହିଲା ଏଥିରେ ଶୁଆର ଦୋଷ । ମଉନାବଢ଼ାଥିଲା କହିଲା,
 ମୋ ଖଟଖୁଣ୍ଟ ହୋଇ ତୁ ଏମନ୍ତ କଥା କହୁଛୁ ? ଏଥିରେ
 ବେଶ୍ୟାର ଦୋଷ । ରଜାହିଁଥ ସେଉଁ କହିଲା, ଶୁଣିଥାଅ ହୋଧାର,
 ତମହିଁଥ ପ୍ରଥମପ୍ରହର କଥା କହିଲେ । ଏହିପରି ଦ୍ଵିତୀୟପ୍ରହର
 ରଜାହିଁଥ ଅଉ ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲା ।—

✽ ମହାଜନ ଓ କୁକୁରର କଥା ✽

ଗୋଟିଏ ମହାଜନଟିଏ ଯେ ସେ ରଜାପୁଅ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗାତ । ସେ
 ଗୋଟିଏ କୁକୁର ପୋଷିଥିଲା । ରଜାଙ୍କ ନଥରରେ ଭାଷା ଶୁଣି
 ଗୋଲମାଲ ଲାଗିଲା । ରଜାପୁଅ କହିଲା ଦେ ସଙ୍ଗାତ ! ତମ କୁକୁରକୁ
 ଟିକିଏ ଆଦିନ ସକାଶେ ଦିଅନ୍ତୁ କି, ନଥରରେ ଚୋର ଗୋଲମାଲ
 ଲାଗିଛି, ମହର ଦିଅନ୍ତା, ଚୋର ଗୋଲମାଲ ବଲେ ତମ କୁକୁରକୁ
 ପଠାଇଦିଅନ୍ତୁ । ମହାଜନ ରଜାପୁଅ ସାଙ୍ଗେ କୁକୁରକୁ ପଠାଇଦେଲା,
 କୁକୁର ଦି ତାରିଦିନ ରହି ରଜାଙ୍କ ନଥରରୁ ଚୋରଙ୍କୁ ଘଡ଼ୁଡ଼ାଇ
 ଦେଲା, ଅଉ ଜମା ପୁଣିଦେଲା ନାହିଁ । ଚୋର ଗୋଲମାଲ
 ଭାଙ୍ଗିଲା ରଜାପୁଅ କୁକୁରବେଳରେ ଖଣ୍ଡେ ଚଠି ଲଟକାଇଦେଲା ।
 ତିନୋଟି ଟଙ୍କା ବାଜିଦେଲା, କହିଲା ଯା, ତୋ ସାଙ୍ଗ ପାଖକୁ, ଏହା
 କହି ଆଦିନ ପୁଣିନାହିଁ ପଠାଇଦେଲା । ମହାଜନ ଯାକୁ ଦେଖି
 ମନେ କଲା ଏ ବାହାର ଆସିଲା, କହିଲା ନିମନ୍ତଦ୍ଵାରା କୁକୁର ତୁ
 ପଲାଇଅସିଲୁ, ଏହାକହି ଠେଙ୍ଗାଏ ଦେଲା ଯେ କୁକୁରଟି ମରଗଲା ।

ପରେ ଦେଖେ ଯେ ଯା ବେକରେ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲଟକିଛି, ପଢ଼ିଲା-
ବେଳକୁ ରଜାପୁଅ ଲେଖିଛି ଯେ କୁଞ୍ଜରୁ କାର୍ଯ୍ୟସାଧନ କରି ଗଲା ।
ମହାଜନ ବଡ଼ ଶେଷେଇଦେଲା (୧) ଆଉ କଣ କରିବ, ଆସେଇ
କରିବ, ଭୁଲ ହୋଇ ରହିଲା । ଏହା କହିସାରି ରଜାହିଁଥ ପଚାରିଲା
ଗୁଲ, କହଲୁ ଏଥିରେ କାହାର ଦୋଷ ? ଗୁଲ କହିଲା କୁଞ୍ଜରୁର
ଦୋଷ । ଏହା ଶୁଣି ମଉନାବତୀ କହିଲା ଈଁ କୁଞ୍ଜରୁର କପରି ଦୋଷ
ହେଲା ? ମହାଜନର ଦୋଷ ହେଲା ନା । ଏ କହିଲା ଶୁଣିଥାଅ : ଦୋ
ଧାର, ଚମ ଝିଅ ଅମକୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ପଦର କଥା କହିଲେ । ତୃତୀୟପଦର
ଗଜାହିଁଥ କହିଲା—

✽ରାଣୀବାହୁଣୀ ଓ ନେଉଳର କଥା ✽

ଗୋଟିଏ ରାଣୀବାହୁଣୀ ନେଉଳଟିଏ ପୋଷିଥାଏ । ସେ ଦୁଃଖ
ଧନାରେ ଗଲବେଳେ ନେଉଳକୁ ପୁଅକୁ ଜଣାଇ ଦେଇ ଯାଏ ।
ଦିନେ ସେ କାହାଣୀରେ ଧାନ କୁଟିବାକୁ ଗଲା, ନେଉଳକୁ
କହି ଗଲା ମୋ ପୁଅ ଏଠାରେ ଖୋଇଛି, ଯାକୁ ଜଗିଥିବୁ ।
ନେଉଳ ଜଗିଥିଲା, ଟିକିଏ ଶେଇପଡ଼ିଲା । ଏହି ସମୟରେ
ସାପ ଆସି ପୁଅକୁ ଦଂଡ଼ିଦେଲା । ନେଉଳର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା,
ଅନାଇଁ ଦିଏ ସେ ସାପ ଚାଲିଯାଉନ, ପୁଅ ମରି ପଡ଼ିବ । ନେଉଳ
ଧଡ଼ାଧଡ଼ା ହୋଇ ଉଠି ଆଇ ପାଠକୁ ମାରି ପକାଇଲା, ନେଉଳୁଆଡ଼େ
ପୋପାଡ଼ି ଦେଲା, ବଣକୁ ଯାଇ ଅମର ଗଦ ଓଷଧ ଆଣିବ ପୁଅକୁ
ଖୁଆଇ ଚୋଇବ ବୋଲି ରାଣୀବାହୁଣୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ଦେଖିଲା ସେ
ପୁଅ ମରିବ, ନେଉଳ ରକ୍ତ ସର ସର (୨) ହୋଇଛି, ମନେ କଲା

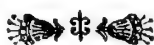
ଏହି ମୋ ପୁଅକୁ ମାରବି ବୋଲି, ପଦ୍ମାରେ ପକାଇଲା ସେ ନେତ୍ର-
 ଲତ୍ତ ମଉଗଲା, ତା ପାଦରୁ ଖଣ୍ଡେ ଚେର ଖସିପଡ଼ିଲା ରାଣୀବାହୁଣୀ
 ସେ ଚେର ଖଣ୍ଡି ନେଇ ଦୋର ପୁଅକୁ ପିଆଇଦେଲା ସେ ପୁଅ ବନ୍ଧ-
 ଉଠିଲା । ରାଣୀବାହୁଣୀ କହିଲା ଅହ ! ମୁଁ ନେତ୍ରଲତ୍ତ କାହିଁକି
 ମାରବି, ସେ ତ ମୋ ପୁଅପାଇଁ ଓଷଧ ଅଣୁଥିଲା । ଏହା କହିଲା, କଡ଼
 ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା, ରହିଲା । ଏହା କହି ରଜାହିଁଥ କହିଲା, କହିଲା ହେ
 ଦାସରୁଣୀ, ଏଥର କାହାର ଦୋଷ ହେଲା ? ଦାସରୁଣୀ କହିଲା ନେତ୍ର-
 ଲତ୍ତର ଦୋଷ । ଏଥରେ ମଉନାବଜା ରାଗିଯାଇ କହିଲା କଣ, ନେତ୍ର-
 ଲତ୍ତର ଦୋଷ ହେଲା ? ମୋ ଦାସରୁଣୀ ହୋଇ ଏମନ୍ତ କହିବୁ !
 ଏଥରେ ରାଣୀବାହୁଣୀ ଦୋଷୀ । ଏ ସେଉଁକହିଲା ଦେଖୁଥାଅ
 ଦୋ ଧାଇଁ, ତମହିଁଥ ଆମକୁ ଦୃଢ଼ାୟୁପଦ୍ମର କଥା କହିଲା । ଏହି
 ପର ଚତୁର୍ଥପଦ୍ମର ରଜାହିଁଥ ଅଉ ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲା । ସେ
 କଥାଟି ଏହି—

❀ ଗୁରୁ ସଙ୍ଗାତ କଥା ❀

ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ରଜାପୁଅ, ସୁନାଶୁଭଶିଆପୁଅ, ବଢ଼େଇପୁଅ,
 ତନ୍ତ୍ରପୁଅ ଏ ଗୁରୁ ସଙ୍ଗାତ । ଏ ଦଳକର ବିଦେଶ କର କାହାରିଲେ
 ଯାଉ ଯାଉ ଗୋଟିଏ ବନସ୍ତରେ ଶୁଭ ହେଲା, ସେଇଠି ରହିଲେ,
 ପଦ୍ମକୁ ପଦ୍ମର ଜଣେ ଲେଖି ଜଗି ବସିଲେ, ଆଉ ସମସ୍ତେ
 ଶୋଇଲେ । ପ୍ରଥମ ପଦ୍ମର ବଢ଼େଇର ପାଲ ପଡ଼ିଲା, ସେ ଜଗିଥାଏ,
 ଖଣ୍ଡିଏ କାଠରେ ଗୋଟିଏ କନ୍ୟାଟିଏ ଗଢ଼ିଲି, ଦ୍ଵିତୀୟ ପଦ୍ମର ସୁନାଶୁ-
 ଭଶିଆର ପାଲ, ସେ ସେ କନ୍ୟାଟିକି ଗୁଡ଼ିଏ ଅଳଙ୍କାର ଖଞ୍ଜାଇ-
 ଦେଲା । ତୃତୀୟ ପଦ୍ମର ତନ୍ତ୍ରପୁଅ ଜଗିଲା, ସେ କନ୍ୟାଟିକି ଲୁଗାପିନ୍ଧା-
 ଇଲା । ଚତୁର୍ଥପଦ୍ମର ରଜାପୁଅର ପାଲ ପଡ଼ିଲା, ସେ କନ୍ୟାଟିକୁ
 ଜୀବଦାନ ଦେଲା । ଏହିପରି ସମସ୍ତେ କଲେ, ଶୁଭ ପାହିଲା, କନ୍ୟା-

ଟିକୁ ଦେଖୁ ସମସ୍ତେ ଲୋଭ ବଳାଇଲେ । ଏହା କହି ରଜାହିଁଥ
 କହିଲା, କହିଲୁ ଦେ ଦାର ସେ କନ୍ୟାକୁ କିଏ ନେବ ? ମଉନାବତୀ
 ବେକର ଦ୍ଵାର କହିଲା ନେଲେ ନେବ ରଜାପୁଅ, ନାଲେ ବଢ଼େଇ-
 ପୁଅ । ମଉନାବତୀ କହିଲା ଓଁ । ତୁ ମୋର ହୋଇ ଏଡ଼େ ଅନ୍ୟାୟ
 କଥା କହୁଛୁ ! ବଢ଼େଇପୁଅ, ରଜାପୁଅ କେମନ୍ତ ନେବେ ? ବଢ଼େ-
 ଇଚ ଜନ୍ମଦାତା, ରଜାପୁଅର ଜୀବନଦାତା, ଏ ଦିହେଁ କିପରି ନେବେ ?
 ନେଲେ ନେବ ବଣିଆପୁଅ, ନରଲେ ଚନ୍ଦ୍ରପୁଅ । ଏ କହିଲା ଶୁଣିଥାଅ
 ହୋ ଧାଇଁ ଗମ ଝିଅ ଆମକୁ ଚାହିଁ ପଦରପାକ କଥା କହିଲେ । ଶୁଣି
 ପାହିଲା, ଏ ଚାହିଁ ଅପୁର ତାଙ୍କ ସ୍ଵର୍ଗରେ (୧) ଚାଲିଗଲେ । ଏ ରଜା-
 ହିଁଥ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା, କହିଲା ଗମ ଝିଅ ଆମକୁ କଥାକହିଛନ୍ତି ।
 ଧାଇଁବ ତୁମ୍ଭଙ୍କ ଦେଲା, ଧାଇଁ କହିଲା ଓଁ କଥା କହିଛନ୍ତି । ରଜା-
 କହିଲେ ଆଉ ବିଳମ୍ବ କାହିଁକି, ବିଭାସର ଦେଉ । ରଜାହିଁଥ କହିଲା
 ଦଉ ବିଭାସର ଦେବ ସେ ଆଗେ ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁଶାଳାରେ ସେତେକ
 ବନ୍ଦୀ ହୋଇଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ମୁକୁଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ରଜା ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ
 ମୁକୁଳାଇବାକୁ, ସମସ୍ତେ ମୁକୁଳି ଗଲେ । ଏ ରଜାହିଁଥର ସେ ବର,
 ତାକୁ ଏ ସ୍ଵର୍ଗରେ ତାଙ୍କ କହିଲା ଦେ ମୁଁ ମଉନାବତୀଙ୍କ କଥା କୁହା-
 ଇଚ, ରଜା ମଝି ତାକୁ ବାହା କରଦେବାକୁ ବଢ଼ିଛନ୍ତି, ମୁଁ ତାକୁ
 ବିଭା ଦେବି ନାହିଁ, ତେଣୁ ତାକୁ ବିଭା ହୁଅ, ମୁଁ ତମ ସାଙ୍ଗେ
 ରଣ୍ଡାର ହୋଇଯିବି । ସେହିପରି ସବୁ ଦେଲା, ରଜାପୁଅ ମଉନାବତୀଙ୍କ
 ବିଭା ଦେଲା, ବହୁତ ଦାନ ଯୋଗୁଁକ ଭିଜିଲା, ଘରକୁ ଆସିଲା । ତା ଆଗ
 ଭାସିଆ ରଣ୍ଡାର ବେଶ ହୋଇ ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଥାଏ । ଦିନେ
 ବାଟରେ ଏ ହଠାତ୍ ରଣ୍ଡାର ବେଶ ଗୁଡ଼ି ନିଜରୂପ ଧରି ରଜାପୁଅ
 ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ରଜାପୁଅ ଦେଖି କାବା ହୋଇଗଲା, କହିଲା

ତେମେ କେଉଁ ଏଠାକୁ ଆସିଲ ? ଏ କହିବ ଚମ ବାହାଘର ଦେଖିବାକୁ ଆସିଥିଲ । ରଜାପୁଅଟ ଏ ସବୁ କହୁ ଜାଣେ ନା, କହିବ ଏବେ ତ ମଉନାବଣକ ବଜା ହୋଇ ଆସିଲ, ଚମକୁ ଦଶବିଧା ମାରବାର ମୋର ପାବିଲା । ଏ କହିଲା ଚଟକଣା ଖାଇ ରହୁ ନାହିଁ ଯେ ଫେର୍ କହୁତ ? ତେମେତ ମୋ ସୋସେ ବଳିଘରୁ ମୁକୁଳିଲ, ନଇଲେ ସେଇଠି ଥାନ୍ତୁ, ତେମେ କଣ ମଉନାବଣଠାରୁ କଥା ନେଇଛ ? ରଜାହିଁ ଅନ୍ୟରୁ ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ କହିଗଲା, ରଜାପୁଅ ଶୁଣି ବଡ଼ ଖୁସି ହେଲା । ଅସୁର ଚାରିଦିନି ବଦା କର ଦେଲେ, ରଜାପୁଅ ଦି ଭାରିଆଳୁ ନେଇ ସଙ୍ଗରେ ରହିଲା, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା ନ କହିଲ । ମୋ କଥାଟି ସରଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

ସୁନାଫୁଲ କଥା ।

ଗୋଟିଏ ମନ୍ତ୍ରୀଟିଏ, ତାର ପାତ ପୁଅ ପାତ ବୋହୂ, ସୁନାଫୁଲ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ସେ ଝିଅ ସୁନାଫୁଲ ଫୁଟେ । ଭଉଳମାନଙ୍କୁ ଦିନକର ସୁନାଫୁଲ କହିଲା, ହେ, ମୁଁ ସୁନାଫୁଲ ଫୁଟିବ, ତେମେମାନେ ଜଣ କରବ; ଘର ବଖୁର ଏ ଲିପିଆଣିବ, ଗାଡ଼ଟିଏ ଖୋଲିବ, ମୁଁ ସେଥିରେ କସିବ, ମୋ ଉପରେ ମାଟି ଚଢ଼ାଇ ଦେବ, ଦଳଦାଣି ମୁଁଏ ଛୁଆଁଦବ, କହିବ ଫୁଟି ଗୋ ସୁନାଫୁଲ ଫୁଟି । ଫୁଟି ସାରଲାକୁ ସେହପର ଦଳଦିପାଣି ମୁଁଏ ଛୁଆଁ ଦେବ, କହିବ ଉଠ ଗୋ ସୁନାଫୁଲ ଉଠ । ଭଉଳମାନେ ସେହପର କଲେ । ସୁନାଫୁଲ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର

ଫୁଲଗଛଟିଏ ହେଲା, ସେ ଘରଯାକ ଫୁଲ କଢ଼ି ହୋଇ ଫୁଲିଲା । ସାତ ଭାଉଁଜଯକ ଗଲେ, ଛାଳପତ୍ର କିଛି ଭାଙ୍ଗିଲେ ନାହିଁ, ସାତ-ଯାକ ପାଇଁ ସାତଟି, ସୁନାଫୁଲ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ, ଅଠଟି ଫୁଲ ଚୋଲିଲେ, ହଳଦି ପାଣି ୨୦୪ ଛୁଷ୍ଟ ଦେଲେ, କହିଲେ ଉଠ ଗୋ ସୁନାଫୁଲ ଉଠ । ସୁନାଫୁଲ ଉଠି ବସିଲା । ସେ ସୁନାଫୁଲରୁ ସତ ଯା ସାତଟି ଲଗାଇଲେ, ସୁନାଫୁଲକୁ ଗୋଟିଏ ଦେଲେ, ରହିଲେ । ଦିନକର ସାତ ଯା ଯାକ କହିଲେ ଆଜି ନଉବ ଗାଧୋଇ ଯିବା, ଶୁଭ ଛବିଏ ଅଛି, ସମସ୍ତେ ଗାଧୋଇବାକୁ ଗଲେ । ସମସ୍ତେ ଗାଧୋଇ ଅଛଲେ, ସାନବୋହୂ ଶୁଭ ପାହୁ ଯାଉଛି ବୋଲି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଗାଧୋଇ ଚାଲି ଆସିଲା ବେଳକୁ, ତା ମୁଣ୍ଡରୁ ସୁନାଫୁଲଟି ଖସି ପଡ଼ିଲା କେତେବେଳେ, ସେ ଆଉ ଜାଣେ ନାହିଁ । ରଜାଙ୍କ ଦ୍ଵାଜା ପାଣି ପଇବାକୁ ଆସିଥିଲା ନଉବ, ପାଣି ପଡ଼ି, ସେ ସୁନାଫୁଲଟିକ ଦେଖିଲା, ତାକୁ ନେଇକରି ବଳରେ ଯିବିଆସ; ଆଉ ଖାଇଲା ନାହିଁ କି ପିଇଲା ନାହିଁ, ସବୁବେଳେ ଝୁରୁ ଦେଉଥାଏ । ଝୁରୁ ଦ୍ଵାଜାର କଣ୍ଠା ରହିଲା । ଦିନକର ରଜା କହିଲେ ଦ୍ଵାଜାଟି କାହିଁକି ଜମା ଖାଉ ନାହିଁ ଝଡ଼ି ଗଲାଣି, ଏହା କହି ତାକୁ ଆଉଁସିଲେ ଆଉଁସୁ ଦ୍ଵାଜା ରଜାଙ୍କ ହାତରେ ସୁନାଫୁଲଟିକ ପକ ଇଦେଲା । ରଜା ଦେଖି ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ, ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କି କହିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଏ ଫୁଲ କୋଉଠୁ ଆସିଲା, ତେମେ ଯେବେ ଏଫୁଲରୁ କାଲିକ ଭାରେ ଦେବ ତ ଦେବ, ନଇଲେ ତମ ବଣ ହେବେ ନାହିଁ । ମନ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼ ଭାବନାରେ ପଡ଼ିଲା, କହିଲା ମୁଁ ଏବେ ସୁନାଫୁଲ ଭାରେ କୋଉଠୁ ଆଣିବି । ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଭରକୁ ଗଲା, ଖାଇଲା ନାହିଁ ପିଇଲା ନାହିଁ, ଗୋଟିଏ ଘରେ ଭାବନାରେ ଶୋଇଲା । ପୁଅମାନେ ବୋହୂମାନେ ଭାକିବାକୁ ଗଲେ, ଜମା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ କି କଥା କହିଲା ନାହିଁ । ସବା ଶେଷରେ ସୁନାଫୁଲ ଭାକିଲା । ଏ କହିଲା ଆଜି ଖାଇଲେ କଣ ହେବ, କାଲିକ

ବଶଯାବର ମୁଣ୍ଡ କଟା ହେବ । ସୁନାଫୁଲ କହିଲା ଏମନ୍ତ ବଥା କାହିଁକି କହୁଛ ବାପା ? ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲା ରଜାଟ ଅବୁଝାମଣା, ହୁକୁମ କରାଗଲା ମୁଁ କାଲିକ ସୁନାଫୁଲ ଭାବେ ଦେବି, ନଇଲେ ସଙ୍ଗରେ ମରିବି ! ସୁନାଫୁଲ କହିଲା ଏହି ଗୁରକଥା ପାଇଁ ଏତେ ଭାବନା ! ଭାବେ କାହିଁକି, ସାତଭାରି ନେବେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ଶୁଣି ଟିକିଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ସାରିଲେ, ସୁନାଫୁଲ କଣକଲା, ଭାଉଜ-ମାନଙ୍କୁ ଡାକି ନେଇ ନୋଟିଏ ଘର ଲିପାଇ ଆଣିଲା । ସେହି ଘରେ ତାକୁ ପୋତଦେଲେ, ହଳଦିଆ ଛୁଞ୍ଚିଦେଲେ, କହିଲେ ଫୁଟି ଗୋ ସୁନାଫୁଲ ଫୁଟି । ସେ ଦିନ ବହୁତ ଫୁଲ ଫୁଟିଲା, ସବୁ ସାମାଜିକ ଫୁଲ ତୋଳି ଗଦା କଲେ, ଶେଷକୁ ହଳଦିଆ ପାଣି ମୁଠାଏ ଛୁଞ୍ଚିଦେଲେ, କହିଲେ ଉଠ ଗୋ ସୁନାଫୁଲ ଉଠ; ସୁନାଫୁଲ ଉଠିବିନି । ସବୁ ଫୁଲସାଜ ଭାରି କର ସଜାଡ଼ ଦେଲେ, ସାତଭାରି ଫୁଲ ହେଲା, ତାକୁନେଇ ମନ୍ତ୍ରୀ ରଜାଙ୍କ ଦୁଆରେ ଥୋଇଦେଲା । ରଜା ଦେଖି ବଡ଼ ଖୁସି ହେଲେ, ବୁଝୁ ବୁଝି ଲେ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ଅ ନଜେ ସୁନାଫୁଲ ଫୁଟିବ । ରଜା କହିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆମେ ତମ ହିଁ ଅକୁ ବିଭା ହେବା । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲା ଆପଣଙ୍କୁ ସେବେ ସୁନ୍ଦର ଦଶିଲା ଚେବେ ବିଭାଘର ହଜ । ରଜା ମନ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ଅ ସୁନାଫୁଲକୁ ବିଭା ହେଲେ । ସେ ରଜାଙ୍କର ଆଉ ସାତ ଭଣିଆ ଥାନ, ମନ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ଅକୁ ବିଭା ହେବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ରଜା ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ ଏଇଯୁଗୁ ଭଲ ଦେଖୁ ପାରିଲେ । ଦିନକର ରଜା ପାରିଧିକ ଗଲେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ଅକୁ କହିଗଲେ ତମ ସଉ-ଭୁଣୀମାନେ ସେବେ ଫୁଲ ଫୁଟିବାକୁ ଲଗାଇବେ, ତେବେ କେବେ ଫୁଟିବ ନାହିଁ, ତମକୁ ବାଦରେ ମାରି ପକାଇବେଟି । ମନ୍ତ୍ରୀ ହିଁ ଅ ନାହିଁ କଲା । ରଜା ଯୋଉଠି ଗଲେ ବାହାର, ଏ ସାତ ସଉଭୁଣୀସାଜ ଆସି, ସ୍ବା ସଙ୍ଗେ ଲଗାଇଲେ ତେମେ କେମନ୍ତ ସୁନାଫୁଲ ଫୁଟି ଆଜି ଟିକିଏ ଫୁଟିବଟି, ଆମେ ଦେଖିବା, ଏହାକହି ସ୍ବା ସଙ୍ଗେ ଏକ ପିତ୍

ଲଗାଇଲେ, ଭାରି ସାଣ ନିୟମ ପକାଇଲେ । ଏ କହିଲା ହଉ
 ଫୁଟୁର, ତେମେ ସେତେଜଣ ସେତିକିଟି ତୋଳିବ ଆଉ କହ ଛୁଣ୍ଡା-
 ଇବ ନାହିଁ କି ତାଳ ଭାଙ୍ଗିବ ନାହିଁ । ଏହା କହିଲା, ଗୋଟିଏ ଘର-
 ଟିଏ ଲିପାପୋଛା କରାଇ ସେହିପରି ଫୁଲ ଫୁଟିଲା; ଏ ସବୁ ବାଦରେ
 ଫୁଲକଡ଼ ଛୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲେ, ତାଳ ସବୁଭାଙ୍ଗିଭୁଙ୍ଗି ନଈର ପକାଇ-
 ଦେଲେ । ଏ ତାଳ ସବୁ ଭାସି, ଯାଇ ସେପାରି ତୁଠରେ ରଜା
 ଗାଧୋଉଥିଲେ ତାଙ୍କର ହାତରେ ଲାଗିଲା । ରଜା ତାକୁ ଦେଖି
 ବଡ଼ ବେସ୍ତ ହେଲେ, କହିଲେ ମୁଁ ଏତେକର କହି ଅସିଥିଲି, ଏ
 ଫୁଟିଲା । ସଉତୁଣୀମାନେ ବାଦରେ ତାଳଫାଳ ଭାଙ୍ଗି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ-
 ଚନ୍ଦ୍ର । ରଜା ସେହିଲାଗେ ବାହାରି ଆସିଲେ ସେଠାରୁ ଘରକୁ ।
 ଘରେ ଆସି ଦେଖନ୍ତି ଯେ ସୁନାଫୁଲ ନାହିଁ । ଆଉ' ଭାରିପାମାନକୁ
 ପଚାରିବାରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଆମେ ଦେଖିନାହିଁ ।
 ରଜା ବଡ଼ ମନଦୁଃଖରେ ସେ ତାଳପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ଗୋଟିଏ
 ଅରଣ୍ୟରେ ଯାଇ କାନ୍ଦିଲେ । କାନ୍ଦୁଚନ୍ଦ୍ର ବସ, ଶୁଦ୍ଧ ଅଧ ହେଲାଣି,
 ଈଶ୍ଵର ପାବନା ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ; କାନ୍ଦଣା ଶୁଣିଲେ । ପାବନା
 କହିଲେ ଆଜି କାହିଁକି 'ପୃଥ୍ଵୀଟା ଭାରି' ଲାଗୁଛି, ଏ ଅରଣ୍ୟରେ
 କିଏ ଗୋଟିଏ ଶୋକ କଲାପରି ଶୁଭୁଛି, ଶୁଲ ପିବା ଦେଖିବା ।
 ଈଶ୍ଵର କହିଲେ ଆମର ସେଥିରେ କଣ ଅଛି ? ପାବନା କହିଲେ
 ଆମେ ଆଉ ତେବେ ମୁଖି ରଥାଇଛୁ କାହିଁକି କିଛିଟା ବୁଝିବା ନାହିଁ,
 ଆଉ ଆମର ପୃଷ୍ଠିରେ ଅଛି କଣ ? ଈଶ୍ଵର କହିଲେ ହଉତେବେ
 ଦେଖି ଆସିବା ଶୁଲ । ଈଶ୍ଵର ପାବନା ଦିହେଯାକ ଗଲେ, ରଜାଙ୍କୁ
 ପଚାରିଲେ ତୁ କିଏ ଭୁଲ କି ପ୍ରେତ, ଏଠି ବସ କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି ?
 ରଜା କହିଲେ ମୁଁ ଏ ଦେଶର ରଜା; ଏମନ୍ତ ମୋ ସାନଭାଇଯାକୁ
 ସଉତୁଣୀମାନେ ମାରି ପକାଇଛନ୍ତି ମୁଁ ତାକୁ ନେଇ ଏଠାରେ
 କାନ୍ଦୁଛି । ଈଶ୍ଵର ପାବନାଙ୍କର ଦୟା ହେଲା, କହିଲେ ଦେଖିକି

ମୁହଁରୁ । ରଜା ତେଣିକି ମୁହଁ ଫେରାଇଲେ, ଇଶ୍ଵର ପାଦତଳ
 ଫୁଲପାଣି କରି ଭଜିମୁଠା ଛୁଞ୍ଚିଦେଲେ ଯେ ସୁନାଫୁଲ ଜାଇ ଉଠିଲା ।
 ଇଶ୍ଵର ପାଦତଳ ଉଠିବେଇ ଗଲେ । ରଜା ସୁନାଫୁଲକୁ ଘିନି ଘରକୁ
 ଆସିଲେ, ବଡ଼ ସାତଶେଣାକି ଖଣି ଖୋଳାଇ ତହିଁରେ ପକାଇ-
 ଦେଲେ , ଚଳକଣା ଉଠାଇକଣା ଗୁଞ୍ଜିଦେଲେ । ସୁନାଫୁଲକୁ ନେଇ
 ଅନନ୍ଦରେ ଘରକୁଆର କଲେ, ଯେ ଗଲାକୁ କଥା ନ କହିଲେ । ମୋ
 କଥାଟି ସରିଲା ଇତିହାସ ।

ପାନସୋରୀ କଥା ।

ଗୋଟିଏ ସାଧବଟିଏ ଯେ ତାର ସାତପୁଅ ସାତବୋହୂ । ସବା
 ସାନ ବୋହୂଟିକୁ କେହି ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସାତ ଯା ଯାକ
 ଗର୍ଭଦେଲେ, ବଡ଼ ଛୁ ସାଥଙ୍କର କାହାର ପୁଅ ହେଲା କାହାରଝିଅ
 ହେଲା, ସାନ ଯାଇ ବହୁ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ଏ ଘରର କାମଦାମ
 ସବୁ କରୁଥାଏ । ଯେଉଁଦିନ କଷ୍ଟ ପାଇଲା, ଶାଶୁକୁ କହିଲା, ସାନ୍ତାଣି
 ମୋହ ଦେହ କଣ ହେଉଛି । ଶାଶୁ କହିଲା ଯା ଆଗେ ପାଣି ଦେଉକା
 ଆଣି ସାର ପଛେ କଷ୍ଟ ପାଇବୁ, ଏ ଆଉ କଣ କରିବ ? ସବାକାମକରି
 ସାରିଲା, ଫେରୁ ଶାଶୁକୁ କହିଲା । ଶାଶୁ କଣ କଲା ନା ଅରଟଖଣ୍ଡିଏ
 ହାତରେ ଦେଲା । ଗୋଟାଏ ବରଣା (୧) ଦେଲା, ତହିଁରୁ ସ୍ୱାଦ ସୁବା

କାହିଁକାହିଁ ଯାଏ ଯୋଉଠି ସରବସେଇଠି ଜନ୍ମକରିବୁ, ପୁଅଟି ଏହେତେଲେ
 ଅଣିବୁ ହିଁ ଅହେଲେ ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ ଅସିବୁ ଏ ସେହିପରି ସତାକାହିଁ
 ଗଲା ବାଟିଯାକ, ଯାଇଁ ଗୋଟାଏ ପାନବରଜ ପାଖେ ବରଣାଟି ସରିଲା
 ସେଇଠି ଜନ୍ମକଲା, ହିଁ ଅଟିଏ ଦେଲା । ଶାନ୍ତ କହିବୁ ହିଁ ଅହେଲେ
 ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଅସିବୁ, ଆଉ ନେଇକରି ଯିବ କେମନ୍ତ ? ହିଁ ଅଟିଏ
 କଣକଲା ନା ପାନବରଜ ଭିତରେ ପାନ ଗୁଡ଼ିଏ ପାଇ ଦେଲା ତା
 ଉପରେ ଶୁଆଲ ଦେଲା, ତା ପାଖରେ ବସି ଗୁଡ଼ିଏ କାନ୍ଦିଲା, ଘରକୁ
 ଆସିଲା । ଅରଦେଶ ରଜ । ପାରିଧ୍ୟ ଅସିଥିଲା । ଏ ହିଁ ଅଟି ପାନବ-
 ରଜରେ କାନ୍ଦୁଛି ଶୁଣିଲେ, କହିଲେ କେହିକ କୁଅଡ଼େ ନାହିଁ, ପିଲା-
 ଟିଏ କେଉଁଠି କାନ୍ଦୁଛ ଦେଖିଲା, ଖୋଜିଲା । ଗୁରୁମାନେ ଗଲେ
 ଖୋଜିଲେ, ପାନବରଜ ଫିଟାଇ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ହିଁ ଅଟିଏ କାନ୍ଦୁଛି
 ତାକୁ ନେଇକରି ଗଲେ ରଜଙ୍କ ପାଖକୁ । ତୋ କହିଲେ ତାକୁ
 ନିଅ ଆମଘରକୁ, ଆମେ ତାକୁ ହିଁ ଅ କରବା । ନେଇକରି ଗଲେ
 ଘରକୁ, ଶୁଣିକି ଦେଲେ, କହିଲେ ଏଇଟିକି ପାଲ, ଆମର ହିଁ ଅ
 କରବା । ଶୁଣି ପାଲଲେ, ହିଁ ଅଠ ରୁ ଅଡ଼ସ୍ତେହରେ ବଢ଼ାଇଲେ । ତା
 ନାଆଁଟି ଦେଇଥାନ୍ତୁ ପାନସୋରା । ପାନସୋରାକି ଦଶ ବାରବରଷ
 ଦେଲା । ବଡ଼ ଦେଲା, ବରଘର ଲଗାକଲେ, ଅରଦେଶ ରଜାପୁଅକୁ
 ବିଭା କରିଦେବେ । ପାନସୋରା ଖୁବ ସୁନ୍ଦର । ଅରଦେଶ ରଜାପୁଅ
 ଆଉ ତାକୁ ଦେଖୁ ଦାଣ୍ଡକୁ ବାହାରିଲା ନାହିଁ, ସବୁବେଳେ ତା
 ପାଖରେ ଥାଏ । ପ୍ରଜାମାନେ କହିଲେ ରଜାପୁଅ ତ ଘରୁ ବାହାରିଲେ
 ନାହିଁ, କିଛି ବଢ଼ିଲେ ନାହିଁ, କିପରି ଚଳିବ ? ଏହିପରି ଯୋଉଠି,
 ସମସ୍ତେ କହିଲେ, ରଜାପୁଅ କଣକଲା, ଦନକର ଘରୁ ଉଠି
 ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି କୁଅଡ଼େ ଗଲା ବାହାରି । ଯାଇଁ ଅରଦେଶ
 ରଜାଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦେଶ ରଜାହିଁ ଅକୁ ବର ମିଳୁ ନ
 ଥାଏ ସେ ସେ ଧଳାଗାର, କଳାଗାର, ନାଲିଗାର, ନେଲିଗାର,

ହଳଦିଆର କାଟି ବସିବ । ଏ ରଜାପୁଅ ଆଉ ଜାଣେ ନା, ଗାର ଭେଙ୍ଗି ଦେଇ ଗଲା ବାହାର । ଏ ରଜାହିଁଅର ଧାର୍ତ୍ତ ତାକୁ ଫେରାଇ ଆଣିଲା, କହିଲା ଅମ ହିଁ ଅଙ୍କର ନିପୁଣ ଅଛି, ସେ ଗାରଭେଙ୍ଗିବ, ସେ ତାଙ୍କୁ ବିଭା ଦେବ. ତେମେ ଫେରିଆସ ବିଭାଦେବ । ଧାର୍ତ୍ତ ଯାଇ ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା ତମଲାଣି (୧) ଜୋଇଁ ମିଳିଲଣି ବିଭାଘର କର । ରଜା ସବୁ ଯୋଗାଡ଼ କଲେ, ବିଭାଘର ଦେଲା । ସେ ରଜାହିଁଅର ନାମ ତାଗବତ । ତାଗବତ ଆଉ ଏ ରଜାପୁଅ ଭୋଦୋର ସେଇଠି ରହିଲା । କିଛିଦିନ ଗଲା ବାହାର, ତାଗବତ ଏ ରଜାପୁଅପାଇଁ ପାନ ଭାଙ୍ଗିଦିଏ, ଲୁଗା କୁଣ୍ଢିଇ ଦିଏ, ଭାତ ବାଣିଦିଏ, ଚିତାପେଡ଼ି ସଜାଡ଼ି ଦିଏ, ଘର ଓଳାଇଦିଏ, ଏ ରଜାପୁଅର ମନକୁ ଆଉ ଆସେ ନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ପାନସୋରା ବାହୁନି କର କହେ, କି ପାନ ଭାଙ୍ଗିବୁ ଲୋ ତାଗ, ନୁହେଁ ମୋ ପାନସୋରା ପରା, କି ଠାଆ (୨) ଭାଙ୍ଗିବୁ ଲୋ ତାଗ, ନୁହେଁ ମୋ ପାନସୋରା ପରା, କି ଭାତ ବାଣିବୁ ଲୋ ତାଗ, ନୁହେଁ ମୋ ପାନସୋରା ପରା, କି ଲୁଗା କୁଣ୍ଢିବୁ ଲୋ ତାଗ, ନୁହେଁ ମୋ ପାନସୋରା ପରା, ଏହିପରି ସବୁଦିନେ ବାହୁନେ । ତାଗବତ ଆଉ ଏ ରଜାପୁଅ ମନକୁ ଆସେ ନାହିଁ । ତାରାବତ କହିଲା ଯାକର ଗୋଟାଏ ପାନସୋରା । ଏ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଏମନ୍ତ, ମତେ ସବୁବେଳେ ଖୁଣିଲେ । ମନକଥା ମନରେ ଥାଏ, ଦିନେ ରଜାପୁଅକୁ ପଚାରିଲା, ହେ ତମଗାଁରେ କଣ ମିଳେ ନାହିଁ । ଏ କହିଲା ଆମର ରଜାଭାଇଜ, ଅପୂରୁବ କଣ ? ସବୁ ମିଳେ ଯେ ଏକା ପରୁ ତାଳପତ୍ର ହିଁ ଶିଖଣା ମିଳେ ନାହିଁ । ତାରାବତ କଣ କଲା, ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କାର

୧ । ତମ ସମାନ

୨ । ଠାଆ — ରୁମି ଉପରେ ମରୁକ ବାସ କରିବା ପଦ୍ଧତ୍ତ୍ୱକୁ କହାଯାଏ ଅ. କୁହର ଦିନ ଏହା ଉପରେ ଚେକନସ୍ଥାଳୀ ରଖାଯାଏ ।

ପରୁ ତାଳପତ୍ର ଓ ଶିଶିଆ କଣି ଅଣିଲା, ଜ୍ଞାନଦେୟୀ ମାଲୁଣୀକ ତାହା
 ଅଣିଲା, ମନପବନ ତଙ୍ଗା ଖଣ୍ଡେ ଅଣିଲା, ମାଲୁଣୀକ କହୁଲା ତୁ ଅର
 ଦେଶ ରଜାରୀକୁ ଏ ସବୁ ନେଇକର ଯିବୁ, ତାକକର ବନ୍ଧୀ କରବୁ ।
 ସମସ୍ତେ ଅସିବେ ନେବ କୁ, ତୁ କହୁବୁ ଆମେ ଲାଣୀ ଆସି ନେଲେ
 ମୁଁ ପଛେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେବ । ଯୋଡ଼ୁ ଲାଣୀ ଆସି ତଙ୍ଗା ଉପରେ
 ବସି ବଣିବାକୁ ଧରିବ, ତୁ ରାଣୀକ ନେଇ ଚାଲିଆସିବୁ । ଜ୍ଞାନଦେୟୀ
 ମାଲୁଣୀ ଯାଇ ଦେହପରି କହୁଲା, ସମସ୍ତେ ଆସି ପାନସୋରାକ ତ କଲେ,
 ଆସି ତେମେ ଆମ ନେଲେ ସମସ୍ତେ ପଛେ ନେବେ । ପାନସୋରା
 ଗଲା ଶାଶୁ ପାଖକୁ କହୁଲା ମୁଁ କଣିବାକୁ ଯାଉଛି । ଶାଶୁ ଶଶୁରଙ୍କୁ
 ଆଉ ଜମା ଦିଶୁନାହିଁ ପୁଅକୁ ଝୁରୁ । ପାନସୋରା ଯେଉଁ କହୁଲା
 କଣିବାକୁ ଯିବ, ଶାଶୁ କହୁଲା ଦଉ ଯା । ପାନସୋରା ଯାଇ ତଙ୍ଗା
 ଉପରେ ବସିଲାକ୍ଷଣି, ମାଲୁଣୀ କହୁଲା ଯେବେ ସତ୍ୟଯୁଗର ମନପବନ
 ତଙ୍ଗା ହୋଇଥିବୁ, ତେବେ ମୁଁକୁ ନେଇ ପନନ ବେଗରେ ଚାଲି
 ଯିବୁ । ଏହା କହୁଲାକ୍ଷଣି ତଙ୍ଗା ଚାଲିଲା ଯେ ଆସି ତାରାବତୀ ରାଜ୍ୟରେ
 ପହଞ୍ଚିଲା । ତାରାବତୀ ପାନସୋରାକ ନେଇ ଗୋଟା ଘରେ ଲୁଚେଇ
 କରି ରଖାଇଲା । ତହିଁ ଆରଦନ ପାନସୋରା ଦାନ୍ତର ଦର ଓଳା
 ଇଲା, ପାନ ରଙ୍ଗାଇଲା, ଭାତ ବଢ଼ାଇଲା, ଲୁଗା କୁସେଇଲା, ସବୁ
 କରାଇଲା, ପାନସୋରାକ ସେଥିରୁ ଘରେ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଆସିଲା । ରଜା
 ପୁଅ ଦେବନ ସବୁ ଦେଖିଲା, ଖୁଣିଲା ନାହିଁ, ଭାତ ଖାଇଲା, ଗଲା
 ବାହାର, ତାରାବତୀ ଭାରିଲା ହିଁ ମୁଁକୁ ସବୁବେଳେ ଝୁରୁଲେ, ମତେ
 ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏହା ମନରେ ପାହୁ ପାନସୋରାକ ବନସ୍ତକୁ
 ତାକନେଲା, ହାଣି ପକାଇ ଆସିଲା । ସେ ବନସ୍ତରେ କଣ ଦେଲା, ପାନ-
 ସୋରାର ଯେତେ ପୋଖରୀ ଦେଲା, ପିଠି ପଥର ଦେଲା, ମୁଣ୍ଡ ମଣ୍ଡପ
 ଦେଲା, ଦାନ୍ତ ପୁଲୁଗଛ ଦେଲା, ଗୋଡ଼ ବଦଳାଗଛ ଦେଲା, ଆସିଦୋଷ
 ଶୁଆଗାସ ଦେଲେ, ଏହିପରି ହୋଇଥାଏ । ଗାଉଁଜିବା ଲୋକ ଏଲେ

ଫୁଲ ଉଅନ୍ତ ଖେଳନ୍ତି । ଦନକର ରଜାଙ୍କର ମାଳୀ, ଫୁଲ ଖୋଜି ଅଉ କୋଉଠି ଫୁଲ ପାଇଲା ନାହିଁ, ଦେଖିଲା ଗାଈଟିବା ପିଲାଏ ଫୁଲ ନେଇ ଖେଳୁଛନ୍ତି । ମାଳୀ କହିଲା ଅରେ ପିଲାଏ ତେମେ କୋଉଠ ଏ ଫୁଲ ଅଣିଲ, ମୁଁ ଏତେ ଗରଜ ଖୋଜୁଛି ପାଉନାହିଁ । ସେମାନେ କହିଲେ ନେଇଛି ସେ ବନସ୍ତରେ କେତେ ଫୁଲ ଫୁଟି ପାଉନାହିଁ ? ମାଳୀ ଫୁଲ ଆଣିବାକୁ ଗଲା । ଆଗ ଦୋଇ ପଥର ଉପରେ ଠିଆ ହେଲାପଣି, ପାନସୋରା କହିଲା, 'ଧୀର ହୋଇ ଠିଆହୁଅ ହେ ମାଳୀ, ମୋ ପିଠିକ କାଟିବଟି, ମୁଁ ଯେଉଁ ସାଆନ୍ତ ହାତ ଧରିଥିଲି ସେ ଅତି ସୁକୁମାର ଟି' । ମାଳୀ ଏଣିକି ତେଣିକ ଅନାଇଲା ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ପେଖରାରେ ପଶି ଗୋଡ଼ ଖାଇଲା ବେଳକୁ ଫେର ପାନସୋରା କହିଲା, 'ଧୀରେ' ଗୋଡ଼ ଧୂଅ ହେ ମାଳୀ ମୋ ପେଟକୁ କାଟିବ ଟି, ମୁଁ ଯେଉଁ ସାଆନ୍ତ ହାତ ଧରିଥିଲି ସେ ଅତି ସୁକୁମାର ଟି' । କଦଳୀଗଛ ପତର ଚରିଲା ବେଳକୁ ସେହିପରି କହିଲା, 'ଅରେ ମାଳୀଭାଇ ଧରେ ଚରିବୁଟି; ମୋ ଗୋଡ଼କୁ କାଟିବଟି, ଯେଉଁ ସାଆନ୍ତର ହାତ ଧରିଥିଲି ସେ ଅତି ସୁକୁମାର ଟି । ମାଳୀ ସେଠାରୁ ଗଲା, ଫୁଲ ଚୋଳିଲା ବେଳକୁ କହିଲା, 'ଅରେ ମାଳୀଭାଇ ଧୀରେ ଚୋଳିବୁ ଟି ମୋ ହାତକୁ କାଟିବ ଟି, ମୁଁ ଯେଉଁ ସାଆନ୍ତ ହାତ ଧରିଥିଲି ସେ ଅତି ସୁକୁମାର ଟି' । ମଣ୍ଡପ ଉପରେ ଚଢ଼ିଲା-ବେଳକୁ କହିଲା, 'ଅରେ ମାଳୀଭାଇ ଧୀରେ ଚଢ଼ିବୁଟି, ମୋମଣ୍ଡକୁ କାଟିବଟି ଯେଉଁ ସାଆନ୍ତର ହାତ ଧରିଥିଲି ସେ ଅତି ସୁକୁମାର ଟି' । ସେମନ୍ତି ଶୁଆସ ଝଙ୍କି ଧରିଲା ବେଳକୁ ଶୁଆସାରା କହିଲେ 'ଧୀରେ ଧରିବଟି, ଆହେ ମାଳୀଭାଇ ମୋ ଅକ୍ଷିକ କାଟିବ ଟି, ଯେଉଁ ସାଆନ୍ତର ହାତ ଧରିଥିଲି ସେ ଅତି ସୁକୁମାର ଟି' । ମାଳୀ ଗଲା ରଜାଙ୍କ ଆଗରେ କହିଲା ମଣିମା, ଗୋଟିଏ କଥା କହିବାକୁ ଭାସି ରହି ଲାଗିଛି । ରଜା କହିଲେ କଣ କହ, ରହ କାହିଁକି କରୁଛୁ । ମାଳୀ

ସବୁ କହିଗଲା । ରଜା କହିଲେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା । ମାଲୀ ଅଉଁ
 ରଜା, ଦିଅଁସ କ ସେ ବନସ୍ତକୁ ଗଲେ, ରଜା ଛୁଡ଼ା ଦେଲେ ମାଲୀ
 ସେହିପରି ପଥର ଉପରେ ଛୁଡ଼ା ଦେଲା, ପାଣିରେ ଗୋଡ଼ା ଧୋଇଲା,
 ଆଉ ସବୁ କଲା । ପାନସୋରା ଆଗରେ ସବୁ କହିଲା । ରଜା ଶୁଣିଲେ
 ଜାଣି ପାରିଲେ ତାରାବତୀ ପାନସୋରାଙ୍କ ଏଠାରେ ହାଣିତ । ମାଲୀଙ୍କ
 ପଠାଇ ଦେଲେ, କହିଲେ ମୁଁ ଏଠାରେ ଥିବାର ତୁ ଆଉ କାହା
 ଆଗେ କହିବୁ ନାହିଁ, ଯେବେ କହିବୁ କାହାଆଗେ ତେବେ ବଣକୁ
 ଶୁଳ୍କପ୍ରାପଦାରେ ଶୁଳ୍କଦେବ । ମାଲୀ ଘରକୁ ଆଇଲା ବାହାର କାହା
 ଆଗେ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ରଜା ସେହି ପୋଖରୀକୁଳେ ବସିକାନ୍ଦୁ-
 ଥାନ୍ତି । କାନ୍ଦୁ ଗଲେ ଅଧ ଦେଲାଣି, ଉତ୍ତର ପାର୍ବତୀ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି
 ଯାଉଛନ୍ତି, ପାଦତଳ କହିଲେ ରହିଥାଅ ? କିଏ ଗୋଟିଏ କାନ୍ଦୁ
 ଏତେବେଳେ, ଉତ୍ତର କହିଲେ ଶୁଲ୍କଦେବ ଆମର ସେଥିରେ କଣ-
 ଅଛି ? ପାଦତଳ କହିଲେ ଆଉ ଆମେ ସୃଷ୍ଟି କାହିଁକି ଉଠିବୁ ?
 ଲୋକଙ୍କ ଭଲମନ୍ଦ କିଏ ବୁଝେ ? ଉତ୍ତର ପାଦତଳ ଦିହେଯାକ
 ବନସ୍ତ ଉତ୍ତରକୁ ଗଲେ ରଜାପାଖକୁ, ପଶୁଥିଲେ ତୁ କିଏ, ତୁମ କି
 ପେଟ କି ଡାହାଣୀ କି ଚଉଗୁଣୀ ତୁ କିଏ ? ରଜା କହିଲେ ମୁଁ
 କେହି ନୁହେଁ ଆରଦେଶ ରଜାପୁଅ, ଏପରି, ପାନସୋରାଙ୍କ ବିରା-
 ଦୋଇଥିଲି ଆଉ, ସବୁ କଥା କହିଗଲେ । ଉତ୍ତର ପାଦତଳ କହିଲେ
 ହଉ ତୁ ଚେଣିକ ମୁହଁ ବୁଲ, ରଜା ଚେଣିକ ମୁହଁ ବୁଲାଇଲୁ
 ଫୁଲପାଣି କରି ଭଜି ମୁଁ ଛୁଟିଦେଲେ ସେ ପାନସୋରା ଜାଇ
 ଉଠିଲା । ଉତ୍ତର ପାଦତଳ ଉଠିଲେ ରଲେ । ଏ ରଜାପୁଅ ପାନ-
 ସୋରାଙ୍କ ଘେନି ଆସିଲା ବାହାର ଆପଣା ରାଜ୍ୟକୁ, ତାରାବତୀଙ୍କ
 ଶୁଦ୍ଧଦେଇ ଆସିଲା । ପାନସୋରାଙ୍କ ନେଇ ଘରଦ୍ବାର କଲା,
 ସୁଖରେ ରହିଲା, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା କହିଲା ନାହିଁ । ମୋ କଥାଟି
 ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ରଜାପୁଅ, ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ, ସାଧବପୁଅ, କଟୁଆଳ-
ପୁଅ ଏ ଚାରି ସଙ୍ଗାତ । ଦିନକର ଚାରିହେଁଯାକ ବନ୍ଧୁର କଲେ
ବିଦେଶ କରିଯିବା, ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିଲେ ଗଲେ । ଯାଉ
ଗୋଟାଏ ଅସୁରୁଣୀ ଦୁଆରେ ଘଇ ହେଲା । ଅସୁରୁଣୀ କହିଲେ
ମାଉସୀ ଟିକିଏ ଘର ଯେବା ଦେବୁ ? ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ହଜୁ
ରହ । ଘର ଯେବା ଦେଲା ଶେଷାର କରିବାକୁ ଛାଲି ଚାଉଳ, ଦାଣ୍ଡ,
ପରବା ଦେଉଳା ସବୁ ଦେଲା । ଏମାନେ ଗୋଟାଏ ଘରେ ରହି
ଶେଷାର ବାସ କରୁଛନ୍ତି ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଘରେବାର
ଶେଷାରବାସ କରିବାକୁ ଗଲା । ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ କାହିଁକି ଦୁଆରକୁ ଯାଇ
ଦେଖେ ସେ ଅସୁରୁଣୀ କଣ କରନ୍ତି ନା ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ ଚାଲିକି
ମୁହଁଇ ଦେଇଛି, ଆଉ ଗୋଟାକରେ ପାଣି ଥଣ୍ଡୁର, ଚାଉଳ
ଧୋଉଛି ଏହିପରି ସବୁ ଘରକାମଦାମ କରୁଛି । ଏ ଯାଇ ଆଉ
ଦିନ ସଙ୍ଗାତକୁ କହିଲା ହେ ସଙ୍ଗାତ ଏ ଅସୁରୁଣୀ ଘରୁଟାଏ, ଚାଲି
ଆମର ଏଠାରୁ ଯିବା ବାହାର । ଚାରିହେଁଯାକ ଆଉ ଖାଇଲେ ନାହିଁ,
ପିଇଲେ ନାହିଁ, ଶେଷାର ଛଡ଼ି ଦେଇ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସି ଗଲେ
ବାହାର, ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଯାଉଁ ଜାଣିଲା ଏମାନେ ଯାଉଛନ୍ତି ବାହାର
ଲଣ୍ଡଲଣ୍ଡ ହୋଇ ଘରୁ ପୋରଷ ଦି ସେରେ ଘିନି ଆସିଲା, ମନ୍ତ୍ରୀପୁଅ
ଘୋଡ଼ା ଲଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା, କହିଲା ତୁ ଯେମନ୍ତ ସତ୍ୟଯୁଗର
ପୋରଷ ହୋଇଥିବୁ, ହେଁ ଯାଉଥିବୁ, ଗଛ ଉଠିଁ ଯାଉଥିବ, ଫୁଲ
ଫୁଟିଁ ଯାଉଥିବ । ଏହା କହି ଘରକୁ ଆସିଲା ହିଁଥମାନଙ୍କୁ ଡାକ
କହିଲା କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛ ଲେ, କି ସୁନ୍ଦର ଭେଣ୍ଡା ଆଣି ରଖିଥିଲି,

ଖାଇଥାନ୍ତି କୁଅଡ଼େ ଗଲ । ଏମାନେ ତାଙ୍କ ଶୁଣି ଦଉଡ଼ି ଆସିଲେ
 କହିଲେ ମା କଣ, କାହିଁକି ଡାକୁଛୁ ? ଏ କହିଲା ତେମେମାନେ
 ଯାଅ, ଦଉଡ଼ି ମୁଁ ଘୋଡ଼ା ଲଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ଯୋଉଠି ବାନ୍ଧି ଦେଇଛି,
 ଗଛ ଉଠି, ଯାଉଥିବ, ଫୁଲ ଫୁଟୁ, ଯାଉଥିବ, ସେଇ ବାଟକୁ
 ଚାହିଁ ଚାହିଁକା ଦଉଡ଼ିବ ଯେ ସେ ଚାହିଁ ଚାହିଁକା ଯାଉଛି । ଏ ସାତ-
 ଝିଅମାନେ ଦଉଡ଼ିଲେ, ଯାଇ ଘୋଡ଼ା ପଛରେ ଲାଗିଲେ । ଏମାନେ
 ଅନାଇ ଦେଲାବେଳକୁ ଅସୁରୁଣୀ ସାତଟା ଆସି ଘୋଡ଼ା ପଛରେ ଲାଗି
 ଗଲେଣି । ଏ ଚାହିଁ ଯଜାତ କହିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ସେମାନେ ସତ୍ୟଯୁଗ
 ହୋଇଥିବ ଆମ୍ଭ ପଛରେ ଖାଲି କଣ୍ଟାବଣ ହୋଇଯିବ । କଣ୍ଟାବଣ
 ହୋଇଗଲା ଯୋଡ଼ୁଠୁ ସବା ବଡ଼ ଭଉଣୀ ରହିଲା ଅଜି ହୁ ଭଉଣୀ
 ଫେରି ଆସିଲେ, କଣ୍ଟାରେ ପଶି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏ କଣ କରୁଥ ଏ
 କଣ୍ଟା ସବୁ ଦାନ୍ତରେ କାଟିପକାଉଥାଏ, ଏମାନଙ୍କ ପଛେ, ଦଉଡ଼ି
 ଥାଏ । ଫେର୍ ଏମାନଙ୍କ ପଛରେ ଲାଗିଗଲା । ଏମାନେ କହିଲେ
 ଯେବେ ସତ୍ୟଯୁଗ ହୋଇଥିବ ସବୁ ଅଗ୍ନିମୟ ହୋଇଯିବ ।
 ସବୁ ଅଗ୍ନିମୟ ହୋଇଗଲା । ଅସୁରୁଣୀ ହେଉ ପକାଇ
 ପକାଇ ନିଆଁକୁ ଲାଗିଦେଲା, ଏମାନଙ୍କ ପଛରେ ମିଶି
 କଟୁଅଳ ସୁଅକୁ ଆଉ ତା ଘୋଡ଼ାକୁ ଖାଇଲେ । ବାଳା ଭଜ
 ସଜାତ ପଳାଉଛନ୍ତି, ଏ ବାଳ ପଛେ, ଦୌଡ଼ୁ, ସାଧବସୁଅକୁ
 ମନ୍ଦାସୁଅକୁ ଖାଇଦେଲା । ରଜାସୁଅ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଥାଏ ।
 ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଅମ୍ବୁଗଛ ଥିଲା ତହିଁରେ ଚଢ଼ିଗଲା କହିଲା ହେ
 ବୃକ୍ଷରାଜ, ନିଶ୍ଚୟ ସତ୍ୟଯୁଗର ଯେବେ ହୋଇଥିବୁ ତୁ ଫାଟି ଯିବୁ
 ମୁଁ ପଡ଼ିଯିବି । ରଜାସୁଅ ଅମ୍ବୁଗଛରେ ଚଢ଼ିଗଲା, ଅସୁରୁଣୀ ବା
 ଘୋଡ଼ାଙ୍କ ଖାଇଦେଇ ସେହି ଗଛମୂଳେ ବସି ରହିଲା । ଗୋଟିଏ
 ଦବ୍ୟୟୁଦର ଗୁଣୀ ବେଶଧରି ବସିଲା, ମିଛେ, କାନ୍ଦୁଥାଏ । ରଜା
 ଆସିଥିଲେ ପାରିଥିବ, ତାଙ୍କ ଉପରେ ଲୁହ ପଡ଼ିଲା । ରଜା କହିଲେ

ଚାଣୁଣୀ ଥିଲା, ଚାଣୁଣୀ କାହା ଲାଗୁ କନ୍ୟା । ଚାଣୁଣୀ ଥିଲା ଚାଣୁଣୀ,
 କହିଲା ଗୁମୁସ୍ତ ଲାଗୁ । ରଜା ସେଉଁଠା, ସେ ଅସୁରୁଣୀକୁ ସାଙ୍ଗରେ
 ନେଇ ଘରକୁ ଚଳେ, ବିଭୀଷଣଙ୍କୁ ରହିବ । ଅସୁରୁଣୀ ରଜାକୁ
 କହିଲା ମୁଁ ଯେଉଁ ଅମରବ୍ରତରେ ବସିଥିଲି, ତାକୁ ଆମ ମୋ ଆଗରେ
 ଗଦାକର । ରଜା ଧୋବାକୁ ହୁକୁମ ଦେଲେ ଗଛକୁ ବାଟିଆଣି
 ଗଣିବ ଆମେ ଗଦାକରବାକୁ । ଧୋବା ଗଲେ ଗଛକୁ ଦାଣିଲେ ।
 ସେ ଜୋପୁଅର ନା କଲାଗଜନ । ସେ ଗଛରେ ଥାଇ କହିଲା,
 ତୁ ଯେମନ୍ତ ସତ୍ୟସୁଗର ଅମରବ୍ରତ ଦୋଷଧରୁ ଏହିପରି କେଣିବ
 ବଢ଼ିଲିବ, ତଣା ପୁରୁଷ, ଅମରଦେବ, ପାତକ ମୁଁ ତହିଁରେ ପଶିବି,
 ସେ ଅମର ଏହି ବେଶପୋଷାଣଙ୍କ ଝଡ଼ିପଡ଼ିବ । ସତ୍ୟସୁଗର ସେହିଆ
 ଦେଲା, କଲାଗଜନ ଆମ୍ଭ ଘରରେ ପଶି ବେଶପୋଷାଣଙ୍କ ଝଡ଼ି
 ପଡ଼ିଲା । ଧୋବାମାନେ ସେ ଗଛକୁ ଦାଣିହୁଣି ଗଣିବ ଆମେ ଜମା
 କରିଦେଇଗଲେ । ଅସୁରୁଣୀ ଶକ୍ତିକୁ ଶକ୍ତି କାଠ ଡେମୁରେ କରି
 ଚାଣୁଣୀ ଥିବ, କହୁଥାଏ କାଠେଇଶୁଆ ଏଥିରେ ତ ନାହିଁ
 ଏହିପରି କରି ଗଛକ କାଠ ଚାଣୁଣୀ ଯେଉଁ ଧୋବା କାଠକାଟି-
 ବାକୁ ଅସିଥିଲେ ସେ କହିଲେ ମଣିମା, ଚୋଟିଏ କଥା କହିବାକୁ
 ଭୟ ଲାଗୁଛି, ଆମେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଗଛକୁ ପକାଉଥିଲୁ
 ସେ ଗଛ ସେହିପରି ବଢ଼ିଲା, ତଣା ଦେଲା, ଗୋଟିଏ ଆମ୍ବଦେଲା
 ପାତଲ, ସେ ପୋଷାଣରେ ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା ସେଇ-
 ଥରେ ତ କାଠେଇଶୁଆ ଗଲା କାହାର ଏଥିକ କୋଉଠୁ ଆସିବ ? ଗଲା
 ରଜାକୁ କହିଲା, ଗଛମୂଳେ ସେ ଯେଉଁ ବେଶପୋଷାଣ ଅଛୁ ତହିଁରେ
 ଯେତକ ମାଛ କଇଁଛ ଗୋଟା ଅଛନ୍ତି ମୋଗାଣକୁ ସବୁ ଆସିବ, ପକ
 ଛଡ଼ା । କେଉଁଟ ଗଲେ ପୋଷାଣଟାର ପାଣି ରୁଦ୍ଧଲେ, ଯେତେ
 ମାଛ କଇଁଛ ଥିବ ସବୁ ଆସି ଅସୁରୁଣୀକ ଦେଲେ, ଆଉ ବଡ଼
 ମାଛ ଦୋଟି, ତାଙ୍କ ନା ଗଦାବ ଢଳକ, ସେ ଦୋଟିକ ବଢ଼ିଗଣିବ

ପାଖରେ ଦେଲେ । ବଡ଼ଗଣୀ ଶୁଦ୍ଧ ମାଛକୁ କାଟିଲା ବେଳକୁ କଳାବଜନ ତହିଁ ଉପରେ ଥାଇ ବୋଇଲା, ମା ଧୀରେ କାଟିବ ତି, ମୁଁ ଦାଣି ହୋଇପିବି । ବଡ଼ଗଣୀ ମାଛରତରେ ମନସତୁଣ୍ଡ ଶୁଣି ଧୀରେ ବେକଠଉଁ କାଟିଲାବେଳକୁ କଳାବଜନ ବାହାର ପଡ଼ିଲା କହିଲା ତେମେ ମୋର ଧର୍ମରୁ ମା, ମୁଁ ତମର ଧର୍ମର ପୁଅ, ଅସୁରୁ ଶୀର ସବୁକଥା କହିଗଲା । ବଡ଼ଗଣୀ ଶୁଣିଲେ, ପୁଅଟିକୁ ରଖିଲେ, ରହିଲେ, ଏଣେ ଅସୁରୁଣୀ ସବୁ ଗେଣ୍ଡାରୁ କଇଁଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଦୁଆଏ, ଖାଇ ଦେଉଥାଏ, କହୁଥାଏ ଏଥିରେକ ସେ କାଠେଇଖୁଆ ନାହିଁ କୁଅଡ଼େ ଲେ ? ଏହିପରି କରି ପୋଖରୀକ ମାଛ କଳତା ସବୁ ଖାଇଲା । କେତେବେଳସରିକି ଶୁଣିଲା ବଡ଼ଗଣୀକ ଉଅସକୁ ଯୋଡ଼ାଏ ବଡ଼ମାଛ ଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ପୁଅ ବାହାରିଛି କହିଲା ସେଥିରେକ କାଠେଇଖୁଆ ଚାଲିଗଲା । ଏହା କହିଲା ଭୁନ ହୋଇରହିଲା । କହିବନ ଗଲା ଅସୁରୁଣୀର ଗର୍ବହେଲା, ତାର ପୁଅଟିଏ ହେଲା । ପୁଅଟିକ ଦଶ ବାର ଚାଷେ ହୋଇଗଲା ଯାଉଁ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଟିକିଲା, କାଣ୍ଡମାରି ଟିକିଲା । ବଡ଼ ଗର୍ବ ପୁଅ କଳାବଜନ ଯାଙ୍ଗେ ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ି କରେ, କାଣ୍ଡ ମାରେ । କଳାବଜନ ଯେମନ୍ତ ଘୋଡ଼ା ଦୌଡ଼ି କରାପାରେ, ଯେମନ୍ତ କାଣ୍ଡ ମାରିପାରେ, ଅସୁରୁଣୀପୁଅକୁ ଯେମନ୍ତ ଆସେ ନାହିଁ । ଅସୁରୁଣୀପୁଅର ସୁନାନଳ, ସୁନାକାଣ୍ଡ, କଳାବଜନର ବାଉଁଶନଳ ବାଉଁଶକାଣ୍ଡ । କଳାବଜନ ବାଉଁଶକାଣ୍ଡକୁ ଯୋଉଁକି ଲାଗ କରେ, ସେଇଠି ପଡ଼େ, ଅସୁରୁଣୀ ପୁଅର ସୁନାକାଣ୍ଡ ଏଣେତେଣେ ହୋଇ ଚାଲିଯାଏ । ଦିନେ ଅସୁରୁଣୀ ପୁଅ କଳାବଜନକୁ କହିଲା, ଭାଇ ତେମେ ଏ କାଣ୍ଡକୁ ମାର, ମୁଁ ତମ କାଣ୍ଡ ମାରେ । କଳାବଜନ ସୁନାକାଣ୍ଡକୁ ମାରିଦେଲା ସେ ଯାଇଁ ଅସୁରୁଣୀ ଭାଇତରେ ପଡ଼ିଲା, ବୁଦ୍ଧି ଅସୁରୁଣୀର ସାନଝିଅ ଗୋଟାଇକର ରଖିଥାଏ । ଅସୁରୁଣୀପୁଅ ଯାଇ ମା ଅଗରେ କହିଲା, ଭାଇ ମୋ

ବାଣୀ କୁଆଡ଼େ ମାରିଦେଲା ଅଉ ମାଗି ମାଗି ମତେ ଦେଉନାହିଁ । ଅସୁରୁଣୀ କଳାସଜନକୁ ଡକାଇ କହିଲା ମୋ ପୁଅର ବାଣୀଅଟିଦେ, ନଇଲେ ବୋର ମୁଣ୍ଡକାଟ ହେବ । ଏ ଯାଇଁ ବଡ଼ସଣୀ ଅଗରେ କହିଲା, ମା ମତେ ଛ ମାସ ଛୁଟିଦିଅ, ମୁଁ ତାଙ୍କ ବାଣୀ ଅଣିଦେବି । ଏ କାନୁଣିମାନ୍ଦୁଣି ହୋଇ ବଦାୟୁ ଦେଲା । କଳାସଜନ ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ବାହାରିଲା, ଯାଇ ପାସରଜା ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପାସରଜା ହିଅକୁ ବର ମିଳୁ ନ ଥାଏ ସେ ସେ ରୁଆ ଗାରେ ଚଢ଼ନ ଗାରେ ଗନ୍ଧକ ଗାରେ ତିନି ଗାର କାଟିଦେଇ ବସିବ, କଳାସଜନ ସେ ଗାର ଡେଇଁ ଦେଇ ଘୋଡ଼ା ନେଇଗଲା । ପାସରଜାହିଅ ଧାଇଁ ଦଉଡ଼ି ଅସି କଳାସଜନକୁ ଡାକିଲା କହିଲା କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ଫେରି ଅସ; ଅମ ଦେଉଳର ସତ୍ୟ ହୋଇଛି ଏ ଗାର ଯେ ଡେଇଁବ ସେ ତାଙ୍କ ବିଭା ହେବ । କଳାସଜନ କହିଲା ହଉ ତେବେ ରହୁଛି । ରଜାଙ୍କ ପାଞ୍ଜୁ ଖବର ଗଲା; ବିଭାଘରର ଯୋଗାଡ଼ ହେଲା, ବିଭାଘର ହେଲା । ଚତୁର୍ଥୀ ଦିନ ରାତିରେ କଳାସଜନ ପାସରଜା ହିଅକୁ କହିଲା ହେ ତମ ଧନ୍ୟରେ ପଟେ ସୁନାବାଣୀ ପଡ଼ିବି କି ? ଏ କହିଲା ନାହିଁ ଅମ ଦେଶରେ ପଡ଼ିନାହିଁ, ଅପାସରଜାରେ ପଡ଼ିଥିବ । ଏ କହିଲା ଅପାସରଜା କୋଉଠି, ଏଠିକି କେତେ ବାଟ ? ପାସରଜାହିଅ କହିଲା ବାସରଜା ଦେଶରେ, ଏଠିକି ପାଏ ବାଟ ହେବ । ଗହଁ ଅରଦନ କଳାସଜନ ବାସରଜାଦେଶକୁ ବାହାରିଲା, ଯାଉଛି ବାସରଜାହିଅକୁ ବର ମିଳୁ ନ ଥାଏ ସେ ସେ ସେହୁପର ତିନିଗାର କାଟିଦେଇ ବସିବ, ସେ ଗାର ଡେଇଁ ଚାଲିଗଲା । ଧାଇଁ ସେହୁପର ଡାକିଆଣିଲା, ରଜା ଜାଣିଲେ ବିଭାଘର ହେଲା । ଚତୁର୍ଥୀ ଦିନ କଳାସଜନ ବାସରଜା ହିଅକୁ ସେହୁପର ବାଣୀ କଥା ପଚାରିଲା । ଏ କହିଲା ଅମ ରାଜ-ଜରେ ପଡ଼ିନାହିଁ ଅପାସରଜାରେ ପଡ଼ିଥିବ । କଳାସଜନ ପଚାରିଲା, ଅପାସର କୋଉଠି, ଏଠିକି କେତେ ବାଟ ହେବ ? ବାସରଜାହିଅ

କହିଲା ଅପାଦର ବାବୁରଜା ଦେଶରେ, ଏଠିକି ପାଏ ବାଟ ଦେବ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଅରଦନ କଳାସଜନ ଘୋଡ଼ାରେ ଚାଲି ବାବୁରଜାଦେଶକୁ
 ଗଲା । ସେଠାରେ ସେହିପରି ବାବୁରଜାହିଁ ଥିବା ବର ମିଳୁ ନ ଥାଏ
 ବୋଲି ସେ ସେହିପରି କଳା, ଧଳା, ହଳଦିଆ ଉନଗାର କାଟି
 ବସିଛି; କଳାବାଜନ ଗାର ଡାହାଣ ଗୁଲିଗଲା । ତାକୁ ସେଠାରେ
 ସେହିପରି ଅଟକାଇଲେ, ବାବୁରଜାହିଁଥା ସାଙ୍ଗେ ବଢ଼ି କଟି ଦେଲେ ।
 ଚତୁର୍ଥୀ ଦିନ ଏ ସେହିପରି କହିଲା, ସୁନାବାଣ୍ଟ ଏଠି ପଡ଼ିନାହିଁ;
 ଅପାସଜନ ଯମରଜାଦେଶରେ ପଡ଼ିଥିବ । କଳାସଜନ ଚନ୍ଦ୍ର ଅର-
 ଦନ ଯମରଜା ଦେଶକୁ ଗଲା, ଯମରଜା ହିଁ ଥିବା ସେହିପରି ବଢ଼ି
 ଦେଲା; ଯମରଜାହିଁଥା କାକଚର ପଡ଼ା, ତାକୁ ଉନପୁରର କଥା
 ଜଣା । ଏ ଘୋଡ଼ା ପଶୁରଲା ସୁନାବାଣ୍ଟ ପଟେ ଏ ଦେଶରେ
 ପଡ଼ିଛି କି ? ସେ କହିଲା ଆମ ରାଜାରେ ପଡ଼ିନାହିଁ, ବୁଢ଼ୀଅପୁରୁଣୀ
 ରାଜାରେ ପଡ଼ିଛି, ତା ସାନିଆଥ ପାଇବର ରୁଟି । ତେମେ ସେମନ୍ତ
 ଆଣିବାକୁ ଯିବ, ଏଇସା କରବ, ଅପୁରୁଣୀ ହୁ ହିଁଥା ଅଉ ବୁଢ଼ୀ-
 ଅପୁରୁଣୀ ଖସ ପୁଆଡ଼ିଥିବେ, ତେମେ ଯିବ ମେଘନାଦ ପାଚେରାକ
 ତେଇ ପଡ଼ିବ, ସବା ସାନିଆଥକୁ ବଧାଏ ପକାଇବ; କହିବ ଗୋର
 କଣ ମନେ ନାହିଁକି, ତୁ ହୋଇଥିଲୁ ହୁ ମାସର ମୁଁ ହୋଇଥିଲୁ
 କରଷକର, ଗୋର ମୋର ବଢ଼ିଦର ହୋଇଥିଲୁ, ତୁ ଏବେ ମତେ
 ଚିହ୍ନିପାରୁନାହିଁ ? ଏହା କହିବ, ତାକୁ କାନି ଧର ଘରକୁ ହିଁକି
 ନେଇଯିବ । ଏପରି କଲାପଣ ଆଉ ସମସ୍ତେ ବାହାରଯିବେ ଦେଉଣାଶୁ
 ଶାଶୁ ମାନନା କରି, ତମକୁ ସେ ଘରକୁ ତାକି ନେଇଯିବ, କଥାବାବୁ
 ଦେବ, ତେମେ ତାକୁ କଥାରେ ମାସର ପଶୁର ନେବ । କଳାସଜନ
 ସବୁ ଶୁଣିଲା, ଚନ୍ଦ୍ର ଅରଦନ ଘୋଡ଼ାରେ ବସି ଅପୁରୁଣୀ ରାଜାକୁ
 ଗଲା, ଯମରଜାହିଁଥା ସେମନ୍ତ କହିଥିଲା ସବୁ ସେମନ୍ତ କଲା । ବୁଢ଼ୀ-
 ଅପୁରୁଣୀ ଆଉ ଗାର ବଢ଼ିହିଁଥାମାନେ କୁଆଡ଼େ ଗୁଲିଗଲେ ଜୋର୍

ମାନନ୍ତା ଲେଖା କର, ଏ ଦହେଁଯାକ ରହିଲେ, କଥାବାତ୍ ଦେଲେ । କଳାସଜନ କହିଲା ତମ ଦେଶରେ ପଠେ ସୁନାକାଣ୍ଡ ଯଡ଼ିବ କି ? ଏ କହିଲା ହଁ ପଡ଼ିଥିଲା । ମୁଁ ପାଇଁ ରହୁଛି, ଏହା କହିଲା, ଯୋଉ ଘରେ ତାକୁ ରଖିଥିଲା ସେ ଘର ପିଟାଇ ଅଣିବାକୁ ଗଲା । କଳାସଜନ ତା ସାଙ୍ଗେ ଯାଇଥାଏ, ଦେଖିଲା ସେ ଘରେ ଗୋଟାଏ ଭାଡ଼ି ଉପରେ ଅଠଟି ଲାଉ ଥୁଆ ଦୋଇଁ । ଏ ପଚାରିଲା ଏ ଲାଉ-ଗୁଡ଼ାକ କାହିଁକି ଅଛି ? ଅସୁରୁଣୀଝିଅ କହିଲା, ଏଥିରେ ସବୁ ଆମ୍ଭ-ମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଅଛି; ଏ ବଡ଼ଟିରେ ମୋ ମାଉ, ଯୁଠାରୁ ଯୋଉଟି ସାନ ସେଇଟି ମୋ ବଡ଼ ଭଉଣୀର, ସେ କେତେଦିନ ହେଲା କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛି ଅଣିବାକୁ ନାହିଁ, ସବା ସାନଟି ମୋର, ଆଉଗୁଡ଼ିକ ମୋ ଭଉଣୀଙ୍କର, ଏହିପରି ସବୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା । କଳାସଜନ କଣ କଲା ଆଗବନ୍ଧ ସେ ସାନ ଲାଉଟି ଘେନି ଆସି ପିଟି ଝେନି ସେ ସାନ ଅସୁରୁଣୀଟି ମରଗଲା । ସାନ ଅସୁରୁଣୀଟି ମରଗଲା ଯୋଉଠୁ, ଆଉ ଛଅଟି ଲାଉ ବାଡ଼େଇଦେଲା, ବଡ଼ ଭଉଣୀର ଲାଉଟି ଅଣିଲା, ସୁନାନଳ ସୁନାକାଣ୍ଡ ଘେନିଲା, ଆସି ଯମରଜା ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲା, କହିଲା ଅମକୁ ବିଦା କରଦଥ । ଯମରଜାଝିଅ ଶିଖାଇଥାଏ ଗେମେ ବାପାକୁ ଚିହ୍ନି ମାରିବ ନାହିଁ, ଗଲବେଳକୁ କହିବ ମତେ ସେ ଛୋଟା ଯମଟିକି ଦଥ । ଯମରଜା ଝିଅ ଜୋଇକୁ ବିଦା କଲେ, ଯିବା ବେଳକୁ କଳାସଜନ କହିଲା ମତେ ଆପଣଙ୍କ ଛୋଟା ଯମଟିକି ଦଥନୁ, ଯମରଜା କହିଲେ ଝିଅ ନ କହିଥିଲେ କି ଜୋଇ ମାଉନ୍ତା ? ଦଉ ଦଥ, ଏହା କହିଲେ ଛୋଟା ଯମଟିକି ଦେଇ ବିଦା କରି ଦେଲେ । ସେଠାରୁ ଆସି ଯମରଜାଝିଅକୁ ବାଟରେ ରଖାଇ, କଳାସଜନ ବାଟୁରଜା ଘରକୁ ଗଲା, କହିଲା ମତେ ବିଦା କରଦଥ ମୁଁ ଯିବି, ବାଟରେ ମନସ୍ତ ବସିଛନ୍ତି । ବାଟୁ-ରଜାଝିଅ ସେହିପରି କହିଥାଏ ଗେମେ ଗଲବେଳକୁ ବାପାକୁ ଛୋଟା

ବାର୍ତ୍ତାହୀନ ମାରିବ । ବାର୍ତ୍ତାହୀନ ସବୁ ଦେଲା, ବିଦାକଲ୍ଲବେଳକୁ
 କଳାବଜନ କହିଲା ଅପଣା ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ବାର୍ତ୍ତାହୀନ ମରେ ଦିଅନ୍ତୁ । ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ
 ବାର୍ତ୍ତାହୀନ ଦେଲେ, ବିଦା କରଦେଲେ । ଅସିଲେ ସମସ୍ତେ ବାଟରେ
 ଠାଏ ରହିଲେ, ଏ ବାଦରଜା ଘରକୁ ଆସିଲା । ସେଠାରୁ ବିଦା
 ହୋଇ ଆସିଲା, ଆସିଲାବେଳକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ବାଦହୀନ ଯୋଡ଼ୁକରେ
 ଆସିଲା । ସେଠାରୁ ପାଗରଜ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ପାଗରଜା ତ ସେହି
 ପରି ବିଦା କଲା । ପାଗରଜାଠାରୁ ତ ସେହିପରି ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ପାଗରଜ
 ଯୋଡ଼ୁକ ଆସିଲା । ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ଠିକ୍ ହେଲେ, ଅସିଲେ ।
 ଅସିକର ଘରପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେଉଁଠି ବଡ଼ଗଣିକି ସମସ୍ତେ
 କହିଲେ, ତମ ପୁଅ ଶୁଣ କନ୍ୟା କିଛି ହୋଇ ଆସୁଛି । ଏ କହିଲା ମୁଁ
 କୋଉଠି ଥିବା ପୁଅ ପାଇବି, ପୁଅ ତ ବରଷେ ହେଲା କୁଅଡ଼େ
 ଗଲାଣି, ମୁଁ କୋଉଠି ପୁଅବୋହୁ ଦେଖିବି । ଏହା କହୁ, ପୁଅ-
 ବୋହୁ ଆସି ଦାଣ୍ଡଦୁଆରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଯେତେ କହିଲେ ଆଉ
 ସତ କରୁ ନ ଥାଏ, ଦାଣ୍ଡକୁ ଯାନ୍ତି ନ ଥାଏ । ବୋହୂମାନଙ୍କ ପୁଅର
 ଯାଉ ଦାଣ୍ଡଦୁଆରେ ଥିବାହେଲା, ବଡ଼ଗଣି ଗଲା ଭାବନୁଷ୍ଠାନିକର ପୁଅ
 ବୋହୂକୁ ଘରକୁ ଘେନି ଆସି ବନ୍ଦାପନା କଲା । ବୋହୂମାନେ ଘରେ
 ରହିଲେ, କଳାବଜନ ଗଲା କାଣ୍ଡ ଦେବାକୁ, ଅସୁରୁଣୀର ଦଣ୍ଡବତ
 କଲା । ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା, ‘ସଞ୍ଜେ ପୁଅଟି ସକାଳେ ଯା ଜନ୍ମିଥିଲା ପରି
 ଆରୁଷ ପା’ ଏହିପରି କଲାଣି କଲା । ଦିନେ ଦି ଦିନ ଗଲା, ଅସୁ-
 ରୁଣୀର ମନ କେମନ୍ତ କଳାବଜାକୁ ମାରିବ; କହିଲା ବେଶ୍ୟାପୋଷା
 ଉପରେ ଜମି ମାଣେ ଦଳହେବ ତହିଁରେ ସୋରଷ ଡୋଲିଏ ବୁଣା
 ହେବ, ତାକୁ ଯେବେ ଗଢ଼ି ଗୋଟେଇ କାଲି ସକାଳୁ ଥୋଇ-
 ଥିବୁତ ତୋ ମୁଣ୍ଡ ରହିବ, ନଇଲେ ତୋ ମୁଣ୍ଡ କଟାହେବ । କଳାବ-
 ଜନ ଆସିଲା ଘରକୁ, ମୁଁ ଶୁଣେଇଦେଇ ବସିଥାଏ । ସେଦିନ ପାଗ-
 ରଜାହିଁଥିବ ପାଲି ହୋଇଥାଏ । ପାଗରଜା ହିଁଥ ଗଢ଼ି ସାରିଲା, ଭାବ

ବାଢ଼ିଲା, କଳାଗଜନକୁ ଡାକିବାକୁ ଗଲା, ଦେଖେ ସେ କଳାଗଜନ ମୁହଁ ଶୁଖେଇ ଦେଇ ବସିଛି । ପାଗରଜାହିଁଥ କହିଲା, ଗମେ ସବୁର ପାଲିଦନ ହସ ହସ ହୁଅ, ମୋ-ପାଲିରେ କାହିଁକି ମୁହଁ ଶୁଖେଇ-ଦେଇ ବସିଥାଅ ? ଏ କହିଲା ହସିବି କଣ, ଜଣକ ଲାଗିବ ଚାରି ଜଣ ବଧବା ଦେବେ । ପାଗରଜାହିଁଥ କହିଲା ଏହା କାହିଁକି ଲହଲ ? କଳାଗଜନ କହିଲା ଦେଖ ଅମ ଅର ମାଙ୍କର ହୁକୁମ ହୋଇଛି ବେଶ୍‌ପୋଖରୀ ଉପରେ ସୋରଷ ତୋଲିଏ ବସିଦେଇ ଅସିବେ, ଆଜି ତାକୁ କୋଉଠି ମୁଁ ଗତି ଗତି ତୋଳିକର କାଲି ସକାଳକୁ ଥୋଇଥିବି, ନଇଲେ ମୋ ମୁଣ୍ଡକାଟି ଦେବ । ପାଗରଜାହିଁଥ କହିଲା ଓହୋ ! ଏଇ ଗୁରକଥା ପାଇଁ ସେମନ୍ତ କାହିଁକି ଦେଉବ ? ସେ କଥା ବୁଝାଯାଏ ସିନା, ତେମେ ଆସ ଖାଇବାକୁ ଯିବ । କଳାଗଜନ ଖାଇବାକୁ ଗଲା, ସମସ୍ତେ ଖାଇ ପିଇ ଯାଇଲେ, ପାଗରଜାହିଁଥ ଗ୍ରେଟୀପାଗକୁ ଡାକି କହିଲା ତୁ ଅଇଛୁତା ଯା ବାପାଙ୍କୁ କହିବୁ ତମ ଜୋଇଁକୁ ବସନ୍ତି ପଡ଼ିବ ତମର ସେତେକ ପାଗ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପଠାଇଦିଅ । ଗ୍ରେଟୀପାଗ ଗଲା ପାଗରଜାଙ୍କୁ କହିଲା । ସେ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ସେତେ ପାଗ ଥିଲେ ଥିବୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ପାଗରଜାହିଁଥ କହିଲା ଯାଅ ବେଶ୍‌ପୋଖରୀ ଉପରେ ସୋରଷ ବୁଣାହୋଇଛି ତାକୁ ଏହି ଗତି ମଧ୍ୟରେ ଖୁଣ୍ଟିକର ତୋଳିକିୟାରେ ସୁଗର ରଖି ଦେଇଯିବ । ପାଗଯାକ ଗତି ନ ପାହୁଣ୍ଟୁ ସେହିପରି କରିଦେଇ ପାଗରଜାହିଁଥଠାରୁ ବିଦା ହୋଇ ଗଲେ । ସକାଳୁ ଅସୁରୁଣୀ ଉଠିଲାକ୍ଷଣି କଳାଗଜନ ସୋରଷ ତୋଳିକିୟା ଜମା କରିଦେଲା । ଅସୁରୁଣୀ ମନେ ମନେ ବିଚାରିଲା ଏଥିରେତ ସ୍ୱାକୁ ମାରି ପାରିଲ ନାହିଁ, କଣ କରିବ ? ଥଉ ଏକ ବୁଦ୍ଧି ପାଶିଲା, କହିଲା ମୋର ବାସଦୁଧ ଦରକାର, କାଲି ସକାଳକୁ ଏଠାରେ ସେମନ୍ତ ଗ୍ରାରେ ବାସଦୁଧ ଆଣି ଥୋଇଥିବୁତ ଆଗୁ, ନଇଲେ ତୋର ମୁଣ୍ଡ

ରହିବ ନାହିଁ । କଳାବଜନ ସେ ଦିନ ସେହିପରି ମୁହଁ ଶୁଖେଇ ଦେଇ ଘରେ ବସିଥାଏ । ସେ ଦିନ ବାଘରଜାରୁଁଥିବ ପାଲି । ସେ ପଶୁରୁଲା ଏମନ୍ତ ବରଷ କାହିଁକି ? ଏ ଅସୁରୁଣୀ ଯାହା ସବୁ କହିଥିଲା, ସବୁ କହିଗଲା । ବାଘରଜାରୁଁଥିବ କହିଲା ଏଥପାଇଁ ଏତେ ଭାବନା କାହିଁକି ? ତମେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ବସ, ମୁଁ ସବୁ କରିଦେବି ଯିବା । ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ସାରିଲାବେଳେ ବାଘରଜାରୁଁଥିବ ଶ୍ରେଣୀ ବାଘକୁ ପଠାଇ ବାପଘରୋରୁ ଦଶଭାରି ବାଘଦୁଧ ଅଣାଇ ଅସୁରୁଣୀ ଦୁଆରେ ରଖାଇଦେଲା । ଅସୁରୁଣୀ ତହିଁ ଆରଦିନ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ଦୁଆରେ ବାଘଦୁଧ ଥିଲା ହୋଇଛି । ଅସୁରୁଣୀ ଦେଖିଲା, ସେହିପରି ମନେ ମନେ ହେଲା, ଏଥରେତ ମାରି ପାରିଲି ନାହିଁ, କଣ କରିବି ? କଳାବଜନକୁ କହିଲା କାଲି ସକାଳୁ ଦାଣ୍ଡଦୁଆରେ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ ଖୋଳା ହୋଇଥିବ, ତହିଁରେ ଦୀପଦଣ୍ଡି ବସାଥିବ, ଚାରିପାଖ ପଥର ପାହାଚବଳା ହୋଇଥିବ, ରାଜହଂସ ଖେଳୁଥିବେ । ଏମନ୍ତ ସେବେ ହୋଇଥିବ ତ ତୁ ଜୀବନରେ ଥିବୁ, ନଇଲେ ତୋ ମୁଣ୍ଡକାଟ ହେବ । ଏକଥା ବାଘରଜା ଝିଅ ବୁଣିଲା, ଶ୍ରେଣୀ ବାଘକୁ ପଠିଆଇ ବାଘରଜା ଦେଶରେ ଯେତେ ବାଘା ଥିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଣାଇଲା । ସେମାନେ ଘର ଘର ପୋଖରୀ ଖୋଳି, ଦୀପଦଣ୍ଡି ବସାଇ, ପାହାଚ ବାଜିଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଅସୁରୁଣୀ ଉଠିଲାବେଳକୁ ପୋଖରୀ ଖୋଳା ହୋଇଛି, ଦେଖିଲା କଣ କହିବ ତୁନି ହୋଇ ରହିଲା । ସେଦିନ କଳାବଜନକୁ କହିଲା, ମୋର ସେବେ ତୁ ଏକଥା ନ କରି ପାରବୁ ତୋର ମୁଣ୍ଡ ହେବ ନାହିଁ । ତୁ କାଲି ସକାଳୁ ମୋର ସପ୍ତପୁରୁଷଙ୍କୁ ଆଣି ମୋ ଦୁଆରେ ଛିଡ଼ା କରିଥିବୁ, ମୁଁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବି । କଳାବଜନ ଏକଥା ଯମରଜା ଝିଅକୁ କହିଲା । ଯମରଜା ଝିଅ କହିଲା ଏହି ଗୁରୁ କଥାପାଇଁ ଏତେ ଭାବନା କାହିଁକି ? ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ଦେଲେ ତ ସେ ପୁରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ

ପଠାଇ ଦେଇ ପାଇନ୍ତି, ସପ୍ତସୂତ୍ର କଥା । ସମରଜାଣିଥ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
 ସମକୁ ତକାଇ ପଠାଇଦେଲା, କହିଲା ବାପାଙ୍କୁ କହିବୁ ତମ ଝିଅ
 ଜୋଇଁଙ୍କୁ ବସନ୍ତି ପଡ଼ିବ ତମର ଯୋଉ ସମସୋଥୁ ଶୁଣୁ ଅଛୁ ତାକୁ
 କଥା । ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ସମ ଯାଇ ସମରଜାଙ୍କଠାରୁ ପାଞ୍ଜି ଦେଇ ଆସିଲା ।
 କଳାରାଜନ ଏହି ସମଗଣ ପୋଥିକ ନେଇ ଅସୁରୁଣୀ ଘର ଦୁଆର
 ମୁହଁରେ ପିଟାଇ ଲମ୍ବେଇ କରି ରଖିଦେଇ ବସି ରହିଲା । ଅସୁରୁଣୀ
 ଭିତ ଦେଖେ ସେ ତାର ସପ୍ତସୂତ୍ର ଦୁଆରେ ରୁଣୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
 ଦେଖେ ସେ ତାର ମା ଭଉଣୀଯାକ ସବୁ ମର ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଅଛନ୍ତି ।
 ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ କେମେ ସବୁ କେମନ୍ତି ମଲା ? ଏମାନେ କଳା-
 ରାଜନ ଯାହା ଯାହା କରିଥିଲା ସବୁ କହିଲେ । କଳାରାଜନ ସେଉଁଠୁ
 କଣକଲା ପୋଥିଶୁଣି ଦେଇ ଆସିଲା, ଅସୁରୁଣୀର ଜୀବନ ଲଢ଼ିକି
 ନେଇ ତାକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା । ଅସୁରୁଣୀ କହିଲା ମୋ ଲଢ଼ି ଦେ,
 ଏ କହିଲା ମୋ ଭଳି ସଙ୍ଗାତକୁ ଦେ, ଚାରି ଘୋଡ଼ାକୁ ଦେ, ମୁଁ
 ଲଢ଼ି ଦେବି । ଅସୁରୁଣୀ କଣ କଲା ବାନ୍ତି କରି ପକାଇଲା ସେ
 ଭନିସଙ୍ଗାତ ବାହାର ପଡ଼ିଲେ, ଘୋଡ଼ା ଚାରିଟା ବାହାର ପଡ଼ିଲେ ।
 କଳାରାଜନ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା, ବାପା । ଯାକୁ ରଖିବ କି ମାରବ ?
 ରଜା କହିଲେ ଯାକୁ ଆଉ ରଖିନାହିଁ (୧) ମାରଦେ, କଳାରାଜନ
 ଲଢ଼ିକି ପିଟିଦେଲା ସେ ଅସୁରୁଣୀର ପ୍ରାଣ ବାହାର ଗଲା । ରଜା ପୁଅ
 ବୋହୂ ଦେଇ ଅନଳରେ ଘରଦୁଆର କଲେ, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା
 ନ କହିଲେ । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

—†*†—

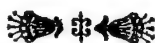
ବାବାଜୀ କଥା ।

ଗୋ ଏ ରଜାଟିଏ, ଭାର ସାତ ଭାରିଆ । ସେ ରଜାର ଅଗଳାଗଳ ସମ୍ପତ୍ତି, ଗୋଟିଏ କରବ 'କ'ଏ ? ଶୁଣିମାନଙ୍କର କାହାର ପୁଅ ହିଁଥ ନ ଥାନ୍ତି । ରଜା ଭାରି ଚିନ୍ତା କର ବନସ୍ତରେ ଚପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଗଲେ । ଚପସ୍ୟା କରୁଚନ୍ତି, ଦିନେ ଗୋଟିଏ ସାଧୁ ଗୋସାଇଁ ଆସଲେ, ପଚାରିଲେ କାହିଁକି ଏପରି କଷ୍ଟ ସହ ଚପସ୍ୟା କରୁଛ ? ରଜା କହିଲେ ମୋର ସାତ ଭାରିଆ, କାହାର କିଛି ସନ୍ତାନ ନାହିଁ । ସାଧୁ କହିଲେ ହଉ ଯା ଗୋ ଗୁହାରି ଦିଅଁ ଶୁଣିଲେଣି, ଯା ଏ ଯୋଡ଼ି ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖି, ସେଥିର ଗୋଟିଏ ଟେକା ପକାଇବୁ, ସାତଟି ଆମ୍ଭ ଝଡ଼ିବ, ନେଇ ଭାରିଆମାନଙ୍କୁ ଦେବୁ, ବୁଝି ଲୋଭକର ଆଉ ଟେକା ପକାଇବୁ ନାହିଁ । ଶୁଣିମାନେ ସେ ଆମ୍ଭ ଖାଇ ଗର୍ଭ ଦେବେ, ସାତଟି ପୁଅ ଜନ୍ମ କରିବେ । ବାବାଜୀ ଏହା କହି ଗଲେ ବାହାର । ରଜା ଗୋଟିଏ ଟେକା ପକାଇଲେ ସେ ସାତଟି ଆମ୍ଭ ପଡ଼ିଲା । ସାଧୁଙ୍କ କଥା ନ ମାନି ଲୋଭରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଟେକା ପକାଇଲେ, ଆଉ ଆମ୍ଭ ପଡ଼ିବ କଣ, ଯୋଡ଼ି ସାତଟି ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ଗଛରେ ଲାଗିଗଲା । ରଜା କାନ୍ଦି ବୋବେଇ ମୁଣ୍ଡ କରୁଛି ହେଲେ, ବନସ୍ତମାନ ସେ ସାଧୁଙ୍କୁ ଖୋଜିଲେ । ଖୋଜି ଖୋଜି ତାଙ୍କୁ ପାଇଲେ, ତାଙ୍କ ଆଗରେ ସରୁକଥା କହିଲେ । ସାଧୁ କହିଲେ ମୁଁ ପରା ମନା କରିଥିଲି, ତୁ କାହିଁକି ଫେର ଟେକା ପକାଇଲୁ ? ଏହା କହି ସେ ଗଛମୂଳକୁ ଗଲେ, ସାତଟି ଆମ୍ଭ ପାରିଲେ, ରଜାକୁ ଦେଲେ, କହିଲେ ତୋର ସାତଟି ପୁଅ ଦେବେ, ସବା ବଡ଼ପୁଅଟି ମତେ ଦେବୁ । ରଜା ଆମ୍ଭ ଦେନି ଘରକୁ ଆସିଲେ, ଶୁଣିମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଦେଲେ । ଶୁଣିମାନେ ଗର୍ଭ ଦେଲେ, ସାତ-

ସମୟରେ ସାତଟି ପୁଅ ଜନ୍ମ କଲେ । ଷଠୀ, ପଞ୍ଚୁଥର ଏକୋଇଶା ସବୁ
ଗଲା, ପୁଅମାନେ ବଢ଼ିଲେ ସେମନ୍ତ ଗୋଟିଏ ମୁନିଅଶ୍ରମ । ବଡ଼
ପୁଅଟି ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଏ । ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ବଡ଼
ହୋଇ ଗଲେ, ପାଠ ଦିଲେ, ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ି ଶିଖିଲେ, କାନ୍ଥମାର
ଶିଖିଲେ; ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଆଉ ଚଳେ ପଡ଼ୁନ ଥାଏ । ଦିନେ
ସେ ସାଧୁ ଗୋସେଇଁ ଆସିଲେ ପୁଅ ନବାପାଇଁ । ରଜା କଣକଲେ
ବଡ଼ପୁଅକୁ ଲୋଭ କରି ଦେଲେ ନାହିଁ, ସବା ସ ନପୁଅଟିକ ଦେଲେ ।
ତାକୁ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ବାବାଜୀ ପଶୁଥିଲେ, ଦୁମ୍ ଝାଡ଼ ପାଣି ନା
ଜଙ୍ଗଲ ଯାଉ, ଏ କହଲ ଦାମ୍ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ବେଟା ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଯାଉ ।
ବାବାଜୀ ସେଇଠି ଜାଣି ପାରିଲେ, ଏ ବଡ଼ପୁଅ ନୁହେଁ, ରଜା ମତେ
ଠକ ଦେଇଛି ବୋଲି କହି ତାକୁ ନେଲେ, ରଜାକୁ ଫେରାଇ
ଦେଲେ, କହିଲେ ଏଇ ମୋର ନୁହେଁ ମୁଁ କହିବି ନେବି ? ରଜା
ସାନପୁଅକୁ ରଖିଲେ, ତା ଉପର ପୁଅକୁ ଦେଲେ । ସେ ବ ସେହି-
ପରି ବାବାଜୀଙ୍କ ବାଟରେ କହିଲା । ବାବାଜୀ ତାକୁ ବ ଫେରାଇ
ଦେଲେ । ବଡ଼ପୁଅକୁ ଛାଡ଼ି ଆଜି ଚାରିପୁଅଙ୍କୁ ରଜା ସେହିପରି
ଦେଲେ, ବାବାଜୀ ତାକୁ ବ ଫେରାଇ ଦେଲେ । ସବା ଶେଷକୁ ରଜା
ବଡ଼ପୁଅକୁ ଦେଲେ । ବାବାଜୀ ତାକୁ ପଶୁଥିଲା, ବେଟା ! ଝାଡ଼
ଯାଉ ବ ଜଙ୍ଗଲ ଯାଉ ? ଏ କହିଲା ବାବାଜୀଙ୍କ ବେଟା, ବାବାଜୀ
ଯାହା ଯାଉ ଦାମ୍ ଝାଡ଼ା ଯାଉ । ବାବାଜୀ ସ୍ୱାକୁ ନେଲେ ଘରେ
ରଖିଲେ, ଅପଣାର ଘରଦୁଆର ଦେଖାଇଲେ, ଖାଲି ଗୋଟିଏ ଘର
ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ । ଏ ବାବାଜୀ ନୁହେଁ ଗୋଟାଏ ପିଲାଖିଆ ଅପୁର;
ସାଧୁଗୋସେଇଁ ରୂପ ଧରି ଏତେ ନବରଙ୍ଗ କରିଥିଲା ? ଦିନେ ବାବାଜୀ
ସ୍ୱାକୁ ଘରେ ରଖି କୁଅଡ଼େ ଗଲା । ଏ ଯୋଉ ଘର ବାବାଜୀ ଦେଖାଇ
ନ ଥିଲା, ସେ ଘର ପିଟାଇ ଦେଖେ ସେ ସେ ଘରେ ଗୁଡ଼ାଏ
ପିଲାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଟଙ୍କା ହୋଇଛି । ଏ ମୁଣ୍ଡ ସବୁ ସ୍ୱାକୁ ଦେଖି ଦେଲେ ।

ଏ ପରୁରଲ କାହିଁକି ଦସିଲ ? ଏମାନେ କହୁଲେ, ତୁ ତ ଏହୁସଣି
 ଅମ ପାଖକୁ ଆସିବୁ । ବାବାଜୀ ଯାଇତ ତେଲ ଅଣିବାକୁ, ତେଲ
 ଅଣିଲେ ତେବେ କହବ ଅହୁୟା ଖୋଇ, ଚୁଣ୍ଡାଲଗା, ଟୁକଣା ବସା । ତୁ
 ଯଦି ଗେଟିଏ ବୁଝି କରବୁ ତେବେ ସେ ତେବେ ମାର ପାରିବ ନାହିଁ ।
 ସେତେବେଳେ ସେ କହବ ଅହୁୟା ଖୋଲ, ତୁ କହବୁ ମତେ
 ଆସେ ନା ତେମେ ଆଗ ଖୋଲି ମତେ ଶିଖାଇଦଥ । ଏହୁପର ସେତେ
 କଥା କହବ, ତୁ କହବୁ ମତେ ଶିଖାଇଦଥ ମୁଁ କରବ । ସାଧୁ ଅହୁୟା
 ଖୋଲି, ଚୁଣ୍ଡା ଲଗାଇ, ଟୁକଣା ବସାଇ, ତହିଁରେ ତେଲ ଅଜାଡ଼ି
 ତେଲ ଯେତେବେଳେ କଢ଼ା ଦୋଇ ପୁଟିବ, ତେବେ କହବ ତେଲୁ
 ପାଣି ମଲଣି ତ ନା ଦେଖିଲୁ, ତୁ କହବୁ ତେମେ ଆଗେ ଦେଖ ।
 ସେ ସେତେବେଳେ ନଇଁପଡ଼ି ତେଲ ଟୁକଣାକୁ ଅନାଇବ, ତୁ ତା
 ମୁଣ୍ଡକୁ ତେଲ ଟୁକଣାରେ କର ମାଡ଼ିଦେବୁ ଯେ ସେ ମରିଯିବ, ସେ
 ଯାହା ଅଉ ତେଲ ଟୁକଣାରେ ତୋ ମୁଣ୍ଡ ମାଡ଼ି ଦେଇ ମାରପକାନ୍ତା,
 ତା ଆଉ କର ପାରିବ ନାହିଁ । ଏ ଏହା ଶୁଣି, ସେ ଘର ବନ୍ଦ କରି
 ଦେଇ ଆସି ବସିଥାଏ । ବାବାଜୀ ତେଲ ନେଇ ଆସିଲା, ମୁଣ୍ଡମାନେ
 ଯେମନ୍ତ, କହୁଥିଲେ ସେହୁପର କଲା । ରଜାପୁଅ ଶେଷକୁ ବାବ ଜାର
 ମୁଣ୍ଡକୁ ପୁଟନ୍ତା ତେଲରେ ମାଡ଼ିଦେଲା ଯେ ସେ ମରିଗଲା । ରଜାପୁଅ
 ମନେ ବିଚାରିଲା ଏ ମୁଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ସିନା ମୁଁ ଉଦାର ପାଇଲି
 ମୁଁ ଏମାନଙ୍କୁ କପର ଉଦାର କରିବି, ସେଇଠି ବସି କହିଲି । ଅସି
 ଗଢ଼ି ଅଧ ଦେଲଣି, ଭଣ୍ଡାର ପାଟଣ ଆବାସରେ ଉଡ଼ି ଯାଇଗଲୁ ।
 ପାଟଣ କହୁଲେ ରହୁବଟି, ଆଜି କାହିଁକି ପୁଅବଠା ଭାରି ଲାଗୁତ ?
 ଭଣ୍ଡାର କହୁଲେ ତାଲି ହୋ ଅମର ସେଥିରେ କଅଣ ଅଛି । ପାଟଣ
 କହୁଲେ ଅମରତ କିଛି ନାହିଁ, ଆମେ ପୁଣି ରଥାଇବୁ କାହିଁକି ?
 ଭଣ୍ଡାର ପାଟଣ ଗଲେ ସେ ରଜା ପୁଅ ପାଖକୁ, ସ୍ବାକୁ ସବୁ ପଚାରିଲେ ।
 ରଜାପୁଅ ସବୁ କହୁଗଲା, ଯେପରି ଜନ୍ମଦେଲା, ଏଠାକୁ ଯେପରି ଆସିଲା

ମୁଣ୍ଡମାନେ ଯାହା କହୁଥିଲେ, ସବୁ ଅନ୍ୟରୁ ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହୁଗଲା ।
 ଉତ୍ତରପାଟଣା ଶୁଣିଲେ, କହୁଲେ ଦଉ ତେଣିକି ମୁହଁବୁଲା । ଏ ତେଣିକି
 ମୁହଁ ବୁଲାଇଲା, ଉତ୍ତରପାଟଣା ପୂର୍ବପାଣି କରି ଭିନିମୁଠା ଛୁଆଁଦେଲେ
 ଯେ, ସବୁ ହାତ ତମ ଏକାଠି ଲାଗି ଗଲା, ଅଭିଭବମୁଠା ଛୁଆଁଦେଲେ
 ଯେ ସମସ୍ତେ ଜାଇ ଉଠିଲେ । ଉତ୍ତରପାଟଣା ଉଦ୍‌ବେଗ ଗଲେ ।
 ଏମାନେ ଯେ ଯାହା ଘରକୁ ଗଲେ, ରଜାପୁଅ ତା ଘରକୁ ଗଲା,
 ଯୁବରାଜ ଦେଲା, ସୁଖରେ ଯୁଗରାଜ କଲା । ମୁଁ ଗଲକୁ କଥା କହୁଲା
 ଜାହାଁ, ମୋ କଥାଟି ସରିଲା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଚମାରୁଣିଝିଅ କଥା ।

ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ରଜାଝିଅ, ମନ୍ତ୍ରୀଝିଅ, ପାଞ୍ଚବର୍ଣ୍ଣିଆ, କଟୁଆଳିଝିଅ
 ଗୁଣ ସଙ୍ଗାତ । ଗୁଣହେଁ ଏକାଠି ବନସ୍ତରେ ଯାଇ ଖେଳନ୍ତି । ଦିନ-
 କର ମଣ୍ଡାପିଠା ହୋଇଥିଲା, ଗାର ସଙ୍ଗାତ ବନସ୍ତ ଭିତରେ ଖାଇବାକୁ
 ପିଠା ନେଇକରି ଗଲେ । ଖାଉଚନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରୀଝିଅ ବଢ଼ିଲା ହେ, ମଣ୍ଡାଗଛ
 ଲଗାନ୍ତେଇଁ, ଆଉ ସମସ୍ତେ କହୁଲେ ଦଉ । ଗୋଟିଏ ମଣ୍ଡାପିଠାଟିଏ
 ପୋଛିଦେଲେ, କହୁଲେ କାଲିକି ଯେବେ ଗଜା ହୋଇଥିବୁଁ, ନ
 ଦେଲେ ମାମୁଘର କଟୁଟାରେ ହାଣିବୁଁ । ଏହିପରି କହୁ କହୁ ପିଠାଟି
 ଗଜା ଦେଲା, ଗଛ ହେଲା, ଗଛଟି ବଢ଼ିଲା, ଫୁଲ ଫୁଟିଲା, ବଣି ଧଇଲା,
 ମଣ୍ଡାପିଠା ଫଳିଲା । ଗଛଟି ମଣ୍ଡାପିଠାରେ ଲଦି ହୋଇଗଲା, ବସୁନ୍ଦର
 ହେନା ଶାକର କାମୁର ପୁରୁଷ ପିଠାଟିମାନ । ଗୋଟିଏ ଖାଇଲେ

ମନରୁ ଗୁଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଗୁରୁ ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତିଦିନ ସେ ବନସ୍ତ୍ରକୁ ଯାନ୍ତି, ମଣ୍ଡାଗଛରେ ଚଢ଼ି ପିଠା ଖାନ୍ତି । ଦିନେ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ପିଠା ଖାଇ-
ଚକ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ସେ ବାଟରେ ଯାଉଥିଲା, ମଣ୍ଡା-
ଗଛ ମୂଳରେ ପହଞ୍ଚି କହୁଲା ହରିଲେ ଝିଅ, କଣ ଖାଇଚ, ମତେ
ଗୋଟିଏ ଦିଅନ୍ତୁ । ମନୁଁ ଝିଅ ଗଛ ଅଗରେ ଥିଲା, ତା ତଳକୁ କଟୁଥିଲା
ଝିଅ, ତାତଳକୁ ଯାଏବଝିଅ, ମୂଳପାଖକୁ ଲୋଝିଅ ବସିଥିଲା, ମନୁଁ ଝିଅ
ପିଠାଟିଏ ତୋଳି କଟୁଥିଲାଝିଅ ହାତକୁ, କଟୁଥିଲାଝିଅ ସାଧବଝିଅ
ହାତକୁ, ସାଧବଝିଅ ରଜାଝିଅ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ରଜାଝିଅ
ବୁଢ଼ିଅସୁରୁଣୀ ହାତକୁ ଦଉଚି, ଅସୁରୁଣୀ ତାକୁ ଧରିନେଇ କାନ୍ଧରେ
ବସଇ ଚାଲିଲା । ଭିନି ସଙ୍ଗୀତଯାକ କାନ୍ଧ ବୋହେଇ ଘରକୁ
ଗଲେ, ସବୁକଥା ରଜା ଆଗରେ କହଲେ । ରଜାଙ୍କର ବହୁତ
ଖୋଜା ଲାଗିଲା, ଝିଅକୁ କୋଉଠି ପାଇଲେ ନାହିଁ । ଏଣେ ଅସୁରୁଣୀ
ତାକୁ ନେଇ ନିଜ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଅନେଗନ ବନସ୍ତ୍ର ଉତ୍ତରେ
ନେଉନାଦ ପାତେଇ ଚାଲିଛି, ତାହା ଉତ୍ତରେ ଅସୁରୁଣୀର ଘର ।
ଅସୁର ଅସୁରୁଣୀ ମନସଂକ୍ରାନ୍ତ । ଏ ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ରଜାଝିଅକୁ ଖାଇଲା
ନାହିଁ, ଘରେ ରଖି ଆସିବାର ଝିଅପରି ବରଥାଏ, ତାକୁ ସବୁ ଭଲ
ଜିନିଷ ଆଣି ଖାଇବାକୁ ଦିଏ । ରଜାଝିଅ ମନ ସେଥିରେ ନ ଥାଏ,
ସବୁବେଳେ ଖାଲି କାନ୍ଦୁଥାଏ । ବହୁଦିନ ଗଲା, ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ରଜା
ଝିଅକୁ ସବୁଘର ଦେଖାଇଲା. ଅଉ ଯେଉଁ ଘରେ ମନସ ଖଇ ହାତ
ପକାଇଥାଏ, ସେ ଘର ଦେଖାଇଲା ନାହିଁ । ପ୍ରତିଦିନ ଅସୁରୁଣୀ ଚଉ-
ବାକୁ ଯାଏ, ସେ ନ ଥିଲା ସମୟରେ ରଜାଝିଅ ସେ ସବୁ ଘର ଦେଖେ,
ରସ୍ତରେ କାନ୍ଦେ । ରଜାଝିଅ ଦିନେ ଅସୁରୁଣୀଘରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ପୋଥି
ପାଇଲା, ତହିଁରେ ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଦ୍ୟାଥିଲା । ରଜାଝିଅ ତାକୁ ସବୁ
ଶିଖିଲା । ଏହିପରି କେତେଦିନ ଅସୁରୁଣୀ ଘରେ ରହିଲା, ବେଶ
ବଦଳିଏ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ମନ କାହିଁର ଲାଗୁ ନ ଥାଏ, ଅସୁରୁଣୀ

ବାହାରକୁ ଗଲା । କିନ୍ତୁ ସନ କାହିଁରେ ଲାଗି ନ ଥାଏ, ପାଟେଣ୍ଟି
 ବଣାରେ ବାହାରକୁ ଅନାଉଥାଏ । ଦିନେ ସେ ବନସ୍ତ୍ରକୁ ଅରଦେଶର
 ରଜାପୁଅ ପାରିଧିକ ଆସିଥିଲା । ବନସ୍ତ୍ର ଉତ୍ତରେ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ଘରଟିଏ
 ଦେଖି ତା ଉତ୍ତରକୁ ଗଲା, ଦେଖିଲା ରଜାହିଁ ଅ ବସି କାନ୍ଦୁଛି । ରଜା-
 ହିଁ ଅ ଯାକୁ ଦେଖି କହିଲା ତେମେ କିଏ ? ଠାକୁ କାହିଁକି ଆସିଲ ? ଏ
 ଅସୁରୁଣୀଘର, ଅସୁରୁଣୀ ଆସି ତମକୁ ଦେଖିଲେ ଏହିକ୍ଷଣି ଖାଇଯିବ,
 ତେମେ ପଳାଅ । ରଜାପୁଅ ରଜାହିଁ ଅର ପଛତପ୍ତ ପଶୁଗଲା, ସେ
 ଅନ୍ୟଠାରୁ ପ୍ରାକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ କହିଗଲା । ରଜାପୁଅ କହିଲା ମୁଁ ତମକୁ
 ଏଠାରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିନେବି, ତେମେ ଆଜି ବୁଢ଼ୀଅସୁରୁଣୀ ଆସିଲାରୁ
 ତାକୁ ପଶୁରବ, ତା ଜୀବନ କୋଉଠି ଅଛି । ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା
 ହେଉଚକ୍ତି । ଅସୁରୁଣୀ ଆସିଲା । ରଜାପୁଅକୁ ଆଜି ବୁଢ଼ି ଦଣ୍ଡିଲୁନାହିଁ
 ରଜାହିଁ ଅ ଅସୁରବଦ୍ୟାକଳରେ ରଜାପୁଅକୁ ମାରି ଆଉ ଘୋଡ଼ାକୁ
 ରଥର କରିଦେଲା, ସେମାନେ ଓଢ଼ ଉପରେ ବସି ରହିଲେ ଅସୁରୁଣୀ
 ଆସି କହିଲା କେଉଁଠି ନରଦେବ ବାସୁଚି, ଘରର ଏକଣ ସେକଣ
 ସ୍ବର୍ଗେ । ରଜାହିଁ ଅ କହିଲା ଏଠାକୁ ଆଜି ମନସ କୋଉଠୁ ଆସିବ ?
 ମତେ ଯଦି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ଖାଅ । ଅସୁରୁଣୀ ଏଥିରେ ଭୁଲିଗଲା,
 ଖାଇଲା ପିଇଲା ବସିଲା, ରଜାହିଁ ଅକୁ କହିଲା ହିଁ ଅଲେ ! ମୁଣ୍ଡରୁ
 ଗୋଟାଏ ଉକୁଣି ଦେଖନ୍ତୁ । ରଜାହିଁ ଅ ମୁଣ୍ଡ ଦେଖିଲା, ଗୋଡ଼ାରୁ
 କଣ୍ଠା କାଢ଼ିଦେଲା, ସ୍ବା ସବୁ କରୁଛି ବୁଢ଼ିକୁ ପଶୁଗଲା ହଇଲେ ମା,
 ତୁ ମରବଲେ ମୁଁ କେଉଁଠି ରହିବି ? ବୁଢ଼ିକହିଲା, ଅସୁରୁଣୀ କେବେ
 ସହଜରେ ମରନ୍ତି, ମତେ ଫେରୁ କିଏ ମାରବ ? ଆରଦେଶ ରଜାର
 ବେଶ୍ୟାପାଖର ଅଛି, ତହିଁରେ ସାତତାଳ ପାଣି ସାତତାଳ ପକ୍ବ,
 ତା ଉତ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଫଡ଼ୁଆ ଅଛି, ଫଡ଼ୁଆଉତ୍ତରେ ଗୋଟିଏ
 ରଥର, ସେ ରଥର ବେକ ଯଦି କେହି ମୋଡ଼ିଦେବ ତେବେ ମୁଁ
 ମରିବି । ଏହା କିଏ ଜାଣେ ସେ କିଏ କରିବ ? ରଜାପୁଅ ମନ୍ତ୍ର

ହୋଇ ଓଗଡ଼ିପରେ ଏସବୁ ଶୁଣୁଥାଏ, ଅସୁରୁଣୀ ଫେରୁ ଚନ୍ଦ୍ରବାକୁ ଗଲା,
ରଜାପୁଅ ନିଜରୂପ ହୋଇ ଆପଣା ଦେଶକୁ ଗଲା । ମୂଲ୍ୟ ଛକାଇ
ବେଶ୍ୟୋଗଶର ପାଣି ବୁଢ଼ାଇଲା, ପକ୍ କଢ଼ାଇଲା, ଫଡ଼ୁଆଟିକି
ବାହାର କରି ତହିଁ ଉତରୁ ରଥ ରଞ୍ଜିତ କାନ୍ତି ଦେକ ମୋଡ଼ ଦେଲା ।
ଏଣେ ଅସୁରୁଣୀ ଘୋରବର୍ଜନ କରି ମରଗଲା । ରଜାପୁଅ ବନସ୍ତକୁ
ସାଇ ରଜାଝିଅକୁ ଘୋଡ଼ାରେ ବସାଇ ଆପଣା ଦେଶକୁ ଘେନି
ଆସିଲା । ଗାଁ ଖଣ୍ଡଦୂର ଅଛି, ରଜାଝିଅକୁ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼ଚଢ଼ମୂଳେ
ବସାଇ କହିଲା ତମେ ଏଇଠି ବସିଥାଅ, ମୁଁ ଗାଁଠାରୁ ସରନ
ସାମନ୍ତ ପାଲଟି ସୁଅର ପଲଟଣ ଅଣି ତମକୁ ଏଇଠୁ ବିଭାହୋଇ
ଘରକୁ ନେଇଯିବି । ଏହାକହି ରଜାପୁଅ ଘରକୁ ଗଲା । ରଜାଝିଅ
ସେଇ ଚଢ଼ଚଢ଼ ଗଛମୂଳେ ବସିଥିଲା ତାହା ଅଗରେ ଗୋଟିଏ କୂଅ;
ସେ ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ଚମାର ଘର । ଚମାରଝିଅକୁ ମା କୂଅରୁ
ପାଣି ଅଣିବାକୁ ପଠାଇଲା । ସେ କୂଅରେ ମାଟିଆ ପକାଇ ଭୁଜିବିଏ
ଘରକୁ ଫେରିଯାଏ, ଏହିପରି ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟି ମାଟିଆ ଭୁଜିଲା ।
ଶେଷରେ ମା ଖପା ହୋଇ ଗୋଟାଏ ଚମର ମାଟିଆ ଦେଲା ।
ଚମାରଝିଅ ଚମମାଠିଆ କୂଅମୂଳକୁ ଆଣି ସେଇଠି ବସି କାନ୍ଦିଲା ।
ଏହା ଦେଖି ରଜାଝିଅକୁ ହସ ମାଡ଼ିଲା । ଚମାରଝିଅକୁ କହିଲା
ମାଟିର ମାଟିଆ ଭୁଜୁ ବୋଲି ତ ଚମର ମାଟିଆ ଭୁଜୁ ? ଚମାରଝିଅ
ରଜାଝିଅ ପାଖକୁ ଆସି ତାକୁ ତାହାର ପରିଚୟ ପଚାରିଲା । ରଜାଝିଅ
ସବୁ କଥା କହିଲା । ଏହିପରି କଥାବାତ୍ତା ଦେଉ ଦେଉ
ଚମାରଝିଅ ରଜାଝିଅକୁ ବଢ଼ିଲା, ମତେ ଟିକିଏ ଚମ ଝୁଣୁଅ
ଦିଅନ୍ତୁ, ଲଗାନ୍ତୁ କେମନ୍ତି ଦୁଶନ୍ତି । ଝୁଣୁଅ ନେଇ ଲଗାଉ
ଲଗାଉ ରଜାଝିଅ ଠାରୁ ସବୁ ଅଲକାର ନେଇ ଲଗାଇଲା । ରଜାଝିଅ
ଓଲୁ ଚଢ଼ି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ, ଶେଷରେ ରଜାଝିଅକୁ କହିଲା ତମେ
ମୋର ପିତୃଲଗ୍ନ, କାମାମୁଦ ପିନ୍ଧନ୍ତୁ, ବସନ୍ତ ଦୁଶନ୍ତି ଦେଶନ୍ତି ।

ରଜାହିଁଥ ସେହୁପରି କଲ, ତମାରହିଁଥର ଲୁଗାପିନ୍ଧିଲ । ଏହିପରି ବେଶ କଦଳହେଲରୁ ତମାରହିଁଥ ରଜାହିଁଥକୁ କୂଅପାଖକୁ ଡାକି ନେଇ ତାକୁ କୂଅକୁ ଠେଲିଦେଲା । ରଜାହିଁଥ କୂଅରେପଡ଼ି ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଫୁଲ ରୂପରେ ରହିଲା । ତମାରହିଁଥ ରଜାହିଁଥର ବେଶ ପିନ୍ଧି ଚାରିଟି ଗଛମୂଳେ ବସି ରହିଲା । ଏଣେ ରଜାପୁଅ ସଇନସାମନ୍ତ ଅଣି ଦେଖେ ସେ ରଜାହିଁଥର ରୂପ ବସନ୍ତ ଅମୃତର ହୋଇଯାଇଛି କେତେ ଭାବିଦେଲା କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ; କାହାକୁ କିଛି ନ କହି ବିଭା ଦେଲା । ତମାରହିଁଥ ସେ ଦେଶର ରାଣୀ ଦେଲା । ଏହିପରି କେତେଦିନ ଗଲା, ଏସ୍ଥାୟୀରେ ବୁଢ଼ାରଜା ମରଗଲେ, ସେ ରଜାପୁଅ ରଜା ଦେଲା । ଦିନେ ରଜା ବୁଲିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେହୁ କୂଅପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ପଦ୍ମଫୁଲଟିଏ ଦେଖି ତୋଳି ନେଇ ରାଣୀଙ୍କ ଦେଲେ । ରାଣୀ ବୁଝିଲେ ସେ ସେଉଁ କୂଅରେ ରଜାହିଁଥକୁ ପକାଇ ଦେଇଥିଲେ, ସେହୁ କୂଅରେ ଏ ପଦ୍ମଫୁଲ ଫୁଟୁଥିଲା । ରଜାହିଁଥ ଏ ପଦ୍ମଫୁଲ ହୋଇ ଫୁଟିଛି ଏହା ଜାଣିପାରି ସେ ଫୁଲଟିକି ଟିକି କରି ଛୁଣାଇ ନଳାମୁହଁକୁ ପକାଇଦେଲେ । କିଛିଦିନ ପରେ ରଜାହିଁଥ ନଳାମୁହଁରେ ଲାଭଗଛଟିଏ ହୋଇ ଉଠିଲା । କହୁଣ ନାହିଁଲା, ଫଳ ସେ ଫଳିଲା ଅନୋଚର (୧) ରଜା ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଲାଉ ଦୁଇଟି କରିବାକୁ କହିଲେ । ରାଣୀ ଲାଉ ଦୁଇଟି ବସାଇଛନ୍ତି, ଲାଉ ଘଡ଼ା, କାହାନାରେ ଶବ୍ଦକଲା, ‘ଘଡ଼ା ଘଡ଼ା ଲାଉ, ତମାରୁଣୀ ହାତରେ କି ରଜାପୁଅ ଖାଉ ? ଏହିପରି ଭିନ୍ନଭିନ୍ନଥର ଦେଲା । ତମାରହିଁଥ ଶାଶୁକୁ ଡାକି କହିଲା ଦେଖ ଲାଉ କଣ କହୁଛି । ‘ଘଡ଼ା ଘଡ଼ା ଲାଉ ରଜାପୁଅ ମୁଣ୍ଡ ନୂଆରାଣୀ ଖାଉ ।’ ଶାଶୁ ଏହା ଶୁଣି ଲାଉକୁ ବାରି ଆଡ଼େ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବାକୁ କହିଲେ, ରାଣୀ ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ

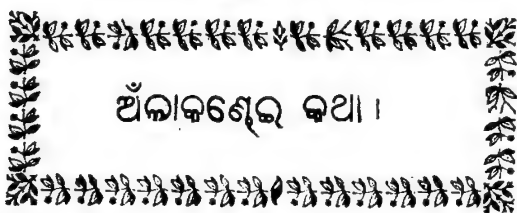
ହେଲେ । ରଜାପୁଅ ଖାଇଲାବେଳେ ଲୁହ ମାରିବାରୁ ଗଣୀମା କହିଲେ, ଲୁହ ଏପରି ଅମଙ୍ଗଳ କଥା କହିବାରୁ ଯୋପାଡ଼ିଦେଲୁଁ । ଏହିପରି କେତେଦିନ ଗଲା, ମେ ଗଛର ଲୁହ ଅଉ କେହି ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ବିନେ ରଜା ବାରିଆଡ଼େ ଚଲୁ ? ଦେଖିଲେ ସେ, ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦର ଟଣ୍ଡଗଛ ଦେଲେ, ତହିଁରେ ଗୋଟିଏ ଟଣ୍ଡଫଳ ପାରିବ । ରଜାଙ୍କର ଟଣ୍ଡଫି ଖାଇବାକୁ ଲୋଭ ହେଲା, ତୋଳି ଆଣି ଘରେ ଥୋଇଦେଇ ଗାଧୋଇ ଆସିଲେ । ଖାଇବା ସମୟରେ ହୁଣ୍ଟ ଲଗାଇ ଟଣ୍ଡଫି ସେପରି କାଟିଦେଇଚନ୍ତି, ସେହିପରି ଟଣ୍ଡଫଳରୁ ସେ ରଜାଝିଅ ବାହାରିପଡ଼ିଲା !! ରଜା ଅଚମ୍ପେଇ ହୋଇଗଲେ, ପଚାରିଲେ ତେମେ କିଏ ? ରଜାଝିଅ ଅପଣାର ପରିଚୟ ଦେଲା ଆଉତମାରଝିଅ ଯାହା ? ଚରୁଥିଲା ସବୁ କହିଲା । ରଜାଝିଅକୁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ଲୁଗାଇ କରି ରଖି ରଜା ଗଣୀମାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, ବୋଉ ! ଆଜି ଗୋଟିଏ ସେ ଲୁହରୁ ଭୁଲଣ କରି । ନୂଆଗୁଣୀ ଏଥିପାଇଁ ମଙ୍ଗୁ ନ ଥାଏ, ରଜା ଏକର୍ପିତ କରିବାରୁ ଭୁଲଣ ରହିବାକୁ ଗଲା । ରଜା ଗଣୀମାଙ୍କ ସହଚରେ ସେଠାରେ ବସିରହିଲେ, ଲୁହ କଣ କହିବ ଶୁଣିବାକୁ । ଲୁହ ଘଡ଼ା ହୋଇଆସିଲା, ଆଗପରି ଶବ୍ଦ କଲା, ‘ଘଡ଼ା ଲୁହ, ଚମରୁଣୀ ହାତେ କି ରଜାପୁଅ ଖାଉ, ଗଣୀ ଭୟରେ ଥରୁ-ଥାଏ ରଜା କିଛି ନ କହି ଚାଲିଗଲେ, ଦାଣ୍ଡଦୁଆରେ ଗୋଟାଏ ଟୋପର ଖୋଳାଇ, ଗଣୀଙ୍କି ଡକାଇଲେ, ତହିଁରେ ଧାନ କେତେ ସମାଇବ ଅନ୍ନାଜ କରିବାକୁ । ଗଣୀ ବଡ଼ ମନକଷ୍ଟରେ ଟୋପର-ପାଖକୁ ଗଲେ, ପହଞ୍ଚିଲାସଣି ଢେଙ୍କିତରକୁ ଠେଲି ଦେଲେ, କହିଲେ ‘ଯା ଚମରାଠିଆରେ ପାଣି କାନ୍ଦୁଥା’ । ଗଲକଥା ଉପର କିଣ୍ଡା ଛାଡ଼ିଦେଲେ ମାଟି ଚଢ଼ାଇଦେଲେ ସେ ରଜାଝିଅକୁ ବଢ଼ା ହୋଇ ସୁଖରେ ଘର ଦୁଆର କଲେ, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା ନ କହିଲେ, ମୋ କଥାଟି ସଲେ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଦାଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ନଡ଼ିଆ ଚନ୍ଦ୍ର ବସିଦେଲା, ତା ଘୋଡ଼ାକୁ ଚାଲଗଛ
କରିଦେଲା । ଏହିପରି ଅଉ ଛ ଭାଇପାଦ ଲୀଳାବତୀଙ୍କ ଆଶିବାକୁ
ଗଲେ, ସମସ୍ତେ ସେଇଅଡ଼େ ନଡ଼ିଆଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ରହିଲେ । ଅଉ
କିଏ ଅଛୁ ସେ କିଏ ସିବ, ସମସ୍ତେ ଭୁନିବାନ ହୋଇ ରହିଲେ । ବଡ଼
ଭାଇ ଭାଇସାର ଗର୍ଜ ହୋଇଥାଏ, ତାର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହେଲା ।
ପୁଅଟିକୁ ଗୁରୁ ଛ ବର୍ଷ ହେଲାଠାରୁ ତାକୁ ଅବଧାନ ପାଖରେ ପାଠ
ପଢ଼ାଇଲେ । ପୁଅଟିର ନା ଦେଇଥାନ୍ତି ବିଶିକେସନ । ବିଶିକେସନ
ଗୁହାଳରେ ପଡ଼ୁଛି, ଦିନେ ତାହାର ଖଜୁ ଗଡ଼ିଲା । ସେ ମାଗି-
ବାରୁ, ଅଉ ପିଲାମାନେ ତାକୁ କହିଲେ, ‘ଅଣବାବୁଆ ରେ ପଣ
ଯାଉଛି ନା ଖଜୁ ଗଡ଼ିଗଲା ଦେ ବୋଲୁଛ’ । ବିଶିକେସନ ତାର
ବାପ କିଏ ଜାଣେ ନା, କି ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।
ଏଇଥି ଲୁଗି ପିଲାମାନେ ତାକୁ ଏପରି କହିଲେ । ବିଶିକେସନ ସେଦିନ
ଗୁହାଳରୁ ଆସି ବଲେଇ ଗୁଡ଼ ଶଣ୍ଢ ମୁଣ୍ଡମାଟି କଣ’ ଏହିପରି
ଗୋଟାଏ ଘରେ ଶୋଇଲା । କେତେଠାଇଁ କେତେ ଖୋଜିଲେ,
କୋଉଠି ତାକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ତାର ମା କାନ୍ଦୁଣି ସ୍ବାନ୍ଦୁଣି ହୋଇ
ତାକୁ ଖୋଜୁଥାଏ, ‘ବଲେଇ ବୋଇଲା ମ୍ୟାଉଁ, ଦୁଧଭାବକର ଗୁଣିଏ
ଖାଉଁ ପୁଅକୁ ଦେଖାଇ ଦେଉଁ ।’ ବଲେଇକୁ ଦୁଧଭାବ ଖାଇବାକୁ
ଦେଲେ, ବଲେଇ ଖାଇସାର ଯୋଉଠିରେ ବିଶିକେସନ ଶୋଇ-
ଥିଲା, ସେ ଘର କବାଟରେ ଲଙ୍ଗୁଡ଼ ମାରିଦେଲା ସେ, କବାଟ ପିଟି-
ଗଲା । ମା ବିଶିକେସନର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ବସିଲା, ଖୁଜୁମାନେ ଗୋଡ଼
ତଳେ ବସିଲେ, ପଶୁରଲେ କାହିଁକି ରୁଷିରୁ କହ, ହଜିଥିଲେ
ଖୋଜିଦେଉଁ, ଭାଙ୍ଗିଥିଲେ ଗଢ଼ି ଦେଉଁ, କାହିଁକି ରୁଷିରୁ କହ ।
ପୁଅ କହିଲା, ମୋ ବାପ ଦାବିମାନେ କାହାନ୍ତି କହ । ମା କହିଲା ତୁ
ସେଥିରୁ କି ପାଇବୁ ? ବାପ ଦାବି ତ ସାନ ଖୁଜୁକି ଅଣବାବୁ ଗଲେ,
ସେଇଅଡ଼େ ରହିଲେ । ପୁଣି ପୁଅ ପିଦି କରିବାରୁ ମା ଯୋଗୀର

କଥାଯାକ ତାକୁ କହିଲା । ସବୁ କଥା ଶୁଣି ସୁଅ କହିଲା, ମୁଁ ଯିବି, ବାପ ଦେଉଳାଙ୍କ ମୁକ୍ତ କରି ଆଣିବି । ସମସ୍ତେ ମନା କରୁଥାନ୍ତି, ସେ ଏକା ଯିବକରି ବାହାରିଲା । ଘୋଡ଼ାଶାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ, ଗୋଟିଏ ମଢିଆ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ହସୁଅ, ତାକୁ ଆଣିଲା, ଗୁଡ଼ିଆଣିଲା, ମା ଖୁଜୁଆ ସମସ୍ତକୁ ଦଣ୍ଡବଦ୍ଧ କରି ଯୋଗୀଶାଳକୁ ଗଲା, ଯେ ମାଲୁଣୀ-ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମାଲୁଣୀ ସ୍ୱାକୁ ସେଠାରେ ରହୁବାକୁ ମନା କରୁଥାଏ; ଏ କହିଲା ତୁ ମୋ ଘୋଡ଼ାକୁ ନେଇ ଆଉ କୋଉଠି ବାଜି ଆ, ମୁଁ ତୋ ଘରେ ମାଇପି ବେଶ ହୋଇ ରହୁଛି । ଯୋଗୀ ଯଦି ପଚାରିବ କହିବୁ ଏ ମୋର ଝିଆରୀ, ମୁଁ ତ ରୁଦ୍ଧା ହେଲଣି, ଯଦି ମଉସିବି ନୁଆ ସାଲୁଣୀଙ୍କ ପାଇଁ ଫୁଲ କିଏ ଗୁଡ଼ିବ ? ଏଯୋଗୁଁ ସ୍ୱାକୁ ଆଣି ରଖିବ । ବିଶିକେସନ ଗୁରୁଏ କଲା ବୋଲି ହେଲା, ଖଜୁ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ଗୋଟିଏ ପିଣ୍ଡରୂପ ଧରିଲା, ତା ଘରେ ରହିଲା । ଯୋଗୀ ଆସିଲା, ମାଲୁଣୀଠାରୁ ଫୁଲ ନେଇଗଲା, ବିଶିକେସନକୁ ମାଲୁଣୀର ଝିଆରୀ ବୋଲି ବୁଝିଲା । ଏହିପରି ଥାଏ, ଦିନେ ବିଶିକେସନ ମାଲୁଣୀକୁ କହିଲା ମାଉସି ! ମୁଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିବ ? ମାଲୁଣୀ କହିଲା ନାହିଁରେ ସୁଅ ଅସୁନ୍ଦର ହେଲେ ଯୋଗୀ ଆଉ ମତେ ରଖିବ ନାହିଁ । ଏ କହିଲା ସୁନ୍ଦର ହେଲେ ନେଇଯିବୁ, ଅସୁନ୍ଦର ହେଲେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଯିବୁ । ବିଶିକେସନ ଯୋର ଫୁଲ ଖଣ୍ଡି ଗୁଡ଼ିଲା ସେ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ହେଲା, ମାଲୁଣୀ ତାକୁନେଇ ଲାଳାବଜାକୁ ଦେଲା । ବିଶିକେସନ ସେ ଫୁଲମାଳରେ ଖଣ୍ଡିଏ କେତକାପାଖୁଡ଼ାରେ ଭାଷା ଲେଖି ଗୁଡ଼ିଆଏ । ଲାଳାବଜା ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେ ଭାଷାଖଣ୍ଡିକ ଖସିପଡ଼ିଲା, ପଡ଼ି ଦେଖେ ଯେ, ତାର ପୁରୁଷ ବିଶିକେସନ ତାକୁ ନୈବାକୁ ଆସିବ । ଯୋଗୀର ଜୀବନ କୋଉଠି ଅଛି କଥାରେ, ତାକୁ ପଚାରି କହିବାକୁ ଲେଖିବ । ମନକଥା ମନରେ ଥାଏ, ଦିନେ ଲାଳାବଜା ଯୋଗୀ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ, ପଚାରିଲା ହେ । ତମେ ଯଦି

ମରଯିବ, ମତେ କିଏ ଯୋଷିବ ? ତେମେ ସିନା ମୋତେ ଅନାସ୍ତ୍ର କରି
 ଯିବ । ଯୋଗୀ କହୁଲୁ ମୁଁ କଣ ସହଜରେ ମରବ ? ଦରଅ ଉତରେ
 ସାବତାନ ପାଣି, ସାବତାନ ପଙ୍କ, ପଙ୍କ ଉତରେ ଗୋଟିଏ ଫତୁଆ;
 ତା ଉତରେ ଗୋଟିଏ ସାନ ଫତୁଆ, ତା ଉତରେ ବଗଟି
 ଅଛି, ତାକୁ ଯଦି କିଏ ଆଣି ବେକ ମୋଡ଼ି ଦେବ ତେବେ ମୋ ପ୍ରାଣ
 ଯିବ । ଦରଅ ଉତରକୁ ଫେରି କିଏ ଯିବ ? ମାଛ, ମଗର, କୁମ୍ଭୀର,
 ଖାଇଯିବେ । ଯଦି କିଏ ଏ ଗାଁପାଖ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରି
 ତାଙ୍କ ହାତରେ ଯେ ବାରହାତ ଖଣ୍ଡା ଅଛି, ତାକୁ ପାଇବ ତେବେ
 ସେ ଖଣ୍ଡା ହାତରେ ଥିଲେ ମାଛ, ମଗର, କିଛି କରିବେ ନାହିଁ ।
 ଲଳାବତୀ ଏସବୁ କଥା ବଶିକେସନ ପାଖକୁ ଲେଖି ପଠାଇଲା ।
 ବଶିକେସନ ସେ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପାଖରେ ସାତ ରାତି ସାତ ଦିନ
 ଗୁହାରିଥି ପଡ଼ିଲା । ଠାକୁରାଣୀ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ତାକୁ ଅପଣା ହାତରୁ
 ଖଣ୍ଡା ଦେଲେ; କହୁଲେ ଏ ଖଣ୍ଡା ସବୁବେଳେ ହାତରେ ରଖିଥିବୁ,
 ଦରଅରେ ବୁଡ଼ିଲାବେଳେ ଯଦି ମାଛ, କୁମ୍ଭୀର, ମଗର ଆସିବେ,
 ତେବେ ଲିଅ ଗୁଜି ନେଇଥିବୁ ଯେ, ଲିଅ ବୁଣିଦେଲେ ସେମାନେ
 ତାକୁ ଖାଇଲୁଗିବେ, ପାଖକୁ ଆସିବେ ନାହିଁ । ଠାକୁରାଣୀଙ୍କଠାରୁ
 ଏହସର ଆଜ୍ଞା ପାଇ ବଶିକେସନ ମାଲୁଣୀ ପାଖକୁ ଗଲା, ତାକୁ
 ଏସବୁ କଥା କହି ଅଗ୍ନିରେ ଲିଅଗୁଡ଼ିଏ ନେଇ ଦରଅ କୁଳକୁ ଗଲା ।
 ଦରଅ ମଝିରେ ପଶି ଫତୁଆଟି ଆଣିଲା, ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ଖଣ୍ଡା ଥାଏ
 ହାତରେ, କେହି ଜୀବଜନ୍ତୁ କିଛି କଲେ ନାହିଁ । ଫତୁଆଟି ଆଣି ସେ
 ମାଲୁଣୀ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା, ତା ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ଚଢ଼ି ଯୋଗୀ
 ଦୁଇଟି ଗଲା । ଦରଅ ଉତରୁ ଫତୁଆଟି ଆଣିଲାବେଳୁ ଯୋଗୀଙ୍କ
 ଜର ହୋଇଥାଏ, ଯୋଗୀଙ୍କ ଦାଣ୍ଡକୁ ଢାକିଲା, ତାକୁ ସେ ଫତୁଆଟି
 ଦେଖାଇଲା ଯୋଗୀ ଯେତେ ନେହୁର ନମସ୍ତ ହୋଇ ସେ ଫତୁଆଟି
 ମାଗିଲା, ତା ଗୁଣୁଟି କିଏ ? ବଶିକେସନ କହୁଲା ଆଗେ ମୋ ବା

ଆଉ ଛ ଦାବକୁ ଦେ, ସେମାନଙ୍କ ଘୋଡ଼ା ଦେ । ଯୋଗୀ ସେମାନଙ୍କୁ
ନିଜରୂପ ଦେଲା । ମାଲୁଣୀଘର ବଣ, ଧୋବା ଘର ବଣ ଆଉ ସେ
ଗାଁର ସେତେଲେକକୁ ଯୋଗୀ ଗଛ ବୃକ୍ଷ କରି ବନ୍ଦ କରିଥିଲା, ସେମା-
ନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନସ୍ତ କଲା । ଯୋଗୀ ବିଶ୍ୱକେସନଠାରୁ ଫତ୍ତୁଆଟି
ନେବ ବୋଲି ବଡ଼ ବେସ୍ତ ଦେଉଥାଏ । ବିଶ୍ୱକେସନ କହିଲା ତୁ
ଏଠାରେ ନିଆଁ କରି ମୁଁ ଦେବି । ଯୋଗୀ ନିଆଁ ଅବସ୍ଥା ଲଗାଇଲା
ବିଶ୍ୱକେସନ ଫତ୍ତୁଆଟି ଫିଟାଇ ତା ଉତରୁ ବଗଟିକୁ ବାହାର କରି
ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ବେକ ମୋଡ଼ ଦେଇ ନିଆଁରେ ପକାଇଦେଲା ।
ଯୋଗୀ ମୁଠୁଣିଏ କରିକାଢ଼ି ସେଇସଣ ମରଗଲା । ବିଶ୍ୱକେସନ
ବାପ ଦାଦ ସାତଜଣ ଆଉ ଲଲାବଟାକୁ ଘେନି ଘରକୁ ଆସିଲା ।
ଆନନ୍ଦରେ ଘର ଦୁଆର କଲା, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା କହିଲା ନାହିଁ ।
ମୋ କଥାଟି ସରଲା ଉଦ୍ୟାଦ ।

ଆଁଳାକଣ୍ଠେଇ କଥା ।

ଦୋଟି ମୂଲ୍ୟାଲୁଅଣି ଥାନ୍ତି, ମୂଲ୍ୟାଟି ରଜାଘରୁ ମୂଲ୍ୟ ଲାଗି
ଧାନ ଗଉଣୀଏ ଅଣେ, ତାକୁ ନିଜ ଖାଇ ଦିନ କଟାନ୍ତି । ଦିନକର
ଆଁଳାକଣ୍ଠେଇ ବିକା ଅସିଥିଲା, ଗାଁ ଉତରେ ସମସ୍ତେ କଣିଲେ,
ମୂଲ୍ୟାଣୀଟି କି ଦିନକର ମୂଲ୍ୟଧାନ ଗୋଣିକ ଦେଇ ଗୋଟିଏ କରିଲା ।
ଟଙ୍କା ସୁନା ସାଙ୍ଗରେ ଧାନ ଗଉଣୀକ କୋଉଠି ସର () ? ସବୁ-
କିଛି ମୂଲ୍ୟାଣୀଟି ଯୋଉ କଣ୍ଠେଇଟି କଣିଥିଲା ତା ସବୁଠାରୁ
ଅସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିଲା । କଣ୍ଠେଇଟିକି ଅଣି ମୂଲ୍ୟାଣୀ ତା କୁଡ଼ିଆଘର

ଗୋଟିଏ ଠଣାରେ ରଖିଦେଇଥାଏ । ଚାଉ ଗେରସ୍ତ କାମ ସାରି
 ଘରକୁ ଆସି ଦେଖିଲା ଯେ, ଖାଇବା ପିଇବାକୁ କିଛି ନାହିଁ, ମୂଲ
 ଧାନରେ ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇଟିଏ ଶୋ ହୋଇଛି । ଶ୍ରେକରେ ଫେଟି
 ଜଳିଛି, ଭାରିଯାକୁ ନିସ୍ତୁକ ମାଡ଼ ଚଢ଼ାଇଲା, ଭାସି ଶ୍ରେକରେ ଫେରି
 କାମକୁ ଗଲା, କାମରୁ ଆସି ଯାହା ମିଳିଲା ଖାଇ ଗେରସ୍ତ ଭାରିଯା
 ଦିନେ ଶୁଦ୍ଧରେ ଶୋଇଲେ । ରାତି ପହରେ ହୋଇଛି ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇ
 ତାକ ପକାଇଲା, 'ଲୋ କନ୍ଧୁଣୀଖାଇ, ମୁଁ ଦୁଗିସିବି ଉଠୁ ।' ମୂଲଆଣୀ
 ଉଠୁ ନ ଥାଏ, ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇ ତାକ ଉପରେ ତାକ ପକାଇବାରୁ,
 ବରୁଣ ଉଠିଲା, କହିଲା ତୁ ପଛକେ ଏ ଘର କଣରେ ଦୁଗି, ଆଉ
 ପାଟି ଚରି ନା, କାଲେ ତା ଗେରସ୍ତ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଯିବ, ଏହି ଭୟରେ
 ଏପରି କହିଲା । ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇ ସେ ଘର କଣରେ ଦୁଗିଲା । ଫେରୁ
 ଶୋଇଚାନ୍ତି, ବେଳେ ଦିପଦର ହେଲାଣି, ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇ ଉଠିଲା, ଫେରୁ
 ସେହିପରି ତାକ ପକାଇଲା । ମୂଲଆଣୀ କହିବା ଅନୁସାରେ ଘର
 କଣରେ ଦୁଗିଲା । ରାତି ଶେଷ ପହରେ ଯେତେବେଳେ ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇ
 ଉଠି ପୁଣି ସେହିପରି ତାକଲା, ମୂଲଆଣୀ ବରୁଣ ଭାରି ବରକୁ ହୋଇ
 କହିଲା ମୋ କାନିରେ ଦୁଗି । ସତକୁ ସତ କଣ୍ଠେଇମଣି ଆସି ତା
 କାନିରେ ଦୁଗିଦେଇ ଗଲା । ଏହିପରି ରାତି ପାହିଲା, ପକାକୁ ଉଠି
 ମୂଲଆଣୀ ଦେଖେ ସେ ତା କାନିରେ ଘୁଆପୁଆ କିଛି ନାହିଁ, ପୁନା
 ଗୁଡ଼ାଏ ! ଘରକଣକୁ ଅନାଇ ଦିଏ ସେ କଣେପୁନା କମା ହୋଇଛି ।
 ଆନନ୍ଦର ଅତ୍ୟୁତ ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସ୍ବାମୀତ ତାକଆଣି ସବୁ ଦେଖା-
 ଇଲା । ଯାହା ଖରଚ କରାବାର କଲେ, ବାକୀ ମାଠିଆରେ ପୂରାଇ ଭାଡ଼
 ତଳେ ଯୋଡ଼ିରଖିଲେ । ଏହିପରି ସବୁଦିନେ କରନ୍ତି, ସେ ମୂଲଆଣୀର
 ସେ ଗାରେ ଗୋଟିଏ ସଙ୍ଗାତ ଥିଲା, ସଙ୍ଗାତ ଦିନେ ତା ଘରକୁ ଆସିଲା,
 ଦେଖିଲା ଯୁକ୍ତଘରେ ସମ୍ପତ୍ତି ମାଡ଼ିଯାଉଛି ପରୁରଲା, ଏତେସମ୍ପତ୍ତି କୁଆଡ଼ୁ
 ହେଲା ? ବୁଝିଲା ସେ ମେଦନ ସଙ୍ଗାତ ସେ ଅଁଳାକଣ୍ଠେଇ କଣିଥିଲା

ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଅସୁନ୍ଦର ବୋଲି କହୁଥିଲେ, ସେ ସୁନା ଦେଇ ।
 ଦି ସଙ୍ଗାତଙ୍କର ଗୁରୁ ମନ ମିଳେ, ଦି ଦିନପାଇଁ ସେ ସଙ୍ଗାତାରୁ
 ଅଳାକଶ୍ୱେତକ ମାଗିନେଲା । କଶ୍ୱେତକ ନେଇ ଘରକୁ ଯାଉଛି,
 ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ବାଇଗଣ କଥାର ପଡ଼ିଲା । ଆଗ୍ର ସୁନ୍ଦର କଥା
 ଲିଆ ବାଇଗଣଟିଏ ଦେଖି ତାକୁ ଛୁଣ୍ଡାନ୍ତ ନେଇ ଖାଇଲା । ଘରେ
 ପହଞ୍ଚି ଅଳାକଶ୍ୱେତକ ଉତ୍ତମ ପ୍ରାନ୍ତରେ ରଖିଦେଲା । ମନ ଖାଲି
 ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ ତେମନ୍ତି ଗୁଡ଼ି ହେବ । ଗୁଡ଼ି ହେଲା, ଝଟି
 ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ କର ଖାଇପିଇ ଯୋଇଲେ । ଗୁଡ଼ି ପହରକଠେଇଁ ଅଳା
 କଶ୍ୱେର ବାଇଗଣଟିଏରଣୀ ବୋଲି ହୁଇ ପକାଇଲା । ଏ ଶ୍ରୀଲେ
 କଟର ଗେରସ୍ତ ଉଠିବସି କାବା ହୋଇ କହିଲା, କାହୁଁ ଗୋଟିଏ
 କଣ ଅଛି, ବାଇଗଣଟିଏରଣୀ ବୋଲି ଡକାଯାଉଛି, ଏ ରଜା
 ଦେଶ, ରଜା ଶୁଣିଲେ ଏହିସଖି ମୋ ହୁରୁମତ ନେବେ, ଏହା
 କହୁ ବା ଭାରିଯାକୁ ଟାଙ୍କେ ଛେଡ଼ିଲା । ଅଳାକଶ୍ୱେତ ଗୁଡ଼ିବାର ଜନ୍ମ
 ନୁହେଁ, ତାକୁଥାଏ 'ଲେ ବାଇଗଣ ଟିଏରଣୀ ମୁଁ ହରିଯିବି ଉଠୁ । ଏ
 ଶ୍ରୀଲେକ୍ଷକ ଉଠି ତାକୁ ଘରର ଏକ କଣରେ ଦେଖାଇଲା । ଗୁଡ଼ି
 ଦିଗସୁ, ଚୁଣ୍ଡାସୁ ପହର ବି ସେହିପରି ଘରର ଆଉ ଦୁଇକଣରେ
 ଦେଖାଇଲା, ଶେଷ ପହରକୁ ଆପଣା ଲୁଗା କାନରେ ଦେଖାଇଲା ।
 ସକାଳୁ ଉଠି ଗେରସ୍ତକୁ ସବୁ ଦେଖାଇଲା । ସୁନାମୁଣ୍ଡା ଦେଖି ଗେର-
 ସ୍ତର ଆଖି ଝଲକ ପଡ଼ିଲା । ଭାରିଯାକୁ କେତେ ଗେଲ କର କଥା
 କହିଲା; କାଲି ଗୁଡ଼ିରେ ମାରିଥିବାରୁ ପିଠି ଅଉଁସି ଦେଲା । ଅଳାକ-
 ଶ୍ୱେତକ ଦି ଦିନ ରଖି, ଏମାନେ ସେ ମୂଲ୍ୟାନ୍ତର ଫେରାର
 ଅସିଲେ । ସେ ଅଳାକଶ୍ୱେତକ ନେଇ ଘରଦୁଆର କଲା, ପକ୍ଷୀକୋଠା
 କଲା, ଝୁବ ସୁଖରେ ରହିଲା, ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା କହିଲା ନାହିଁ । ମୋ
 କଥାଟି ସରିଲା ଇନ୍ଦ୍ରାବତ ।

ବୁଦ୍ଧିମତୀ ସାଧବଣିର କଥା ।

ଗୋଟିଏ ସାଧବଣିର ଧୂଳିଘର କରି ଖେଳୁଛି, କଉଡ଼ିଏ କଉଡ଼ି ପାଇଲା । କଉଡ଼ି କଉଡ଼ି ଦ୍ଵାରରେ ଧରି ଚାଲୁଥାଏ କହୁଥାଏ, ‘କଡ଼ାକେ ମରି’ କଡ଼ାକେ ଚରି, କଡ଼ାକେ ଘରଦୁଆର କରି, କଉଡ଼ି କଉଡ଼ି ବେଉଁନ୍ତି ପରିଲ ସୁନାଖମ୍ବେ ସୁନ କଲଣ ଡେରି, ରଜାପୁଅ ସେହବାଟେ ଘୋଡ଼ାଦଉଡ଼ି କରୁଥିଲା, ସାଧବଣିର କଥା ଶୁଣି ତାକୁ ପଚାରିଲା, କଉଡ଼ି କଡ଼ାକେ କପରି ଏ କଥା ସବୁ କରୁ ? ଏ କହିଲା ବୁଦ୍ଧି ଥିଲେ ସବୁ ହୋଇପାରେ । ରଜାପୁଅ ଏହା ଶୁଣି କିଛି ନ କହି, ଘୋଡ଼ାଦଉଡ଼ି ବନ୍ଦ କରି ଘରକୁ ଗଲା, ଗୋଟିଏ ଘର ଚଢ଼ିରେ ମୁଣାମାଟି କଣ, ବଲେଇ ଚୁହ ଶଣ, ସେଇଘରେ ଯାଇ ଶୋଇଲା । ଖାଇଲା ପୁରୁଣାବେଳକୁ ପୁଅକୁ ଖୋଜାଗଲା, ରାଣ କହିଲେ ଆଜି କାହିଁକି ଏତେବେଳଯାଏ ପୁଅ ଅସି ନାହିଁ ? ସମସ୍ତେ ଗଲେ ଖୋଜିବାକୁ, ଅନ୍ଧରୁ ସନ୍ଧି ଖୋଜିଲେ, କୋଉଠି ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବଲେଇ କହିଲା ‘ମେଉଁ ମଉଁ ଦୁଧଭାତ କରି ରୁଣ୍ଡିଏ ଖାଉ ପୁଅକୁ ଦେଖାଇଦେଉଁ ।’ ରାଣୀ କହିଲେ ମରୁ ନାଆଁ ଲଗ ଟା, ସବୁ ଦିନ ଖାଉରୁ ଆଜି କଣ ନ ଖାଇଲେ ପୁଅକୁ ଦେଖାଇବୁ ନାହିଁ । କହିଲେ କହିଲା ସବୁଦିନେ ଖାଏଁ ଅଇଁଶାଭାତ, ଆଜି ଖାଇବ ଦାଣ୍ଡରୁ ଭାତ । ବଲେଇକ ଦାଣ୍ଡିରୁ ଭାତଗ୍ରାସ ବାଡ଼ିଆଣି ଦୁଧ ଗୋଲେଇ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ବଲେଇ ଖାଇଲା, ଲଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ଛିଡ଼ାକରି ମଉଁ ହୋଇ ଆଗେ ବାହାରିଲା । ଘୋଡ଼ାଘରେ ରଜାପୁଅ ଶୋଇଛି, ସେ

ଘର କବାଟରେ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ମାରଦେଲା ଯେ, କବାଟ ଫିଟିଗଲା । ରଜ
 ଶ୍ରୀ ସେ ଘର ଭିତରେ ପଶିଗଲେ, ମା ଗୋଡ଼ୁଆଳ ବସିଲା, ବାପ
 ମୁଣ୍ଡଉପରେ ବସିଲା, ବହୁଲେ ହଜିଥିଲେ ଖୋଜିଦେବୁଁ, ଭାଙ୍ଗିଥିଲେ
 ଗଣିଦେବୁଁ, କାହିଁକି ରୁଷିରୁ କହ । ରଜାପୁଅ କଥା କହୁ ନ ଥାଏ । ମା
 ବାପ ଲଗେଇ, କେତେବେଳେ ସରକ କଥା କହିଲା । କହିଲା ତେମେ
 ଦହେଁ ସତ୍ୟକର, କହିବି କାହିଁକି ରୁଷି । ମା କହିଲା ମାର ପୁଅର
 ବି ସତ୍ୟ ? ବାପ କହିଲା ବାପର ପୁଅର ବି ସତ୍ୟ ? ପୁଅ ଏକପିନ୍
 ଲଗାଇଲା ଯୋଉଠୁ, ମା ବାପ ସତ୍ୟ କଲେ । ପୁଅ କହିଲା ମୁଁ ସାଧବ
 ହିଁ ଅକୁ ବିଭା ହେବ । ମା ବାପ କହିଲେ ଅମ ସମାନ ବରୁଦେବ, ତୋ
 ସମାନ କନ୍ୟାଦେବ, ତେବେ ଯାଇ ବିଭାଘର, ଏ କଥା ଗୁଡ଼ି ଅଉ
 କଣ କହ । ପୁଅ କହିଲା ମୋର ଅଉ କିଛି କଥା ନାହିଁ, ମୁଁ ସାଧବ
 ହିଁ ଅକୁ ବିଭା ନ ହେଲେ ପ୍ରାଣହରାଦେବ । ରଜା ନାଚାର ହୋଇ ଡି
 ରିଲେ । ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଗଲା, ଗୁମୁଣ୍ଡ ଅବଦା ହେଲା,
 ବେଦା ତୋଳ ହେଲା; ମହାସମାବେଶରେ ବିଭାଘର ହେଲା ।
 ରଜାପୁଅ ଚଉଠିଦିନ ଶୁଭରେ ସାଧବହିଁ ଅ ପାଟତେଣିଆ କାନରେ
 କଉଡ଼ି କଡ଼ାଏ ବାଜିଦେଇ ତାର ଧାଉଁସାଙ୍ଗରେ ତାକୁ ଏକ ବନ-
 ସ୍ତରେ ସୁଆରରେ ନେଇ ଗୁଡ଼ି ଆସିଲା । ସାଧବହିଁ ଅକୁ ନିଦଲାଗି ଥାଏ
 କିଛି ଜାଣିପାରଲା ନାହିଁ । ନିଦଭାଙ୍ଗି ଗଲାରୁ ଦେଖେ ଯେ କେହି ନାହାନ୍ତି
 ଅଗନାଗନ ବନସ୍ତ ଭିତରେ ସେ ଏକା, ଅଉ ତା ଧାଉଁ ଅଛନ୍ତି,
 କଉଡ଼ି କଡ଼ାଏ କାନରେ ବନ୍ଦା ହୋଇଛି । ତର ମୂଢ଼କଥା ହୁଏ
 ମନେ ପଡ଼ିଲା, ଧାଉଁ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ, ସେ ବନସ୍ତରେ
 କୁଡ଼ିଆ କରି ରହିଲା । କାନରେ ଯେଉଁ କଉଡ଼ି କଡ଼ାଏ ଥିଲା ତାକୁ
 ଧାଉଁକ ଦେଲା ଲିଆ କିଣି ଆଣିବାକୁ । ଧାଉଁ ଲିଆ ଆଣିଲାରୁ ତାକୁ
 କହିଲା ନେ ଯାକୁ ବଣ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପଦା ଯେଗାରେ ବୁଣିଦେ,
 ମୟୂର ଖାଇବର ପକ୍ଷି ହାଡ଼ିଦେଇ ସିବେ । ଭାଉଁ ଅରଦନ ପଶିଗୁଡ଼ିକ

ଗୋଟେଇ ଅଣିଲେ, ସାଧକତ୍ବେ ଥ ସେ ପକ୍ଷୀରେ ପକ୍ଷୀ ବୁଣି ଧାଉଁକି
 ବକିବାକୁ ଦେଲା, ଧାଉଁ ବକି ଟଙ୍କା ଅଣିଲା । ଏହିପରି ସବୁଦିନ କର,
 ସେ କୁଡ଼ିଆରେ କୁଡ଼ିଆଏ ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାଧକତ୍ବେ ଥ କହିଲା, ଧାଉଁ
 ବେଠିଆ ଜାକିଅଣ, ଏ ଲଟା କି ହେବେ । ଧାଉଁ ବେଠିଆ ଜାକି
 ଅଣିଲା ସେ ସବୁ ଲଟା କାଟିଲେ । କୋଠା ଚୋଳିଲେ, ପୋଖରୀ
 ଖୋଳିଲେ, କୂଅ ବସାଇଲେ । ସାଧକତ୍ବେ ଥ ଦେଉଁ ବଣିଆ
 ଜକାର ଅଳଙ୍କାର ଗଢ଼ାଇଲା; ରୂପାବାସନ ସାରେ କଲା, ସୁନାବାସନ
 ସାରେ କଲା, ରୂପାଘାସ, ସୁନାଘାସ, ରୂପା ପିଲସଜ, ସୁନା ପିଲ-
 ସଜ କଲା । ସବୁ କରମାର ଧାଉଁକି କହିଲା, ଯା କେନ୍ଦ୍ରାପାହରୁ କହ୍ନା
 ଆଉ କେଲୁଣୀ ସଜ ଆଣିବୁ । ଧାଉଁ କେଲୁଣୀ ସଜ ଆଣିଲା, ସାଧକ
 ତ୍ବେ ଥ କେଲୁଣୀସଜ ସବୁ ପିନ୍ଧିଲା, ଗୋଟିଏ ଚକିଆ ହାର ବେକରେ
 ଲଗାଇଲା; ତା ସ୍ବାମୀଘର ଯୋଉଠି, ଗଲା ସେଇଠିକି ଭିକ-
 ମାଗିବାକୁ । ସମସ୍ତେ ଭିକ ଦେଲେ; କହିଲେ କେତେ ସୁନ୍ଦର
 କେଲୁଣୀଟିଏ ଆସିବ । ସେ ରଜାପୁଅ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ହୋଇଥାଏ
 ସେ କହିଲା ମୁଁ ଟଙ୍କିଏ କେଲୁଣୀକି ଦେଖନ୍ତି ? ନଥରଇବରୁ ଜଳା-
 ବାଟେ କେଲୁଣୀକି ଦେଖିଲା । କେଲୁଣୀ ବେକରେ ଯୋଉ ଚକିଆ
 ହାରଟି ଥିଲା ତାକୁ ଦେଖି ନୂଆଗଣିକର ବଡ଼ ଲୋଭ ହେଲା; ରଜା-
 ପୁଅକୁ କହିଲା ମତେ ସେ ହାରଟିକି ଅଣଦିଅ । ରଜା କେଲୁଣୀକି
 ସେ ହାରଟିକି କଣିବାକୁ ମାଗିଲାକୁ ସେ ନାହିଁକଲା, ନୂଆଗଣି ଏକ
 ଯିବ ଲଗାଇଲେ ଯୋଉଁ ରଜାପୁଅ କେଲୁଣୀକି କହିଲା, ମତେ
 ଯୋଉର ପକ୍ଷରଦନପାଇଁ ଦେଇଥା, ମୁଁ ତତେ ଫେରାଇଦେବି,
 ଯୋଉ ନାହିଁ କରୁଥିଲା, ରଜାପୁଅ ଯାଉଁ ଗ୍ରାସ ଯିଗର ଲଗାଇଲା
 ସାଧକତ୍ବେ ଥ କହିଲା, ଦଉଁ ଭଲଲୋକ ଜାକି, ମୁଁ ଭଲଲୋକଙ୍କଅଗରେ
 ଚମକୁ ହାର ଦେବି । ଭଲଲୋକ ଆସିଲେ, ସାଧକତ୍ବେ ଥ କହିଲା,
 ତେମେମାନେ ସାକ୍ଷୀ ଥାଅ, ଏ ହାର ନଉଚନ୍ତି, ପକ୍ଷର ଦିନରେ

ଫେରାଇଦେବେ, ନ ଦେଲେ ସ୍ବାକ୍ଷୁ ମୁଁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି ।
 ପ୍ରମତ୍ତେ ସାଣୀ ରହଲେ, ସାଧବହିଁ ଅନ୍ଧାର ଦେଇଗଲା । ସାଧବହିଁ ଅ
 ଗୋଟିଏ ମୂଷା ପୋଷିଥାଏ, ମୂଷାକୁ କହିଲା ହରିରେ ମୂଷାକୁ ଯାହାର
 ଲୁଣ ଖାଉ ତାର ଗୁଣ କରୁଛି ? ମୂଷା କହିଲା ତାହାର ଗୁଣ କରିବି
 ନାହିଁ, ଅନ୍ଧ କାହାର କରିବ ? ସାଧବହିଁ ଅ ମୂଷାକୁ କହିଲା ତୁଏ ଦେଖ
 ରଜାଘରକୁ ଯିବୁ, ରଜାପୁଅ ଭାରିଯା ଶୋଇଥିବ । ତା ବେଳରେ
 ଯୋଉ ଚକିଆ ହାତଥରୁ ତାକୁ କାଟି ଘେନି ଆସିବୁ । ମୂଷା ଗଲା
 ନୂଆଗଣିକ ବେଳରୁ ହାତଟି କାଟି ଘେନିଆଯିଲା, ସାଧବହିଁ ଅକୁଦେଲା,
 ସାଧବହିଁ ଅ ହାତକୁ ରଖିଲା; ପକ୍ଷଦେନ ଶୁଦ୍ଧ ରଜାପୁଅ ପାଖକୁ ଗଲା;
 କହିଲା ମୋ ହାତ ଦିଅ । ରଜାପୁଅ ଗଲା, ଭାରିଯାକୁ ହାତ ମାଗିଲା,
 ଗଣୀ ବେଳ ଦଶଶିଲବେଳକୁ ହାତ ନାହିଁ । ଗଣୀ କାକା ହୋଇ
 ବସିଲା, ରଜାପୁଅକୁ କହିଲା, ମୋ ହାତଟି କିଏ ନେଇଗଲାଣି । ରଜା
 ପୁଅ ବଡ଼ ହଇରାଣରେ ପଡ଼ିଲା, ଦିନ ହୋଇ ଘରେ ଲୁଚି ରହିଲା ।
 କେଲୁଣୀ ତାକି ଅକିଲା, ରଜାପୁଅ ଅନ୍ଧ ଶୁଣୁ ନଥାଏ । କେଲୁଣୀ
 ଭଲଲୋକମାନଙ୍କୁ ଡାକିଆଣିଲା, ଭଲଲୋକେ ସବୁ ରଜାପୁଅକୁ ଘରୁ
 ଡାକି ଆଣିଲେ । ସାଧବହିଁ ଅ କହିଲା ମୋ ହାତ ଦିଅନ୍ତୁ, ନଇଲେ
 ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲନ୍ତୁ । ରଜାପୁଅ ହାତର ଦାମ୍ ଯାଚିଲା, କେଲୁଣୀ
 କେରେ ମାନିଲା ନାହିଁ, ଏକଜିଦ୍ ଲଗାଇଥାଏ ହାତ ନ ଦେଲେ ମେ ।
 ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲି । ଭଲ ଲୋକ କହିଲେ, କହିଚନ୍ତି ଯେତେବେଳେ
 ଯିବେ ନାହିଁ କଣ । ସାଧବହିଁ ଅ ରଜାପୁଅକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କୁର
 ଗଲା, ତା ଘରେ ରଖାଇଲା । କେଲୁଣୀ ବେଶ ଶୁଦ୍ଧ ଭଲ ଶାଢ଼ୀ
 ପିନ୍ଧିଲା । ପୁଜାହାଣ୍ଡକ କହିଲା ଆଜି ଭଲ କରି ରନ୍ଧାବତା ।
 ପୁଜାହାଣ୍ଡ ଶେଷେଇବାସ କଲା । ସାଧବହିଁ ଅ ଯୋଉଘରେ ବସନ୍ତ
 କରେ ସେହିଘରେ ଯେଗାହେଲା । ରଜାପୁଅକୁ ଡାକି ଆଣିଲେ
 ଖଇବାକୁ । ଭାତ ତରକାର ସବୁ ପୁଜାବାସନ ରୂପାବାସନରେ ବତା

ହେଉଥାଏ । ରଜାପୁଅ ଖାଇବସି ଦରବୁଆ ଦେଲାଣି ସାଧକତ୍ବେ ଥ
କହଲା, 'କଡ଼ା'କେ ମର କଡ଼ାକେ ଚର କଡ଼ାକେ ଘର ଦୁଆର କର;
କଡ଼ାଏ କଡ଼ି ବେଉଁନି ପାରିଲେ ନୃପତିକୁମରେ ବନ୍ଦୀ ବି କର ।"
ରଜାପୁଅ ସବୁ ବୁଝି ପାରିଲା, ଖାଇଲାଠାରୁ ଉଠିଯାଇ ସାଧକତ୍ବେ ଥ
ହାତକୁ ଧରିକୋଇଲା, କହଲା ତମେ ସେହି । ମୋ ଦୋଷ କ୍ଷମା
କର । ଏହାକହି ସାଧକତ୍ବେ ଥକୁ ଘରକୁନେଇଗଲା, ତାକୁ ପାଟଗଣୀ
କଲ', ଦି ଭାରିଯାକୁ ଘେନି ସୁଖରେ ରହିଲା; ମୁଁ ଗଲାକୁ କଥା
ନ କହିଲା । ମୋ କଥାଟି ସରିଲା, ଫୁଲଗଛଟି ମରିଲା ।

ହଇରେ ଫୁଲଗଛ କାହିଁକି ମରିଲା ? ମତେ ଗାଈ ଖାଇଗଲା ।
ହଇରେ ଗାଈ କାହିଁକି ଖାଇଲା ? ମତେ ଡେଡ଼ ଜଗିଲା ନାହିଁ ।
ହଇରେ ଡେଡ଼ କାହିଁକି ଜଗିଲା ନାହିଁ ? ମତେ ବଡ଼କୋଡ଼ୁ ଭାତ
ଦେଲାନାହିଁ ।

ହଇରେ ବଡ଼କୋଡ଼ୁ କାହିଁକି ଭାତ ଦେଲା ନାହିଁ ? ମତେ ପୁଅ
ଛୁଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।

ହଇରେ ପୁଅ କାହିଁକି ଛୁଡ଼ିଲା ନାହିଁ ? ମତେ ଧୂଳିଅଜନ୍ମା
କାମୁଡ଼ିଲା ।

ହଇରେ ଧୂଳିଅଜନ୍ମା କାହିଁକି କାମୁଡ଼ିଲା ? ମୁଁ ଚଳେ ୨ ଥାଏ
କଥାଟି ମାଉଁସ ପାଇଲେ ରୁଟିକର ଖାଏ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

କଟକ ଦତ୍ତପ୍ରେସରେ ଶ୍ରୀହରମୋହନ ଦତ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା
ମେସିନ୍‌ସହେ ମୁଦ୍ରିତ ।